Hoc in uolumine cõtinentur auctores Infraſcripti.

Probi inſtituta artium

Maximi Victorini de quantitate ſyllabarum

Donati prima ars

Seruius ad Albinum de naturis ultimarum

Sergius in artem Donati primam.

Attilius Fortunatianus de metris Horatianis

Donatiani generis eiuſdem fragmentum

Item Cæſii Baſſi

Terentianus

Beda

AA

VNiVERSiDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

INDEX OPER.

A

A uirgo 1
A finalis in tempore 1. 2
A finalis in accuſatiuo 4
A finalis in uocatiuo 5
A finalis in uerbis 7
A præpoſitio 15
A littera finita nomina 42
Ab 15. 94
Abſq; 15
Ablatiui q̃titas 21
Accingier 18
Accuſatiuus in ſyllaba 21
Accentus quid & unde 30.35.95
Accentus correptus 30
Accentus productus 30
Acutus 35
Acuti locus 28. 35
Accilii glabrionis tabula 39
Accentus quot & qui 42
Acephalus 84
Acephalus Archilochius 85
Aduerbia tẽporis 12
Aduerbia numeri 12
Ad 15. 30. 94
Ades 22
Aduerbiorũ catholica in quantitate 22
Aduerbiorũ quãtitas in ſyllaba 26. 96
Adſis 26. 96
Adſitis 26
Aetimologia quid 42
Aeolicum carmen 81
Age 12
Alibi 15
Alia .17. bis
Al finita nomina 20
Altar 20
Alceus in muſicis exercitatiſſimus 40
Alphius Auitus 85
Alioquin 96
Am præpoſitio 14. 97
Amphibrachys 55. 72
Amurga 65
Amphimacrus 72
Ambo 96
An in ſyllaba 5.20.96
An in accuſatiuo 5
Ante in q̃titate 15.67
Anapæſticũ 40. 41.45. 73
Antiſpaſticũ 42.45.77
Analogia quid 42
Analogiæ qnq; obſeruationes 42
Antiſtrophe 48
Anapæſtus 72
Antibacchius 72
Antiſpaſtus 73
Anapæſticũ fieri ab hexametro 77
Anapæſticus ſiue archebulicus 77
Anadiplumenon 46
Antoni pro Antõii 100
Apud 15
Apheresis 18
Apocope 18
Apoſtrophos 55. 42
Apelaſſonos 73.80
Apomizonos 73
Aquai 18
Ar 8. 20
Arbor 17
Arborum 17
Aruorum 17
Arſis 34. 44. 71
Archebulæum metrum 37
Archimedis loculus 41
Ariſtippus apud Dionyſium 41
Archetypa cõſectãda 43
Archebulus 77
Arbiter 85
Arigẽtum pro argẽto 100
Aſpiratio 2
As in ſyllaba 5. 7. 21. 96
Aſpirari uocalibus & non uocales 27
Aſpirandi ratio 33
Aſpiratus 42
Aſſecla 42
Aſclepiadæũ carmẽ uñ. 48
Aſcronium metrum 49
Atat 97
Aulai 18
Aurai 18
Audiretis 26
Au diphthongus 60
Aurelius prudens 102

B

Bacchius 57. 59. 72
Bacchion metrum 40
Barbariſmus 17
Baſilica ꝓceleumatic9. 99
Baſilica Pæon primus 101
Bene 15
Breuis accentus 42
Breues ſyllabæ q̃ 92
Breuiatio pedum 52
Breuis ſylla i fine uerſus. 75
Buccolicum carmen. 47. 81
Buccolice Tome 99

C

Catulli locus 58. bis
Caius 65
C 7
C duplex 2
C pro. Q. 64
Cato 1
Caluus poeta 5
Calui poema 7
Catatritõtrochæõ .23. 99
Catalexis 72
Callinous 76
Certe 15
Cæſuræ quot & quæ. 23. 98
Cethegus in uoculatiõe 55
Cæſius 84
Chria 41
Choriambus. 57. 59. 40. 73
Choriãbicũ carmen. 42. 46
Citra 15
Cis 15
Circũflexus 29. 35
Circũflexi locus 29. 35
Cyclops 17
Cluere 5
Clamatu 7
Clam. 15
Clamaſſetis 26
Cnæus 65
Conſtat ſyllaba 2
Comma 2. 36. 99
Colon 2. 36. 99
Cõiugatio q̃ geminat l. 8
Coniugatio prima 8. 26
Cominus 12
Contra 13. 15
Con 15. 97
Comicum carmẽ humile & læne 15
Coram 15
Conſonantes poſitioni deſeruiunt 16
Cogo 18
Coegi 18
Coneæ pro Ciconiæ 18
Conſonantes 20. 45. 55
Cornu 20. 21
Cottidie 22
Coniunctionum regulæ in quantitate 23
Compos 31
Conſonantium propria natura 33
Cõmunes ſyllabæ quot modis fiant 34
Codex diſtinctus 36
Conuiua 42
Compitalium 42
Compitaliorum 42
Colo colis 95
Colo colas 95
Co 97
Comprendo 99
Cras 12
Crudeliter 15
Crebra 15
Creticus 67. 72. 74
Cur iambicum metrũ per Dipodiam ſcandatur 82
Cui biſyllabum 100
Cuius 6
Cui 6. 65
Cur 12
Cum 15

D

Datiuus in ſyllaba 4
Datiuus & ablatiuus pro nominis ille ex duabus longis 6
Datiuus & ablatiuus pluirales 96
Daſia 36
Dactylus 72
Dactylicum metrum 41. 81
Daphnis 64
Definit ſyllaba 2
De præpoſitio 15. 30. 94
Denuo 12
Deinde 12
Delos 31. 96
Dis in genitiuo 4
Diſpondius 73
Ditrochæus 73
Diiambu 73
Dimetrum archilochiũ 85
Dic 7. 96
Diu 15
Dis 15. 97
Di 14. 97
Diphthongus quid 16. 20
Diphthõgi quomodo creantur 59
Diphthongi quot 59
Diana 17
Dieresis 18. 99
Digãmos 32. 27. 62
Diaſtole 35. 36
Diſtinctio quæ & poſitura 36. 41
Diſcendum q̃diu uiuas. 41
Diogenes abiecit poculum 41
Dimeter 85
Dimeter acephalus 85
Do 18
Donatus arguitur 92
Donec 94
Domus 95
Duc 7. 96
Dum 15
Duplex 69
Duo 96

E

E finalis in quãtitate 1. 2
E finalis in accuſatiuo 4
E finalis in uocatiuo 5
E finalis in ablatiuo 5
E præpoſitio 7. 15
Eius 6
Ei 6
Eum 6
Eam 6
Eo 6
Eæ 7
Ea 7
Eorum 7
Earum 7
Es 7
Eos 7
Eas 7
Ebria 42
Ecce 12
Ectaſis 18
Educo eis 95
Educo eas 95
Ego 6
Egerimus 17
Eheu 16
Eia 12
Ei diphthongus 59
Ei 20
Elegi cur dicti 77. 97
Elegiaci uerſus decorũ 97
Eminus 12
En in tempore 3. 12. 20. 96
En in accuſatiuo 5
Enim 14
Eous 93
Epiſynaliphe 19
Epitriti 28. 35. 73
Epodus tetrametrus. 40. 48
Epos 48
Epitriti. primus. ſecundus Tertius & quartus 74
Epodus ſiue ſemielegic9. 77
Equidem 14
Erga 15
Er in ſyllaba 21
Ergo 36
Es finalis in genitiuo 4
Es finalis in quantitate 2. 7. 22. 31. 95
Es & as in græcis noibus. 24
Etiam 12. 14
Et 14
Et ſi 96
Eu diphtõgus 60
Ex 15
Exantlauit nõ exãclauit. 35
Ex duabus pẽtememerib9 Dactylicis fieri choriambicum Phalecium 78
Ex iambico Trochæum fieri 87

Ex tetracolo hēdecaſylla bo pentametrū fieri 87

F

F ante liquidas pponitur 35
Fas 5
Fac in ſyllaba 7.32.96
Fame 31.96
Faxis 26.96
Faxitis 26
Fel 3
Feruere 10
Fidena 17
Fidei 99
Forſitan 12
Fortaſſe 12
Forte 12.15
Fruſtra 12
Faſtigium pro accentu 97
Futurum primæ & ſecūdæ coniugationis 8
Fulgere 10
Funditus 15
Fugit 18
Fuga 18
Fugiens 18

G

Galliambus 38
Gaza prima breui 94
Genitiuus in tempore 4
Genitiuus in ſyllaba 21
Genu 20
Genua 65
Grauis accentus 29.35
Grauis locus 35
Græca diligētia artium parens 58

H

Habet ſyllaba 2
Hac 12
Haud 12
Ha ha he 15
Harpyia 16
H littera 27.94
H aſpirationis ſignū 33.56
Heri 12.96
Heus 15
Heu 15.16
Heroicū carmē quale. 15.41
Heroicus uerſus qui & Epicus dicitur 45
Heſperus 62
Hexametri duo 74
Hendecaſyllabus 86
Hexametrum Heroicū 92
Hexametri carminis & heroici tempora 24.97
Heroicū quādo primum nominatum 97
Heptimemeris. 23.34.75.99
Hexametri carminis optima forma 98
Heroici carminis ſcanſiones quattuor 98
Hic hæc hoc pronomen 7. 17. 20. 93
Huius 7
Huic 7
Hanc 7
Hoc 7
Hi 7
Hæ 7
Hæc 7
Hic aduerbiū 12.17. 94
Hipponactæum metrū 37
Hipponactæum Claudū idem eſt Scazon 84
Hyphen 36.42
Hodie 12
Horatius arguitur 39
Horatii metra 48
Huc 12
Hymni cuius modi eē debent 98
Huic pyrrhichius 100

I

I conſonans 1.92
I duplex 1.56. 61
I finalis 2
I finalis in genitiuo 4
I finalis in uocatiuo 5
I in uerbis 7
I & u 20
I & u tranſeunt in conſonātiū poteſtatē 27.32.55
I & u mediæ 32
I geminari non poteſt in una ſyllaba 33
I & u in quo differant 60
Iambicum hipponact. 84
Iambicus ſenarius 102
Iambicon metrū .41.45. 82
Iambicon 71
Ibi 12. 22
Ithyphalicum metrum 36.48.49.77
Ideo 14
Idem 95
Igitur 14
Iſſe Illa Illud 6
Illius Illi 6
Illum Illo Illa 6
Il 20
Illic Illuc 12
Imperatiuus modus 9. 26
Impune 13.22
Inſidiæ a tergo 1
Incipit ſyllaba 2
Infinitiuus modus 10.26
Indicatiuus idemq; pronunciatiuus 10
Infinitiuus qui & ppetuus modus 11
Inde 12
Interea 13. 96
In 15. 30.94
Inter 15
Infra 15
Intra 15
Interiectiones 15. 25
Intellegerimus 17
Intellegitur 17
Indugredi 18
Innuba 30
Ionicum metrum 42
Ionicum a maiore 46
Ionicom a minore 46
Ionicus apomizonos 80
Ionicum apomizonos facit uarro 90
Ipſius 7.17
Ir 21
Is ea Id Ii 6
Iſte Iſta Iſtud 7
Iſtius 7
Is in fine quanta 3.7
Iterum 12
Italus 17
Italia 17.25
Itys quæ & uitys 62
Ita 96
Iuxta 15

K

K 27. 56.64
Kalendæ 33
Karthago 33

L

L in fine 3
L & R 20. 65.93
Late 13
Latebræ in accentu 36
Lenis Tenor 42
Leuis 95
Liber 94
Litterarum genera 1
Littera quid & unde .27.32
Litteræ quot & quæ 32
Litteræ latinæ quot 27
Litteræ quot accidāt. 27.33
Litteræ quō generantur 55
Litterarum natura 64
Litterarum numerus & diuiſio 92
Liquidæ quot & unde 2. 23. 27.92.64
Liquentes quando 23
Liquidæ nunq̄ mutis præponuntur 67
Liquidarum uis 93
Liuius 78
Lyricum carmen Lene 15
Lyrici græcorū nō ſolum uates ſed muſici fuerūt 41
Longe 13
Longus tenor 42
Loca Paria 46
Loca imparia 46
Logacedicum metrū 47
Lucretius 101

M

Mane 12
Magis 13
Malum pernicies 17
Malus arbor 17
Malæ genæ 17
Mala poma 17
Mauors 18
Mage 18
Maius 22
Male 22
Maleſanus in accentu 36
Mattius 85
Maria cum accentu penultime 93
M & N 65
M finalis 3
Mel 3
Mecænas 3
Mei pnominis genitiuus 6
Me 6
Meus Mea Meum 7
Metaplaſmus 17
Metaciſmus quid 20
Mediæ ſyllabæ qbus modis agnoſcantur 30
Media diſtinctio 36
Metelli a Neuio poeta uerſu laceſſiti 39
Metra qūo uariantur 41
Melici poetæ 4
Metrum quid 44 bis
Metrorum genera quot & quæ 44
Metrum nouum 50
Metrum Galliambon 90
Mihi 6.96
Minus 13
Mneſtheus 2
Mnaſyla 2
Moles 5
Mole 5
Monitu 7
Modus pronunciatiuus 8
Modo 13
Moueo 17
Mouebo 17
Mouit 17
Mouens 18
Motus 18
Moturus 18
Monoſtropha carmia q̄ 39
Mora 41
Moloſſus 72
Mutæ quot & unde 1.20 27.33.64.55.
Mutarum natura 2.64.69
Mus 8
Muſæ nouem 39

N

N finalis 3
Natura ſyllabarum regulis comprahēdi nō pōt 2
Nam 13
Nanq; 14
Nauita 18
Nephas 5
Nequicq̄ 12
Nequaq̄ 12
Ne 13.14. 96
Nempe 14
Nephas interiectio 16
Neuius 86
Nimium 15
Ni 14
Niſi 14. 96
Nihil 13
Nitens 18. 95. bis
Nitor paſſiuum 18
Niſus 18
Nos 6
Noſtri 6
Noſter 7
Nouies 12
Non 12. 96
Notus 17
Noctu 96
Noīatiuus in ſyllaba. 20. 31
Nominatiui terminatio 21
Nomina propria quanta ſint in ſyllaba 25
Nomina prouīciarū 25
Nominatiuus ſingularis in us breuis 25
Nuper 12
Nutris 22
Nubere 30
Nubes 95
Nubs 95

O

O littera 1.7.55. 60
O finalis in tempore 2
O finalis in genitiuo 4
O finalis in accuſatiuo 4
Ob 15.30. 94
Obicio 30
Obiicio 30
Odio 26
Olim 12
Ol 20
On in ſyllaba 20
On in accuſatiuo 5

Optatiuus modus 9
Optime 15
Optumus 32
Or 8
Orion 17
Oratoris officium 43
Os finalis 3. 95
Os oſſis 4
Os in genitiuo 4
Os in ſyllaba 31

P

Participiorum quantitas 11
Pariter 13
Parum 15
Parum 13
Paruo 13
Paulatim 13
Palam 15
Pape 15. 97.
Parietibus 16
Parentheſis 18
Palladi 21. 31
Paupertas 26
Palus 26. 31. 95
Pareo res 95
Paro paras 95
Patio paris 95
Parentes 95
Parientes 95
Par 95
Periodos 2. 36. 48. 99
Pes quid 28. 95. 97
Penitus 13
Per 15
Penes 15
Pentememeris 23
34. 75. 98.
Pedes quot & qui. 28. 43. 51
Perſona ſecunda indicatiui 26
Pedum tempora 34
Pedes nothi 35
Pedes legitimi 35
Pæonicum metrum 39
42. 73:
Pentametrum epodicum 47
Pedes diſyllabi 71. 97
Pedes triſyllabi 71. 97
Pedes duplices 72
Pentameter ſiue elegiacus 76
Permutatio ſyllabarum Catulli 86
Pentacolon 88
Petronius 60
Peiurium non periurium 92
Pes in ſyllaba 95
Pentametrum elegiacum quomodo ſcandi debeat 97
Pentametrū quot & qbus ſyllabis conſtet 97
Phalecius hendecaſyllabus 37. 40. 48. 78. 79
Phalæciū metrū 39. 101
Phalecus poeta 39
Phoſphorus 64
Phryx 64
Philum 64
Phaliſcus poeta 77
Phaliſcum 79
Phalæcio additus Anapeſtus 90
Pictai 18
Pietas 3
Pila 94
Pyrrhichius 71
Plaga 17. 95
Placo cas 95
Placeo ces 95
Poſitio 28. 30. 92.
Pone 15
Poſitionis rō 16
Poſituræ quot 29
Pone aduerbium cum accentu in ultima cur 36
Poema quid 41
Poetice 41
Poematum genera 41. 103
Poeſeos genera 41
Pompeius & Sergius Donati interpretes 92
Pompeius arguitur 93
Populus 95
Porphyrius poeta 103
Poetæ uulgares 103
Pronominum tempora per oēs caſus 6
Pronomina perſonalia 7
Præteritum tempus oium coniugationum 9
Præteritum perfectum & pluſq̄ perfectum 10
Procul 12
Præſertim 14
Præpoſitiones loquelares 14
Præpoſitiones caſuales 14
Propterea 14
Præpoſitiões accuſatiuæ 15
Prope 15
Propter 15
Præter 15
Propago 17
Protheſis 18
Proſparalempſis 18
Prothea 21
Produc 22
Præpoſitiones in quantitate 23. 32. 96
Primæ ſyllabæ quot modis cognoſcant 30 94
Pronuba 30
Præ 30. 94
Priapæum metrū. 38. 47. 89
Proceleumaticus 39 72
Prima ſyllaba accentu cognoſcitur 94
Præfari p ſupradicti 100
Pſile q̄ & ſiccitas 36. 42
Puluinar 95

Q

Q littera 27. 33. 56
Qua 12
Quaſi 13
Quam 13
Quare 12. 14
Quater 12
Quando 14
Quandoquidem 14
Quadratus uerſus 30
Quadratus octonarius. 83
Qualis 6
Quale 6
Qualem 6
Quali 6
Qualia 6
Qualis 6
Quæ coniunctio 14. 94
Quæ in compoſitione 30
Quis uel q Quæ Quod 6
Quem 6
Quorum 6
Quarum 6
Quos 6
Quas 6
Quibus 6
Quis 6
Quianam 12
Quidem 14
Quippe 14
Quin 14
Quia 14
Quid 14
Quiſq; in q̄titate 61
Quo 12
Quoties 13
Quoq; 14
Quoniam 14
Quius 63

R

R littera 92
R littera ſolutionem patitur. 100
R in quantitate 3.
R finita generis maſculini breuia 25
Ratio 1
Raro 13
Raptus in quantitate 70
Re 14. 97
Relligio 17. 101
Reliquiæ 17
Regula pedalis 34
Regilii tabula 39
Refert 97
Reiicio 97
Rhythmus 44. 103
Ris in genitiuo 4
Rite 13
Rupes 5
Rupe 5
Rurſus 12
Rura gnate colis 18

S

S finalis interit 25
S. uim cōſonātis amittit. 27
S tribus mutis iungitur. 65
S litteræ poteſtas. 68. 93
S quando liqueſcat 93
Satis 13
Satius 13
Saturnium carmen 39
Sapphicus hendecaſyllabus 39
Saturnia ciuitas 48
Sapphicum metrum. 81. 86
Sal 95
Scilicet 14
Scazon qui 37. 47
Scrobs 66
Semiuocales quot & quæ 1. 20. 27. 64
Semiuocalium natura. 1. 64
Se 7. 14. 97
Semel 12
Seorſum 13
Separatim 13
Sæpe 13. 22
Sero 13
Seu 14
Sed 14
Secundum 15
Seferens 18
Semipes 28. 34
Semiuocales unde 33
Seſcupla quæ & cur 35
Seſcuplum tempus 61
Secūdus nō Sequondus. 63
Seſqualtera 74
Septimius 78. 79. 87
Serenus 79
Senarius Trimetrus 82
Sergius taxatur 93
Securus 95
Securis 95
Sedulii uerſus licentioſi. 101
Secla 99
Sibi 7
Simul 13
Sic 13 Si 14
Si quidem 14
Sin 14. 96 Siue 14
Sinus 17 Sinum 17
Syllabæ naturales 2
Syllaba naturaliter longa 2. 20. 28. 33. 92
Syllabæ nā cōes. 16. 20. 93
Syllabæ poſitione cōes 17
Syſtole 18
Synalipha quot & quibus modis fiat 19
Syllaba quomodo procreatur 20
Syllaba breuis 20. 28. 33
Syllabæ cōiunctæ 24
Synaliphæ ratio 24
Syllabæ uerborū primæ quō inueniantur 26
Syllaba quid & unde 28
33. 43. 70. 92
Syllabarum tempora 28
Syzygia quid 34. 44
Syllaba nouiſſima quātacū q; ſit in uerſu nō refert 37
Syllabarum natiuitas 57
Sylla quot lr̄as recipiat 66
Syllaba ſenaria 66
Syllaba breuis quomodo fiat longa 67
Syllabæ poſitōe lōgæ. 70. 93
Syllabæ mediæ quot modis cogoſcātur 95
Sol 3
Sotadæum carmen 36. 73
Solutio pedum 72
Solutio uerſus p pedes 85
Spondiazontes qui 45
Spondæus 71
Spondæus in quinto nunq̄ ponitur 100
Steterunt 17
Strophe 48. 88
Stirps 66
Suus Sua Suum 7
Super 15 Subter 15
Sub 15. 30. 94
Subdiſtinctio 36. 41
Subiunctiuus modus 9

T

T finalis 4
T littera 8
Talis 6 Tale 6
Talem 6 Talia 6
Talis 6 Tali 6
Tantus 7 Tantorū 7
Tamen 13 14
Tanaquil 20
Tautopodia 44
Terentius uarro 4
Tellus 4
Tenus 15
Tetuliſſem 18
Tenor 35. 42
Textus orationis 36

VNiVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Tetraſyllabi pedes quot. 52
Tetramerrum catalecticum. 102
Tenuia 65
Tis in genitiuo 4 8
Tibi 6. 96
Tydei 92
Theſis 34. 44. 71
Toties 13. 96
Tonitru 20
Tonos 42
Toreumatum & Toreumatorum 42
Toreumatibus & Toreumatis 42
Tome hendecaſyllabi prima 87
Tome hendecaſyllabi ſecunda 87
Tome hēdecaſyllabi Tertia 87
Tome hēdecaſyllabi quarta 90
Tome hendecaſyllabi qnta 90
Tome hendecaſyllabi ſexta 90
Tome hendecaſyllabi ſeptima 90
Torcular 95
Tractim 13
Tranſuerſa 13
Tragici uerſus eſſe tumidi debent 16
Triumphales tabulæ 39
Trochaicon 41. 46
Trias 48
Trochæus dactylū efficit. 68
Trochæus 71
Tribrachys 71
Tragicū metrū admitteſ heptimemerim Tomē 79
Tragædia Buccolicū carmen admittit 81
Trochaicus uerſus in ſecūdo & pari pedes ſpondæos habet omnes 84
Trimetrum claudum 85
Tricolon 87. 88
Trochæus in heroico uerſu locum non habet 97
Tu 6
Tul 6
Tulerunt 17
Tur omnia terminata breuiantur 24

V

V conſonans 1
V finalis in ſyllaba 2. 7
V finalis in uocatiuo 5
V quando liqueſcit 27
V. uim litteræ amittit quā doq; 32. 92
V pro Y 59
Vah 16
Vaha 16
Vaſcones in ſyllaba 25
Vbi 12 22. 96
Vergilii locus 4. 16 24. 44. 101
Vergilius in qbus contra pſcriptam ſyllabarū rationē ſuo iure uſus eſt 17
Vergilii carmia licētioſa. 101
Veſtri 6 Veſter 7
Verborum terminatiões 7
Verba defectiua 8
Verborum q̄titas in ſyllabis p coniugatōnes modos tēpora & pſonas. 8. 31
Veniſſe 10
Verborū paſſiuorū deponētiū coiumq; p cōiug. mōs & tpa quātitas in ſyll'is 10
Veſperi 12
Veluti 13
Vero 13
Venio 18
Veni 18
Verbo℞ canones in ſyll'a. 22
Verſus hypermeter 25
Verbo℞ formula ī ſyll'is 26
Velis 26. 96
Velitis 26
Verba quāta ſint in triſyllabis 27
Verba quæ i præſenti correpta p̄teritū pducūt 30
Verba in preſenti lōga in ptō breuia 30. 94
Verſus quid 41
Verſuum genera 41
Veſper 62
Veſta 63
Veſtis 62
Verba quæ prias ſyllabas tēporū rōne pmutant. 94
Virgo 1
Virtus 4
Videt 18
Vidi 18
Vis 22
Victorinus Donat9 & alii arguunt a Beda. 24. 95. 99
Vir 32
Viros bonos ſcit oporteſ male agere ſed nō ageſ. 41
Viola 62
Vl 20
Vnde 12
Vna 13
Vltra 15
Vocales quot & unde 1 20. 27. 55
Vocales apud nos omnes dichronæ 1 27. 33
Vocalium natura 1
Vos 6
Vocales naturæ d̄ſeruiūt. 16
Vobis 17
Vocatiuus quantus 21
Vocales dichronæ qn̄ 24
Vox quid 27. 70
Vox articulata 27
Vox confuſa 27
Vocales cur dictæ 55
Vr 8. 21
Vs finalis 4. 95
Vs in genitiuo 4
Vſq; 13
Vt 12
Vtiq; 12
Vtinam 12
Vti 13

X

X duplex 2. 20. 33. 69
X finalis 4
X litteræ poteſtas 94

Y

Y 2. 27. 33. 55. 57. 92.
Ys finalis 4

Z

Z. 2. 16. 20. 27. 33. 57. 92
Z duplicari non poteſt 16

FINIS

A. IANVS PARRHASIVS. M. ANTONIO CVSANO MEDIOLANENSI PATRICIO. S. D.

q

Vom præcipuo naturæ quodam munere: ſex anno℞ puer: id ætatis: quam plures ad diſcendum putant intempeſtiuā: ſtudiis liberalib9 ita uaces: ut natu grandio℞ pauci: æqualiū tuorum nemo: pro mea erga Clariſſimā domum ueſtram factur9 obſeruantia uideor: & ea quam ſuſtineo perſona: ſiqd ad animi tui cultum contulero. Non tam quod annis admodum tenellis: q̄ quod indoli conueniat æuo maturiori. Das operam tu quidem ſedulam domeſtico præceptori Hyacintho Arpinati iuueni perq̄ docto: mihiq; non minus ingenii morumq; gratia caro: q̄ q; aſſiduus auditor officioſe me colit. Is uelo remoq; (ut dicitur) ad bonam frugem te ducit: breui perducturus ut ſpero. Nam dexteritas in eo tradendi ſingularis: in te docilitas eſt prope diuina: factiq; dimidium qui cæpit habet: ut Academiæ ſummus antiſtes affirmat Plato: noſterq;: poſt eum: canit Horatius. & tibi (ſi cum annis eruditionem componas) plus certe ſpacii decurſum eſt: q̄ reſtat a fronte. Quoniā uero fundamentis rite iactis: ad poetas & oratores proxim9 erit gradus: nec hos (ut Thraſymachi: Ciceronis omniumq; Rhetorum fert opinio) citra pedum dimenſionem quis attingere poteſt: Ea propter accuratiſſimi grammatici Probi inſtituta artium (Sic. n. libro titulum fecit) quæq; Maximus Victorinus & alii: quorum ſubieci nomina: paris argumēti cōmentaria ſcripſerunt: ad te miſi. cum Cæſii Baſſi de Metris Horatianis opuſculo: uetuſtatis iniuria mutilato. quod accidere neceſſe fuit: & eo℞ (quos dixi) plæriſq;. quippe quorum uix e media Bibliothecarū ſtrage: quā geticus dedit furor: unicum quod extabat exemplar: erutum ſit. auxilio Patris Ampliſſimi Stephani Poncherii lutetiæ pariſiorū pontificis: īdulgētiſſimiq; mei patroni. quem quom nulla remotior lateat diſciplina: bonaſq; foueat artes: ut q maxime: nō dubito: qn tot aureas lucubratiōes: eius auſpiciis ab īteritu uindicatas: oībus pdeſſe uelit: & potiſſimū tibi: quē diu noctuq; ſcit: ad arduū uirtutis iter anhelare. proq; iure collegii: quo ſanctiſſimi ſenat9 inſubriū princeps: ornatiſſimo primarioq; ſenatori tuo parēti cōiunct9 eſt: ingēti fauore pſequitur. amat. n. uel in hoſte uirtutem: ſed in ſuis optat ēt & amplificat. Habebis igiſ: ingenue puer: hos Authorū Theſauros: annis abhinc ampli9 mille defoſſos: a nobis in lucē uelut a poſtliminio mortis extractos: qb9 (in ſuo genere) nec elegātius: nec uberi9: nec diſtincti9: apud nos aliud īueniſ.

In iis adoleſcẽtiæ tyrocinia deponas. Hinc ad eloquẽtiæ paternæ dec⁹ aſpi
ra: ꝑ oĩa toti⁹ Italiæ ſubſellia celeberrimæ: enitere: labora: cõtende: ne tantæ
dignitatis: humani diuiniqꝫ iuris cõſultiſſimi: Hieronymi Cuſani pr̃is tui:
diſſimilis appareas. Hũc tibi cõſumatæ uitæ magiſtrũ præponas ad imitã
dũ. Nec adeo te beatũ fore credas: ꝙ ampliſſimũ patrimoniũ: q̄ ꝙ æternã
nominis ſui memoriam tibi relinquet. Illud. n. Fortunæ ſubiacet: cuius: in
utrãqꝫ partẽ: uarietatis: euidẽtiſſima nobis documẽta: ſecula noſtra ſuppe
ditãt: Hæc ubi ſemel eẽ tua cœpit: obita quoqꝫ die ꝑpetuo cõitatur. Opta
bilius itaqꝫ magiſqꝫ expetendũ. ut pr̃is laudi reſpõdeas: ac in eligẽdis ſapiẽ
tiã: in cõſultandis prudentiã: in rebus gerendis conſilium: in iure dicundo
æquitatem: in ſacris colendis pietatem: cæteraqꝫ eius animi bona: maiora
q̄ quæ uel noſtra: uel alterius oratio conſequi ualeat: tibi compares. Hoc
ita cõtinget: ſi qua cæpiſti recta perges: nec auerſam philoſophiæ monitis
aurem præbueris: itaqꝫ ſtatues illuſtrem generis ſplendorem: maximos cen
ſus: formæ præſtantiã: corporis & animi dotes ĩ te ſummas: ab Diis immor
talibus ad hõeſta pulcherrimaqꝫ: nõ ad uoluptatũ fomẽta: nec ad illecebras
huius ſceleratæ (quod Perſius inquit) pulpæ: tibi datas. Id quod te facturꝫ
confido. Nã neſcio quid ingens de te polliceris: ut magis placanda ſit inui
dia: q̄ uerendũ ne a maioribus aut a teipſo deſciſcas. Vale.

Probi inſtituta artium.

Maximi Victorini de quantitate ſyllabarum.

Donati prima Ars. unde teſtimoniũ citat Fannius in ponderib⁹ & mẽſuris.

Seruius ad Albinum de naturis ultimarum.

Sergius in Artem Donati primam.

Atilius Fortunatianus de Metris Horatianis.

Donatiani generis eiuſdem fragmentum.

Item Cæſii Baſſi: qui cum Perſio poeta coniunctiſſime uixit. quiqꝫ ſolus apud nos omnium lyricorum (poſt Horatium) legi dignus a Quintiliano iudicatur.

Accedet iis & Terentian⁹: quẽ Seruius legit & Auguſtinus: ut iuſti magnitudo uoluminis accreſcat: noſtræqꝫ religionis author Beda: propter Sedulium Prudentiumqꝫ Chriſtianos poetas: a nobis nuper editos.

CVM PRIVILEGIO.

PROBI GRAMMATICI: INSTITVTA ARTIVM. AD CAELESTINVM.

Accipe noſtra tuis audacibus edita iuſſis
Cæleſtine potens: & mentibus inſere dicta.
Quo cumulante mihi ſemper fortuna fauore.
Haud inuita dedit ſeſe comitante benigno
Quem ſuperi uoluere uirum: mihi condere famam.
Auſus enim incipio (quoniam tua iuſſa fatigant)
Tempora uel numeros uerborum & cõmata uerbis
Vt poſſum monſtrare meis. licet alta ſubire
Mens humilis uetet: & res metrica fortius arcet.
Aptius eſſe tamen conantes iuſſa fatemur
Arta ſubire nimis: quam uoce animoqꝫ ſilere.

DE ELEMENTIS LITTERARVM.

Litterarum elementa tria ſunt: quæ planius genera memora
mus. unum uocalium: alterum ſemiuocalium: poſtremum
mutarum. elementũ uocalium litterarũ quibus ex uocalita — Litterarꝫ genera.
te inditum nomen eſt: apud nos quinqꝫ litteris cõtinetur:
apud græcos ſeptem. harũ illi aliquas & corripiunt & pro — Vocales quot & unde.
ducunt: aliquas ſemper longas ſemper breues habent. nos
uero quoniã numero ſumus exigui uocalium litterarum: pro natura uniuſ
cuiuſqꝫ ſyllabæ eaſdem corripere & producere poſſumus. ſunt autem hæ. — Vocales apud nos oẽs dichronæ.
a. e. i. o. u. his quæcũqꝫ ſyllaba aut ſingularibus conſtat. ut A uirgo infelix.
& o dea. aut adhærentibus ex qualibet parte conſonantibus ut ne pete con
nubiis natam. et en quid ago? aut duplicatis uocalibus quod græci diphthõ — A uirgo.
gon uocant. interdũ ſine aliqua cõſonante. ut oenotrii coluere uiri. aliquan
do procedẽtibus cõſonantibus ut præterea genus. aut interdũ cõſequẽtib⁹
ut æſtatẽ increpitans ſerã. Elementum ſemiuocaliũ ſeptem litteris conſtat
quæ ꝑ ſe quidẽ proferri ſingulæ poſſunt ſine uocali tamẽ per ſe ſyllabã fa — Semiuocales quot & q̄
cere nequeunt. Ideoqꝫ ſemiuocales dictæ. quod per ſe proferantur uocalita
tis nomẽ attingũt. quod per ſe ſyllabam nõ faciãt mutis ſimiles inueniunt.
ſunt aũt numero ſeptem. f. l. m. n. r. s. x. Elementũ mutarꝫ litterarũ nouem — Mutæ quot & unde.
litteris conſtat. q̄bus ex natura ſuum uocabulũ ceſſit. Ideo. n. mutæ dicunt

quoniam per uocales litteras pronũciantur: neqꝫ ẽt per ſe ſyllabam facere poſſunt: ſunt autem numero nouem. b. c. d. g. h. K. p. q. t. harũ omnium diuerſi elementi litterarum uim naturam per ordinem memorabo.

De uocalibus litteris.

Vocaliũ natura. O.

Vocales littere quinqꝫ ſunt. ex his omnibus o littera ſpecialem continet rationem. & ω græcam ſemper productã non tamen plenius imitaẗ: nam & ſi naturaliter breuis fuerit. pro lõga poni poteſt. in ultima dũtaxat ſyllaba ſæpe contingit quibuſcunqꝫ partibꝰ orationis: in nominibus maſculinis & femininis caſu noĩatiuo recte o littera ꝓducitur: quia & in genetiuo ſingulari producta eſt. ut Cato. & ratio ut quis te magne Cato tacitum. ut arduus arma tenens non te rationis egentẽ. Lucan. uero breuem poſuit o ſyllabã ſuperioris noĩs: ut Arcano ſacras reddit Cato pectore uoces. hic eam quoniã ultima ſyllaba pedis eſt: uidetur corripuiſſe ille quoniã nõ ſolũ pedi faciat caput: Sed etiã quod manifeſte longa ſit produxit. At in hoc nomine uirgo uirginis ubi manifeſtæ breuis eſt. quoniã genetiuo deficit. queẽadmodũ eã longã ponent uerg. in hoc uerſu. hunc mihi da propriũ uirgo ſata nocte laborẽ: niſi eam pro longa poni poſſe ſecundũ eius litteræ naturã ſciret. nõ quod initiũ pedi faciat ut quibuſdã placet. In uerbis quoqꝫ licet breuis ſit pro lõga põitur. ut en quid ago: luſtra domoſqꝫ traho ne uerearis: ergo hanc uocalẽ ultimã uerbi nõ pedis: in qualibet parte orationis producere.

Cato
Ratio
Virgo

A finalis
E finalis
I conſonãs
V conſonãs

A autẽ & e naturã ſuæ uocalitatis: ſiue correptæ ſiue productæ cuſtodiũt duæ uero i & u nunc uocales nũc pro conſonantibus ponuntur ea ratione ſi eas præcedẽtis aut uocalis aliqua de ſupioribus cõſequatur: ut inueni germana uiam. aut haꝝ duarũ de quibꝰ agimus alteram ꝑcedentẽ quælibet fuerit alterã conſecuta. ut tum iuno omnipotens. & altius ad uiuum perſedit: nec ĩmerito prior a poſteriore cõprimitur niſi quia facultas obruendi precedentem a tergo inſidiantibus exhibetur. Præterea uim naturamqꝫ i litteræ uocalis pleniſſime debemus cognoſcere quod duarũ interdũ loco cõſonantium ponatur. hanc. n. ex ſuo numero uocales duplicẽ litteram mittũt: ut cetera elementa litterarũ ſingulas duplices mittunt: de quibus ſuo diſputabimꝰ loco: illa ergo rõne i littera duplicem ſonũ deſignat: una q̃uis figura forma ſit. ſi undiqꝫ fuerit cincta uocalibus ut acerrimus Aiax: & aio te Aeacida romanos uincere poſſe.

Inſidiæ a tergo.

I duplex.

De ſemiuocalibus.

Semiuocalium natura.

Semiuocales litteræ ſeptẽ ſunt. f. l. m. n. r. s. x. harũ natura generalis ea eſt ut omnes conſonantiũ loco ponantur. Nam & ſemiuocales mutæ conſonãtes appellantur: uerũtamen iſtarum quattuor. l. m. n. r. liquidæ ſunt ſi conſonantibus aliis in una tamen: ſed poſterior duntaxat ſyllaba poſtponatur. Idcirco dictæ liquidæ quoniam poſtpoſitæ propriam uim poteſtatemque deperdunt. dum eorum ſonus liqueſcit & tenuatur: & nunc breuem nunc longam cõmunemqꝫ ſyllabam per poſitionem eam quæ præceſſerit pro arbitrio ſcribentis efficiunt. Si tamen conſonans una præceſſerit liquidam: ut phœbe grauis troiæ: & Euandrum Euandriqꝫ domus. Nam ſi duæ liquidam præceſſerint mutæ neceſſario fiet præcedens ſyllaba poſitione longa. recte igitur liquidæ dictæ quod ſibi inhærere non poſſunt. exceptis duobꝰ nominibus ut mneſtheus & mnaſylas x quoque ſpetialem uim tenet quod quamuis una conſonans ſit tamen pro duplici ſemper præcedit: & ſola facit poſitione longam ſiue in præcedenti ſyllaba fit ſiue in conſequenti: in præcedenti ut nox erat: in conſequenti ut axem humero torquet. hanc ergo ſemiuocales litteram duplicem mittunt.

Liqdæ quot & unde

Liqdæ ſibi iungi non poſſunt.
Mneſtheus
Mnaſylas
X duplex

Mutarũ natura.
C duplex.

Mutæ litteræ nouem ſunt. b. c. d. g. h. K. p. q. t. hæ omnes præter c in rationem poni ſi ſimplices ſunt: quoniam c littera duplex in ſolis duntaxat pronominibus. Inuenitur & una pro duabus conſonantibus cedit: quoniã craſſum ſonum reddit: ac duplicem: ut hoc illud germana & pro Iuppiter ibit hic ait: & hoc erat alma parens. In ceteris autem partibus orationis duplicẽ non optinet poteſtatem. Nam ſi dicas nec erat alma parens: nec ait pro una cedit: & uis illa ſoni deficit craſſioris: h litteram uero ſcire debemꝰ conſonãtis loco poni non poſſe: quia nota eſt haſpirationis: quam ſolida littera quã græci non figura aliqua litteræ: quam titulo pronunciationis oſtendunt.

Haſpirationis nota
Y
Z

Græcæ litteræ duæ ſunt in oratione latinitatis y & z quarum diuerſa natura eſt y uocalis eſt: quæ & produci & corripi poteſt: ꝓducitur in hoc: quos neqꝫ Tydides: corripitur in hoc. ſic demum lucus ſtygiæ: z autẽ conſonans eſt: has latinitas de græco fonte deriuauit: nõ ſuorum neceſſitate uerborũ: quam græcorum nominum ratione. Sed z littera apud græcos duplex eſt. ita & apud latinos inuenitur ut eſt cõtemptorqꝫ deum Mezentius. & ad medias inter cædes exultat amazon.

De ſyllabis naturalibus.

Syllabæ naturales
Comma

Vocalis littera natura deſeruit: conſonans poſitioni ex littera ſyllaba naſcitur ex ſyllaba pes. ex pede comma ex commate uerſus: ex uerſu colon ex colo periodos. Comma eſt ut cum particula uerſus uim ſenſus oſtendit. ut o pater.

Colon.

Colon cum in fine uerſus: ex maxima parte ſenſus concluditur ut o pater o

Periodos

hominum rerumq; æterna poteſtas. Periodos eſt cum protractus pro mul
ta ſenſus: ſequenti uerſu plenius explicatur ut o pater o hominum rerumq;

Natura ſyllabarũ regulis cõprẽdi non poteſt.

æterna poteſtas. Namq; aliud quid ſit quod iam implorare queamus? Na
tura ſyllabarum breuium: atq; longarum in nominibus ceteriſq; orationis
partibus: per ordinem: nulla poteſt ratione artis comprendi. ſed ſola aucto
ritate inueſtigari poteſt. neq;.H.omnium nominum græcorum atq; noſtro
rum poſſumus numerum compræhendere diuerſorum. ergo licet profun
da ſit atq; difficilis ratio ſyllabarum naturalium uim qualitatemq; monſtra
re: tamen de poſtremis ſyllabis regulariter diſputabo.

Syllaba naturaliter lõga. Conſtat ſyllaba. Incipit ſyllaba. Habet ſyllaba. Deſinit ſyllaba.

Syllaba naturaliter longa eſt quattuor modis ea.H.aut conſtat aut incipit:
aut habet: aut deſinit. Conſtat dicitur quando ſola uocalis ſyllabam facit:
ut o decus. incipit cum in principio ſyllabæ fuerit: ut En ego uicta ſitu. ha
bet cum in medio fuerit. ut uos æterni ignes: deſinit quando in fine poſita
eſt: ut te quoq; magna palas.
Nominatiuus ſingularis duodecim litteris terminatur per hos omnis nouiſ
ſimarum ſyllabarum naturas aperiam. Nominatiuus ſingularis a littera ter
minatus: in omni genere poſtremam ſyllabam breuem facit maſculino. ut
aduena noſtris: feminio Vt irim de cælo miſit ſaturnia Iuno. neutro quoq;
in ſolis nominibus græcis quoniam latina non ſunt: breuis eſt. ut Horatius

A finalis in tempore.

in arte poetica. Sic animis natum inuentumq; poema iuuandis. & Commu
ni genere eadem ſyllaba breuis eſt. ne in exemplis diutiſſime remoremur.
Nominatiuus ſingularis e littera terminatus maſculino & feminino genere

E finalis in quãtitate.

nominum græcorum eſt: & nouiſſimam ſyllabam ſemper longam facit ut
præterea ſceptrum ilione: & non Beroe uobis. Neutro autem genere latino
rum nominum eſt: & ſemper breuem recipit: ut Tum uero omne mihi uiſ
ſum: & nomine quenq; uocans.

I finalis.

Nominatiuus ſingularis i littera terminatus nõ fere accidit: tamen ſi euene
rit nouiſſimam ſyllabam longam recipit.

O finalis in tempore.

Nominatiuus ſingularis latini nominis o littera terminatus (ut ſuperius di
ctum eſt) ſemper lõgam recipit: interdum pro neceſſitate breuẽ: at ſi græ
ca nomina fuerint ſemper longam recipiunt. ut allecto toruam faciem: Pyr
go tot priami natorum.

V finalis in ſyllaba.

Noĩatiuũ ſingularẽ aptoti noĩs: neutri generis u lr̃a terminatũ: in poemate
aliquo nõ facilꝰ inuenies. ut ſi facias hoc cornu: hoc genu uel hoc gelu. nã
hæc noĩa apud Vergiliũ ſeptimo caſu ĩueniunt. uerũtñ ſi noĩatiuũ caſũ cõ
locare uolueris ultimã hãc ſyllabã lõgã ponito. quoniã neceſſe eſt in abla

tiuo eam produci: ut Tullius in arato. Iam Tauri læuum corum dexterq;
ſimul pes ibidem & corripuit: ut hac propter læuum genu omnis parte lo
catus. in ablatiuo tamen ſine ambiguitate producitur.
Nominatiuus ſingularis ſex litteris ſemiuocalib. terminatur l.m.n.r.s.x.

L in fine.

Nominatiuus ſingularis l littera termĩatꝰ maſculino & neutro genere præ
cedentibus trib. uocalibus a. e. u. nouiſſimam ſyllabam breuem recipit ut

Mel. Fel. Sol.

lucanus quam ſi poenus tranſcenderit alpes hannibal. & ſi facias mel & fel
præcedente o littera longa eſt. ut ſol medium cæli: nam natura longa ubiq;
eſt. non poſitione non immerito & in genetiuo producitur ut ſolis equi.

M. finalis

Nominatiuus ſingl. m littera terminatus ſemper breuem facit. ſed ſi ſola
reſtiterit & in ſynaliphã non ceciderit duram ſtructurã metro facit & ideo
apud uergilium in ſynalipham ſemper cadit: a uocali excepta: & fit poſitiõe
longa ut ilium omnis humo fumat. & atq; ubi iam in patria per in hoc uigi
lantia uergiliana laudanda ẽ: quod ubiq; hæc littera finalis a uocali excipia
tur aut ab haſpiratione ut ſit ſynaliphæ: locus & per ſe ſtare nõ poſſit.

N finalis. An in ſyllaba.

Nominatiuus ſingularis n littera terminatus precedentibus uocalibus uari
as naturas ſyllabarum facit. quas per ſingulas uocales oſtendemus. an ſylla
ba nominatiui caſus ſingularis quæ maſculino & feminino genere ĩ græcis
nominibus inuenitur ſemper longa eſt. ut quorum alter acarnan & lucãus
unde uenit titan.

En in tpe:

Nõinatiuus ſing. en ſyllaba terminatus græci nominis eſt & maſculino ſiue
feminino genere ſemper longa eſt. maſculino ut Hymen. ut ſeneca in Hæ
cuba. quicũq; hymen funeſtus inlætabilis. Neutro uero genere latina ſint
nomina & ſyllabam breuẽ ſemper recipiunt. ut fulmen erat. & flumen agit
ſunt & maſculina ut & attollẽs apicem generoſo uertice flamen: ergo quæ
græca ſunt nomina ultimam ſyllabam producunt latina corripiunt.

On in ſyllaba.

Nominatiuꝰ ſingularis on ſyllaba terminatus maſculino & feminino gene
re nominum græcorum longam habet maſculino genere ut armiger Aute
medon & hunc uehit ĩmanis Triton: feminino ut Calydon Babylon. neu
tro ſane genere ultima breuis eſt.
Nominatiuꝰ ſingularis in uel un ſyllabis terminatus non fere contingit.

R in q̃titate

Noĩatiuꝰ ſingularis r lr̃a finitꝰ oĩ genere græcis latiniſq; noĩbꝰ breuẽ habet:
græcis ut hector ubi ẽ: latinis ut ager ille malꝰ & hic uir hic eſt. & ipſe doli
fabricator Epeus. & nec gemere aeria ceſſabit turtur ab ulmo.
Nominatiuus ſingularis s lr̃a terminatus ꝑ naturas uocaliũ: ultimã ſyllabã
ꝑ diuerſa nomina & producit & corripit. has me neceſſe eſt explanare per

ordinem uocalium litterarum.

As ī ſyllaba

As ſyllaba terminatus nominatiuus in græcis nominibus maſculino dunta
xat genere: longam aliquando recipit. Vna ingens periphas & filius huic
Pallas interdum breuem: ut Arcas eques ergo in propria qualitate nominis
producitur: at in appellatiua corripitur feminino autem genere græci quo
que nominis breuis eſt. ut Horatius Pallas honores: dipodia dactylice ut
ſit dactylus & ſpondius. ut Vergilius atque Getæ atque erous eta. c. latinis
uero nominibus maſculino genere & feminino ſemper producitur: ut hanc
etiam Mæcenas & labentem pietas: ſiue crudelitas.

Mæcenas
Pietas
Fas
Nefas

Non fruſtra ergo producitur: quia eadem a litttera uocalis genetiuo caſu lō
ga eſt: ut pietatis crudelitatis. Item neutro longa eſt genere ut ſit mihi fas
audita & in lucano in cōmune nefas.

Es finalis in quantitate

Es producta ſyllaba in græcis nominibus nominatiu' ſingl. ſemper expli
catur. ut Aeneas anchiſiades & priamides. In latinis autem nominibus alibi
altera corripitur: alteram alibi produci neceſſe eſt: corripitur in his nomi
nibus quæ genetiuum ſingularem in tis ſyllabam mittunt. ut Comes comi
tis: ut filius huic pallas: illi comes ibat Acates: interdum tamen huius de
clinationis es ſyllaba longa eſt ut uergilius poſuit in bucolicis ipſe aries eti
am nunc uellera ſiccat & Arebant & uictum ſeges ægra negabant.
Ea uero nomina quæ genetiuum lis aut mis uel dis aut pis ceteris ue ſylla
bis finiuntur: ultimā ſyllabam producunt ut lucretius ſexto libro de rerum
natura. ſuſtentata ruet moles & machina mundi. & Vergilius. Hæc erat illa
fames. & Illæ uelut pelagi rupes immota manebat: illa quoqꝫ nomina ſine
ambiguitate ſemper producunt ultimam nominatiui caſus ſyllabam quæ
genetiuum ſingularis in e & i ſyllabam mittunt ut facies faciei: ut uiſa maris
facies. & huius declinationis Analogia e litteram in ablatiuo caſu ſemper
producit: ſuperiores autem corripiunt aliquæ: aliæ producunt: corripiunt
ut mole tenet ſcopuli producunt ut Lucanus. Vbera ſicca fame medios mit
tentur in ignes.

Is ī fine quā ta.

Is ſyllaba nominatiui caſus breuis eſt maſculino ſiue feminino genere atqꝫ
cōmuni. maſculino ut nāqꝫ ſuā patria antiqua cinis. a. h. feminino ut Calu'

Caluus.

in. io. frigida iam celeris uergatur oriſtinis ora. in monoſyllabis uero inueni
tur longa ut degeneraſſe tamen niuis humana quot annis.

Os finalis

Os ſyllaba græci noīs: maſculīo generī ſiue feminīo breuis ē: ſi aut nulla cō
ſonās uocalē pceſſerit: aut r lr̄a præceſſerit: maſculīo ut Cromis & mnaſyl'
in antro. & ſcorpios & iuſta pl' aut Maros aut rhodope; ſi āt. n. lr̄a uocalē p
ceſſerit: longa eſt. ut quæſitor Minos urnam mouet. hoc monoſyllabo etiā
nomine longa eſt. ut Tros ait Aenea ceſſas. feminino breuis. ut Dulychiū
ſameqꝫ & Neritos ardua ſaxis: & deſuper omnis eo terrore ægyptos & idi.
Neutro breuis ut Vergilius & chaos & flegethon. Latini nominis ſæpe pro
ducta eſt. ut mos erat heſperio in latio: & uomeris huc & falcis honos. & os
humeroſqꝫ deo ſimilis: & luce ſedet cuſtos aut ſummi culmine tecti: & bre
uis inuenitur ut in hoc nomine: hoc os unde fit genetiuo huius oſſis.

Os oſſis
Vs finalis

Vs ſyllaba maſculino genere ſemper & neutro breuis eſt: ut campus aget
gemitus: & hoc nemus hunc inquit fontem: feminino ſane genere ea nomi
na ultimam ſyllabam corripiunt quæ aut ſimilem genetiuum nominatiuo
habuerint: ut At man' interea muris tectiſqꝫ propinquant: aut quæ geneti
uum i littera concluſerint uocali: ea uero producunt quæ uocalem ultimæ
ſyllabæ nominatiui caſus in genetiuo pduxerint: & tis uel ris ſyllabam ha
buerint: ut uirtus uirtutis & tellus telluris: ut Lucanus: Ne tanta in caſſum
uirtus eat. & Vergilius. Heu quæ nunc tellus inquit. etiam ſi duplex u fue
rit penultima quoqꝫ corripitur ut carduus & Arduus arma tenens.

Virtus
Tellus

Y græca littera uocali & s latini terminatus nominatiuus longam habet: ut
Teqꝫ ſibi generum Thethys emat omnibus undis. At maſculino breuis eſt
ut at capys & quorum melior eadem in accuſatiuo breuis eſt ut aut capyn
aut cellis in. p. a. c.

Ys finalis

T littera terminatus nominatiuus non tantum in nomine ſed ubiqꝫ nouiſſi
mam ſyllabam breuem facit ut hoc caput.

T finalis

X littera finitus nominatiu' licet longam ſemper poſitione faciat ſyllabā:
tamen naturaliter nunc corripit nunc producit: corripit in hoc ut nox erat.
producit in hoc. hic primum noua lux oculis: & ſi fratrem pollux. & ea quæ
producuntur nominatiuo caſu eandem uocalem etiam in genetiuo produ
cunt penultimæ ſyllabæ ut intonuit radiis. q. a. l. ea & talis amyclei domit'
pollucis habenis. hactenus de nominatiuo iam de genetiuo diſputandū eſt.

X finalis

Genetiuus ſingularis æ ſyllaba terminatus diphthongum faciente ſemper
longam recipit in omni genere.

Gēus in tpe

I quoqꝫ littera ſemp longa eſt. at ſi duplex i fuerit penultima ſyllaba breuis
erit: poſterior longa ut dixi. Dardaniiqꝫ rogum. neceſſarium eſſe exiſtimo
rationem horum nominum & declinationis exponere quæ genetiui ſingula
ris: uel nominatiui & uocatiui pluralium i litteram ultimam debeant dupli
care. Ea noia q̄ noīatiuo caſu ſingulari i lr̄am uocalē ante ultimā ſyllabā ha
buerit in oī genere i lr̄am debēt neceſſario geminare nō ſolū metri gr̄a ſed

I finalis ī ge netiuo.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

etiam propter uitiũ barbariſmi:& ut ne ſit contra rõnem noiatiuo breuior genetiuus. ut aoniiꝗ patris. quia dicimus hic Aoniꝰ ergo rite i litteram geminauit ut maſſylius maſſylii : ac ſi ante ultimam ſyllabam in nominatiuo caſu i littera non fuerit nullo modo duplicari poteſt.

⊙ finalis in genetiuo. Androgeo. Vergilii locus.

⊙ littera genetiuus terminatus græcus eſt. eamꝗ produci neceſſe eſt. ut in foribus letum Androgeo. eſt enim ꝓprie græcus genetiuꝰ. licet aliqui ſic legunt inforibus lætum Androgei græcæ declinationis ignari. & portuſꝗ ſubimus Chaonio pro chaonii Patrisportus. quãuis legatur portuſꝗ ſubimꝰ chaonios. eſt ergo genetiuus chaonio.

Es finalis in genetiuo.

Genetiuus ſing. es ſyllaba terminatus græcam declinationẽ habet & longã recipit: ut Lucanus æſtiferæ libyes. ut andromaches & Beroes.

Tis Ris dis in genetiuo.

Tis uel ris aut dis & ſimilis ſyllaba qualibet præcedẽte conſonante uocalẽ: in eodem caſu genetiuo ſemper breuis eſt. ut quanꝗ o ſi ſolitæ quicꝗ uirtutis adeſſet. & inſeritur uero & fœtu nucis arbutꝰ. ho. & euaditꝗ celer ripã inremeabilis unda. & necnon ad templum ſummaſꝗ ad palladis arces. & aſpice uentoſi ceciderunt murmuris auræ.

⊙s in gꝰo.

Genetiuus ſingularis os ſyllaba terminatus: in græca declinatione inueniri poteſt. & eadẽ maſculino genere & feminino corripitur ut Parrhaſio dictũ Panos de more lycæo. feminino ut Lucanus: ut Pagaſea ratis peteret cum

Terẽ. uarro

Phaſidos: & in Terentio. quaꝗ fretum torrẽs meotidos. & Vergilius cum Daphnidos arcum.

Vs i genetiuo.

Vs ſyllaba terminatus genetiuus græci nominis: non cito apud poetas latinos inuenitur. tamen ſi fuerit longa eſt. ut ſi facias: didus & allectus. Latini etiam nominis longa eſt ut huius manus & huius currus. ut diſcrepet a nominatiuo genetiuus ut attonitæ magna ora domus & talia fatur.

Datiuus in ſyllaba.

Datiuus caſus omnis poſtrema ſyllaba quacũꝗ uocali terminata fuerit: ſemper longa eſt in omnibus generibus.

A finalis in accuſatiuo

Accuſatiuus a littera correpta terminatur in omni genere: & eſt græcæ declinationis. maſculino ut hectora circum: feminino ut lampada quaſſans. Neutro ſine dubio breuis.

E finalis in accuſatiuo

Accuſatiuus ſing. e littera correpta terminatus in generibus neutris inuenitur: ut infelix nati funus crudele. & hoc genus acre uirum.

Accuſatiuus caſus ſing. i littera terminatus genere neutro: in aptotis nominibus inuenitur: & longam habet ultimam. ut ſi facias hoc ſinapi.

⊙ finalis in accuſatiuo

⊙ littera terminatus accuſatiuus græci nominis & feminini generis inuenitur quam produci neceſſe eſt. ut luctificam allecto.

V littera terminatus accuſatiuus ſingularis in genere neutro tantummodo inuenitur: & nominatiuo conſentit. cuiꝰ de poſtrema ſyllaba diſputatũ eſt.

Scire ãt oportet qđ ĩ generibꝰ neutris græcis latiniſꝗ tres caſus ſimiles ſui noiatiui: accꝰm & uocatiuum utroꝗ numero ultimã ſyllabã breuẽ habent.

L lr̃a termĩatꝰ accꝰs genere tãtũ neutro cõprehẽdiꝰ. & ſemꝑ breuẽ recipit.

M. littera terminatus accuſatiuus in omni genere ſemper breuẽ habet.

An in accꝰo

N littera cõſonante terminatus accuſatiuus oĩbus generibus repperies. ſed naturæ diuerſæ & enim maſculino & fœminino genere græcoꝝ nominũ lõga erit ultima. a littera præcedente ut ænean hominum quiſꝗ.

En in accꝰo
On in accꝰo

E. lr̃a præcedẽte ut priãiden Helenũ. & patrio andromachen. ⊙. lr̃a præcedẽte breues ut uergiliꝰ Pelion ĩnitu fugiẽs. fœminino genere ut Horatiꝰ i primo carmainum. ſperne dilectam Cypron. Neutro autem genere latina ſyllaba eſt: & ubiꝗ (ut ſupra dixi) breuis.

R. littera terminatus accꝰs. uel s. aut. t. in generibus neutris. ſemper breuẽ habet ut ſuperius dictum eſt.

A finalis in uocatiuo.

Vocatiuus caſus a littera terminatus latina quidem breuem ſyllabam recipit. ut & ſcelerum pœnas. & o dea. In græcis uero nominibus ſemper lõga eſt ut o lycida. & quo fugis ænea.

E finalis in uocatiuo.

E littera uocatiui caſus lõga eſt : græci dũtaxat nominis. ut Tydide mene iliacis. nec immerito longa eſt niſi quia & in nominatiuo ſing. produciꝰ latina ſane ſi fuerit breuis eſt. ut Turne quod optanti. & Aeole namꝗ tibi.

I finalis ĩ uocatiuo.

I littera terminatus uocatiuus ſingularis interdũ breuẽ hẽt: interdũ longã breuem in hoc Tybri pater. & o crudelis Alexi. & Daphni quid antiquos. Item genere feminino. ut iri decus cæli. longã in hoc. an ne lacus tantos & lari max. recte hic producitur poſtrema qa nominatiuꝰ ri & poſtea iis ſyllabis explicaꝰ hoc eſt hic larius huius larii: ergo ea noĩa ꝓducũꝰ i lr̃am quæ i gꝰo duplicauerint. Nã quæ is ſyllabã habuerint eodẽ caſu gꝰo corripiũt.

⊙ littera terminatus uocatiuus nominatiuo congruit.

V finalis in uocatiuo.

V. littera terminatus græcis noĩbus longã habet. ut quo res ſũma loco Pãthu. Neutro uero genere nꝰo atꝗ accuſatiuo reſpondit nominũ latinorũ.

Vocatiuus ſingularis latini nominis: ſiue græci quacunꝗ conſonante finitus fuerit breuem habebit ut nominatiuꝰ.

E finalis in ablatiuo.

Ablatiuꝰ ſingularis qualibet uocali terminatus: lõgã habet ultimã ſyllabam præter e lr̃am correptam. hæc enim ſola in iſto caſu duplex eſt. producitur uero ſpecialiter ſi nominatiuus habuerit es ſyllabam longam & genetiuum ſuũ e & i ſyllabis explicuerit ut macies maciei ſpecies ſpeciei. ut cũ ſubito

ſiluis macie cōfectū:ut cauſa fuit neq̃.n.ſpecie famaue mouetur.poteſt etiā
in his produci nominibus:quæ genetiuo caſu ab hac declinatiōe deſciſcūt
ut hæc fames huius famis.nam longa eſt ultima nominatiuo & ablatiuo.ut
hæc erat illa fames & amiſſis ut fama apibus morboſq̃ famemq̃. In aliqui
bus noībus es ſyllaba ut in noīatiuo breuis ē.ita & in ablt̃o ut īpius hæc tā
culta noualia miles habebit.& alibi.ingētes uterūq̃ armato milite cōplēt.
Inueniuntur etiam nomina quæ in ablatiuo poſtremam e litteram uocalē
Rupes corripiunt. cum in nominatiuo longa ſit. ut Rupe ſub aeria. & mole te-
Rupe net ſcopuli.quare in his ambiguitatib. auctoritas inquirenda eſt.uerum ſi
Moles in nominibus græcis ablatiuum noſtrum quem illi non habent formaueris
Mole nouiſſimam ſyllabam breuē eſſe intelliges.ut Daphnis me malus urit.ego
hanc in Daphnide Laurū.& Poſtera cum primo luſtrabit lampade terras.
Latina uero nomina præſertim ea quæ nominatiuo es & genetiuo tis ſylla
bas recipiunt:in ablatiuo caſu ſemper breuem habent.

De numero plurali.

Plurali numero in ultimis nominū ſyllabis:nullā diffilcultatem repperies:
etenim nominatiu⁹ accuſatiuus & uocatiuus omni in genere:exceptis nomi
nibus græcis & neutro genere noſtro:poſtremam ſyllabam ſemper lōgam
recipiunt.Græca.n.& neutra ſemper breuē nominatiuo caſu.ut Thyrrhe
niq̃ omnes:accuſatiuo Arcades accenſos monitu.uocatiuo.Arcades hæc
inquit.feminino item genere per nominatiuum caſum ut pulſant & pictis
bellantur amazones armis.Et tamen græca nomina quæ nominatiuo caſu
plurali nouiſſimam ſyllabam longam per diphthongū habent:hāc quoq̃
in accuſatiuo ꝓducunt.ut uergilius.Arctos oceani metuētis æquore tingi.
Itē es ſyllaba ut ſupra diximus græca breuis eſt in accuſatiuuo. Cycladas
& crebris legim⁹.& uocatiuo.ut nymphæ noſter amor lybethrides & Nai
des indigno.Neutro genere in caſibus ſupradictis ſine ambiguitate breuis
eſt.græcis latiniſq̃ nominibus per nominatiuum ut carmina Vel celo p.ꝑ
accuſatiuū ut arma manu per uocatiuum.o patria o diuum domus. græci
ēt noīs exempla ſubiiciam⁹.Enni⁹ ī primo. Nā latos populos res atq̃ poe
Cluere mata noſtra cluebāt.& ī uergilio Arcada piſcoſæ cui circū flumina lernæ.
Noīatiuus pluralis i lr̃a terminat⁹ duas formas hēt &.n.aut ſimplicē habet
ut cūctiq̃ fremebāt.aut īterdū duplicē.ut o ſocii neq̃.n. ignari ſum⁹ ante
maloꝝ. utraq̃ tamē forma nouiſſimā ſyllabā lōgā recipit gemīata aūt i lit
tera pæneultimā ſyllabā breuē facit.hui⁹ aūt decliatiōis rationē ī genetiuo
ſingulari pleniſſime diſputatum eſt.

Nominatiuus ſingularis diphthongo finitus ſemper longam habet.
Genetiuus pluralis ſemper breuē habet latino ſeu græco nomine ſed huic
aut poſitio ſubuenire debet ut longa fiat:aut a uocali excipi ut ſynalipham
faciat:ſicut in accuſatiuo diximus.
Datiuus pluralis & ablatiuus duabus tantum ſed diuerſis ſyllabis terminan
tur is & bus. ſyllaba ſemper longa eſt : ſed hæc interdum unam i litteram
habet:ut it comes & paribus curis ueſtigia figit.interdum duplicem ſecun
dum genetiui ſingularis & nominatiui pluralis formam ut correptis ſubito
mediis ut & ſaxum ingens uoluunt alii.hii quoq̃ caſus ut nominatiuus plu
ralis pæneultimam breuē facit:bus autem ſyllaba ſemper breuis eſt:pæne-
ultima quoq̃ corripitur.De poſtremis ſyllabis nominum in quātum uolui
mus diſputatum eſt:nunc ad pronomina ueniamus.

De Pronomine.

Pronomina quoniā non plurima ſunt: neq̃ multiplicibus ſyllabis late di- Pronominū
ſtenta idcirco non tantum de poſtremis ſyllabis eorum ſed de omnibus di tempora ꝑ
ſputabo.Pronomina perſonalia ſunt hæc ego.tu.ille. Primæ perſonæ ego oēs caſus.
duabus breuibus cōſtat ut en ego uicta ſitu & hic ego nanq̃ tuas aliquādo Pronoīa ꝑ-
tamen ultima longa eſſe poteſt ſecundum naturam o litteræ uocalis:quæ ſonalia.
frequenter in ultimo quidē produci q̃ corripi poteſt.Genetiuus huius pro Ego
nominis ex breui & longa conſtat ſecuri pelagi atq̃ mei. Mei ꝓnoīs
Datiu⁹ interdum ex duab. breuibus conſtat ut eſt mihi nāq̃ domi.interdū genetiuus.
ex breui & lōga.ut Dic age nāq̃ mihi fallax.hoc autem regulariter accipiē Mihi
dum eſt.quod hæc pronomina mihi tibi nouiſſimas ſyllabas & producunt Tibi
& corripiunt.longæ ſunt in his uerſibus.dic age nāq̃ mihi : & Aeole nāq̃
tibi:breues in his:ſunt mihi bis ſeptē.Nā tibi Tymbre caput.Accuſatiu⁹
& ablatiu⁹ longam habent me & a me. ut meme adſum qui feci.& me duce Me
Dardanius.item pluralis nominatiuus & accuſatiuus.primæ & ſecūdæ per
ſonæ ſyllabis longis conſtant:uos & nos. Vos
Genetiu⁹ in oībus pſonis m lr̃a terminat⁹:breuē hēt ultimā i lr̃a finitus lon Nos
gam.ut nil noſtri miſerere.& atq̃ utinā ex uobis unus ueſtriq̃ fuiſſem. Noſtri
Datiuus & ablatiuus duabus longis conſtāt.item ſecunda perſona noīatiui Veſtri
ſing.longam habet.ut tu quoq̃. Tu
Genetiu⁹ ex breui & longa cōſtat ut o genitor nec te miſerie gnatæq̃ tuiq̃. Tui
de datiuo ut ſupradictum eſt.
Accuſatiuus & ablatiuus longa conſtant:ut Te quoq̃ magna pales. Ille
Tertia pſona ille illa illud noīatiu⁹ caſus ſing. nouiſſimā ſyllabā breuē hēt Illa

VNiVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Illud
Illius
Illum
Illo
Illi Illa
Dt̃s & abl̃ts
ex duab⁹ lõ
gis.
Quis uel q
quæ quod
Cuius
Cui
Quem
Quorum
Quarum
Quos
Quas
Quis
Quibus
Talis
Qualis
Tale
Quale
Talem
Qualem
Tali
Quali
Talia
Qualia
Talis
Qualis
Is ea id.
Eius Ei
Eum Eam
Eo
Ii Eæ.

in oĩ generẽ:ut ille meũ cõitat⁹ iter:& illa uel ĩtactæ ſegetis.& uer illud erat.
Genetiu⁹ dactilũ recipit.ut illius arma:ſed mediã metri cã corripuit:quã i
proſa producimus.poteſt alibi ergo media longa poni.Accuſatiu⁹ trocheũ
recipit.Datiuus & ablatiuus ſpondium.
Nominatiu⁹ & accuſatiuus pluralis:genere maſculino & feminino duabus
lõgis cõſtãt. neutro uero genere ex lõga & breui ut illa manẽt ĩmota locis.
Genetiuus omnium generum ex duabus longis & breui conſtat:
Infinitæ qualitatis pronomina quis uel qui quæ uel quod:uocali finitæ ſyl
labæ longæ ſunt.conſonanti breues.ut ſed quis ad hæſperiæ.
Genetiuus omnium eo quod i littera uocalis duplicis conſonantis loco põi
tur:ex longa & breui cõſtat.ut cuius Ariſteo quoniã eſt oblata facultas.
Datiuus interdũ ex duabus breuibus.ut & cui putre ſolũ:interdũ ex breui
& longa ut nunc locus aruoꝝ.in ſynalipham longa.
Accuſatiuus breuem poſtremam recipit.Ablatiuus in omnibus pronomi
nibus & generibus longam.
Nominatiuus pl.longam naturaliter capit ultimam ſyllabam.maſculino &
feminino genere. Neutro autem tribus caſibus breuem illa.Genetiuus ex
longa & breui cõſtat:quorũ uel quarũ ut externi ueniunt : quorũq; a ſtir
pe nepotes & quaꝝ quæ fandi doctiſſima cymodocea.Accuſatiuus maſcu
lino & feminino:lõgã habet quos uel quas.ut quas ego.
Datiuus & ablatiuus ſi is ſyllaba terminantur Iambum recipiunt : ut quis
ante ora patrum:ſi bus pyrrichium.ut hic quibus inuiſi fratres. Itẽ talis &
qualis tale & quale eiuſdẽ infinitæ qualitatis recipiunt nominatiuo & gene
tiuo ſingl. Trocheum.ut Talis in aduerſos & Qualis erat.& Tale tuũ no
bis carmẽ.& quale ſopor feſſis.accuſatiuo trocheũ recipit. Datiuo & abla
tiuo ſpondium tali & quali.
Plurali numero nominatiuus maſculino & feminino genere ſpondiũ reci
pit.Neutro Dactylum.ut talia per latium.& qualia multa mari nautæ.
Accuſatiuus maſculini & feminini generis ſpondiũ habet : ut talis & qua
lis.Ceteri omnes dactylum recipiunt.
Item minus q̃ finitæ qualitatis pronomina.is.ea.id.maſculino & neutro ge
nere noĩatiuus ſing.breuem ſyllabã recipit feminino utraſq; breues.Gene
tiuus omniũ trocheũ capit eius.Datiu⁹ iambũ ei. Accuſatiuus pyrrichiũ
eũ uel eã.Ablatiu⁹ iambũ ab eo.Itẽ pl.nt̃o caſu maſculino qdẽ gñe lõga ẽ
& una fit ſyllaba de duab⁹ uocalib⁹ ut ii genere feminino iambũ recipit ut
eæ neutro pyrrichium.

Genetiuus caſus in omnibus generibus amphibrachym. Accuſatiuus ma
ſculino & feminino iambum:Neutro pyrrichiũ.Datiuus & ablatiuus iãbũ.
Itẽ pronomina finita.iſte.iſta.iſtud.Nominatiuus ſingularis omniũ gene
rũ nouiſſimã breuẽ recipit. Genetiuus palimbachio conſtat interdũ ita ut
media lõga ſit.iſtius:interdũ dactylus poni põt ut media ſyllaba corripia
tur ut illius aram.& ipſius ante oculos.Datiu⁹ ſpondiũ habet.Accuſatiuus
trocheum ablatiuus ſpondium. Item pl.nominatiu⁹ maſculini & feminini
generis recipit ſpondium neutro trocheum. Genetiu⁹ palimbachium. Ac
cuſatiuus noĩatiuo conſentit:dt̃s & ablatiuus ſpondio conſtant. Item pro
nomina poſſeſſiua noſter ueſter noſtra ueſtra noſtrum ueſtrum.Nominati
uus ſingu.ubiq; trocheum recipit Genetiuus ſpondeum.
Datiuus eundem.Accuſatiu⁹ trocheum ablatiu⁹ ſpondeum. Plura.maſcu
lino & feminino genere nominatiuus ſpondeum habet neutro tribus caſib⁹
ſimilibus trocheũ genetiuus palimbachiũ accuſatiuus cæteriq; ſpondeũ.
Item triptota pronomina ſibi ſe.a ſe. ſibi pronomen datiuo caſu utroq; nu
mero frequenter duabus breuibus conſtat: ut hoc ſibi pulchra ſuum inter
dum ex breui & lõga quemadmodũ ẽ mihi tibi quorum de natura ſupradi
ctum eſt ut caluus in. io.mens mea dira ſibi prædicens omnia uæcors.
Se autem e a ſe utroq; item numero ſyllaba longa conſtat.
Item pronomina ſuus ſua ſuũ Nomĩatiuo ſing.pyrrichiũ recipiũt:& neu
tro genere u littera geminatur ne ſit uerbũ.ut auguruſq; ſuum. Genetiuo
datiuo ſiue ablatiuo iambum accuſatiuo pyrrichium.
Itẽ pl.maſculino & feminino iãbũ recipit:neutro tribus caſib.pyrrichiũ.
Genetiuus amphibrachium.cæteri uero caſus iambum.
Itẽ pronomina finita atq; demonſtratiua hic hæc hoc.Nominatiuo ſingu.
maſculino ſiue neutro genere eadẽ ſyllaba breuis eſt:feminino longa gene
tiu⁹ caſus ominũ trocheum recipit.non tam natura quam poſitione quod
i littera duplex ſit ut huius odorato radices.Datiuus pyrrichium huic:ſed
poſſunt ambæ ſyllabæ in ſynaliphã cadere ut atq; huic reſponſum paucis
ita reddidit:Accuſatiuus & ablatiuus breuẽ ſyllabã recipiunt natura:ſed
poſitiõe longã.itẽ pl.hi & hæ.hæc noĩatiuus longã recipit genetiuus ex lõ
ga & breui conſtat ceteri omnes ſyllabam longam recipiunt.
Itẽ pronomina poſſeſſiua:& ad aliquid referẽtia meus mea meũ noĩatiuus
ſingularis ſiue accuſatiuus:& uoccatiu⁹ pyrrichiũ recipiũt.genetiuus ſiue
ablatiuus iãbũ.pluralis nominatiu⁹ & accuſatiuus:& uocatiuus:maſculino
& feminino genere:ex breui & lõga cõſtat neutro ex duab⁹ breuib.genetiu⁹

Ea
Eorum
Earum
Eos
Eas
Eis
Iſte Iſta Iſtd
Iſtius
Illius
Ipſius
Noſter
Veſter
Sibi
Se.
Calui poe
ma.
Su⁹ ſua ſuũ
Hic hæc
hoc
Huius
Huic
Hoc
Hi
Hæ
Hæc
Meus
Mea
Meum

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

omniū ex breui & longa & breui. Datiuus & ablatiuus ex breui & longa. ut
Quantus — ſiue meū corpus ſpoliatum lumine maius reddemus.
Tantus — Itē pronomina quantus tātus nominatiuo caſu ſing. & accuſatiuo ultimam
breuē recipiūt: ut quantus ab occaſu. Tantus amor terræ. feminino & neu
tro genere ſupradictis caſib. eadē ſyllaba breuis eſt. genetiuo quoq; breuis
datiuo & ablatiuo longa.
Item pl. nominatiuus accuſatiuus & uocatiu⁹ maſculini & feminini generis
longā habent naturaliter ultimā: nā prima poſitione ſit longa: neutro uero
genere his caſibus breuis erit ultima genetiuus omniū ex duabus breuibus
Tantorum — & longa conſtat. ut miſerere laborū tantorū. Datiuo & ablatiuo extrema lō
ga eſt. Non immerito plæraq; pronomina ꝓcomprehēdi: ut aliquātulū pate
ſceret naturaliū oratio ſyllabarū cetera autem ex his facile colliguntur.

De uerbo.

Verboꝝ ter minationes. — De ultimis ſyllabis dicā: pæneultimiſq; uerboꝝ. uerba oīa cunctis ſignifi
cationibus: coniugationibuſq;: modis temporibus atq; ꝑſonis: decē litteris
terminantur uocalibus quinq; conſonantibus totidem.
A finalis in uerbis — A littera uocali ſemper producta ut da nunc Thymbræe pater: e littera ꝓ
ducta ut tu uatē tu diua mone. e littera correpta ut en age ſegnis i litteta ſē
per producta tēpore præſenti. Namq; ſub œbalia memini. præterito perfe
E — cto ut læta dedi. O littera frequenter producta. ut luſtra domoſq; traho. ali
I — quādo correpta. Nam ut ſupius dictum eſt o littera poſtrema uocalis ī no
O — minatiui caſibus noīum ſiue ꝓnominū ꝑſonis quoq; uerborū & corripi &
V — produci pōt. u littera ſemp lōga ſed hæc in uerbis impſonalibus inuenitur
Clamatu — ut clamatu & monitu. Cuius declinationis forma apud uergilium noſtrum
Monitu — non facilius inuenitur.
Itē de cōſonātib⁹ uerba m littera termīata breuē ſyllabā recipiūt. cui⁹ ratio
nē ſupra mēoraui ut aut ī ſynalipha cadat aut poſitiōe lōga reddat̃ ſyllaba.
C — C littera terminata ſæpe ꝓducitur ut duc age duc ad nos. & dic age nanq;
Duc — mihi īterdū corripitur ut fac ergo ut fuerit. ī aliis ꝑſonis tēporū & modoꝝ
Dic — eadē ſyllaba ita imperatiuo modo & corripi & produci ꝓ ſua natura poteſt
Fac — As. uel es. ſyllaba in omnibus uerbis & cōiugatiōibus præter ſum & que ex
As — ipſo naſcūtur ut adſum ꝓſum quia & defectiua ſunt. & cōiugatiōe carent
Es — ſemp ꝓducūtur ut uicinoſq; ignare paras īuadere port⁹. & formoſā reſonar̃
Ades — doces amaryllida ſyluas. & ī illis defectiuis uerbis ē ut huc ades o Galatæa.
Is — Is. ſyllaba ſi fuerit tertiæ coniugationis productæ producitur etiam in
monoſyllabis uerbis que coniugatione carent: poteſt ſyllaba produci ut

uis & tarquini⁹. At ſi fuerit tertiæ correptæ. corripitur: ut his germana ma
lis oneras atq; obicis hoſti. mus uel tis ſyllabæ plurali numero inueniūtur: — Mus
ſed ſemper breues ſunt. ut Nox ruit ænea nos flendo ducimus horas & lu — Tis
mina labētem cælo quæ ducitis annum. Verba r littera terminata qualibet — R littera
præcedente uocali nouiſſimam ſyllabam breuem recipiunt. ar ſyllaba ut — Ar
inferar & quos ſydonia uix urbe reuelli. er ſyllaba magicis inuitā accingier — Or
or ut teſtor utrunq; caput: ur ſyllaba ut ducit̃ infelix æuo maturus Acætes — Vr
t littera poſtremam ſemper breuem ſyllabam reddit præcedentib. tribus — T littera
uocalibus a. e. i. ut lydorumq; manus collectos armat agreſtes: & admonet
ira deū & nec turnum ſegnis retinet mora: ſed rapit acer. diſputauimus ge
nera de poſtrēis ſyllabis: nunc ſpecialiter diſceptamus: per ſignificationes
modos tempora atq; perſonas.
Prima perſona modo pronunciatiuo ideſt indicatiuo tēpore præſenti acti — Modus ꝓnūciatiuus.
uorum neutralium uerborum ſæpiſſime longam recipit. ut luſtra domoſq;
traho. Secunda perſona primæ & ſecundæ uel terciæ coniugationis produ
ctæ: ſemper producit ultimam ſyllabam. ut donas mones audis: Tertiæ ue
ro cōiugationis correptæ corripit. ut cauſando noſtros in longū ducis amo
res. Tertia perſona omnibus quattuor ordinib. cōiugationum ultimam ſyl
labam corripit plurali numero. prima & ſecunda in tribus ordinibus cōiu
gationum productis: excepta tertia coniugatione correpta pænultimā ſyl
labam producunt: nouiſſimā corripiunt. ut donamus donatis. Monemus
monetis. audimus auditis. Tertia uero coniugatione correpta penultima
ſemper corripitur. ut nos flendo ducimus horas. & labentem cælo qui du
citis annum. Tempore ꝑterito imperfecto numero ſingulari pænultimam
ſyllabam in omnibus perſonis utriuſq; numeri uniuerſæ coniugationes lon
gam recipiūt. ut donabam monebam audiebam legebam. item pl. donaba
mus monebamus audiebamus legebamus: nouiſſima ſyllaba ſing. numero
prima perſona ſemper breuis eſt. in omnibus coniugationibus. ut clama
bant & cætera. ſecunda perſona ſing. omnium coniugationum ſemper pro
ducit ultimam: ut clamabas monebas audiebas rapiebas. Tertia autem per
ſona ſingularis & prima uel ſecūda pl. ſemper breuem habent ut clamabat
clamabāus clamabatis. Tertia autē pluralis poſitione lōga fit ut clamabāt.
In defectiuis ſane uerbis: ſi cōſideres ſū & & adſū uel ꝓſum penultima co — Verba defectiua.
ripit̃: ut eras aderas profueras. In cæteris ꝑſonis ſimiliter preteritū ꝑfectū
tēp⁹ ſemp lōgā r̃cipit ultimā ſiue i littera poſtrēa ſimplici prima ꝑſona ter
miat̃ ut Tityre tu patulæ cecini: ſiue gēinata. ut quo feror unde abii. ſcir̃ āt

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Cõiugatio q̃ geminat.

neceſſe ẽ quænã cõiugatio ultimã i lr̃am debeat duplicare. Sola tertia cõiu
gatio ꝓducta ſeu correpta nõ tñ in oĩb⁹ uerbis geminare põt. ut Appetii &
ueneris uiolaui uulnere dextrã. & utſupra dictũ eſt. quo feror unde abii. In
tertia quoq; ꝑſona ſing. eãdẽ i lr̃am duplicat. ut adiit agnouit & obſtupuit.
ſubiit cari. ſed in tertia perſona ſing. in quibus i littera duplicatur penulti
ma ſemper corripitur. In prima autẽ coniugatione producitur. ut clamaui
donaui. In ſecũda coniugatiõe corripitur: ut monui ſplendui ac ſi primæ
coniugationis declinationem hanc induxeris: quæ ex auctoritate non ex
ratione deſcendit. cõiuncto domui penultimam corripies. In ſecunda per
ſona ſing. ſemper ultima producitur in omnib. uerbis in tertia perſona con
iugationis primæ pænultima ſyllaba aliquando corripitur: ut intonuit læ-
uum. nõ nunq̃ producitur. armauit ornauit. In omnibus autem coniugatio
nibus nouiſſima breuis inuenitur: plurali numero prima perſona cõiugatio
num omnium: pænultimã ſiue ultimam ſyllabam ſemper corripit. ut hacte
nus fragili donauimus. & iunximus hoſpicio. ſecũda perſona ultimam ſem
per corripit. Tertia perſona pænultimã ſemper ubiq; producit. ut & ſocii
amiſſi petierunt æthera pennis. Tertia uero duplex ꝑſona quam alii quar-
tam: nominant pænultimam ſemper ubiq; producit & ultimam corripit. ut
romanos ad templa deum duxere triumphos. præterito pluſq̃ perfecto tẽ-
pore numero ſingulari prima perſonam pænultimam ultimamq; in omni-
bus coniugationibus corripit ut donaueram ſplendueram audieram iunxe
ram. ſecunda ꝑſona pænultimam corripit nouiſſimam ꝓducit ut audieras.
Tertia perſona primæ conſentit ut ter circũ iliacos raptauerat hectora mu
ros. Pl. nũero prĩa ꝑſona ſecũdaq; i oĩb⁹ cõiugationib⁹ pænultimã lõgã: &
ultimã breuẽ recipit. ut dõaueram⁹ donaueratis. ſplẽdueram⁹ ſplẽdueratis
audieram⁹ audieratis: traxeramus traxeratis. Tertia ꝑſona ultimã ſemꝑ cor

Futurũ primæ & ſecundæ cõiug.

ripit: ut donauerant traxerant. Tpe futuro primæ & ſecundæ cõiugationis
in omnibus ꝑſonis pænultima ſyllaba lõga eſt: ut amabo mõebo. poſtrema
quoq; bo ſyllaba lõga eſt: ſed ſi neceſſe fuerit ut pro breui ponatur licebit.
ſecundũ quod in prima uerbi poſitione diſceptauimus. cæteræ ſane ꝑſonæ
ſupradictarũ coniugationũ utroq; numero nouiſſimã ſemper corripiũt. ut
clamabis monebis clamabit monebit. at in numero pl. ẽt pænultima corri-
pitur ut clamabimus monebimus clamabitis monebitis. Tertiæ uero cõiu
gationis productæ ſeu correptæ: prima perſona nouiſſimam ſyllabam cor
ripit ut audiam rapiam pænultima uero ſyllaba tertiæ productæ ſemper
corripitur. ut ſentiam audiam. ut audiam & hæc manis ueniat mihi fama.

Verborum quantitas in ſyllabis: ꝑ cõiuga. modos tꝑa ꝑſonas.

Coniugatio prima

Perſona prima.

Perſona ſecunda.

Perſona tertia.

Si tertiæ autem coniugationis correptæ pænultima ſyllaba fuerit natura
ſyllabæ i aliis ita alia corripitur: alia producitur. corripitur in hac mortalẽ
eripiat formam. producitur in hac. ducam ſcribam quoniam primæ ſunt
uerborum ſyllabæ: nec declinationibus imutatæ ſecundæ perſonæ ſingul.
coniugationis tertiæ duplicis nouiſſima ſyllaba ſemper producitur. ut au
dies ſcribes quæ ſyllabæ uerborum ultimæ ubiq; producitur pænultima ſa
ne ſyllabæ primæ perſonæ congruit. Tertia quoq; perſona ſimiliter in am
babus ſyllabis conſentit. Plu. perſonæ omnes ſine ambiguitate pænultimã
ſemper producunt: & ultimam corripiunt. ut audiemus rapiem⁹ audietis ra
pietis. Tertiæ uero perſonæ pænultima ſyllaba ſing. perſonæ conſentit.

Imperatiu⁹ modus.

Modo imperatiuo tempore præſenti numero ſing. perſona ſecunda omnes
cõiugationes productæ præter tertiam correptam ultimã ſyllabam produ
cit. ut littus ama. & Tu uatem tu diua mone. Tertiæ ſane cõiugationis cor
reptæ perſona ſecunda ſing. ultimam corripit. ut continuoq; greges uillis
lege. Tertia perſona ſingu. omnium coniugationum ultimam ſyllabam cor
ripit. ut donet moneat audiat rapiat. Secunda perſona pl. in prima & ſecun
da uel tertia coniugatione productis penultimam ſyllabam ſemper produ
cit. & ultimam corripit: ut donate monete audite. ultima autẽ breuis eſt in
tertia coniugatione correptæ ultima & pænultima breues ſunt. ut dicite fe
lices animæ. & cingite fronde comas.
Futuro tempore numero ſing. ſecunda perſona in tribus ordinibus cõiuga
tionum productis ultimam & penultimam ſyllabam ſemper producit. ut
clamato moneto audito. In tertia coniugatione correpta penultimam corri
pit ut poſtremas metito. Tertia perſona coniugationis primæ numero ſin
gu. penultimam producit ſi a litteram quæ coniugationem oſtendit habue
rit. eam & aliquando corripit. ut Lucanus in quinto Cæſar habet. & ſi o uo
calem habuerit producit ut donet. Quoniam utſupra diximus primæ uer
borum ſyllabæ in fundamento non in declinationis flexibilitate conſiſtũt.
merito ſuam naturam pænultimo loco cuſtodiunt. At in aliis uerbis eiuſ-
dem primæ coniugationis ubi declinatio inflectitur: penultima ſyllaba
breuis inuenitur: ut clamitet quæritet. Cæteræ uero coniugationes huic
formæ conſentiunt. ut penultimam breuem habeant. ut ire iter. neque
ab terra moneat t. c. f. & audiat hæc genitor qui fœdera. ſ. nouiſſima
etiam ſyllaba quæ t littera conſonante ſemper finitur in omnibus bre-
uis eſt. In omnibus autem coniugationibus numero plurali perſona
ſecunda pænultimam ſyllabam ſemper longam: & ultimam breuem

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

recipit ut clamatote monetote auditote ſcribitote.

Optatiuus modus.

Optatiuo modo tempore præſenti & præterito imperfecto productis con
iugationibus prima perſona ſing. pænultimam longam: & poſtremam bre
uem habet. utinam amarem docerem audir em: tertia correpta corripit pe
nultimam ut arriperem cingerem. Secũda perſona duabus longis termina
tur: utinam amares moneres audires moueres. heæ enim uocales quib. con
iugatio producta cognoſcitur: ubiqꝫ produci debent: præter tertiam corre
ptam quæ e litteram correptam recipit. Tertia uero coniugatio correpta
pænultimã corripit utinam cingeres. Tertia perſona ſing. primæ conſentit
Pl. numero prima & ſecunda perſona oĩum coniugationum pænultimam
longam & ultimam breuem recipiunt. ut utinam clamaremꝰ clamaretis. mo
neremus moneretis. audiremus audiretis. raperemus raperetis. Tertia per
ſona in productis coniugationibus pænultimã producit. In tertia correpta
corripit. utinam cingerent.

Pt̃m tempꝰ oĩum coniu gationum.

Tempore præterito & pluſq̃ perfecto omnib. coniugationibus perſona pri
ma ſingu. poſtremam breuẽ habet. ſecunda perſona longã es enim ſyllaba
ꝓducta terminatur ut amaſſes audiſſes. tertia perſona primæ congruit. Pli.
in omnibus coniugationib. prima ſecundaqꝫ perſona pænultimã longam &
poſtremã breuem habet. ut amaſſemus amaſſetis rapuiſſemus rapuiſſetis.
Tempore futuro prima perſona pænultimã ſyllabam in omnibus coniuga
tiõibus corripit: utinam clamitem moneam audiam eripiam. ſi uero prima
uerbi ſyllaba in penultimo loco fuerit pro natura ſui longa inuenitur. utinã
clamem utinã donem a littera corripitur. ut flumina amẽ ſiluaſqꝫ inglorꝰ.
ultima omnium ſemper breuis eſt. In ſecunda ꝑſona eadem erit pænultima
ſyllaba quæ in prima fuerit. ſecũda perſona. ſiue es ſiue as ſyllabas habuerit
ultimas producit. In tertia perſona pænultima ſyllaba eadem quæ in ſupe
rioribus erit. ultima uero ſemper breuis. Pluraliter aũt prima & ſecũda per
ſona in oĩbus cõiugationibus penultimam longam recipit. & ultimam bre
uem: ut utinam donemus donetis moneamus moneatis audiamus audiatis
legamus legatis. Tertiæ perſonæ ſingularis in pænultima ſyllaba ſimilis
inuenitur.

Subiũctiuꝰ modus.

Adiunctiuo modo præſens & præteritum imperfectum & pluſq̃ perfectũ
tempus optatiuo modo congruit. Perfectum uero tempus numeri ſingul.
in oĩbꝰ ꝑſonis oĩum cõiugationũ pænultimas ultimaſqꝫ ſyllabas breues hẽt
ut cũ clamauerim clamaueris clamauerit. ut cũ monuerim monueris rit: ut
cũ audierim audieris rit: ut cũ ſcripſerim ſcripſeris rit. Pl. ãt nũero in oĩbꝰ

quattuor coniugationum modis perſonas duas primam & ſecnndam quæ
pænultimã ſemper producunt ultimam uero corripiunt. Tertia uero per
ſona penultimam corripit ut cũ donauerint: monuerint audierint legerint.
Tempore ſunt alio (Nam duo recipit) quoniam primum futurum tempus
futuro tempori modo pronunciatiuo conſentit prima perſona ſingularis
ſola nouiſſimam ſyllabam longã habet ut donauero monuero ceteræ duæ
ſingu. eademqꝫ primam pænultimam breuem recipiunt ut donauero do
naueris donauerit. Pl. numero prima & ſecunda perſona omnium coniuga
tionum: pænultimam longam & ultimam breuem habent ut clamauerimꝰ
clamaueritis monuerimꝰ monueritis audierimus audieritis dixerimus dixe
ritis. Tertia perſona omnium pænultimam breuem habet.

Infinitiuus modus

Infinitiuus modus tempore præſenti productis trib. coniugationibus pe
nultimam longam habet ut Plauſæ ſonitum ceruicis amare.
Item docere monere. Interdum tamen in ſecunda coniugatione pænultima

Feruere Fulgere.

ſyllaba corripitur ut feruere leucaten. & cum littora feruere late ſed in hoc
uerbo recte corripitur. quoniã antiq tertiã cõiugationem magis quã ſecũ
dã eſſe uoluerunt. ut lucilius feruit nunc feruet ad annum & Terentius in
adelphis dum feruit maxime ergo errare noſcuntur hi: qui uergiliũ noſtrũ
longam pro breui poſuiſſe putant ut in his uerſib. longam pro breui ſane
poſuit. Illæ autem paribꝰ quas fulgere cernis in armis & Auroqꝫ effulgere
nam ſine dubio huius uerbi ſecunda eſt cõiugatio: quæ debet produci. Nã
tertiæ coniugationis ꝓductæ exẽplũ ſubiiciam & ſtabulo frẽos audire ſonã
tes. Tertia cõiugatio correpta tempore præſenti pænultimam breuem re

Veniſſe

cipit. ut tu calamos ĩflare leues ego dicere uerſus. ultima autem ſyllaba in
omnibus cõiugationibus breuis eſt tẽpore præterito poſtrẽa ſemper ubiqꝫ
breuis eſt. ut ſuperas cæli ueniſſe ſub auras. Interdũ autem præteritũ tem
pus i litteram duplicat pænultimæ ſyllabæ ſed in his duntaxat uerbis: quæ
præterito ꝑfecto modi pronunciatiui duplicauerint ut ſupradictum eſt nõ
ſolũ metri cauſa: quam rationis. ut nos abiiſſe rati futuro quoqꝫ tempore
pænultima lõga & ultima breuis eſt: ſed nõ facilius huius temporis & modi
uerbum in poematibus inuenitur.

De declinatione paſſiuorum. deponentium communiumqꝫ uerborum.

Indicatiuus idemqꝫ pronunciatiuꝰ.

Modo pronunciatiuo. i. indicatiuo: tempore præſenti numero ſingula
ri: perſona prima pænultimam ſyllabam in aliquibus uerbis longam re
cipit: Vt ducor clamor. Si tamen prima uerbi ſyllaba fuerit in aliqui

VNiVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Verborum paſſiuoꝝ deponētiū comuniūq; : ꝑ cōiug . mōs & tpa quātitas i ſyllabis

bus breuem:ut quo feror unde abii ſi multarum uerbum aliquod fuerit ſyl
labarum frequenter pænultimam corripit:poſtrema autem ſemper breuis
eſt & erit. ſecunda tertiaq; perſona ſing. excepta tertia coniugatione corre
pta:pænultimam longam & poſtremam breuem recipiunt. Tertia.n.corre
pta duabus breuibus poſtremis terminatur ut ducitur infelix æuo.numero
pl.perſona prima in productis cōiugationib.pænultimam longam habet:
ut ſecūda & tertia perſona ſingularis.ut clamamur monemur audimur.In
tertia autem correpta breuē recipit ut legimur & ferimur per opaca locoꝝ
Perſona ſecunda penultimam breuem & ultimam longam admittit ut ama
mini:& monemini.omnis.n.ſyllaba in uerbis ut in aliis partibus oratiōis i
littera uocali finita:ſemper producitur . Tertia perſona poſtremā breuem

Preteritum perfectū & pluſq̄ perfectum.

habet. Tempore preterito imperfecto omnibus i cōiugationibus ꝑloniſq;
præter ſecundam perſonam. Pl. pænultimam ſemper longam & ultimam
breuē inuenies.ut ducebar ducebaris ducebatur.Item plurali ducebamur.
ſecundæ uero perſonæ pl. ſyllaba in tertio ab ultima loco producitur:ut
ducebamini. Tertia perſona pl.ultimam breuem habet Tempore preteri-
to perfecto & pluſq̄ perfecto numero ſing.prima & tertia coniugatio pro
ducta peneultimā longam:;& poſtremā breuē habet.ut donatus auditus.
ſecunda autem coniugatio uel tertia correpta : pænultimam ſyllabam ali-
quando breuem recipit. ut admonitus aliquando poſitione longam ut ſcri
ptus:plurali autem numero ultima longa eſt ut admoniti:pænultima bre-
uis. Tempore futuro prima & ſecunda coniugatio perſona prima numero
ſingulari pænultimam longam habet.ut amabor & docebor.Secūda & ter
tia perſona breuem:ut Horatius in arte poetica : Nec ſemper feriet quod-
cunq; minabitur arcus.Scire autem oportet ꝙ litteræ uocales:quæ tres cō
iugationes productas oſtendunt:frequēter produci debeant.Numero plu
rali prima perſona poſtremas breues habet: ut amabimur monebimur.Se
cunda perſona breuem & lōgam. Tertia perſona ultimam breuem recipit.
Tertia coniugatio producta uel correpta eiuſdem temporis futuri primam
perſonam duabus poſtremis breuibus explicat.ut nutriar rapiar.In diſſyl-
labis autem uerbis interdum penultima longa : & poſtrema breuis erit.
ut in Horatio primo carminum . Scriberis uario fortis . plurali numero
prima perſona penultimam longam : & poſtremam breuem habet : ut
audiemur & rapiemur. Secunda perſona tertiam ab ultima longam: pæ-
nultimam breuem : poſtremam longam habet : ut audiemini & rapie-
mini . Tertia perſona ultimam breuem habet : ut utinam audientur :

reperientur.Impatiuus modus tempore præſenti numero ſing . perſona ſe
cunda uel tertia: in cōiugationibus productis pænultimam longam & ulti
mam breuem habet:ut amare ametur:monere moneatur: audire audiatur.
In tertia autem coniugatione correpta ſecunda perſona : utræq; poſtremæ
breues ſunt:ut ſcribere legere. In tertia perſona penultima longa & poſtre
ma breuis eſt ut legatur.Pl. numero perſona prima omnium coniugatio-
num:pænultimam longam & ultimam breuem habet: ut amemur monea-
mur audiamur:ſcribamur.Secunda perſona tertiam ab ultima longam:pæ
nultimam breuem:poſtremam longam habet. Tertia perſona poſtremam
ſemper breuem recipit.Tempore futuro in omnibus coniugationibus pro
ductis:ſecunda uel tertia perſona ſingularis pænultimam longam habet:&
ultimam breuem:ut Contemplator item.cum tertia autem coniugatio cor
repta pænultimam ſyllabam breuē habet ut legitur ſcribitur . Pluralis nu
merus perſona ſecunda coniugatione tertia correptæ competit. Optatiuo
modo tempore præſenti & præterito imperfecto numero ſing.ꝑſonæ oēs
in tribus coniugationibus productis pænultimam longam recipiunt:ut uti
nam donarer monerer audirer:ſimiliter in cæteris perſonis ſingularibus.
Item pl.prima perſona ſing.congruit.ſecunda perſona tertiam a fine lon-
gam habet.penultimam breuem & ultimam lōgam: ut utinam amaremini
moneremini audiremini:ultima autem ſyllaba præter ſecundam perſonam
pl.breuis eſt. Tertia autem cōiugatio correpta a ſuperioribus longe diſcre
pat.Nam ut illæ litteram uocalem producunt: quæ eſt index cōiugationis
ita & iſta corripit. Prima tamen perſona ſingul . ut utinam ſcriberer utinā
legerer ſecunda autem perſona uel tertia ſingu.pænultimam ſyllabam pro
ducunt:ut utinam rapereris raperetur.Numerus.pl.ſuperioribus coniuga
tionibus conſentit:utinam ſcriberemur.Præteritum perfectum & pluſquā
perfectum tempus modi pronunciatiui:præ duobus temporibus cōgruit:
prima perſona futuri temporis in prima cōiugatione poſtrema ſyllaba bre
ui explicatur.pænultimam autem interdum poſitione longam ut utinā con
templer:aliquando breui ut utinam amer interdum longa ut utinam excla
mer.Secunda uel tertia perſona ſing. in omnibus coniugationibus pænul
timam ſyllabam ſemper longam recipiunt : ſiue a ſiue e uocales habeant.
Prima coniugatio e litteram productam habebit: ut utinam contempleris
contempletur.ceteræ uero a litteram productam habēt: ut utinam monea
ris utinam audiaris:utinam legaris.de poſtrema aūt oīum non dubitaueris
quin breuis ſit eadē litteræ uocales a & e uim ſuam ēt numero plurali cuſto

VNiVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

diunt.ut utinam contemplemur contemplemini.utinam doceamur docea
mini.utinam audiamur audiamini.utinam ſcribamur ſcribamini. ſecundæ
perſonæ pænultima breuis eſt & ultima lõga. Adiunctiuus modus tempo
re præſenti optatiui modi:futuro tempori competit. Preteritum imperfe
ctum tempus præſenti tempori modi ſuperioris congruit. Preteritum aũt
perfectum & pluſq̃ perfectum modorum ſuperiorũ temporibus in ſua ſpe
cie conſentiunt:futurum tempus primum huiuſcemodi pro ſuis coniuga
tionibus:tempori futuro modi pronunciatiui cõgruit.ut contemplabor cõ
monebor.cum audiar cum legar.aliud autem futurum uel ulterius præteri
Infinitiu⁹ q & perpetu⁹ modus. tis temporibus perfectis conſentiunt.Infinitiu⁹ modus:quem & perpetuũ
quidam uocant tempore præſenti coniugationibus tribus quas productas
ſemper eſſe diximus : pænultima poſtremaq; ſyllabis longis explicatur.ut
clamari doceri moueri:ut ne quære doceri . ut mutari ue putas bellum : &
hinc exaudiri. Tertia autem cõiugatione correpta: tempore item præſenti
ſi pænultima ſyllaba ubiq; ꝑducta fuerit:& in capite uerbi fuerit hic quoq;
producẽda eſt.ut progeniem ſed enim troiano a.ſ.d.At ſi ubiq; corripitur
corripienda ut in lucano.Romano ſpectante rapi.Interdum autem & poſi
tione longa eſt.ut An tanta ne & tam patiens.poſtrema autẽ ſyllaba in oĩb.
ſine ambiguitate longa eſt.Preterito tempore : prima & tertia coniugatio
producta:penultimam longam & ultimam breuem ſemper recipiunt:ut re
clamatum eſſe auditum eſſe.Secunda coniugatio pænultimam ſyllabam in
terdum breuem recipit:ut monitum eſſe.Interdũ poſitione longam.ut do
ctum eſſe. Tertia autem cõiugatio correpta ſemper poſitione longam effi
cit ut ductum eſſe diceptum eſſe.Futurus ſecundum rationem coniugatio
num in prima particula uerbi ſimile eſt preterito tempori:in poſtrema par
ticula ſpondio conſtat.ut clamatum iri monitum iri ſcriptum iri.Verba im
perſonalia in ratione ſyllabarum actius & neutralibus uerbis: tertiæ tãtum
perſonæ in omni declinatiõe(præter infinitum modum)ſimilia ſunt: & in
terdum penultimam ſyllabam breuem recipiunt:ut nõ pudet obſidione ite
rum.itẽ in triſſyllabo breuis eſt ut pœnitet.aliquando naturaliter longa eſt
pænultima diphthõgi rõne ut tædet aliquãdo poſitione longa ut oportet.
Verba ſane infinitæ declinationis:quæ alii imperſonali modo uindicant:ut
amatur amabatur:docetur docebatur. In cõmuni declinatione temporum
paſſiuis & deponentibus & comunibus uerbis cohæret.
Participiorũ quantitas. Participia omnium uerborum : quattuor formulis ſyllabarum ultimarum
explicantur:natã diuerſis.Prima eſt qua præſenti tempore duplex inuenit

aut enim ans ſyllaba producta finitur:ut Ardet amans Dido.aut ens eadẽ
quoq; producta ut bella mouens.Secunda formula eſt quæ tempore futu
ro ex omnibus ſignificationib.ueniente uerborum uniformis erumpit.hæc
ſemper rus ſyllaba explicatur:pænultimã longam & ultimã breuem ſylla
bam reddens.ut ſi uiſurus eum ibo. Ea autem Participia huius temporis:
quorum uerba primam coniugationem recipiunt : etiam tertiam ſyllabam
ab ultima ſemper producunt.ut amaturus contemplaturus.non immerito
quia etiam in uerbis a littera quæ eſt cõiugationis index: neceſſario produ
citur.Tertia formula duplex quæ admodũ prima & tẽporis præteriti eſſe
cognoſcitur.Interdum enim tus ſillaba finitur.ut & ductus cornu ſtabit.
Interdum ſus ſyllabã ut furit mugitibus æther cõcuſſus.utraq; ſyllaba bre
uis ẽ.Pænultimarũ autem rationem ſyllabarum ĩ uerbis præteriti prefecti
paſſiui ſcilicet oſtendimus.ne eadem repetita documenta opuſculum nimi
um dilatent.Q uarta formula eſt ſimplex:& futurũ patiendi tempus oſten
dens:hæc dus ſyllaba ſemper breui finitur horum omniuum participiorũ
poſtremæ ſyllabæ per declinationes caſuales : ſecundum rationẽ nominũ
ita ſeu longe ſeu breues intelliguntur.duo tamen participiis deſunt quod
eſt ꝑductam uocalem in fine duntaxat nunquam recipiunt & quod nullus
caſus eorum t.l.uel.u.terminatur.

De aduerbiis.

Q uoniam ſtatuimus:per omnes partes orationis decurrere : & de natura
poſtremarum:ſiue penultimarum ſyllabarum:ut fett ratio:diſceptare:quæ
tradi ſolæ regula regulariter poſſunt.Nã cæterarũ præcedẽtiũ docet aucto Aduerbia tẽporis.
ritas rationem : idcirco docere exiſtimaui etiã de aduerbiis quæ tamen com
prehendi poſſunt:aliquantulum diſputare ergo ꝑ omnes ſignificationes ad Hodie
uerbiorum eundum eſt.Aduerbia temporis.ſ. hodie cras mane nuper olim Cras
aliquando.hodie conſtat anapeſto.ut hodie uictor ſpolia illa ſuperbi.Cras Mane
cõſtat ſyllaba longa.ut in horatio primo carminũ.Cras ingens.mãe conſtat Nuper
trocheo ut Mane ruũt portis.ẽt cũ nomen fuerit:eundẽ recipit:ut dũ Mãe Heri
nouũ. Nuper quoq; aduerbiũ Trocheo cõſtat.heri ſpõdæo cõſtat.Veſpe Veſperi
ri conſtat cretico.Olim cõſtat trocheo.olim arbos.aduerbiũ ut cũ tẽporis Olim
fuerit & poſtea quã ſignificauerit ꝑductã uocalẽ recipit:licet habeat poſiti Vt
onẽ ut in octauo.ut belli ſignũ laurenti turnus ab arce.aut ſi fuerit ſimilitu Hic
dinis breuẽ uocalẽ habebit:ut At uelut ille canũ morſu . Aduerbia localia. Illic
hic aduerbiũ a ꝑnoĩe diſtat ꝙ ꝑnomẽ corripiaẽ & aduerbiũ ꝑducaẽ.ut hic Illuc
ego nãq; tuas ſortes:Illic uel illuc & huc aduerbia poſtrẽas lõgas recipiunt Huc

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Ibi
Vbi
Inde
Vnde
Quo
Qua
Hac
Eminus
Cominus
Procul
Aduerbia numeri.
Semel
Quater
Nouies
Iterum.
Denuo.
Deinde
Rurſus
Non
Haud
Nequicq̃
Nequaq̃
Fruſtra
Etiam
Vtiq;
En
Ecce
Age Eia
Vtinam
Cur
Quare.
Quianam
Fortaſſe
Forſitan
Forte

ut huc illuc aciem circũtulit & huc ades. & Seneca i hæcuba endicaſyllabo
ſapphico uerſu. Iliũ eſt illic ubi fumus alte. ibi uel ubi ſine dubio primas
ſyllabas breues habent. ultimas autẽ ſcire oportet & longas & breues poni
poſſe. longas ut cernit ibi mœſtos. breues ut his ubi tum. & atq; ubi iam pa
triæ. inde & unde aduerbia poſtremas ſyllabas breues recipiunt: ut inde
ubi clara dedit. & unde laborũ. quo uel qua & hæc aduerbia longis ſyllabis
conſtant. ut quo fugis ænea & qua uictrix redit illa. & hac iter elyſium no
bis. Item aduerbia localia quæ ſub imagine nominum latent: cum incide
rint ad rationem nominum referuntur. Item eminus & cominus dactylo
conſtant. ut illum eminus. & totum cui cominus enſem. Procul aduer
bium pyrrichio conſtat ut aut procul hinc ſaxo. Nuper aduerbium tem
poris & donec pyrrhichio conſtāt. ut horatius nuper ſollicitum quæ mihi
tediũ & dõec ut æſtiuis effuſus nubibus hymber. Aduerbia numeri quæ. l.
uel. r. uel. s. litteris terminantur breues ſyllabas ultimas recipiunt. ut in lu
cano ſemel omnia uictor iuſſerit. & mœnia dardanidum quater ipſo in limi
ne portæ. i diſſyllabis autem etiam primæ ſyllabæ breues ſunt: illa autem
quæ ens: uel es ſyllabis finiunt ultimas ſyllabas longas habent ut nouies
ſtyx. conſtat autem anapeſto. iterum aduerbium numeri tribus breuibus
cõſtat. ut ſublimis animas iterumq; ad tartara. Aduerbia ordinis. denuo cõ
ſtat cretico. Deinde conſtat palimbachio ut Deĩde ſatis fluuium inducit.
Rurſus cõſtat trocheo ut rurſus habundabat.

Aduerbia negãdi: nõ & haud lõgis ſyllabis cõſtāt. ut Nõ ego myrmidonũ
& haud equidẽ cædo. Item nequicq̃ & nequaquã cõſtāt palimbachio. ut ne
quicq̃ trepidat. fruſtra aduerbiũ cõſtat ſpondio. ut uane ligus fruſtraq; ani
mis. etiam aduerbiũ tribrachũ recipit ut hic etiã inuentũ priamon. utiq; cõ
ſtat tribus breuibus. Aduerbia demonſtrãdi: en longã habet ut en agros.
Ecce aduerbiũ cõſtat trocheo. ut ecce dionæi proceſſit. Aduerbia hortãtis
age eia. Age aduerbiũ conſtat duab. breuib. ut te ſine nil altum mens incho
at: en age ſegnes. Item eia conſtat ſpondio. ultima ſane ſyllaba in ſynaliph
am cadit duobus his uerſibus. eia age ſegnes. & hoſtis adeſt eia. Aduerbium
optandi utinam conſtat ex tribus breuibus. ut atq; utinam ex uobis unus.
Aduerbium interrogatiuum. cur conſtat ſyllaba longa. ut cur inquit diuer
ſus abis. Quare aduerbium conſtat trocheo. ut quare age & inceptũ. quia
nam aduerbium conſtat tribracho. ut Heu quianam tanti cinxerunt. Aduer
bium dubitandi fortaſſe ultima ſyllaba breui finitur. Item forſitan con
ſtat dactylo ut forſitan & Priami. forte conſtat trocheo ut forte ſub arguta.

Aduerbium uocandi heus longam habet. ut heus etiam mens. heu reſpon
dentis aduerbium longa conſtat. ut lucanus heu demens. Aduerbium pro
hibendi ne conſtat longa. ut ne pete connubiis. coniunctio autem ſi fuerit
corripitur. ut Coniũx ne Creuſa. Aduerbium cõmunicationis ut una ſimul
pariter. una. aduerbium ſpondio conſtat. ut hi ſubito natum anchiſes unaq;
ſibyllam. ſimul conſtat pyrrichio ut illa furens ſimul arua fuga. pariter
conſtat tribracho ut dixerat atq; animis pariter certantibus. Aduerbium ſe
parationis ſeorſum & ſeparatim. ſeorſum primam ſyllabam longam & po
ſtremam breuem recipit. Item ſeparatim conſtat ditrocheo. Aduerbium ſi
militudinis: ſic conſtat ſyllaba longa ut ſic ait. ueluti conſtat anapeſto ut ac
ueluti magno in populo. etiã ſeparatim uti dicimus. ut Salluſt. in Iugurthi
no utiq; rem ſe ſe habere. Item quaſi conſtat pyrrichio. ut Tullius. Nã qua
ſi bos ſibi dedecor ingenuere parentes. Aduerbia cõparationis: magis poti⁹
omnibus conſtant breuibus. ut tam magis illa fremens. & ſiue antro potius
ſuccedimus. nam ultima poſitione fit lõga. Nam & quam natura breues ſyl
labæ ſunt. Aduerbium euentus. forte cõſtat trocheo ut forte fuit iuxta Tu
mulus. Aduerbia quantitatis parum nimiũ omnib. breuib. conſtant. ut luca
nus in Quinto. Quid ſatis eſt ſi Roma parum. & uergil. eſſe ſinent nimiũ
uobis romana propago. Item minus & ſatis & amplius omnibus breuib. cõ
ſtãt. ut ſit ſatis Aenidæ. etiam minus atq; minus & neq; me indecorem ger
mana uidebis amplius.

Aduerbia qualitatis ſiue quantitatis plæraq; gradus recipiunt. præſertim ſi
a nomine ueniant. Nam perpauca ſunt aduerbia quæ ab ſe orta gradus reci
piant: & quoniam quæ ex aliis partibus orationis deriuantur aduerbia in
numerabilia ſunt: merito omnia comprehendi non poſſunt tamen horum
aduerbiorum regulariter de poſtremis ſyllabis diſputabimus. Abſolutus
gradus quem alii poſitiuum uocant: in aduerbio ſex litteris terminatur. uo
calibus. trib. ut ſæpe bene o ſemper producta uocali ut raro falſo. ut falſo
queritur de natura. u. ſemper producta ut anceps pugna diu. Conſonanti
bus autem trib. explicatur m littera correpta. ut illa leuem fugiens partim
ſecat æthera pinnis. & tractimq; ſuſurrant. r. littera correpta ut lacerum
crudeliter ora. s littera correpta ut nec funditus omnes. Aduerbia e littera
terminata abſoluto gradu: plæraq; longa ſyllaba finiuntur. ut ante omnes
ſtupet ipſe dares longeq; recuſat & ſi non alium late iactaret odorem. non
ſine ratione uergilius eandem productam in a litteram correptam uertit ut
& pede terram crebra ferit. Pauca breuẽ habent rite bene & impune & ſæ

Heus
Heu
Ne
Vna
Simul
Pariter
Seorſum
Separatim
Sic
Veluti
Vti
Quaſi
Magis
Nam
Quam
Forte
Parum
Nimium
Satis
Minus
Amplius
Grad⁹ abſolutus qui & poſitiuus
Raro
Falſo
Diu
Partim
Tractim
Crudeliter
Funditus
Longe
Late
Crebra

Rite
Bene
Sæpe
Impune
Paruo
Optime
Vero
Sero
Tamen
Alibi
Interea
Penitus
Funditus
Nihil
Dum
Cum
Satius
Pridem
Q uoties
Toties
Certe
Paulatim
Modo
Tranſuerſa
Contra

pe.ut carpebat ſomnos rebus iam rite paratis. & bene apud memores ueteris ſtat.& ſæpe fugam Danai. & ſæpe alterius ramos impune uidemus uertere in alterius:media uero longa eſt.aduerbia o littera terminata ſemper longam habēt.ut ſcipiades cladem libyæ paruoq; potētem Fabricium. quamuis & nomen eſſe poſſit abſolute poſitum. cætera autem quæ conſonantibus finiuntur aduerbia: ſupradicto gradu breues ſemper ultimas ſyllabas recipiunt.quorum iam exempla ſupradicta ſunt.Comparatiuus gradus in omnibus aduerbiis qui ſemper ius litteris terminatur & explicatur ſemper breui ſyllaba finitur. ut molli⁹ & ſolito.Poſtremam enim ſyllabam in omnibus aduerbiis. conſonanti littera finita breuem eſſe oportet. pænultima quoq; ſyllaba comparatiui ſiue ſuperlatiui gradus:aduerbiorum ut in omnibus gradibus breuis ſemper inuenitur.ut Atq; ubi iam breuiorq; dies & mollior æſtas. & maximus agricolis pelagoq; parabitur imber. Superlatiuus gradus aduerbiorū qui uniformi ſyllaba terminatur e litteram poſtremam ſuper longam recipit.eadem enim ſyllaba in nomine ſuperlatiui gradus uocatiuo caſu breuis eſt.ut optime graiugenum & maxime Teucrorum ductor. ergo in aduerbiis neceſſario me ſyllaba ad diſcretionem partium producetur.De aduerbiis promiſcuis pleniſſime diſputandum eſt ex auctoritate collectis.uero conſtat ſpondio.ut ſi uero uiciamq; feres. Sero aduerbium conſtat ſpondio.at ſi nomen fuerit conſtabit iambo ut paſce ſero pingui. Tamen conſtat pyrrichio ut Nos tamen hæc. Alibi conſtat anapeſto ut arborei fœtus alibi. Interea ſiue præterea conſtat choriābo.ut interea medium. Aeneas & præterea genus haud unum penitus conſtat tribracho.funditus conſtat dactylo.nihil pro non poſitum conſtat pyrrichio ut nihil mea carmina curas.Dum & cum aduerbia breues ſyllabas habent: Sed ſine poſitione poni non poſſunt. Satius conſtat tribracho ut non ne fuit ſatius.Pridem conſtat trocheo.ut iam pridem reſides populos. Q uoties uel Toties conſtat anapeſto. ut Q uotiens oculos coniecit in hoſtem & Q uid natum totie s. Certe conſtat trocheo. ut certe ſiue mihi phyllis. paulatim cōſtat palibachio.ut Paulatim & ſulcis frumēti quæreret herbā. Modo aduerbium conſtat pyrrichio. ut tu modo naſcenti puero. at ſi nomen fuerit iambo. Sane quoniam aduerbia omnia quæ partim ex ſe oriuntur:partim ex aliis deducuntur:comprehendi non poſſunt: merito ſigillatim non exiſtimo pſequenda. ſed tamen de poſtremis ſyllabis breuiter dicam. aduerbia a littera finita quæ pro e littera ponitur breuem habent ut tranſuerſa tuentibus hircis.at ſi ex ſe oriuntur longam habebunt.ut contra

iuſſa monent.

E littera finitum aduerbium(ut ſupradictum eſt) ſæpiſſime longam recipit:interdum breuem.ut rite.I.littera finita aduerbia ſemper breuem habent.m littera ſimiliter correpta finiuntur.

O littera producta in gradibus ſane finiuntur. ut hic uero uictus genitor. alibi enim & breuis inuenitur. Tu modo quos in ſpem ſtatues ſummittere gentis.

R. littera finita aduerbia ſemper breuem habēt ut ſemper equos:atq; arma uirum. & lacerum crudeliter.ora.S. littera finita aduerbia ſemper breuem recipiunt. Vt quæ totam luctu concuſſit funditus urbem.& mollius & ſolito.v.littera finita aduerbia ſemper longam recipiunt:ut nanq; diu luctās lentoq; in ſtirpe moratus.omniuum autem præcedētium ſyllabarum naturas:magiſtra docebit auctoritas.

Copulatiuæ coniunctiones & q;. ac. breuibus ſyllabis conſtant ut fortuna omnipotens & inelutabile fatum.Item iamq; cateruatim.

Diſiunctiuæ coniunctiones ne.nec.neq; uel ſed.omnes correptas ſyllabas habent.Ne coniunctio eo aduerbio diſcrepat ꝙ hæc corripiatur:& aduerbium producatur.ut ne mihi tum molles.Coniunctionis exempla.ut coniunx ne creuſa.Aut coniunctio. Q uoniam diphthongo ualet longa eſt.ut Nunc manet inſontem grauis exitus: aut ego ueri. Expletiuæ coniunctiones quidem equidem quoq; tamen nempe.quidem duab.breuib.conſtat ut iſta quidem quia nota mihi.equidem tribus breuib.conſtat ut protendens equidem merui.quoq; duab.breuib.conſtat. Vt tu quoq; littoribus noſtris Tamen duas breues habet ut haud tamen audaci.Nempe coniunctio trocheo cōcludiť:ut qppe. Vt Q uippe uetor fatis certe ſpōdæo:ut certe ſiue mihi phyllis. Cauſales coniunctiones.igitur conſtat tribracho. Vt iliacas igitur claſſes.Si coniunctio producitur.ut Si quibus eiectus ſyluis.Etiam coniunctio tres breues habet. ut hic etiam inuentum. Siquidem coniunctio conſtat dactylo. Q uandoquidem ex longa & tribus breuibus cōſtat. ut Q uandoquidem auſonios. Q uando coniunctio & breuem & longam nouiſſimam poteſt recipere ſecundum naturam poſtremæ uocalis. longa eſt in hoc. meq; timoris argue tu Drance quando tot ſtragis aceruos. eſt enim coniunctio cauſalis. hoc eſt quandoquidem:non aduerbium temporis.cæterum dum componitur breuis eſt. Q uin coniunctio natura longa ſyllaba eſt: ut Q uin ego non alio digner te funere palla.Sin ſyllaba longa

Et
Q ue
Ne
Aut
Q uidem
Equidem
Q uoq;
Tamen
Nempe
Q uippe
Igitur
Si
Etiam
Siquidem
Q uādoqdē
Q uando
Q uin
Sin

Seu
Siue
Nanq;
Ni
Niſi
Sed
Præſertim
Enim
Q uia
Q uippe
Q uoniam
Ergo

eſt.ut Sin has ne poſſim naturæ accedere partes. Seu ſyllaba longa eſt.ut Seu uos heſperiam magnam. Siue conſtat trocheo: ut Siue ſub incertas zephyris motantibus umbras. Nanq; ex longa & breui conſtat. ut nanq; ſub œbaliæ. Ni coniunctio longa eſt.ut Ni fuga ſubſidio. Niſi coniunctio duas breues habet.ut & niſi me qua.&c. Sed breuis eſt.ut ipſa acie nondum falcis tentanda ſed uncis. Rationales coniunctiones. præſertim coniunctio primam ſyllabam diphtongo longam habet: nouiſſimam breuem. ut Præſertim certis ſi menſibus. Enim duabus breuibus conſtat. ut & enim mollibus. Q uia coniunctio conſtat pyrrichio: ut Nam quia nec fato merita: nec morte peribat. Q uippe primam naturaliter longam: & poſtremam breuem habet. ut Q uippe ſolo natura ſubeſt. Q uoniam coniunctio breuis conſtat: ut Nunc uidi triſtis: quoniam fors omnia uerſat. Q uoniam quidem omnes breues habet. Ergo coniunctio poſtremam ſyllabam longam ſine dubio habet. in hoc præſertim uerſu. Q uæ regio Anchiſen. Q uis habet locus illius ergo. quamuis a diaphoros hoc eſt cum in fine ſit uerſus: cuius nunquam natura requiritur: tamen longa eſſe debet: ſignificat enim illius cauſa uenimus. hæc ſane ſola coniunctio: contra rationem latinitatis ultimam ſyllabam circumflectit. at ſi alio intellectu conlocata erit in ſynalipham frequentius apud uergilium cadit. ut ergo ubi delapſæ ſonitu & ergo age care pater. ueruntamen in ſimplici intellectu repetitæ rei: ſine dubio longa poſita eſt. in hoc uerſu ergo non hyemes illam. ideo coniunctio cōſtat anapeſto. ut atq; ideo Tauros pcul. Scilicet coniūctio cōſtat dactylo ut ſcilicet his ſupis labor ē. Propterea cōſtat choriābo. Q uarē cōſtat trocheo ut quare age. Q uid ſemp breuis eſt. ut ne quid inexpertū fruſtra.

Ergo circū flectitur.

Ideo
Scilicet
Propterea
Q uare
Q uid
Præpoſitiones loqlares
Præpoſitiones caſuales
Am
Re
Se
Di

Præpoſitiones duob. generibus conſtant etenim aliæ ſunt loquelares: quæ ornandi ſenſus aut augendi uel minuendi gratia: ceteris partibus præponuntur. aliæ autem caſuales uocantur: quod caſibus ſeruiant. loquelares ſunt an. con. re. ſe. di. dis. an præpoſita breuis eſt ſed ſemper poſitione longa fit ut obuius ambuſtum. & quæ rapidus fluminis ambit. re præpoſitio ſemper breuis eſt in quibuſcunq; partibus orationis fuerit. i. nomine. ut his primam ante aciem digna atq; indigna relatu: In uerbo. ut colla armoſq; labant gemitu nemus omne remugit.

Participio ut nunc rapidos retro atq; æſtu reuoluta reſoluens. ſe præpoſitio ſemper longa eſt. & cum frigida mors anima ſeduxerit artus. Di præpoſitio ſemper longa eſt. ut Tum uero in curas animum diducitur omnes.

Dis
Con
In

Dis præpoſitio breuem ſyllabam habet. Sed eam poſitione longam fieri oportet. ut diſiecitq; rates. & diſciſſos nudis Laniabant. non fere. n. in uocalem cadit Con & In prepoſitiones loquelares cum fuerint: ita ut per compoſitionem loquelis inhæreant: ambæ unius nature ſunt. hoc genere. ſi in f. uel. s. litteras conſonantes ceciderint naturaliter producuntur. ut inferretq; deos latio. & inſignem pietate uirum. Item conſidunt tectis. & Num uulnus acerbum conficit. At ſi a ceteris conſonantibus excipiuntur poſitione longa fient nec produci in præpoſitiōe poſſunt ſine uitio barbariſmi. in uerbo cum caſualis fuerit breuis eſt: ſi a uocali excipiatur. Præpoſitiones accuſatiui caſus. Ad prepoſitio ſemper breuis eſt ſiue loquelis: ſiue caſibus ſeruiat. ut Eumenidum aſpicies ripam ue iniuſſus. & Iuppiter omnipotens Si non exoſus ad unum.

Præpoſitiones accuſatiuæ.
Ad
Apud
Ante
Citra
Cis
Contra
Erga
Intra
Inter
Infra
Iuxta
Ob
Per
Penes
Prope
Propter
Super
Subter
Præter
Pone
Secundum
Vltra
Vſq;

Apud prepoſitio duabus breuibus cōſtat. ut Q ualis apud gelidi cum flu. ultima ſane poſitione longa fit. Ante naturaliter duabus breuib. conſtat ſed prior poſitione longa fit. ut Ante ſiniſtra caua monuiſſet.

Citra præpoſitio poſtremam longam habet.

Cis præpoſitio breuem ſyllabam recipit. Circa poſtremam ſyllabam longam recipit. ut corpora multa uirum circa ſeniorq;. Contra etiam eadem ultima ſyllaba longa clauditur. ut contra nulla eſt oleis cultura. Erga prepoſitio ſuperiori ſimilis eſt. Intra eadem quoq; ſimilis ut iamq; intra iactum hoc ergo nobis obſeruandum eſt: ut omnes prepoſitiones a littera finitas ſcias ultimas ſyllabas longas habere. Inter poſtremam breuem recipit. ut inter odoratum lauri nemus. Infra ultimam longam habet ut ſupra memoraui. Iuxta eadem ſuperiori congruit ut iuxtaq; Creuſam. ob. breuis eſt. ut nequis ob inceptum. per eadem quoque breuis eſt ut adq; per ambages Penes duabus breuibus conſtat. prope duas breues habet. propter ultima breuis eſt. ut propter aquæ riuum. Super conſtat duab. breuib. ut aut ſuper idalium. Subter ultima breui finitur. Præter trocheo conſtat. pone trocheo conſtat. nam accentu ſolo a uerbo diſcernitur: quoniam interdum in aduerbium cadit. ut Pone ſubit coniunx. Secundum primam ſyllabā & nouiſſimam breues habet. ut ſaltibus in uacuis paſcunt & plena ſecundum. Vltra prepoſitio ultimam longam habet. ut dixi. Vſq; ultimam breuem recipit. ut uſq; ſub extremum brumæ intractabilis hymbrem.

De præpoſitionibus ablatiui caſus.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Zduplicari non poteſt.

repta uocalis deſinit in conſonantem:& excipitur a uocali uice poſita conſo
nantis . ut Nec ueninifata locum ſedemqꝫ dediſſent. Septimus modus eſt.
cum correpta uocalis deſinit in unam conſonantem : in qua pars orationis
finitur. quemadmodum fert opinio multorum:ut omnia uincit amor.ut ti
bi pampineo grauidus autumno. Octauus modus eſt cum correpta uocalis
finem uerbo fecerit.ut horreſco referens: & liminaqꝫ lauruſqꝫ . quæ tamen
ſyllabæ cõmunibus ſyllabis poſſunt inſeri. Nonus modus eſt cum uocalem

Harpyia

breuem ſecuta fuerit i littera uice poſita conſonantis.ut Harpyiæqꝫ colunt.
non immerito fit poſitione longa py ſyllaba:niſi quia(ut ſupra diximus)i
littera cum fuerit in medio uocalium ita ut conſonans ſit:decimum ſonum
reddit. Decimus modus eſt:ſi poſt uocalem ſubiecta ſit conſonanti uocalis:
uel u & correptam uocalem habeat conſequentem . ut Parietibus textum
cæcis . In hoc uerſu quoniam prima pars orationis : correptam habet hoc
genere poſitionis primam ſyllabam longam efficimus . ſecundam namque
ſyllabam reſecamus.per medium & præcedẽtem conſonantem primæ ſyl

Parietibus

labæ conglutinamus.uocalem autem ad tertiam reuocamus : & loco conſo
nantis deſigimus. Hic ſane modus poſitionis:apud Vergilium non in ſupe
riori exemplo tantum:ſed in multis uerſibus inuenitur.ut Ariete in portas
& Tranſtra per & remos. Item genua labant uaſtos quatit æger hanelitus ar
tus.& Tenuis ubi argillæ dumoſis calculus aruis.

De cõmunibus ſyllabis per naturam.

Syllabæ na tura comũes
Diphthõgꝰ quid.

Cõmunes ſyllabæ naturales duobus modis incurrunt : aut in ſingulis uoca
libus:aut duabus coniunctis:quas græci diphthongos uocant. Communis
ſyllaba per ſingul . uocales ſic intellegitur:ſi producta uocalis excipiatur a
uocali correpta.eſt enim longa in hoc uerſu. Glaucoqꝫ & Panopæ & Inoo
melicerti. in iſta autem breues . eadem productæ. ut te Corydon o Alexi.
Communis ſyllaba per diphthongum ſic intellegi poteſt.ſi geminæ uoca-
les a uocali excipiantur . & enim in hoc longa eſt ulla moram fecere neque
Aoniæ Aganippes. In iſto autem breuis eſt. Inſulæ Ionio in magno. Sed ta

Vergilii lo- cus.

men contemplanda eſt Poetæ noſtri diligentia. Superiore etenim uerſu re
cte longam poſuit: quia conſequens uocalis breuis eſt. In iſto autem:læ ſyl
labam breuem poſuit:quoniam eadem ſyllaba producta a longa uocali exci
pitur.ergo recte conſequentis longitudo naturam prioris oppreſſit.

De communibus ſyllabis poſitionum.

Syllabæ po ſitiõe comu nes.

Syllaba deſinens in uocalem breuem:ſi excipiatur a duabus conſonantibus
ita tamen ſi præceſſit liquidam muta eſt. Namqꝫ longa in hoc . Immemo-
res ſocii uaſto cyclopis in antro.hæc eadem breuis eſt alibi. Luſtra domoſqꝫ

Cyclops

traho uaſtoſqꝫ ab rupe cyclopas. & in aliis nominibus deficit ratio poſitio
nis.hoc ordine conſonantium.ut Phœbe grauis troiæ. At ſi liquida præue
nerit mutam obtinebit uim ſuam poſitio . poſſunt etiam uideri communes
eæ ſyllabæ:quæ c littera terminantur.hic uel hoc quarum de natura diſpu
tatum eſt.heæ enim ſyllabæ apud Vergilium & longæ & breues ponũtur.

Hic
Hoc

ſi a uocali excipiãtur longæ ſunt in his uerſibus.proh iuppiter ibit hic ait.
& hoc illud germana fuit.alibi autẽ breuis. ut hic uir hic eſt tibi quem pro
mitti ſæpius audis. hæc tamen ratio in pronominibus tantum : non etiam
in coniunctionibus inuenitur. Nam nec coniunctio communis eſſe non po
terit quia in pronomine ſolo c littera reddit duplicem ſonum: in cõiunctio

Hic prono- mẽ ꝓ breui. Verg. ĩ qbꝰ contra præ ſcriptã ſylla barũ rõnem ſuo iuꝛ uſus eſt.

ne ſimplicem.merito ergo breuis eſt . Scire autem oportet pronomen hic
apud Vergilium duobus tantũ locis pro breui eſſe poſitum.nam ubiqꝫ lon
ga ſyllaba eſt.non ſolum apud Vergilium ſed etiam apud alios.

De productione uel correptione ſyllabarum.

Barbariſmꝰ
Metaplaſmꝰ

Sunt aliquæ ſyllabæ apud uergiliũ:quæ neceſſitate metrica:cum uitio bar
bariſmi:qui apud poetas metaplaſmus appellatur : contra rationem corri-
piuntur. Sunt aliquæ quæ cum breues ſint:neceſſario producuntur. corri

Tulerunt
Illius
Ipſius
Steterunt
Egerimus
Fidena
Orion
Italia
Italus
Diana

piuntur in his. Matri longa decem tulerunt faſtidia menſes. Item illius ar-
ma.& ipſius ante oculos.mediam ſyllabam pronominum cum ſit longa cor
ripuit. Item obſtupui ſteteruntqꝫ comæ.ſte ſyllabam longam in uerbo cor
ripuit. Item egerimus noſti & nimium meminiſſe neceſſe eſt.ri ſyllabam lõ
gam corripuit. Item urbemqꝫ fidenam corripuit fi ſyllabam cum ſit longa
hoc loco breuis eſt. Item cum ſubito aſſurgens fluctu nimboſus orion.
O ſyllabam corripuit:quæ alibi longa eſt. Vt armatumqꝫ auro circumſpi-
cit oriona. Deinde breuibus dicam:quæ pro longis ſunt poſitæ . Italiam fa
to profugus. primam ſyllabam cum ſit breuis longam poſuit quamuis ca-
put pedi:faciat alibi enim breuis eſt. ut Antiqua cedro italuſqꝫ paterqꝫ ſabi
nus. Item exercet Diana choros. Di ſyllabam produxit: quia longa eſt.alibi

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Relligio
Relliquiæ

eam breuem poſuit. ut Tergeminamque hecaten: tria uirginis ora dianæ. etiam poſitione longas de breuibus facit. ut Relliquias Troiæ & relligione ſacræ. l. litteram conſonantē contra rationem geminauit. Ideo hæc intellegenda eſſe arbitror. ut caueri poſſint. uergilius enim propter operis magnitudinem: & auctoritatem ſui: qua multum ualet: non ſine neceſſitate metrica naturam ſyllabarum conuertit: diuerſo genere. Sunt præterea ſyllabæ quæ in una ſpecie poſitæ cum intellectu mutantur. Ita ut nunc produci: nunc corripi poſſint. ut eſt ſinꝰ: ſinum enim cum pro gremio uel receſſu poſitū intellexerimus: prima ſyllaba breuis erit ut hinc ſinus herculei & ipſe ſinu præ ſe portat: cum pro uaſe ſinum intellexerimus dictum primā ſyllabam producamꝰ. ut ſinum lactis & hæc tibi liba priape quot annis. Itē malum pro pomo: & arboris malo: & malas pro genis accipimus prima ſyllaba longa erit ut malo me galathea petit laſciua puella & aduerſaqꝫ infigitur arbore mali: & Tu quoqꝫ flauentem prima lanugine malas. ac ſi pro pernicie uel labore dictū fuerit breuis erit. ut quæ prima malorum causa fuit. & adſuetumqꝫ malo ligurem. Alia cum intellegerimus nomē eſſe primam ſyllabam longam eſſe exiſtimamus: ut alia ſerpillumqꝫ herbas contundit olentes. Cum uero pronomen eſt breuis erit. ut perqꝫ niues alium perqꝫ horrida caſtra ſecuta eſt. uobis pronomen a nomine & ſcriptura & accentu diſcernitur. Item notus cum pro cognito ponitur: ut ſit participium primam ſyllabam longam habebit. ut nota tibi. At cum pro uento intellegitur: breuis erit ut tendunt uela noti. Item plaga cum pro uerbere poſita fuerit primam ſyllabam longam habebit: ut dant animos plagæ. cum uero pro Zona celi. i. circulo breuem. ut & ſiquem extenta plagarum. Item arbos in omnibus caſibus bo ſyllabam breuem habet. & per b litteram ſcribitur ut arboris aut ullæ: & aduerſiqꝫ infigitur arbore mali & arboribus poſitis. ſi autem ab aruo feceris genetiuum. pl. uo ſyllaba longa erit. & per u litteram ſcribenda eſt ut hactenus aruorum cultus. Sunt alia nomina: quæ in uno intellectu per caſus ſyllabæ naturam uertunt. ut propago in nominatiuo prima ſyllaba breuis eſt. ut eſſe ſinent nimium uobis romana propago. At in ablatiuo longa eſt ut melius propagine uites reſpondent.

Sinus
Sinum
Mala poma
Malum pernicies
Malꝰ arbor.
Malæ genæ
Intellegerimus.
Alia
Alia
Vobis
Notus
Intellegitur
Plaga
Arbor
Arborum
Aruorum
Propago

In uerbis quoque ſimiliter eadem ſyllaba: cum tempore immutatur: ut eſt moueo tempore præſenti & futuro prima ſyllaba corripitur. ut Hinc mouet Euphrates. & longius & uoluens fatorum arcana mouebo: tempore præterito producitur. ut Venit amor ſubitaque animum dulcedine mouit. In participiis quoqꝫ præſens tempꝰ breuem habet ut bella mouens immittit equos. præteritum tempus longam habet. quemadmodum nomen unde oritur: ut ſtagna refuſa uadis grauiter commotus. & hi motus animorum: futuri uero tēporis participium a uerbo diſſentit: nam longam recipit. ut lucanus Temptandaſqꝫ rates moturi militis iras. Item fugio tale eſt primam. n. ſyllabam præſenti tempore & futuro corripit. ut quo fugis æneas. & uox quoqꝫ mœrim iam fugit ipſa. præterito producit & Qualis ubi abruptis fugit. p. ſ. & ſubitoqꝫ omnis de corpore fugit. in utroqꝫ tempore participiorum ut in nomine ſemper breuis eſt. ut dimitte fugam. & ille ſimul fugiens: in omnibus ergo modis & temporibus hæc diuerſa ſyllabarum natura ſeruanda eſt. Item uerbum uideo ſyllabam primā tempore præſenti ubiqꝫ corripit ut ſed ſiquiſquam multa uides. & poſt aliquot mea regna uidens. præterito perfecto & pluſq̄ perfecto producit: ut uidit ab aduerſo uenientis. & lucanus uiderat imenſam. tempore futuro breuis eſt. modis omnibus ut laurentis ne iterum muros aut caſtra uidebo. Infinito modo tēpore præſenti & participio eiꝰ temporis prima corripitur. ut Iuuat arua uidere & cui uates horrere uidens. Tempore præterito infiniti modi producitur. ut nec uidiſſe ſeni. Futuro tempore ſiue infiniti modi: ſiue participiorum producitur. ut ſi uiſurus eum uiuo & caſus abies uiſura marinos. Item participium nitens ſi a neutrali uerbo uenerit. quod eſt niteo primam ſyllabam corripit. ut altera candenti perfecto nitens elefanto. ſi a paſſiuo uerbo uenerit quod eſt nitor quemadmodum in uerbo producit. ut impreſſoque genu nitens terræ. Paſſiua ergo ſignificatione in uerbis & in participiis omnibus eadem ſyllaba ſemper producitur. In nominibus quoqꝫ propriis & appellatiuis eadem eſt appellatio: ut ſtat grauis Entellus niſuqꝫ immotus eodem. Proprio ut niſus ait. Item uerbo uenio tempore præſenti & futuro primam ſyllabam corripit. ut Pelagine uenis erroribus actus. Etiam uenit æſtas torrida & Terrā heſperiam uenies. Tempore præterito imperfecto in omnibus uerbis eadem illa ſyllaba: ut in præſenti fuerit inuenitur ut redditaqꝫ Eurydice ſuperas ueniebat ad auras. Præterito perfecto & pluſquam perfecto producitur ut ueniſti Tandem. & uenerat Antiquis. Itē uerbum cogo ſuperioribus uerbis diuerſum eſt. Nam tempore præſenti & futuro primam ſyllabam producit. ut cogit hiems & cogitur inqꝫ ſinus: præterito autem tempore eandem corripit. ut lucanus ad mortem Sylla felicior ire coegit & cornuqꝫ coacto. Harum ſane uarietatum rationes exempla quoniam legenti atqꝫ diſcenti occurrere facilius poſſunt: pauca de multis

Moueo
Mouebo
Mouit
Mouens
Motus
Moturus
Fugit
Fuga
Fugiens
Videt
Vidi
Nitens
Nitor paſſiuum.
Niſus
Venio
Veni
Cogo
Coegi

oſtendimus. illud ſane nobis pleniꝰ eſt obſeruandū ut orthographia nunq̄
noſtros oculos ſenſuſqꝫ deludat.

De metaplaſmis.

Quamuis ſupradixerimus poetis eſſe licentiam metaplaſmorum : rationi-
bus naturas ſiue litteras inuertere ſyllabarum : tamen ſuperfluum eſſe non
iudico de ipſis metaplaſmis(qui neceſſarii huic arti ualde ſunt)diſputare.
ſine quibus exitus faciles cum in artem uenerint poeticam inueniri nō poſ
Protheſis — ſunt. Protheſis eſt metaplaſmus uerbi principio addiciēs litteram ſyllabam
ue litteram ut gnatiqꝫ patriſqꝫ. ſi enim n litteram conſonantem breuis ſyl-
laba præcedat:uerbi ſuperioris quæ uocali correpta terminetur accedente
g littera poſitione poterit longa fieri:licet mutam liquida cōſequatur:quæ
Rura gnate — ſemper cōmunem ſyllabam facit. ut ſi facias.rura gnate colis.aliquādo ſyl
colis. — labam addicit non tam ſenſus cauſa quam metri.ut cornuqꝫ recuruo.& aut
Seferens — altis ſeferens.& nunq̄ tetuliſſem pedem.
Tetuliſſem — Parentheſis eſt quando inſeritur medietati ſyllaba littera ue. littera ut hac
Parentheſis — caſti maneant in relligione nepotes.Syllaba ut lucretius indugredi ſceleris
Indugredi — quod contra ſæpius illa indugredi.n. dixit pro ingredi.Interdum diducta
Mauors — ſyllaba īmiſſæ litteræ ſyllabam adiiciunt ut mauortis in antrum & Nauita
Nauita — tum ſtellis.
Proſpara- — Proſparalempſis eſt cum ultimæ ſyllabæ ſuperflua ſyllaba adiicitur.ut ma
lempſis — gicas inuitam accingier artes.
Accingier — Aphereſis eſt mataplaſmus cū principio uerbi ſyllaba ſubtrahit᷑.ut & non
Aphereſis — temnere diuos.pro cōtemnere & in nominibus inuenitur.ut plautus dixit a
Coneæ pro — Præneſtinis coneas pro ciconeas appellari.
ciconiis. — Syncope ē medio ſyllabā ſubtrahēs uerbo ut extixti. & uixet cui uitā deꝰ.
Syncope — Apocope eſt interdum aliquid ultimæ parti auferens.ut Namqꝫ ſuam do.
Apocope — hoc eſt ſuam domum ut lucretius in primo.Nam fierent iuuenes ſubito ex
Do — infantib.paruis.ſic enim uerſus ſcandi poteſt aliquando imminuens ut uer
Mage — gilius aſpice num mage mage pro magis.
Ectaſis — Ectaſis eſt cum per licentiam breuis producit᷑ ut exercet diana choros.
Syſtole. — Syſtole eſt econtrario quādo ſyllaba longa corripitur. ut & aquoſus orion
Diereſis — cum prima produci debeat corripitur.
Aulai — Diereſis eſt ſiue dizeuxis cū ī duas ſyllabas una diducit᷑.ut diues pictai ue
Aurai — ſtis & auri quam declinationem uergilius quatuor locis tantum poſuit in
Dictai — æneidis.Aulai in medio.atqꝫ aurai ſimplicis ignem & furit intus aquai.& di
Aquai — ues pictai ueſtis & auri.

Epiſynaliphe eſt una ſyllaba ex duabus facta:ut fixerit æripedem pro aeri — Epiſynali-
pedem tetraſyllabon ex pentaſyllabo fecit. — phe.
Synaliphæ eſt cum inter duo uerba in cōcurſu duarum uocalium nulla in
tercedente cōſonante:unius fit uocalis eliſio.ut atqꝫ ea diuerſa penitus.fiūt
autem ſynaliphæ his modis.interdum enim breuis in breuem cadit.ut ob — Synaliphe
ſedere alii telis anguſta uiarum.īterdum breuis in longam. ut Tænarias ēt — quot & qbus
fauces alta oſtia ditis.interdum longa in breuem.ut oppoſitaſqꝫ euicit gur — modis fiat.
gite moles. interdum diphthongus in ſimplicem longam:ut dardanidæ e
muris. aliquando breuis in diphthongum:ut arua neqꝫ auſoniæ ſemper.in
terdum diphthongus in diphthongum. operæpretium eſt ſcire dactylicū
uerſum ſynaliphas ubiqꝫ poſſe recipere.Interdum ſane uocales inter ſe cō
currentes ſynalipham fieri uetant & ſi uerſus impleri nequiuerit nulla eli-
ditur.Vt ſuccus pecori:& lac ſubducitur agnis.
Ectlipſis eſt : quom inter ſe aſpere concurrentium ſyllabarum intercedēte
ſola m littera conſonante:& uocalem & conſonantem:quam diximus elidi
neceſſe eſt.Vt multum ille & terris.&c.
Antitheſis eſt litteræ pro littera immutatio. Vt Impete nunc uaſto ceu cō
citus hymbribus amnis.
Metatheſis eſt litterarum ordo immutatus. ut Nam tibi Thymbre caput
Euandrius abſtulit enſis.

FINIS ARTIVM PROBI.

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Valentinus Catus a manu Iani lectori.S.D.

Vetus impreſſorum deprecatio eſt: Artis difficultatẽ cauſari. Nos ingenue
fatemur: inſcitiam & egeſtatem obeſſe quominus emẽdati codices emanẽt.
Huic malo nec noſtrum: nec hominis eſt remediũ adhibere. proinde æquo
animo comunem ſortem feramus. & quos errores effudit librarius ipſe tibi
caſtiga. Nam hunc in uſum inſigniores infra notauimus: alios tute depre\
hendes. Vale.
Folio primo pagina prima procedentibꝰ con. ſcribe præced. pagina ſecũda
litteraꝝ uim naturam: naturãq;. ponent Verg. poneret. Hanc.ᴴ. caſtiga. n.
nam librarius.ᴴ. græcam litteram pro. n. poſuit: in quo uitio frequens eſt in
prima ſecundaq; decuria. Folio ſecundo pagina prima in rationem poni ſi.
in oratione poſitæ. Aſpirationis abſq; H. natura deſeruit naturæ. Pagina ſe
cunda. Protractꝰ pro multa. per multa. Magna palas. pales. Folio tertio pa
gina prima. Tauri læuum corum. emenda cornu. genu omnis. genu niſi: pa
gina ſecunda: oriſtinis ora. uiſtinis ex antiquo exemplari. Sed & hoc cicatri
coſum. aut maros. Iſmaros.ᴴ. græca littera. n. littera. Folio ſexto pagina pri
ma. Nominatiuus ſingu. immo plural. Is & bus ſyllaba. corrige is & bus. is
ſyllaba &c. Nec te miſeriæ. Nec te miſeret gnatiq; . Folio ſeptimo pagina
prima. augurius. augurium. Amphibrachium. tolle extremum i. ominum.
omnium. pagina ſecunda. Spoliatum lumine maius reddemus. mauis red\
dere. oratio ſyllabarum ratio. Synalipha cadat. adde m litterã. Folio nono
pagina ſecunda. Pli. plurali. Folio undecimo pagina ſecunda. diceptum de
ceptum. Actus: actiuis & neutralibus &c. nata natura.

Maximi Victorini Comentariũ ſecundum De finalibus Metrorũ.

q Vanq̃ de lr̃is & Syllabis multiplex ſit: copioſuſq; tractatus
tñ is magis appetendus a nobis qui ſuſceptus ẽ. quiq; ad di
menſionẽ pedum metrorumq; perducit.
Igiť lr̃æ aut uocales dicunť: aut cõſonantes. Vocales qnq;.
A.E.I.O.V. Cõſonãtes uero reliquæ oẽs quaꝝ aliæ ſemiuocales: aliæ Vocales
mutæ: Semiuocales ſunt. vii. F.L.M.N.R.S.X. Mutæ nouẽ. B.C.D Cõſonantes
G.H.K.P.Q.T. Sed ex uocalibus. I.&.V. pro conſonantibus haben Sẽiuocales
tur. quom uel ſecũ iũctæ fuerit: ut Iuno uita. uel aliis uocalibus præpo Mutæ
ſitæ. ut Ianus Venus. Hoc ẽt. I. amplius præſtat. ꝙ in uno ſermõe inter I.&.V.
duas poſita uocales: duplicis loco fungiť. ut Troia Maia. L.&.R. cũ in L.&.R.
eadẽ ſyllaba cõſonãtibus poſtponunť: ut clarus crater ſæpe deficiunt. X
S. ẽt aliquoties de metro excludiť. X. pro duplici ſemper habeť. Z. ue Z
ro nõ nunq̃. H. interdum conſonantis fungiť loco: interdũ aſpiratiõis. H

De longis breuibuſq; ſyllabis.

Q uæ quõ ita ſint ex iis: aut unius uocalis enunciatione ſi natura produ Syllaba quõ ꝑeat
cat. ut. A. aut cõnexiõe lr̃aꝝ. ſi diphthõgus ſit ut præ: ſyllaba ꝑeať. ſci
licet aut natura breuis eſt: aut longa: aut cõmunis. Breuis ẽ q̃ correptã Syllaba bre
uocalem habet. ut amor. & non deſinit in os: quam gtũs producit. Et uis
monoſyllaba: ut Dos. & nõ deſinit in duas cõſonãtes. ut Ars. uel in unã
duplicẽ. ut Pax. uel in. I. iter duas uocales cõſtitutã. ut Aio. Lõga uero Syllaba lon
ẽ cui quatuor iſta contingunt: quibus indiget breuis. ut Dos. Ars. Pax. ga
Aio. Diphthongus ſine iis ſemper ẽ longa. ut æs. Diphthõgꝰ

De cõmunibus Syllabis.

Cõmunes ſyllabæ fiũt modis octo. quom correctã uocalẽ ſequiť ſubie Syllaba cõ
cta conſonantibus liquida. Eſt. n. longa ita. uaſto cyclopis in antro. Bre munis
uis ſic. uaſtoſq; ab rupe Cyclopes. aut quom correpta uocalis in unam
deſinit conſonantem: ſequente. H. Eſt. n. longa. ut Terga fatigamus ha
ſta. Breuis ita. Q uiſquis honos tumuli. Aut quom correptam uocalẽ:
due conſonantes ſequuntur quaꝝ prior. S. lr̃a eſt. Eſt. n. longa ita. unde
ſpiſſa coma. Breuis ita. Põite ſpes ſibi qſq; ſuas. Aut quõ breuis ſyllaba
ꝑtem finit oratiõis. Eſt. n. lõga ita. Nam tibi Thymbre caput euandrius

abſtulit enſis. Breuis ita. Hoc caput o Ciues. aut quõ diphthongũ uocalis ſtatim ſubſequitur. eſt eni lõga ita. Muſæ Aonides. Breuis ita. Inſulæ Ionio in magno. Aut quom longã uocalẽ ſequitur alia. Eſt. n. longa ita. Ⓞ ego infelix. Breuis ita: Sub Ilio alto. Aut quõ ꝓnomen. C. lr̃a termi-

Hoc
Hic

natum uocalis ſtatim ſubſequitur. Eſt. n. lõga ita. Hoc erat alma parẽs. Breuis ita. Solus hic inflexit ſenſus. aut quõ correptã uocalẽ ſequit̃. Z. ẽ eni lõga ita. Mezẽti ducis exuuias. breuis ita. Nemoroſa Zacynthos. Hec de poſitione dixiſſe ſufficiat. Nam quod ad naturam ꝑtinet licet artis præcepta deficiãt: primas ſyllabas ſolis cõfirmamus exemplis. Medias in latino ſermõe accẽtu ꝓbamus: ultimas arte colligimus. hoc mõ.

De nomine.

Nẽs in ſyllaba

A terminatus in omni genere nomĩatiuis ſingularis breuis eſt. Vt Catilina. muſa. E finitus in græcis tantũ producitur. Vt Danae. Calliopæ. Euterpe. in latinis breuis. ut haſtile Sedile. I. terminatus in omni gener̃ longus eſt. ut frugi: gumi.

Cornu
Genu
Tonitru

Ⓞ finitus in latinis breuis. ut Cato. licet authoritas uariet in gæcis producitur. Vt Dido. V. terminatus corripitur. Vt Cornu. genu. tonitru.

Al finita nomina

Al finitus: in iis omnibus quæ in genitiuo. A. ante. I. corripiũt: modo liquidas uocalibus iungat: indubitãter breuis ẽ. Vt Annibal. Adherbal. Hyempſal. In iis uero quæ producũtur. A. naturaliter equidem longus eſt. Sed authoritate corripitur. Ait. n. Iuuenalis in Satyris. Conducunt Comites Sellam Ceruical amicas.

El
Il
Tanaquil
Ⓞl
Vl

El. termĩatus in appellatiuis corripitur. Vt Mel. Fel. Il. finitus breuiat̃. ut Vigil pugil. excepto uno æthruſco nomine quod proprium eſt & producitur. Vt Tanaquil. Ⓞl. terminatus longus eſt. ut Sõl.

Vl. finitus tam in propriis: q̃ in appellatiuis corripit̃. ut Conſul. exſul Muthul. Suthul. M. terminatus breuis eſt. Vt tectum & templum. licet arduũ ſit: huius rei exemplum reperire. eo ꝙ hæc littera ſemper iter uocales deprehenſa Metaciſmo ſubtrahitur Vt Multum ille & terris. V. &. M. excluduntur:

Metaciſmus quid
An

An finitus producitur. Vt Titan: pæan.

En

En terminatus in neutris nominibus Breuis: ut Carmen. item alterius generis: exceptis Flamẽ: Pectẽ: Pollẽ. In grecis lõgus: ut Siren. liẽ rien

Ⓞn

Ⓞn finitus longus eſt. ut Sinon Memnon.

Ar

Ar terminatus in monoſyllabis tantum producitur. ut Nar. Far. licet ĩ iis longus nominatiuus accipi deberet: quæ. A. in genitiuo ante ultimã

Altar

Syllabam ꝓducũt. ut lacunar. Puluinar. Altar. tamen authoritate corripitur. ut ſubligar. Ait. n. Iuuenal. in ſecũdo Satyrarũ. Perſonã Thyrſumqꝫ tenet & ſubligar Acci.

Er

Er finitus in latinis corriptur. ut puer excepto uno monoſyllabo. uer. in græcis longus eſt. ut Aer.

Ir

Ir terminatus corripitur ut uir.

Ⓞr

Ⓞr terminatus breuis ẽ. ut Author. & in græcis appellatiuis & propriis ut Rhetor: Caſtor Mentor.

Vr

Vr terminatus: corripitur: ut Murmur excepto uno monoſyllabo Fur.

As

As finitus in latinis nominibus producitur. ut facultas: in græcis tũc tãtũ corripit̃. quõ genitiuus dos fuerit terminatus. ut Arcas arcados. Pallas pallados. Nã maſculina ꝓpria ꝓducũtur. ut Aeneas: Thoas: Gyas: Anas: Mecænas. Fœmina & Comunia corripiuntur. ut Plias lampas: Mænas: Phœbas.

Es terminatus in græcis nominibus lõgus ẽ. ut Anchiſes Achates. Socrates Thales. Alcibiades. In latinis ſi qnintæ fuerint declinationis producit̃. ut dies facies ſpes. ſi tertiæ tũc longus ẽ. quõ genitiuꝰ ſingularis nõ creſcit. ut labes Pubes uates. uel quom creſcẽs ꝓductã ante ultimã ſyllabã habuerit. ut Merces mercedis. Q uies quietis. Nã ſi eandẽ contrahit aut in. I. mutauerit ĩ genitiuo. ut Miles militis & ſeges ſegetis corripit̃. nã abies paries & aries cæſura defendunt̃ quia longe ſunt ultime: uerg. Ipſe aries etiã nũc uellera ſiccat. & populus in fluuiis abies in mõtibus altis. exceptis his Ceres & pes. & q̃ ab ipſo figurãtur ut bipes tripes quadrupes ſemipes.

Is finitꝰ breuis eſt ut agilis: ſic & ĩ fæmininis grecis. ut Doris Dardanis cytheris thetis. exceptis tribus monoſyllabis. lis. uis. glis. ab hac ui. ſolũ monoſyllabum quod ablatiuo ſingulari. i. terminatur.

Ⓞs terminatus in grecis tũc corripit̃: cũ genitiuꝰ diphthongo terminatur. ut delos del o Gyaros. Cypros. Miconos. in latinis tũc ẽ breuis cũ genitiuꝰ ante ultimã ſyllabã. o. nõ habuerit naturaliter longum. ut: os. unde fit oſſis natura breuis. nã os oris natura productum ẽ ſicut mons pons fons cos. dos. mos.

Vs finitus breuis ẽ ut doctus. abſqꝫ his nominibus q̃ in genitiuo creſcẽtia u ꝓductũ habuerit: ante ultimã ſyllabã. ut uirtus tellus palus ſalus Iuuentus ſenectus. Palus breuis lecta. Nã uirtus breuis ẽ. rus mus ꝓducunt̃. & uno ĩdeclinabili Pus. T terminatꝰ corripit̃ ut caput ſinciput C finitꝰ duo noĩa regit tantũ ut allec quod longum ẽ. & lac: de cuius declinatione dubitatur. quia & hoc lacte lactis facit: magis breuis eſt.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Nominatiui terminatio
Q uinq; uocalibus Nominatiuus finitur. liquidis quatuor. L.M.N.R. ſemiuocali una. S. mutis duabus .C.T.

Genitiuus i ſyllaba
Genitiuus ſingularis in latinis nominibus in omni genere tunc tantum corripitur: cum is fuerit terminatus. ut p̄ris matris fratris. In græcis cū dos finitus breuiatur. ut arcados: cū uero dus finitus lōgus ē. ut Didus Themiſtus Calypſus Allectus.

Palladi
Datiuus ſingularis ī latinis nominibꝰ in omni genere lōgus eſt. ut pōpeio uel fluctui. ī græcis tūc corripit’ cū. i. lr̄a terminat’. ut Palladi. arcadi.

Actūs in ſyllaba
Accuſatiuus ſingularis in latinis nominibus ī omni genere: præter poſitionē: breuis eſt: ut doctum. In græcis tūc tātū corripitur cū a uel on fuerit terminatus uel ea: ut Theſea Pelea. Anthea. aera. Delon. Naxon. Gyaron. Cypron:

Vctūs quantus
Vocatiuus ſingularis a terminatus in latinis nominibus uel græcis neutris & femininis corripitur. ut muſa tabula thema. ruina. In maſculinis græcis longus eſt. ut Aenea Gya palla. Hyla. E terminatus in latinis in omni genere breuis ē. ut docte egregiæ. In græcis ꝓducit’. ut Aeacide Tydide. exceptis iis quorū nomīatiuus græcus os terminat’ ut Phœbos Phœbe. Gyaros Gyare. I. terminatus in latinis longus eſt Mercuri fili. In græcis corripit’ ut Nai. Thybri. Amarylli. o. termīatus in latinis breuis ē: ut Cato Cicero uirgo. licet authoritas uariet. In græcis fœmininis longus eſt. ut Dido Manto Allecto. V. terminatꝰ corripitur ut cornu ꝓtheu.

Cornu
Protheu
In conſonantes uero deſinens nominatiui ſequit’ regulam. ut Miles ſeges exceptis græcis nominibus que ſæpe mutant’ uarietate linguarum. ut Diomedes Socrates.

Ablt̄i quātitas
Fame
Ablatiuus ſingularis ſemper producitur in a in o in i in u. abſq; cū e terminatus fuerit. in his ſcilicet nominibus que tertiæ fuerint declinatiōis. ut ab hoc pariete. excepta fame: quam quintæ declinatōis dicebāt. Nā in quinta declinatiōe ꝓducitur.

Nominatiuus & uocatiuus plurales in latinis nominibus cū generis maſculini uel fœminini fuerint: producunt’. ut fontes: uiri: muſæ: fluctus. Cum neutri fuerint breues ſunt. ut mœnia fata uulcanalia poemata. In græcis uero cū es uel. a. terminati fuerint corripiunt’, ut Rhetores. poemata. alias longi ſunt ſed in latinis. ut muſæ.

Genitiuus pluralis in latinis breuis eſt: ut doctoꝝ. in græcis lōgus ē. ſi tamē græce fuerit declinata. ut Philemon.

Datiuus & abltūs plurales: cū is in latinis terminātur longi ſunt. ut doctis. Cum bus breues: ut agilibus. At ſi græca ſit declinatio In terminatus dtūs corripit’ ut Arcaſin: alias lōgus eſt in latinis uidelicet: ut muſis.

Accuſatiuus pluralis in latinis nominibus cū generis fuerint maſculini uel fœminini: ꝓducitur. ut doctos muſas: cum fuerit neutri: breuis eſt. ut Templa. In græcis uero ſi as fuerit terminatus & a genitiuo ſingulari uenerit os finito corripitur. ut Arcados Arcadas Aonas Cyclopas. alias productione lætatur: Sed in latinis ut muſas.

De Pronomine.

Nt̄us ſingularis in oibꝰ ꝓnoibus corripit’ exceptis tribꝰ monoſyllabis Tu Qui Is.

Genitiuus ſingularis. I. uel æ terminatus longus eſt. ut mei meæ. aliter breuis: ut illius ipſius.

Datiuus ſingularis ſemꝑ ꝓducit’ ut nr̄o. exceptis his mihi tibi ſibi quæ indifferenter ponuntur.

Accuſatiuꝰ ſingularis ſemper corripitur. ut illū illam. exceptis me te ſe.

Vocatiuus ſingularis rationē ſequitur nominatiui.

Ablatiuus ſingularis ſemper producitur. ut ab illo.

Nominatiuus. Accuſatiuus & uocatiuus plurales: tunc tantum corripiūtur cum a fuerint terminati. ut noſtra.

Genitiuus pluralis ſemper corripitur. ut illorum.

Datiuus & ablatiuus plurales: ſi Is terminātur longi ſunt. ut ipſis tuis. ſi bus. breues ſunt: ut q̄bus.

De Verbo.

In omnibus uerbis modis & temporibus numeris perſonis cōiugationibus: hæc ratio cōformis eſt.

Verbotum canones in syllaba.

A. quæcūq; ꝑſona terminatur longa eſt. ut ama propera.

E quæ finitur breuis eſt. ut lege abſq; imperatiuo modo ſecundæ coniugationis ut doce.

I quæ terminatur ſemper producitur ut nutri.

O quæ finit’ correpta eſt. ut audio. licet authoritas uariet. monoſyllaba producuntur ut do ſto No. Flo. & his ſimilia.

V quæ terminatur: longa eſt. ut doctu.

M quæ finitur corripitur. ut legebam.

R quæ terminatur æque breuis eſt. ut legor.

S quæ finitur ſi ante eam habuerit a. uel e: & hoc in ſecunda perſona indicatiui modi in prima cōiugatione & ſecunda: producitur. ut amas do

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

Es Ades Nutris Vis Mauis

ees.excepto uno monoſyllabo. ſum es & quæ ex eo figurātur.ut adſum
ades proſum prodes.ſi uero.I.ante eam habuerit corripitur ut degis ex
cepta ſecūda pſona indicatiui modi tēpore præſenti numero ſingulari:
a tertia cōiugatione producta:ut nutris:& a uerbo uolo uis non uis ma
uis. Si uero u ante eam habuerit breuis eſt:ut nutrimus.

T quæ terminatur breuis eſt:ut legit.

Produc

C quæ finitur producitur:ut produc.

Verba.modi.tempora.formæ.perſonæ.coniugatiōes. Iſta omnia qnq;
uocalibus finiuntur.liquidis duab'.m.&.r. Semiuocali una .S. mutis
duabus.C.&.T.

De Aduerbio.

Aduerbiorum catholica in quātitate — Cottidie — Bene — Male — Impune — Sæpe

Aduerbia monoſyllaba ut hic:uel quæ ex his fiunt:ut iſtic illic duob'
exceptis:bis & ter:omnia producuntur.quæ a finiuntur longa ſunt:ut
una:quæ in e deſinūt omnia pducūtur: ut hodie: & Cottidie pducitur
quia ex hoc die cōpoſitum uenit ut docte exceptis his quæ aut nō cōpa
rant'.ut rite ferme q̄uis fere longa lecta ſit.ut Iamq; fere ſicco ſubductæ
littore puppes.aut comparationis regulam nō obſeruant.ut bene male
aut a ſe originem ducunt ut ĩpune ſæpe.

Ibi — Vbi

Quæ.I.finiunt' lōga ſunt ut heri ueſperi.abſq; ibi & ubi & quæ figurā
tur ex ipſis.ut ſicubi necubi alicubi.item quaſi.

Quæ o termiant' a ſe orta breuia ſunt.ut modo ultro ĩmo Citro Retro
adeo denuo.ab aliis oridinem ducentia producūtur ut ſalſo.licet autho
ritas uariet in utroq;.

Quæ.u.finiuntur lōga ſunt ut noctu.

Quæ.l.terminant' correpta habētur ut ſemel.

Quæ.m.&.n.&.r.terminātur.breuia eē cōſtat.ut curſim forſan.agiliter

Quæ.S.terminantur tūc tātum producta ſunt:cum ante eam a habue
rint.ut foras.alias Cras.

Quæ.C.finiuntur producta ſunt ut illuc.

De Participio.

Omnium nominatiuus participiorū breuis eſt in numero ſingulari:ut
lecturus.excepto participio præſentis temporis ut amans.

Genituus & datiuus ſingularis: pductiōe gaudēt.ut lecturi lecturo. ex
cepto participio præſentis tēporis.quod ĩ genitiuo corripit' ut amātis.

Accuſatiuus ſingularis & uocatiuus breues ſunt:ut lecturum lecture.

Abltūs ſingularis tunc tantū corripit':cū e fuerit terminatus.ut legēte.

Nominatiuus accuſatiuus & uocatiu' plurales: ſicut in maſculini & fœ
minini generis participiis pducūtur.ut lecturi lecturæ lecturos. lectu
ras.ita corripiūtur in neutris ut lectura.

Gtūs pluralis breuis eſt ut lecturorum.

Dtūs & ablatiuus ſi is terminantur longi ſunt.ut lecturis. ſi bus breues
ut amantibus.

De Coniunctione.

Copulatiuæ & diſiūctiuæ: uel expletiuæ qdē cōiūctiones breues ſunt.

De Cauſalibus & rationalibus.

Coniunctionū regulæ ĩ quātitate

Quæ A terminant':exceptis quia & ita:lōgæ ſunt.ut pptèrea Interea.
Quæ.I.terminantur.excepta una niſi: pducunt'.ut ſi Etſi. Quæ in.n.
deſinunt:ſi.I.ante eam habuerint producūtur.ut ſin.alias breues ſunt.
Cæteras uero omnes naturaliter breues eſſe conſtat.

De Præpoſitione.

Prepoſitiōes in quātitate

Accuſatiuæ præpoſitiones ſolæ quæ in a exeunt pductione lætantur:ut
contra & una monoſyllaba.Cis.

Ablatiuæ præpoſitiones corripiuntur oēs ut ab.exceptis monoſyllabis.
quæ uel ex uocalibus conſtant:ut e:uel uocalibus terminantur. ut de.

Cōmunes præpoſitiones correptas eſſe manifeſtu m eſt.ut in.De loque
laribus autem præpoſitionibus. ut con. ideo taceo:quia nec ſolæ unq̄
ponuntur: nec cōiunctæ finem retinent:de quo tantū loquimur.

De interiectione.

Interiectionū regulæ

Omnes interiectiones longæ ſunt. ſi monoſyllabæ fuerint. ut heu.ue.
ſi uero duarum uel amplius ſyllabarum fuerint quoniam ſpeciem iā par
tiū retinēt orationis: ad exemplū earū quibus ſimiles erunt:iudicandæ
ſunt. ut pape. At at. hæc itaq; (ut dixi) ad omnes partes orationis in
ultimis ſyllabis obſeruanda ſunt. exceptis ſcilicet poſitione longis.uel
diphthongis.quæ per ſe admodum patent.

De Cæſuris:

Cæſuræ quot & quæ — Pentimemeris — Heptimemeris. — Catatritontrocheon

Cæſuræ ſunt q̄tuor. Pētimemeris. Heptimemeris. Catatritontrocheon
Bucolicetome. Pētimemeris eſt:ubi poſt duos pedes inuēit' ſemipes: q
uerſum diuidat: & ptē oṙonis terminet:ut Arma uirūq; cano. Heptime
meris eſt:ubi poſt tres pedes ĩuenit' ſyllaba.ut Arma uirūq; cāo troiæ.
Catatritōtrocheō ubi tertio loco ĩuēit' troche':nō ꝙ ĩ medio uerſu poſ
ſit eſſe trocheus:ſed ſublata una de dactylo ſyllaba remāet trocheus.
Bucolicetome ē ubi poſt q̄ttuor pedes aliqd non remanet: ut eſt illud.
Dic mihi Dameta cuium pecus? an Melibœi?

Finis.

Victorini Donaticꝗ uita.

u Ictorinus Rhetor & Donat⁹ grãmaticus præceptor meus
Romæ inſignes habentur:e quibus Victorinus etiam ſtatu
am in foro Traiani meruit. Hæc Hieronymus in Euſebii tẽ
poribus. Idem de uiris Illuſtribus. Victorinus inqt natione Apher Ro
mæ ſub Conſtantio principe Rhetoricã docuit. & in extrema ſenectu-
te chriſti ſe tradẽs fidei: ſcripſit aduerſus Arrhiũ libros more dialectico
ualde obſcuros: qui niſi ab eruditis non intelliguntur: & Cõmentarios
in Apoſtolum Hactenus ex Hieronymo.

Maximi Victorini Cõmentarium.

Liqdæ quot & quæ

Liquentes litteræ ſunt quatuor. L. m. n. r. liquẽtes uero ideo dicunť ꝙ
fluant & quaſi intereant: dum ſequũtur aliquam breuem ſyllabam cum
quauis alia conſonante: ſunt hææ duplicis potẽtiæ. Nam longã ſyllabã
poſitione facere poſſunt: ſi ita poeta uoluerit: & breuem nõ producunt.
quod dico huiuſmodi eſt exemplum. ut hic lucretii uerſus. Nam fierent
iuuenes ſubito ex infantibus paruis: Sic habetur quaſi dixerit ex infan

S finalis interit.

tibu paruis. ſubtracta. ſ. lr̃a & hic. n. S. lr̃a interit. Ennius quoqꝫ ait: Et
uita illa dignus locoqꝫ quaſi dixerit dignu locoqꝫ. Similiter lucilius &
cum lateralis dolor certiſſimus nuncius mortis. ꝑ tum laterali dolor cer
tiſſimu nuntiu mortis. ſic habetur quaſi ſubrractis. ſſ. quia licentius an
tiqui & ipſa quaſi pro liquẽti utebanť ĩ erudita adhuc nouitate. Q uod
poſteriores poetæ non gerunt. non quod iſta defenſio rata nõ eſſet: ſed
ꝙ uerſus ſuos liquidius diſcurrere nullis ſalebris uoluerunt. Liquen-
tes aũt cognoſcere in illo Vergilii uerſu poſſumus. ſed hæc lento mos
eſt aptare flagello. quaſi ſubtracta. littera. L. flagelo dixerit. ſic & in il-
lo. phœbe graues troiæ ſemper miſerate labores quaſi ſubtracta. r. lr̃a

Liquẽtes qñ

gaues dixerit nõ graues. Mihi aũt de his magis uidetur illud ꝙ liquen-
tes lr̃æ. (de quibus ante diximus) tunc detrahãtur: cum breuem ſylla
bam duæ conſonantes ſequũtur. Q uarum altera liquens erit: ita ſequũ
tur ut in duas ſyllabas ſe diuidant quod dico huiuſmodi eſt exemplum.
ut Infantibus paruis &. S. &. P. litteræ in duas ſe diuiſerunt nam. ſ. ad
bus ſyllabam pertinet. p. ad paruis. quotiens ergo ita ſe diuidunt tunc li
quentes erunt. Alioquin cum duæ conſonantes ita aliquam breuem ſyl
labam conſequuntur: ut hæ ipſe conſonantes alterius ſyllabæ ſint: nec
ſe diuidant: tunc illa ſyllaba ut poeta uoluerit: longa aut breuis erit. hoc
exemplo. conſpicit atridas priamumqꝫ. a littera poſitione longa eſt. eo
quod eam excipiunt duæ conſonantes. t. &. r. ſed quoniam eæ duæ con
ſonantes ad alteram ſyllabã pertinent non ſemper poſitione longam ſyl
labam faciunt: quam excipiunt. ut eſt geminoſqꝫ in limine atridas. hic a
breuis eſt. quoniam conſonantes ambas ſibi ſyllaba poſterior uindicat.
eæqꝫ ut poetæ uoluntas eſt. proinde auxiliantur aut cedunt. ut illi Vir-
gilii uerſus: quos præpoſuimus: tales ſyllabas habẽt cõſonantiũ coitu:
non liquentium fluxu.

De coniunctis ſyllabis.

Syllabæ cõiunctæ

Coniunctas quoqꝫ ſyllabas animaduertere nobis intentio eſt. nam con
iunctæ ſyllabæ dicuntur: cum longa ſyllaba in uocali finitur: & uocali
excipitur. atqꝫ ideo longa illa breuis eſt: quod eam uocalis terminauerit:
& excipitur a uocali hoc exemplo. Te Corydon o Alexi. Sic. n. ſcandi
tur Tecory. dactylus. don. oa. dactylus. cuius media ſyllaba o natura
longa eſt. Sed quia & ipſa uocali conſtat & excipitur a uocali coniun-
ctione ſyllabarum & quaſi cognatione uocalium idcirco breuis eſt. ue-
luti gratificentur. & eſt huic ſimilis ille uerſus. credimus? an qui amant
ipſi ſibi ſomnia fingunt? Credimus. dactylus eſt. an quia. alius dacty-
lus. ſed qui media ſyllaba dactyli natura longa eſt. ſed quia & hæc ut ſu
perior terminatur & excipitur a uocali breuis eſt. non. n. in hoc aut in

Trochæi ſedes in heroico

ſuperiore uerſu ſynalypham facere poteſt: ſine uitio uerſus erit in tro-
chæo ſi feceris qui niſi nouiſſimus in heroico uerſu eſſe non poteſt. ſic
tamen in huiuſcemodi coniunctis ſynalipha fieri poterit: quæ e dacty-
lo ſpondeum faciat. Profecto ſpondeus uſitatior Inuſitato dactylo ante
ponendus eſt. ut illud. nec tota tamen ille prior præeunte carina. ſcan-
ditur. n. ſic. Nec to. ſpondeus. tatamen dactylus. ille pri. dactylus. or

Victorinus hic arguitur a Beda

præ. Spõdæus. hic uides poſſe alios dicere dactylũ eẽ rõne cõiunctarũ
ſyllabaꝝ. quoniã præ ſyllaba uocali finiť: & excipitur a uocali e. Sed cũ
ſynalipha fieri poſſit faciatqꝫ ſpõdeũ: cur nõ eã uiã ſequamur: quã nobis

conſuetudo frequentior: tritam reliquit. Nouiſſimus pes eſt huius uerſus enteca. quam ideo ꝓpono: cum in ſynaliphe hæc ſit conſuetudo: ut interior ſyllaba uocalis excludatur. Tum tamen non excludi ſcias cum ſolam ſyllabam facere pōt: interior quæ excludi non pōt: qđ dico huiuſcemodi eſt. præeunte ꝑ duas e ſcribitur. Eſt ergo ſpōdeus Orpræ. ſecunturq; circa ſe duæ uocales. præeūte carina. Sed quoniā e lr̄a eadem ſyllaba eſt. V. aūt ſyllaba ut ſit adhibet ſibi cōſonātes. N. & T. Idcirco rectius enteca q̄ unteca ꝑ ſynalipham ſcandimus.

Synaliphe rō.
Verg. locus

De Dichronis. i. uocalibus.

Vocales quinq; Cum nouiſſimā ſyllabā uerbi aut nominis teneāt: tam etſi natura breues ſint: tamen longæ ſi ita poeta uoluerit: habentur hoc modo. ut hic amor hoc ſtudiū. Mor. ſyllaba breuis eſt: ſed quia uocalis ibi eſt produci ēt pōt. ut oīa uincit amor: & nos cedamus amori: ſcandit̄ n. ſic oīa dactylus uincit a. dactylus. mor & ſpondeus. uides ſuperius correptā hic eſſe productā. Itē oſtentās artēq; pater arcumq; ſonantē. Scanditur. n. ſic. oſten. ſpondeus. tans ar ſpond. temq; pa. dactylus. ter ar. ſpondæus. uides hic ter ſyllabā longam eē alio loco breuem. Itē ſanguis habet. hic ſanguis ſyllaba breuis eſt. in lucano aūt longa. dum ſanguis inerat. uides. n. I. litterā feciſſe hāc ꝑtātem. Item tū ſic Mercuriū alloquit̄. Tur ſyllaba natura breuis ē ſed quia habet uocalē ꝓducitur. quidquid. n. in tur ſyllabam finitur breue ē ut poſtea dicem⁹. Nec intereſt uocales illæ: cum ī nouiſſima ſyllaba ſunt uel ſint ſolæ an cū conſonantibus ſint: utroq;. n. mō dichronæ ſunt. uides tamē dichronas. etiam hoc compēdio poſſe tradi: ut in heroico uerſu Cuiuſcūq; pedis ſyllaba prior cū a ſuperiore uerbo remanſerit: promiſcue longa erit aut breuis: ut poeta uoluerit. quoniam in ea ꝑs oratiōis impletur: ꝙq; ut In uerſu: ſic in uerbo non attendatur.

Vocales dichronæ q̄ſ.
Tur oīa terminata breuiantur.

De græcis nominibus.

Quæcūq; græca nomina. i. q̄ in latinis eadem ſunt: Cum in as ſyllabā: aut in es exeunt breuia ſunt. contra naturam & cōſuetudinem latinorū. huiuſmōi. n. nomina latina quæ plurari numero in es ſyllabam exeunt: aut in as: longa natura ſunt: ut principes milites arbores: optimas. fœminas. rancidas. Idcirco quæ in uerſu poſſunt eſſe græca & in hiſdem ſyllabis breuia ſunt. ut Gorgones Harpyiæq; & alibi. fuſo Crateres oliuo. & lucretius Lampadas igniferas māibus retinentia dextris. uides hic es uel as breues eſſe ſyllabas: & ideo quia græca ſunt nomina.

Es & as in græcis nominibus.

De Propriis nominibus.

Nomina ꝓpria q̄ primam ſyllabam natura lōgam nō habent. i. quæ nō ex duab⁹ uocalibus iūctis cōſtant: ut Aeolus uel Aeneas: & alia. quæ ergo primā ſyllabā natura lōgā nō habēt: tales erūt ſyllabæ: ut eas pōere uolueris: ſiue lōgas ſiue breues. hoc exēplo. Exercet Diana choros: hic. Di longa eſt: alio loco breuis. Tune etiam telis moriere Dianæ. Item armatumq; auro circunſpicit Oriona. hic longa eſt: alio loco breuis: ut Aquoſus Orion. Noīa itē q̄ gētiliū ī es ſyllabā mittūt eādē ipam ſyllabā breuia ſunt: ut Lingones: mygdōes: Teutones: uaſcones. & acctō uaſconas armipotētes. Itē græca noīa q̄ in. I. lr̄a finiunt̄: in eadē ipſa ſyllaba breuia ſunt: ut Quo te mœri pedes. Scandit̄. n. ſic quote. ſpondeus. mœripe. dactylus. uidendū etiā hoc in his nominibus quæ ante nouiſſimā ſyllabā. I. lr̄a terminant ut eſt Radius gladius. hæc. n. ꝑ duo i proferūtur in Gtūo hui⁹ radii & plur̄. ꝑ duo ii. hi radii ut cū poeta uoluerit hanc eandē nouiſſimā ſyllabā: ubi duo ii eē dixim⁹. hic ſynalipha nō fit quomodo ē uerſus ille Lucretii nō Radii ſolis neq; lucida tela diei. ſcandit̄. n. ſic. nō radi. dactylus. iſo. ſpondeus uides quomodo neq;. i. lr̄a iterior: ſynalipha ſubtracta eſt & exterior pedis ꝑtē cepit. Sed rurſus Cū poeta uoluerit ſynalipham in eodē nomine facit. ut eſt Virgilii uerſus. diuerſi Rumpnnt radii. ſcandis. n. ſic ut. diuer. ſpondeus. ſirū. ſponde⁹. puntradi. dactylus. hic nouiſſima excluditur quæ longa ē.

Noīa ꝓpria quāta ſint ī ſyllaba.
Vaſcones ī ſyllaba.

De Ectaſi.

Interdum in noībus appellatiuis pria ſyllaba cōtra naturā ꝓducit̄ quia aliter in uerſu poni nō pōt. ut Italiā. hic. n. i. cōtra naturā ꝓducit̄. ꝙ aliter in uerſu eē nō pōt. Hoc aūt mō breuē intelligimus. neceſſe ē. n. ut q̄lis ē pria ſyllaba in aliquo noīe ꝓuinciali: eadē ſit natura ī ipa ꝓuincia. ut Apher pria lōga ē in Aphrica eadē natura ē pria lr̄a. Ergo uideam⁹ Italus pria ſyllaba q̄lis ſit dabit Vergi. exemplū. Vt antiqua cedro Italuſq; paterq; Sabinus. hic in italo pria ſyllaba breuis ē. q̄ nos docet eādem & in Italia ſeruari opportere: &c.

Italia
Nomina ꝓuinciarum.

De breuibus ſyllabis.

Quatuor ſyllabæ breues ꝓ ſpondeo poni poſſūt. ut genua labant. hic n. genuala ſcandit̄. in quo pedis prioris duæ breues iungunt̄. ut unā lōgā faciāt poetica licētia q̄ magis ī Iambicis uerſib⁹ ē ꝑmiſſa & celebris.

De Concatenatis.

Interdum in Heroico uerſu nouiſſima ſyllaba ſupereſt quam ſequenti

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Verſus hyꝑmeter

ūerſui adiungi neceſſe ē ꝑ ſynalipham. ut eſt ille uerſus in uerg. Iamqꝫ
iter emēſi turres ac tecta latiorū ardua. ſcāditur.n.ſic Iamquiter.dacty
lus.emen.ſpond.ſitur.ſpōdeus.res ac.ſpond.tectala dactylus.tino.ſpō
deus nouiſſimus cuius ſyllaba quæ ſupeſt rum. reuocatur ad ſequentē
uerſum ꝑ ſynalipham.ut ſi dicas rardua cernebant &c. Eſt.huic ſimilis
ille uerſus.Inſeritur uero fœtu nucis arbutꝰ horrida. ſyllabarum nouiſ
ſima q̄ ē da ad ſequentē uerſum refertur.q̄re neceſſe erit iſtiuſmodi ſe
quētē uerſum a uocali incipeř:ut ſynalipha fieri poſſit:illa quā diximꝰ.

De caſibus.

Ntūs ſingu. in us breuis
Gtūs I littera termiatꝰ.

Nominatiuꝰ omnis numero ſingulari q us ſillaba terminatur:eadem ip
ſa ſyllaba natura breuis eſt ut doctus carus ſanctus & alia.
Gtūs oīs.I.lr̄a terminatus natura longus eſt ut docti cari ſancti.
Datiuus oīs o lr̄am terminatus:natura longus ē: ut docto caro ſancto.
Accuſatiuus omnis q.M.lr̄a terminatur poſitionē expectat:aut ſynali-
pham.quia nulla ſyllaba in.m. lr̄am exit quæ nō utrūqꝫ quærat.
Vocatiuus oīs.e.lr̄a terminatus breuis eſt natura. ut docte care ſancte.
Abltūs oīs.o.lr̄a terminatꝰ natura lōgus ē ut ab hoc docto caro ſancto.
Nam pluř.nominatiuus omnis cū.I.finitur natura lōgus ē ut docti.Da
tiuus pluř.is terminatus longus eſt.ut doctis Caris.Accuſatiuus omnis
pluralis qui in os ſyllabam finitur:natura longus ē ut doctos. Vocatiuꝰ
oīs pluř.qui in.I.lr̄a finitur longus eſt.ut docti cari ſancti. Abltūs oīs
qui in is finitur æque lōgus eſt ut ab his doctis caris ſanctis. Item qcq̄d
in nominatiuo in is ſyllaba.& gtūo ſingulari exit breuis ē ut lapis.apis.

R finita generis maſculini breuia

Quicq̄d in.R. finitur in genere maſculino breue ē :ut doctior. cantor
frater pater.Nam quicq̄d in es ſyllabam pluř.finitur longū eſt ut docto
res homines arbores & quicquid terminatur.
Item ꝙ in bus ſyllabam exit breue eſt ut cantoribus doctoribus &c.

De genere fœminino.

In genere fœminino caſus Nominatiuus ſolus ſic uariatur.hæc tabula.
breuis eſt Abltūo longa omnia nomia fœminini generis:quæ.A.littera
terminātur nouiſſima ſyllaba in Ntūo breuia ſunt abltūo longa.omnis
aūt actūs caſus cuiuſcūqꝫ generis.M.lr̄a terminatus nouiſſimā ſyllabā
longā hr̄e nō pōt.nā aut poſitionē aut ſynaliphā expectat. Noia gn̄is
fœminini quæ in es ſyllabam finiūt ſi eadē ipſa ſyllaba in Gtūo nō pro
ducit̄ breuia ſūt: ſin aūt eadē ſyllaba i gtūo ꝓducit̄: tā i Ntō q̄ i abltūo
lōga ſyllaba nouiſſima ē.q̄d dico huiuſmodi ē exemplū.ut hæc lues.es

ſyllaba breuis ē:q̄a gtūm luis facit:hæc fides des longa ſyllaba eſt ꝑpea
qꝫ genitiuus producit eam.facit enim huius fidei quomodo ē hec facies:
es ſyllaba longa eſt quoniam in gn̄to ꝓducitur.huius faciei.Ergo quas
ſyllabas genitiuus ꝓducit:hæ in nominatiuo & ablatiuo longæ ſunt.ut
hæc fides huius fidei a fide. facies ei a facie. quas ſyllabas gtūs corripit
aut mutat breues ſunt In ntō & abltō ut lues luis lue.quicquid in gtō is
ſyllaba terminatur breue eſt In abltō.ſed in gtō cognoſcunt̄ nouiſſimæ
ſyllabæ plærūqꝫ nominatiui:quales eſſe debeant.ut eſt paupertas. pa-
lus.tas.n.iō longa ē.quia gtūs ꝓducit eam.dicimus.n. pauptatis.ta. ꝓ
ducta.& paludis media ſyllaba producta. quomō eſt hic ſamnis longa
eſt nis.facit.n.gtūs huius ſamnitis media ꝓducta.Item amnis breuis ē
quoniam ſyllabam nis nō ꝓducit gtūs.

Paupertas
Palus
Samnis

De participiis.

Omnia participia q̄ in Ans ſyllabam:aut in Ens mittunt poſitione lon
ga ſunt.Nam q̄ in.I.aut in o mittunt quaſi nomina exiſtimantur.de qui
bus iam dictum eſt.

De aduerbiis

Omnia aduerbia q̄ in E.mittunt:exceptis bene & male forte ꝓpe pone
pœne & ſæpe.his ergo exceptis.illa que de nominibus manant & nō cō
parant̄ lōga ſunt.ut pulchre:ſancte:docte:iuſte: illa āt breuia ſunt quæ
noīa nulla habent unde deriuentur. qūo illa.docte:quia doctus.ſancte
quia ſanctus.iuſte quia iuſtus rurſum quæ a nominibus deriuātur : ſi in
R.ſyllabam finiant breuia ſint neceſſe eſt: ut duriter: turpiter:miſeri-
corditer.quæ aūt in.M. litterā finiunt poſitionē aut ſynalipham expe
ctant.Item illa q̄ a exeunt lr̄a longa ſunt:ut ultra una.

Aduerbioꝝ quantitas in ſyllaba

De uerbis.

In uerbis uel in coniugationibus attendendæ ſunt poſitiones: tempora
& ſyllabæ nouiſſimæ:quæ iis.n.fere regulis colliguntur.primæ cōiuga
tiōis nouiſſima ſyllaba ſimilis ē oībus cōiugationibus. Omnes.n.coniu
gationes quæ in o lr̄am finiuntur dichronæ ſunt. ut cāto.moneo dico.
ſed poſitionibus diſcrepant. nam ſecunda poſitio primæ & ſecundæ
coniugationis longa ut ſit neceſſe eſt.ut cantas. clamas.mones. ſedes.
hæ.n.nouiſſimæ ꝓducunt̄.In infinitiuo mō.Dicimus.n.cantař monere
clamař ſedeř.Imperatiuꝰ quoqꝫ modꝰ cōiugationū ſupradictaꝝ ſyllaba
nouiſſima lōgꝰ ē.ꝑpaqꝫ ſyllaba ipa ꝓducit̄ i infinitiuo. In tercia aūt ꝯiu
gatione correpta ſecundæ poſitiones breues ſunt:quia in infinitiuo mō

Verboꝝ formula in ſyllabis

Perſona ſecunda Imperatiuꝰ

VNiVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

produci n on poſſunt. Dicimus. n. legis legere: ducis ducere. In Impati
uo quoq; eædem ſyllabæ nouiſſimæ breues ſunt: quia non producunt
infinitiuo: ut legere: ducere: ſcribere: & oĩo q̄ ſyllabe mutantur breues
ſunt. Mntantur aũt ſic: ut legis lege legere: dicis dice dicere. ſcribis ſcri
be ſcribere. Tertia longa quæ dicitur. ſimilis eſt primæ coniugatiõi &
ſecũdæ: ppea q; quẽadmodum infinitiuus producit in illis medias ſyl
labas: ſic & in hac: quapropter finire dicimus tertia coniugatio eſt. & iõ
longa finire dicimus infinitiuo ideſt producta ſic: ut audis audire: & rur

Faxis
Faxitis
Adſis
Adſitis
Velis
Velitis
Audiretis
Clamaſſetis
Infinitiuo
rũ quãtitas

ſus faxis: adſis: uelis. Nã is nouiſſima ſyllaba ideo longa eſt: quia plura
lis numerus eam producit. Dicimus. n. producta media ſyllaba faxitis:
adſitis: uelitis. Quæ aũt produci media in plurari numero nõ poſſunt
breuia ſunt. ut dicis dicitis: legis legitis. Nã illa longa ſunt. audis finis.
quia producuntur in plurari numero auditis finitis. oẽs in uerbis nouiſ
ſimæ ſyllabæ q̄ ſunt huiuſmodi. res aut ſes. lõgæ ſunt. quia pducit eas
numer⁹ pluralis. ut audires audiretis. clamaſſes. clamaſſetis. oẽs ĩfinitiui
q ſyllaba re terminant: breues ſunt. ut clamare monere dicer finire. oẽs
In uerbis ſyllabæ q̄ eiuſmodi ſunt ut in tis exeant breues ſunt. ut clama
ſtis dixiſtis. feciſtis. Infinitiui aũt oẽs paſſiuorũ & comuniũ & deponen
tiũ uerbo(rum): quoniã in. i. exeunt longi ſunt. ut clamari: moneri: dici: fini
ri. Et quicqd in. I. ĩ uerborũ declinatiõe exierit lõgũ ẽ. clamaui monui

Syllabæ uer
borũ priæ
quõ inueniã
tur.

dixi. finiui. hæc de nouiſſimis ſyllabis dicta ſũt. De primis aũt inueniẽ
dis hoc erit uidendũ. omnes igit coniugationes: excepta ſimplici tercia
hoc eſt longa In aliquibus uerbis primas ſyllabas temporum ratione p
mutant. Nam quæ in præſenti tpre breuia ſunt: in oĩ preterito pfecto:
uel in omni preterito pluſq̄ pfecto uel in uno futuro modi tantũ coniũ

Coniugatio
prima.

ctiui: producunt. In reliquis aũt modis: & temporibus breuiant. Ergo
cõiugatio prima tempore preſenti corripit. ut lauo. preterito pfecto uel
pluſq̄ pfecto: uel coniunctiuo futuro producitur. ut laui lauerã lauero.
Secunda ſimiliter preſenti tẽpor corripit: ut moueo: pterito pfecto uel
pluſq̄ perfecto uel coniunctiuo futuro producitur: ut moui moueram

Odio

mouero. Tertia correpta ſimiliter corripitur. ut odio preterito perfecto
uel pluſq̄ perfecto: uel coiunctiuo futuro producitur ut odi. ram. ro.
Infinitiuus autem modus ſimiliter In aliquibus uerbis tempore preſen
ti corripitur. ut mouere: legere. Tempore preterito uel futuro produ
citur. ut mouiſſe motum ire. legiſſe lectum ire. Sed ſunt plurima uer
ba quæ nunquam temporum uarietate mutantur hoc modo. Eſt igitur

coniugatio prima ſemper correpta. ut uoco: ſemper producta. ut mu
nero. Eſt ſimiliter & ſecunda ſemper correpta. ut doleo. ſemper pro
ducta ut uideo. Eſt æq; tercia ſemper correpta: ut tero. Item ſemper p
ducta. ut munio. Sunt etiã aliqua ſimiliter pticipia quæ in primis ſylla
bis tempo(rum) uarietate mutantur. ut q̄ in præſenti tempore breuia ſunt: ĩ
præterito uel in futuro nõ quidem natura: ſed poſitione producta fiunt
ut legens lectus lecturus.

De Triſyllabis.

Verba quan
ta ſint in tri
ſyllabis

De triſyllabis nũc dicendum eſt quæ ſic uariãtur: quõ & diſyllaba. hoc
uno diſtãt. quod in indicatiuo mõ ſpẽ impfecta ĩ primis ſyllabis: breuia
ſunt. ut legebam ueniebã. nam in diſyllabis hac ipſa perfecta ſpẽ lõga
ſunt. ut ibam nabam. ſed ex hac rõe primas ſyllabas rite cognoſcimus.
ut præpoſitionẽ illi uerbo addamus: cuius primã ſyllabã cuius naturæ
ſit q̄rim⁹. quom ergo addiderimus uerbo p̄poſitionẽ ſciamus quomo
do id conſuetudo pronunciet. cuius rei exemplum hoc ẽ. dico dicas di
cat ab eo quod eſt dicar. addamus illi prepoſitionem de: & faciamus de
dico. Videamus quomodo conſuetudo pronunciat. producta media an
correpta. utiq; correpta. ut dedico. & ſi[c] inueniemus & longas. ut cla
mo addamus illi prepoſitionem. In. ut fi[a]t inclamo producta media di
cimus nõ correpta. Item ſunt nomia quibus præpoſitio addi nõ poteſt.
ut halitus faciamus. ex iis uerbũ erit halo. huic addamus præpoſitionẽ:
fiet exhalo media ſyllaba producta pronunciamus. ibi apparebit qualis
etiam ſit halitus: in prima Syllaba. medias ergo ſyllabas cõiugationes
docent. Extremas uero uerbi ipſius declinatiões. primas autẽ docent
exempla. uel illæ quas dixi præpoſitiones. Hec prudenti ſatis ſunt iſq;
exemplis omnia impromtu habebit.

Rhetoricam autem eloquentiam ideſt uerum: noſce nõ poterit niſi qui
ad eam hoc ueſtigio uenerit. primũ ut diſcat quot ſint metrornm pedes
deinde: qd ſit natura ſyllabarũ. In uerbis quod hic docuimus. Tum qd
ſit colon: quid cõma: deinde quid ſit periodus: quid numerus: quid ora
tiões ſolute: quid ſit numeroſum. quæ ſint preterea tres primæ figuræ
dicẽdi. Magna: temperata: ſubtilis. poſtremo quæ ſint figuræ uerbo(rum):
quæ ſententiarũ. his completis Ciceronis Rhetorica omniaq; eius le
gere incipiat. Item totam Rhetoricam ſeq; quotidiæ exerceat.

Victorinus Finit.

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Vox quid / *Vox articulata* / *Vox cōfuſa*

VOX EST Aer ictus ſenſibilis auditu quantum in ipſo eſt.
Omnis uox aut articulata eſt: aut confuſa. Articulata eſt q̄
litteris comprehendi poteſt. Confuſa eſt quæ ſcribi non po
teſt.

Littera quid / *Vocales* / *I.&.u.tranſeunt in conſonātiū poteſtatem* / *V quādo liqueſcit* / *Digāos qd.*

Littera ē pars minima uocis articulatæ. litteræ aliæ ſunt uocales aliæ cō
ſonantes. Conſonantium alie ſunt ſemiuocales alie mutæ. Vocales ſunt
quæ per ſe proferūtur: & per ſe ſyllabam faciunt. Sunt aūt numero qn
q̧.a.e.i.o.u. haꝝ duæ.i.&.u. tranſeunt plærūq̧ in conſonantium pote
ſtatem. Cum aut ipſe inter ſe geminantur: aut cum aliis uocalibus iun
guntur. Vt Iuno Vates. Hæc etiam mediæ dicuntur: quia in quibuſdā
dictionibus expreſſum ſuum ſonum nō habēt. I. ut uir. u. ut optumus.
Extra quam formam. u. littera interdum nec uocalis nec conſonans ha
betur: Cum inter. q. litteram conſonantem & aliquam uocalem conſti
tuitur: Vt quoniam quidem. Huic item digamon aſcribi ſolet. cum ſi
bi ipſa preponitur ut ſeruus. uulgus. Nam. i. litteram geminari In una
ſyllaba poſſe plurimi negant.

Vocales omnes dichrōæ / *Aſpirari uocalib⁹ & nō uocales* / *Sēiuocales* / *Liquidæ* / *S. uim conſonātis amittit.* / *Mutæ quæ* / *K.* / *Q.* / *H.* / *Y.Z.* / *Litteræ latinæ quot* / *Lr̄æ quot accidant*

Latinæ. omnes uocales & produci & corripi poſſunt. atq̧ his ſolis aſpi
rari quidam exiſtimant. Semiuocales ſunt quæ per ſe proferuntur & p̄
ſe ſyllabam nō faciūt: ſunt autem numero ſeptem. f. l. m. n. r. ſ. x. Ex his
una duplex eſt. x. Et liquidæ quatuor. l. m. n. r. ex quibus. l. & . r. faciunt
comunem ſyllabam: &. ſ. littera cuiuſdam ſuæ poteſtatis eſt. quæ in me
tro plerūq̧ uim conſonantium amittit. Item ex illis. ſ. littera ſupponun
tur liquidis. l. uel. r. quēadmodum muta quælibet præponitur. & cōmu
nem ſyllabā facit. Mutæ ſunt quæ nec per ſe proferūtur: nec per ſe ſyl
labam faciunt. Sunt aūt numero nouem. b. c. d. g. h. κ. q. p. t. Ex his ſup
uacuæ quibuſdam uidētur. K. & . Q. qui neſciūt quoties. a. ſequit̄. K.
litteram preponēdam eſſe. quoties. u. ſequitur per. q. non per. c. ſcribē
dum eſt. quod. n. inter. q. & alteram conſonātem ſine altera uocali poni
non poteſt. H. interdum conſonans interdum aſpirationis notacredit̄.
Y. & . Z. remanēt quas litteras propter greca nomina aſſumpſimus. Al
tera nāq̧ uocalis altera conſonans ē duplex. Vnde fit ut quidam putāt
latinas lr̄as non plures eſſe quam decem & ſeptem. ſi quidem ex uiginti
& tribus. Vna aſpiratiōis nota ē. h. Vna duplex eſt. x. Due ſuperuacuæ
K. & . q. Due grecæ. y. & . z. Accidunt unicuiq̧ litteræ: tria nomen. figu
ra poteſtas. quærit̄ eni quid uocetur littera: qua figura ſit: quid poſſit.

De Syllaba

Syllaba qd. / *Syllabæ breues.* / *Syllabæ lōgæ.* / *Poſitio*

Syllaba ē cōprehēſio lr̄arū: uel unius uocalis enunciatio: tēporū capax.
Syllabarū aliæ ſunt breues aliæ lōgæ. Aliæ cōmunes. Breues ſunt quæ
& correptam uocalem habent: & nō deſinunt in duas conſonantes. aut
unam duplicem. aut in aliqd quod ſit ꝓ duabus conſonātibus. lōgæ aut
natura ſunt aut poſitione fiunt. Natura cum aut uocalis ꝓducitur ut. a.
e. o. aut duæ uocales iungūtur & diphthōgum faciūt Vt &. au: & eu ei.
poſitiōe cum correpta uocalis aut in duas deſinit cōſonantes ut arma.
arcus. aut in unam duplicem ut axis. aut in alteram conſonantem. & alte
ram uocalē loco cōſonantis poſitam. ut aut iuno aut uenus. aut in. i. litte
ram ſolam loco cōſonantis poſitam. quam nōnulli geminant. ut Aio te
æacide romanos uincere poſſe. Sunt etiam ſyllabe quæ comunes dicū
tur. cum aut correptam uocalem duæ cōſonantes ſequūtur. quaꝝ prior
aut muta quæpiam eſt. aut. ſ. ſemiuocalis & ſequēs liqda: aut correpta:
uocalis in unā deſinit conſonātē. ut uaſto cyclopes in antro. & uaſtoſq̧
ab rupe cyclopas. ſequente H. quæ pleriſq̧ aſpiratōis uidetur nota. aut
cum correptam uocalē duæ cōſonātes ſequūtur. quarū prior. ſ. lr̄a eſt.
aut cum partem orationis terminat breuis ſyllaba: quæ in unam deſinit
conſonantē. aut ꝑs orationis deſinit in longam quæ diphthongus appel
latur. ſequente ſtatim uocali: aut cum ꝓducta uocalis eſt uocali altera
ſequente. aut cum pronomē. C. littera termiatum uocalis ſtatim ſubſeq
tur. aut cum correptā uocalem ſuſcipit. z. græca duplex. Longa ſyllaba
duo tēpora habet. breuis unū. ſyllaba apud metricos: ſemipes noīatur.

Syllabarum tēpora. / *Semipes*

De pedibus.

Pes qūid / *Pedes quot & qui*

PES eſt ſyllabarum & temporū certa dinumeratio. Accidunt unicuiq̧
pedi arſis & theſis. numerus ſyllabarū temp⁹ reſolutio. figura metrum.
pedes dyſſilabi ſunt quatuor. Triſyllabi octo duplices. Ergo diſſyllabi
quatuor: hi ſunt. pirrichius ex duabus breuib⁹. temporū duū ut fuuga.
huic contrarius eſt ſponde⁹ ex duabus longis tempoꝝ quatuor ut æſtas:
iambus ex breui & longa tempoꝝ trium. ut parens huic cōtrarius ē tro
chæus ex lōga & breui Vt meta: Triſyllabi octo hi ſunt. Tribrachus ex
tribus breuib⁹ temporū trium. ut macula: huic contrarius eſt moloſſus
ex tribus longis temporū ſex ut ænæas. Anapeſtus ex duabus breuibus
& longa temporū quatuor. Vt oratio: huic cōtrarius eſt dactylus ex lō
ga & duabus breuibus temporum quatuor ut mænalus. Amphibra

chys ex breui & longa & breui temporum quatuor ut carina. huic con
trarius eſt amphimacrus ex longa & breui & lōga temporum quinq; ut
inſulæ. bacchius ex breui & duabus longis temporū quinq; ut achates
huic contrarius eſt Antibacchius. uel palimbacchius ex duabus longis
& breui temporum quinq; ut natura. Duplices ſedecim. hi ſunt. proce
leumaticus ex quatuor breuibꝰ temporum quatuor. ut auicula. huic cō
trarius eſt diſpondæus ex quatuor longis temporum octo ut oratores.
Diambus ex duobus iābis temporū ſex. ut ꝓpinquitas. huic contrarius
ditrochæus ex duobus trochæis. temporū ſex ut cantilena. Antipaſtus
ex breui & duabus longis: & breui. temporum ſex. ut ſoloninus. huic cō
trarius eſt ex longa & duabus breuibus & longa temporum ſex: ut armi
potens. Ionicus minor ex duabus breuibus & duabus longis temporū
ſex. ut diomedes. huic cōtrarius eſt Ionicus maior ex duabus longis &
duabus breuibus temporū ſex. ut Iunonius. Peon primus ex prima lon
ga & tribus breuibus temporum quinq;: ut legitimus Peon ſecundus ex
ſecunda lōga & tribus breuibus temporum quinq; ut colonia. Peon ter
tius ex tertia longa & tribus breuibus temporum quinq; ut menedemꝰ.
Peon quartꝰ ex quarta longa & tribus breuibus temporum quinq;: ut
Epitriti — celeritas. his contrarii ſunt quatuor epitriti. Epitritus primus ex pria
breui & tribus longis temporū ſeptē ut ſacerdotes. Epitritus ſecundus
ex ſecunda breui & tribus longis tempoꝝ ſeptem: ut conditores. Epitri
tus tertius ex tertia breui & tribus lōgis tempoꝝ ſeptem ut Demoſthe
nes. Epitritus quartus ex quarta breui & tribus longis tempoꝝ ſeptem
ut Feſcēnius. Exhinc deinceps alii pedes Syzygiæ naſcuntur: nā quem
admodum pedes quatuor geminati ſedecim duplices faciunt: ita iidem
cū triſyllabis iuncti triginta & duo de ſe reddunt. Triſyllabi uero cum
triſyllabis geminati ſexaginta & quatuor colliguntur. atq; excepto Am
phibracho & epitrito quem metrici informem & inconditum iudicant.
quorum alterum tripla alterū epitrita diuiſione partimur. Vniuerſorū
pedū trina cōditio repperitur. In aliis. n. æqua diuiſio eſt in aliis dupla
in aliis ſexcupla & prima dactylica. Secūda Iambica. Tertia pœonica
nominatur. Sunt in unoquoq; metro pedes legitimi ſunt nothi. ſim
plices pedes non amplius q̃ ternas ſyllabas. duplices non amplius q̃ ſe
nas habent. Tonos alii accentus: alii tenores nominant. Toni igitur
ſunt tres: acutus: grauis. circūflexus. acutus: cum in græcis dictioni
bus tria loca teneat. Vltimum: penultimum: & antepenultimum. apud

Rhemnius Fannius in opuſculo de ponderibus iiī teſtimonium citat.

latinos penultimū & antepenultimū tenet ultimū nunq̃. Circūflexꝰ aūt
quotlibet ſyllabaꝝ ſic dictō nō tenebit niſi penultimū locū Grauis po
ni in eadē dictōe uel cū acuto uel cū circūflexo pōt. hoc illi nō ē comūe
cum cæteris. Ergo monoſyllaba quæ correpta uocalem habebunt. acu
to accentu ꝓnuntiabimꝰ. ut pix pax nix nux. Quæ productam uocalē
habebunt circūflexo accentu pronuntiabimus. ut res dos pes in diſſyl
labis quæ priorem productam habuerint & poſteriorem correptam.
priorem ſyllabam circūflectemꝰ ut meta creta. ubi uel ambæ productæ
uel poſterior ſyllaba producta fuerit uel ambe correptæ acuemus prio
rem ſyllabam ſiue correpta fuerit ſiue ꝓducta: ut leges reges nepos bo
nus. In triſyllabis & tetraſſyllabis & deinceps ſi penultima correpta
fuerit accuemus antepenultimam ut tullus hoſtilius. ſi pēultima poſitio
ne longa fuerit ipſa acuetur & antepenultima accentu graui pronuncia
bitur ut Catellus & metellus: Ita tamen ſi poſitione longa non ex muta
& liquida fuerit nam mutabit accentū ut latebræ tenebræ. ſi ultima bre
uis fuerit penultima uero natura longa. Penultima circūflectetur ut ce
thegus peroſus ſi ultima quoq; nā fuerit lōga penultima acuetur ut athe
næ micenæ. In cōpoſitis dictionibus unus accentus eſt non minus q̃ in
una parte orationis ut maleſanus interealoci. Accentus integris dictio
nibus obſeruatur. In interiectionibus & in peregrinis uerbis & in bar
baris nominibus nulli certi ſunt Accentuū legem uel diſtinguendi uel
pronuntiandi ratio uel diſcernēdæ ambiguitatis ſæpe neceſſitas contur
bat Sane græca uerba græcis accentibꝰ melius efferimus in latinis neq;
acutus accentus In ultima ſyllaba poni poteſt niſi diſcretionis cauſa ut
in adnerbio pone Ideo ne ut uerbum putetur modi imperatiui neq; cir
cūflexus niſi in ea particula quæ eſt ergo: Acutus accentus eſt nota per
obliquum aſcendens in dexteram partem Grauis eſt nota a ſummo
in dexteram deſcendēs Circūflexus nota de acuto: & graui facta
Lōgus linea a ſiniſtra in dexteram partem equaliter ducta Breuis uir
gula ſimiliter iacēs. ſed panda & cōtractior Hyphen uirgula ſubiecta
uerſui hac nota ſubterpoſita duo uerba cū ita res exigit copulamus ut
antetulit greſſum & Turnus & anteuola tardum: preceſſerat agmen.
huic contraria eſt diaſtole dextera pars quædā circuli ad unam litte Ns ar ū
ram appoſita hac nota male coherētia diſcernūtur ut Ereptæ uirginis
ira & uiridiq; in littore conſpicitur ſus. Apoſtrophus circuli item pars
dextera ſed ad ſummā litteram appoſita hac nota eſſe oſtendimus parti

orationis ultimam uocalē cuius conſonans remanet ut. Tanton me crimine dignum duxiſti? Cæterum daſian & pſilen. apud latinos H uocali addita uel detracta ſignificat.

De poſituris uel diſtinctionibus.

Tres ſunt poſituræ uel diſtinctiones quas theſis græci uocāt: Diſtictio ſubdiſtinctio. media diſtictio. Diſtinctio eſt ubi finitur plena ſententia: huius punctum ad ſummam litteram ponimus. ſubdiſtictio eſt ubi non multum ſupereſt de ſententia quod tamē neceſſario ſeperatim mox inferendum ſit. huius punctum ad imam litteram ponimus. Media ē ubi fere tantum de ſententia ſupereſt quantum iam diximus. Cum tamen reſpirandum. huius punctum ad mediam litteram ponimus In lectiōe tota ſentētia periodus dicitur. Cuius ptes ſunt cola & comata &c.

Finis

Valentinus Catus Lectori.

Ne cui pariat admirationem: ꝙ Marium Seruium non Maurum: ſicut omnes alii: Ianus inſcripſerit: illud admonitum te uolo: ſic habere codices antiquiſſimos unde libellus hic emanauit. Vale.

Marius Seruius Ad Albinum De naturis ultimarum.

u Ltimarum Syllabarum naturas: ſicuti propoſueram breuiter lucideq; digeſſi: in qua re mea audacia tuo defenditur imperio. Nam hoc opus arduum dum ueluti facile: ac per ſe patens multi reliquerunt: difficilius reddiderunt: quanq̄ rationem litteræ & ſyllabæ in Donati artibus habeamus: tamen breuiandi cauſa aliqua ex his decerpſimus: quæ ad ſcientiam metrorum proficere credimus. Vale.

DE primis ſyllabis.

Primæ ſyllabæ quot modis cognoſcantur

i Gitur primas ſyllabas omnium partium orationis duobus modis conſiderabimus. Natura & poſitione. Natura tripartita eſt. nam aut diphthōgo ſyllaba longa eſſe cognoſcitur: ut ae oe. au. eu ei. aut exemplo. quæritur. n. utrum ſit ſyllaba longa an breuis. Vt muſa mihi cauſas memora. aut cōpoſitione figuræ ut ſi neſcias qualis ſit: pius ex compoſitione quod eſt impius qualis ſit pi. cognoſcitur licet in aliquantis hoc fallat. nam cum dicimus nubere. nu. longa eſt. Item cū dicimus innuba aut pronuba ſit breuis. nu. in cōpoſtione: ſed hoc inueniri raro contingit:

Nubere
Innuba
Pronuba

Poſitio quæ

Poſitio eſt cum uocalem correptam aut duæ conſonantes ſequūtur: ut arma: Aut Vnaquæuis duplex: ut axis: uel mezētius uel maior: aut altera conſonans & altera uocalis loco conſonantis poſita: ut at iuno: at uenus.

Verum ſi quælibet pars orationis præpoſitionibus componetur ex his primas ſyllabas cognoſcimus. Nam talis manebit fere omnis compoſita ſyllaba qualis & ipſa præpoſitio fuerit: ut ineptus: Item ex ipſis præpoſitionibus ad & ob & in & ſub diuerſæ in uerbis ponuntur: nam corripiuntur cum creſcendo diſyllabum reddunt. ut adit obit Init ſubit In differenter ſunt cum triſyllabum faciunt ut adicit: obicit: Inicit ſubicit: producuntur tantuūmodo cum tetraſyllabum ex ſe reddunt ut adiicio obiicio iniicio ſubiicio. Item quæ per quæ & præ in primis ſyllabis ſcribuntur plærunque producuntur: excepto precium premo preces & queror hoc eſt querelam depono. & quæ ex his per deriuationem aut declinationem fieri poſſunt & quæ coniunctione.

Ad
Ob
In
Sub
Obicio
Obiicio
Que
Pre

Item contra breuiantur ex hiſdem præpoſitionibus in compoſitionibus de & pro ut dehinc deinde profectus profeſſus profuſus profatus proauus pronepos & cætera.

De
Pro

Cum quidem aliquanta uerba quæ primas ſyllabas temporum ratione permutant quæ ſubter collata in omni præterito perfecto & in omni præterito pluſquam perfecto & in uno futuro modi tantum coniunctiui producuntur: in cæteris autem modis & temporibus breuiantur ut ſunt hæc lego legi legeram legero: Faueo faui faueram fauero: Sedeo ſedi: ſederam: ſedero: uenio: ueni: ueneram: uenero: Fugio: fugi: fugeram: fugero: Fodio: fodi: foderam: fodero: Video: uidi: uideram: uidero: Voueo: uoui: uoueram: uouero: foueo: foui: foueram: fouero: Iuuo: iuui: iuueram iuuero: ago: egi: egeram: egero: Emo: emi: emeram: emero: Lauo

Verba quæ in præſenti correpta p̄teritum producunt.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

lauí:lauerain:lauero: Odio: odi: oderam:odero: Eo:iui:iueram: iuero:
Queo:quiui :quiueram:quiuero:Sino:ſini:ſineram:ſinero:Sero:ſeui:
ſeueram:ſeuero:Caueo:caui:caueram:cauero:Item contra inueniuntur
quæ in præſenti tempore producta ſunt : & in præterito breuiantur :
ut ſunt hæc :pono poſui : cogo coegi. Do dedi : ſto ſteti. Item omnia
uerba quæ in præterito ante creſcunt in primis ſyllabis breuiantur :
ut pendo pependi:tondeo totondi:poſco popoſci:curro cucurri.

Verba in pͥ/ſenti longa. In præteri/to breuia

De Mediis ſyllabis.

Mediæ ſyl/labæ qui b⁹ modis agno/ſcantur.

m Edias ſyllabas tribus modis agnoſcimus : poſitione & diph/
thongis : & Accentu : Sed de poſitione & de diphthongis ſu
pra tractauimus . Accentus autem eſt quaſi adcantus dictus:
quod ad cantilenam uocis nos facit agnoſcere ſyllabas. Quot uocis ac/
centus? duo ſunt adeo quæ tractamus neceſſarii:correptus & product⁹
Correptus eſt : quotiens ſine ulla mora uocis medias ſyllabas enuncia
mus ut macula tabula.
Productus eſt Quotiens medias ſyllabas cum aliqua mora uocis expri
mimus ut fortuna natura.

Accẽtus qd & unde.

Accent⁹ cor reptus

Accentus ꝓductus.

Sciendum eſt tamen quia illa quæ in uerbis. I. correpta proferuntur cũ
in medium inuenerint & ipſum. I. in. e. mutauerint ut legis lege legero
ubiq; breuiantur: Excepto cum a tribus excipiuntur conſonantibus. B.
&. M. &. T. ut legebam legemus legentur. cætera melius accentibus col
liguntur qui accentus in triſyllabis & tetraſyllabis & deinceps conſide/
randus eſt:ut ſi quæratur amiciſſimorum quibus ſyllabis conſtet & dici
mus primam breuem:exemplo. ut nimium dilexit amicum : ſecundam
cum longo accentu inuenimus: Tertiam poſitione longam : Quartam
breuem accentu quia cum dicimus amiciſſimus penultimam cum bre/
ui accentu inuẽimus. Quintam longam accentu ultima uero qualis ſit
per ſingulas partes orationis demonſtrabunt rationes ſubiectæ .

De Nomine & prius
De nominatiuo.

n Ominatiuus ſingularis has habet breues. A. ut muſa. E. ut
ſedile. O. ut uirgo. V. ut cornu. El. ut mel. IL. ut pugil. VL
ut cõſul. M. ut tectũ: N. ut carmẽ. Ir. ut uir. Or. ut doctor.
T. ut caput: ex his producuntur in græcis. E. ut euterpe. O ut dido. en.
ut lien: ſiren. Il. uno etruſco ut Tanaquil: hæc ſunt item quæ producun
tur. I. ut frugi. ol. ut ſol an ut titan. On. ut memnon. in. ut delphin: as ut
facultas. C. ut alec. Sed as finitus nominatiuus in græcis tunc breuiatur
cum genitiuus dos habet. arcas arcados pallas pallados. Er autẽ in græ
cis producitur ut æther aer: Item hæc ſunt quæ in monoſyllabis pro/
ducũtur in diſyllabis hæc & triſyllabis & tetraſyllabis & in cæteris po/
lyſyllabis corripiũt. monoſyllaba ut far diſyllaba ut cæſar :er monoſyl
laba ut uer: diſyllaba ut pater: ur monoſyllaba ut fur diſyllaba ut mur
mur: Is monoſyllaba ut glis: diſyllaba ut fortis. al monoſyllaba ut ſal:
triſyllaba ut animal : Item hæc ſunt quæ uarie nominatiuum faciunt &
quæ ſibi a genitiuo ſuo regulam ſumunt es. os. us . Nam es ſyllaba no/
mina quando finit modis .v. producitur duobus his corripitur . Tunc
ergo producitur: cum aut nomẽ quintæ fuerit decliationis ut dies ei. Itẽ
producitur cum totidem ſyllabas habuerit genitiuus quot & nomina/
tiuus ut proles prolis: tertio loco producitur cum ſyllabam creſcens &
productam habuerit in medio ut merces mercedis: quarto loco produ/
citur cum monoſyllabis ducta: ut pes bipes ſonipes: Quinto loco pro
ducitur cũ. i. ante es in finẽ habuerit ut abies aries paries quies. duobus
his modis corripitur cum aut. e. mediam breuem in genitiuo habuerit
ut ſeges tis: aut cum E in I mutauerit: ut miles militis. Os igiẽ monoſyl
laba ſi ora ſignificet producitur ut os oris ſi oſſa ſignificet breuiatur ut
os oſſis : quæ tamen os ſyllaba cum in diſyllabis uel in triſyllabis inue
nit & media ſyllaba genitiui natura producta permanſerit tum longa
erit: ut nepos nepotis ſiue correpta fuerit aut diphthõgum in ου. geniti
uo græco habuerit breuiatur ut Compos compotis delos delου. Vs. ue
ro cum in genitiuo creſcentem longa permanſerit producitur ut uirtus
uirtutis tellus telluris. excepto palus ꝙ in genitiuo distermiatur : ut pa
lus. dis. inde eſt ſteriliſque diu palus aptaque remis. ſi uero in genitiuo
creſcẽte correpta quia mutata permanſerit aut non creuerit breuiantur
ut pectus pectoris :uulgus uulgi.
Genitiuus & datiuus & ablatiuus producuntur. ſed genitiuus cum aut

Ntũs ſingu/laris in ſylla/ba.

Es terminã/tia quanta

Os in ſylla/ba

Compos
Delos
Palus

Fame
Palladi

Os in fine ſecundum græcos habuerit : aut tertiæ fuerit declinationis
cum ablatiuo ſuo E tantum littera terminato breuiatur excepto uno
quod producitur ut ab hac fame quia ueteres huius famei non huius fa
mis declinabant:ſed datiuus in græcis.I.terminatus breuiatur.ut palla
di.Accuſatiuus in latinis breuis eſt ſemper: in græcis tantum tunc bre
uis eſt cū.A.uel on terminaẗ ut theſea:quia ſcribiẗ ꝑ omicrō delon alias
longus.Vocatiuus quoq; in latinis breuis eſt excepto cū.I. terminaẗ ut
mercuri in græcis corripitur : ut alexi qui etiam dum ſimilis fuerit no
minatiuo : nominatiui regulam ſequitur : ut hæc paupertas : & o pau
pertas.in maſculinis græcis tantum producitur ut ænea :ſed etiam.E.
finitus in græcis tantum breuiatur cum eius nominatiuus os fuerit ter
minatus ut phœbos phœbe :

Nominatiuus & accuſatiuus & uocatiuus plurales maſculino & fœmi
nino genere producūtur:corripiuntur in neutro. Cōtra hæc ſunt greca
nomina quæ dum āte .S.ultimam.A.aut.E. habuerint & a genitiuo ſin
gulari dos terminato uenerint: Tunc tantum in maſculino & fœminino
breuiantur ut huius Arcados.hii Arcades.hos arcadas. alias longi ſunt.
Genitiuus pluralis ſemper breuis eſt in latinis.in græcis uero produci
tur:ut leſboon : Datiuus & ablatiuus plurales ſi is terminantur longi
ſunt ut doctis:ſi bus.breues ſunt ut agilibus:Aut ſi græca ſit declinatio
in terminatus datiuus corripitur ut Arcaſin:In hac regula nomina:pro
nomina:participia continentur : ſed pronominis declinatio in eo tan
tum differt quod in monoſyllabis quæ uocalibus termināṫur ut me:aut
uocalibus conſtant ut.O.in quolibet caſu producuntur : ſed genitiuus
cum us finitur breuiatur:ut illius . Datiuus uero ſicut in nomine ſemp
longus eſt excepto mihi tibi ſibi quæ ĩdifferenter pōi poſſunt. ſic reliq
quoq; caſus regulam ſumunt ex nomine.

De uerbis.

I i N omnibus uerbis:modis:temporibus:numeris:pſonis:cō
iugationibus:breuiātur.M.ut docebam.R.ut legebar.T.
ut faceret.us.ut nutriremus.E.uero,littera uerba termina
ta breuiantur ut lege.ſed imperatiui modi ſecunda tantum perſona a ſe
cunda quoque coniugatione tantum producitur ut doce.Es autem bre
uiatur ut ſum es.& cætera quæ ex his componi poſſunt: ut adſum ades
poſſum potes . in aliis producitur: ut doces:Is.item in ſecunda pſona

indicatiui modi tunc tantum producitur cum a tertia coniugatione pro
ducta uenerit:ut nutrio.is.& uolo uis.Alias breuiatur.producuntur au
tē.A.ut ama.I.ut nutri.V.ut lectu.as.ut uocas.es.ut legeres.c. ut fac.

Fac in ſylla
ba.

De aduerbiis.

I i N omnibus aduerbiis breuiātur.el.ut ſemel.Er : ut pariter.
M.ut tam. N.uero excepto non & en ubiq; breuiantur . ut
forſitan:E.dum finiuntur aduerbia illa producuntur quæ
ex nomine ueniunt.& comparationis gradus recipiunt . ut docte docti
us:doctiſſime. Q uæ autem a ſe naſcuntur:ut ſæpe:aut non comparan
tur ut rite.aut in comparatione deficiunt ut bene male breuiantur.I. fi
nita præter quaſi : & ibi & ubi producuntur ut heri:O. ſicut in omnib⁹
partibus orationis indifferenter ponitur . ut falſo.S. dum ante eam.A.
habuerit producitur ut alias : Aliter breuiaẗ ut magis:producūtur aūt
A.ut una.V.ut noctu.C.ut illuc.Aduerbia autem monoſyllaba produ
cenda ſunt ut huc uel quæ ex his fiunt:ut illuc.excep is bis & ter.

DE coniunctionibus.

O o Mnes fere coniunctiones corripiuntur : ſed quæ. A.&.I.
terminantur producuntur excepto : ita : quia : & niſi item
quæ in.N. deſinūt ſi ante eā.L.habuerint ꝓducunẗ ut ſin.

De præpoſitionibus .

A a Ccuſatiuæ præpoſitiōes abſq; his quæ in.A. exeunt & una
monoſyllaba cis breuiantur:Ablatiuæ uero illæ monoſylla
bæ longæ ſunt quæ aut uocalibus conſtant ut.A. aut uocali
bus terminantur ut de : Sed utriuſq; caſus ꝑpoſitiones oēs breues eſſe
non dubium eſt.re autem ubiq; breuiatur ut remitto. excepto cū refert
diſtat ſignificat ut eſt illud Vir.Nec mutari pabula refert .& uno uerbo
reicio:ut Reice ne maculis infuſcēt uellera pullis naſcentum.

De interiectionibus.

O o Mnes interiectiones ſi monoſyllabæ fuerint producuntur.
ut heu. cæteræ uero exemplis ſimilium ptium orationis exi
ſtimandæ ſunt.ut pape: Hæc in omnibus ptibus obſeruan
da ſunt exceptis quæ aut diphthongo.Aut poſitione longæ ſunt.

Explicit.

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Lr̃a unde

LIttera dicta eſt quaſi legitera : Eo quod legentibus iter
ad legendum oſtendit.uel eo ꝙ ſcripta deleri poſſit.Ideo
dixit litteram partem minimam eſſe uocis articulatæ :
quod cum omnis oratio ſoluatur in uerba:Verba denuo
ſoluantur in ſyllabas:Rurſum ſyllabæ ſoluantur in litte
ras: littera ſola non habet a quo ſoluatur.ideo a philoſofis atomos dici-

Lr̃æ quot & quæ

tur.Omnes igitur litteræ ſunt.xxiii. quarum iſta prima diuiſio eſt in uo
cales & conſonantes.Ex conſonantibus autem ſubdiuiſio iſta procedit.
ideſt ſemiuocales & mutæ.Vocales uero quinque hæ ſunt A E I O V.
Dictæ aũt uocales quod per ſe prolatæ ſunt & ſolæ ſyllabam poſitæ fa
ciant.ut amor.ego.igitur omem.unus . Sanæ duæ.I.&.V.tunc uoca-
les eſſe deſinunt quando uel ſibi:uel cæteris uocalibus præponuntur .
ita ut ſupra ſe nullam aliam litteram habeant:in eadem ſyllaba ubi ipſe

I & V conſonantes

præponuntur.ut Ianus:iecur:iocus:iuno.Item.V.ut uanus:uenus:ui-
ta.uolet.uultus. hæ etiam duæ.I.&.V.interdum (ut diximus) in cõ
ſonantium poteſtatem tranſeunt:Interdum expreſſum ſuum ſonum nõ

Vir

habent.I.ut uir.u.ut optumus. non.n. poſſumus dicere uir producta

Optumus

I.nec optumus producta.u.unde etiam mediæ dicuntur.& hoc in co-

I & V mediæ

mune patiuntur inter ſe.& bene dixit Donatus has litteras in quibuſdã
dictionibus expreſſum ſuum ſonum non habere. Nã inuenimus ubi ſo
num explicant ſuum:ut uirus & rumor . V.uero hoc accidit proprium

V uim litterẽ amittit aliqñ

ut interdum nec conſonans ſit nec uocalis habetur . Hoc eſt ut non ſit
littera cum inter.Q .conſonantem & aliquam uocalem ponitur . Nam
conſonans non poteſt eſſe:quia ante ſe alteram conſonantem habeat id
eſt.Q .uocalis eſſe non poteſt : quia ſequitur illam uocalis .ut quare :

Digãmos quid

quia:quomodo.Præterea & hoc proprium.V.habet ut digãmon ſonet
ideſt pingue quidã.cum ſibi ipſa præponitur.ut ſeruus:uulgus. eſt aũt
hæc digãmus dicta græcorũ:eo quod caracter eius ex duab⁹ gãmis fit:
æolenſes enim quibuſdã dictionibus:ut impiguefcant:iſtam digãmon
adponũt : ut pro Helena dicãt Velena. Sed Donat⁹ hic arguit ꝙ apud
græcos digãmus hanc legem habeat : ut detracta nihil obſit nomini ut
ſi de uelena tollamus digamon remanet integrum nomen : ut Helena .
His ergo nominibus ſi detrahatur integrum deperit nomen. ut ſi tolla

mus a uulgus unum.u.remanet ulgus : quod non dicitur .I. uero litte

I geminari non poteſt i una ſyllaba.

ram ideo propterea dixit plurimos negare in una ſyllaba poſſe gemina
ri:quod inueniat iſtius litteræ geminatio in hoc uerbo.ut eo is it. facit.n.
præteritum perfectũ ii. Latinæ omnes uocales dichronas habẽt:quem

Vocales omnes dichronæ

admodum græci tres . A . ε. υ. nam & producuntur & corripiuntur
omnes uocales :ſicut:at amor:egit:erit:itur:irem:omen:opus:unus uti

Aſpirãdi rõ

que:His & aſpirari ſolis quoſdam exiſtimare dixit : ꝙ non ſolum tunc
H.præponitur quotiens uocalis ſequitur ſed etiam aliqua conſonans
præcedens ut thoas:uocalibus uero præponitur ut haſta heros hircus
homo humus.

De ſemiuocalibus.

Semiuocales quot & unde.

SEmiuocales dictæ : ꝙ ſemis quiddam habeant uocis: & hãc
legem habent ut a uocalibus incohent & in naturalem ſo-
num deſinant.Vt EF EL EM EN ER IX.His ſi detraha
mus uocales : habent tantum uelut quendam ſui leuem ſo-

F ante liquidas ꝑponit̃.

num.Ante liquidas de ſemiuocalibus.F.ſola præponitur : & de mutis
ſex præponuntur.B.C.D.G.P.T.& neceſſario ſublatis quinq; uocali
bus quæ ante liquidas ita præponuntur:ut liquidæ poſtpoſitæ nõn li-
queſcant . ſublatis etiam ipſis liquidis quæ ſibi aut nunqnam præpo-
nuntur:aut ſi præpoſitæ fuerit liquidarum iura deperdunt:ut Mneſthe
us.Sublato etiam.ſ.quæ nunquam liquidæ præponitur. Remotis etiã
X.H.Q .K.V.Z.Remanent etiam hæ ſeptem quæ neceſſario liqui
dæ preponuntur.F.ſemiuocalis & mutæ ſex.B.C.D.G.P.T. ut flos
blandus:Clarus:Gloria : plenus:frigus:bruma : crimen.Druſus Gra-
dus:primus: tritus . Nam ante.L. nunquam inuenimus D . T. uero in

Exãtlauit & nõ exanclauit.

paucis ut exantlauit.quod in Plauto lectum ẽ hoc eſt exhauriuit & Tle
ptolemi ſi quis uocetur.Mutæ ſunt quæ a ſe incipiũt & deſinunt in uo
cales.Mutæ autem dictæ ſunt:quod ſublatis uocalibus nullum habeãt

Mutæ quot & unde.

ſonum.K.uero & Q quæ nonnullis ſuperfluæ uidentur hanc habent
rationem : Vt K tunc præponatur quando eam.A.ſequitur:ſed hoc in

Kalendæ Kartago.

paucis nominibus obſeruat̃.ut Kalendæ Kartago .Q .uero ãtiqui quo
ties.u.ſequebat̃ ꝑponebãt.ꝑſtantius ẽ ut tũc cũ poſt .V. aliqua ex uo
calibus fuerit ſecuta: ꝑponi debeat.ut quando:quædã:quia: quoniam:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Q & iuxta antiquos equus: Alias.n.per.C.non per.Q .ſcribendum eſt:
H aſpiratio nis ſignum — ut Cur & Cum. H uero nonnulli excludendam eſſe putant: quod
magis ꝓ ſigno aſpirationis q̄ pro littera poneretur. Nam quēadmodum
græci Aſpirationis notam hanc habent. Suam daſiam uocatnt: Ad
huius ſimilitudinē & pſiles. nos aſpirationis fecimus notam. H. cuius
ſi medium ſepares: Inuenies notas eſſe græcorum: quæ contra ſe poſi
tæ. H. (ut diximus) notam nobis aſpirationis efficiunt.
X — X. quoque ex
cluſione ideo digna uiſa eſt. quod quaſi una conſonans: contra littera-
Y Z — rum gregem duarum conſonantium uim tenere deſiderat. Y. autem &
Z. ideo non numerantur in latinarum numero litterarum: quæ græco
rum nominum cauſa repertæ ſunt. quarum unam uocalem. Y. alteram
duplicem conſonantem. Z. græci eſſe uoluere. Illud præterea aſtute
Conſonantium propria natura — datur nobis intelligi quod cum omnium conſonantium iſta natura ſit:
ut quædam earum ab E incipiant & in ſe deſinant: quædam a ſe incohēt
& in. e. deſinant iſtæ ſolæ reperte ſunt. X. H. K. Q. Y. & Z. quæ nec
ab e inchoant nec in E deſinunt. & poſtremum illud animaduerten-
Lr̄is quot accidant — dum eſt ꝙ unicuique litteræ accidit nomen quo uocatur: & caracter
quo ſignetur: & poteſtas qua intelligatur: an ſit uocalis an conſonans an
ſemiuocalis an muta an liquida.

De ſyllaba.

Syllaba que & unde — Syllaba dcā ē ex iterpetratōe græca απο του συλλαμβανειν
τα γραμματα eo ꝙ cōplectat̄ & cōglutiet lr̄as unde ī qōnē
illud uēit. quare una uocalis ſyllaba dicitur. Intelligendū ē
tantum ꝙ hoc ſibi non ratione: ſed abuſiue depoſcit. Eſt &
Syllaba longa — ſyllaba tēpoꝝ capax qa aut breuis eſt & unū temp᷒ ſuſcipit aut longa ē
& duo. Omnes igitur ſyllabæ aut longæ ſunt aut breues aut comunes.
Longæ duobus modis fiunt natura & poſitōe: nā aut ſingularum uoca
lium productione ut. A. O. E. Aut diphthongo ut ae. oe. au. eu. ei.
Poſitō quot modis fiat — Poſitione modis q̄tuor fiunt. cum aut correpta uocalis in duas deſinit
conſonantes: ut AMNIS: aut in unam duplicem: ut AXIS: aut in
alteram conſonantem & alteram uocalem loco conſonantis poſitam:
Syllabæ breues — ut AT VENVS VATES: Aut in L poſitam inter duas uocales: ut
POMPEIVS. Breues ille ſunt quæ horum nihil habuerint. Com

munes uero modis nouem fiunt.
Communes ſyllabe quot modis fiant — Primus modus eſt cum correptam uocalem duæ conſonantes ſequun-
tur quarum prior debet eſſe muta quam liquida ſequitur. Eſt. n. longa
ita. VAſto cyclopes in antro. breuis in hoc VASTOSQVE ab rupe
cyclopes.
Secundus modus eſt: cum correptam uocalē duæ cōſonātes ſequūtur.
Quarum prior ſit. F. ſemiuocalis: & ſequēs liquida. Eſt. n. longa in hoc
TOTO proflabat pectore ſōnum. breuis in hoc. NEVE flagello.
Tertius modus eſt cum correptam uocalem duæ conſonantes ſequun-
tur. Quarum prior eſt conſonās & ſequēs. H. quæ aſpiratiōis a plæriſ
qꝫ creditur nota. Eſt. n. longa in hoc TERGA fatigamus haſta. Breuis
in hoc quiſquis honos tumuli.
Quartus modus eſt cum correptam uocalem duæ conſonantes ſequū
tur ita ut prior ſit. S. littera. Eſt. n. lōga ī hoc. VNDE ſciſſa coma. Vel
VADE ſpiſſa Corona. Breuis in hoc. PONITE ſpes ſibi quiſqꝫ.
Quintus modus eſt cum correpta uocalis in unam deſinit conſonan-
tem quæ partem terminat orationis. Eſt. n. longa in hoc OMNIA Vin
cit amor & nos cedamus amori. Breuis in hoc. HIC AMOR hoc ſtu
dium. Sciendum eſt ꝙ ſi & hæc uocalis non deſinat in unam conſonan-
tem ſed nuda ſit. Sæpe comunem ſyllabā facit. Eſt. n. longa in hoc. DO
NA dehinc auro grauia: ſectoqꝫ elephanto. Breuis in hoc. TALIA di
cta uolant.
Sextus modus eſt Cum diphthongum uocalis ſequitur. Eſt. n. longa in
hoc. MVSAE aonides. breuis in hoc. INSVLAE Ionio in magno.
Septimus modus eſt cum uocalem ſolam naturaliter lōga uocalis ſequi
tur. Eſt. n. longa in hoc. O utinam in thalamos inuiſi cæſaris iſſem. bre
uis in hoc. SVB Ilio alto.
Octauus modus eſt cum pronomē. C. littera terminatum uocalis ſequi
tur. Eſt. n. longa ī hoc. HOC erat alma parens. Breuis in hoc. SOLVS
hic Inflexit ſenſus.
Nonus modus eſt. Cum correptam uocalem ſequitur. z. Eſt. n. longa in
hoc. MEZENTI ducis exuuias. breuis in hoc. NEMOROSA zacyn
thos. Sciēdum eſt ꝙ. X. comunem ſyllabam facit ſicut &. z. græcū. Eſt
n. lōga in hoc: NOX ruit & fuſcis tellurē amplectit̄ alis. Breuis in hoc
PONTIBVS inſtratis conduxit littora Xerſes. Sed hoc ī noibus græ
Semipes — cis. Sciendū eſt ꝙ metrici ſyllabā ſemipedē uocāt: ut ī cæſuris pentime

Pentimemere. mere & heptimemere quas & ĩ primo uerſu æneidorum reperimus ita.
ARMA uirumqꝫ cano. Item Arma uirumqꝫ cano troiæ.
Heptimemere

De Pedibus.

Regula pedalis PES dictus eſt ꝙ quaſi metroũ greſſibus incedat. Aliter dictus eſt pes
ꝙ q̄ſi pedali regula ad uerſum utimur menſurandũ. Metimur. n. uerſũ
heroicum & dicimus ſex pedũ eſſe. Metimur ſapphicum & dicimus qn
qꝫ pedum eſſe: & cæteros. igitur neceſſe eſt pedem unũquēqꝫ in ſe ha
bere certum cum temporibus numerum ſyllabarũ: ut eſt ſpondæus. ha
Pedum tp̄a bet. n. duas ſyllabas temporum quatuor. Item & proceleumaticus qua
tuor ſyllabas & quatuor tempora: & cæteri qui cũ his ſupraſcripti ſũt.
Arſis Scire etiam debemus ꝙ unicuiqꝫ pedi accidit arſis & theſis. hoc eſt ele
Theſis uatio & poſitio. Arſis in prima parte: theſis in ſecunda ponenda eſt. Nu
merus etiã ſyllabarum & tempus ut ſupra dictũ eſt. Reſolutio ut ſi ꝓ
ſpondeo proceleumaticus ponať. ut eſt apud Virgilium: Genua labãt.
Soluũtur. N. duæ longæ in quatuor breues: quæ ſpondeum ſolis faceř
ſolent temporibus. Figura etiã accidit pedi ut ſi uelimus ſpõdeum figu
rare his notis Pyrrhichiũ his Sic etiam apud græcos ſunt.
Metrũ quod ex ſpondeo ſpõdiacum: ex trocheo trochaicum: ex Iambo
Iambicũ nuncupatur. igitur pedes diſſyllabi hi ſunt. pyrrichius
ſpondeus Iambus Trocheus Triſyllabi ſunt ii tribra
chus Moloſſus Anapeſtus Dactylus Amphibra
chus Amphimachrus Bacchius Antibacchiꝰ Du
plices autem hi ſunt. ꝓceleumaticus Diſpondeus diiambus
ditrocheꝰ Antiſpaſtus choriãbus Ionicus mĩor Ionicꝰ maior
Peon primus ex prima longa peon ſecundus Peon tertius
peon quartus Epitritus primus epitritus ſecũdus
epitritus tertius Epitritus quartus Ex quibus alii pedes uel
ſyzygiæ naſci iudicantur. Syzygia autem eſt ex uariis pedibus ĩ unum
Syzygia qd pedem collecta cõcluſio. Nam inuenta eſt propter hæc uerba q̄ nec diſ
ſyllabarum nec triſyllabarum nec quadriſyllabarum eſſe potuere: Vt
puta ſi dicamus ædificiũ ædificatio orationibus ratiocinationibus. Hæc
quia ſunt integra poſita nulli conueniunt pedi quia excedunt quatuor
numerum ſyllabarum. Syzygiæ uocãtur quod diuiſæ pro diuidẽtis ar
bitrio pedibus ſyzyzonte ut ſi uelimus diuidere hoc nomen in duos

dactylos ædificatio iterum in Choriambum & Pyrrhichiũ & cætera hu
iuſcemodi. Verũ ſi nouẽ ſyllabarũ nomẽ ĩcurrerit ita diuidimus. rõcina
tõibus. In peonẽ terciũ & ditrochæũ ſemipedem aut ita ratiocinationi
bus. In anapeſtum & amphibrachym & ĩ dactylum. & alia huiuſmodi.
Pedes diſyllabi ſecũ iuncti hos de ſe duplices ſexdecim procreant: tali
ſchemate. Omnes pedes tres diuiſionũ tenent formas. ſed has quæ ad
grãmaticos ꝑtinent. Nam amphibrachũ q excipitur a Donato habet di Amphibrachys
uiſionem quæ dicitur tripla. Epitriti q ab eodem excipiũtur habẽt diui Epitriti
ſionem quæ epitrita dicitur. Ergo his quinqꝫ pedibus exceptis. Sciẽdũ
eſt ꝙ in reliquis pedibus iſtæ ſunt diuiſiões tres: quarum prima æqua:
Secunda dupla: tertia ſeſcupla. Item æqua diuiſio in his pedibus qui ſo
luti tot tempora habent in arſi quot & in theſi: ut eſt dactylica Dupla ẽ
quoties altera pars alteram partem duplo uincit: quæ idcirco dicta eſt Seſcupla q̄
ſeſcupla quia plus ab æqua ſignificat minus a dupla. Aliud eſt enim cũ & cur
duo ſunt contra unum. plus enim laborat illa pars quæ unum habet cõ
tra duo. Aliud eſt cũ tria ueniũt cõtra duo. Scire etiã debemus ꝙ æquã
diuiſionem poſſumus uocare dactylicam: duplam iambicam Seſcuplã
pæonicã. Inuẽiũtur in unoquoqꝫ metro pedes q nothi uocãtur. idcirco Pedes nothi
ꝙ uelut appoſiti a dignitate metri degenerãt. ut eſt in uerſu heroico tro
chæus anapæſtus: ꝓceleumaticus. Nã legitimi hi ſunt in heroico metro Pedes legitimi.
ſpondæus & dactylus. qui tamẽ ãte legitimus non fuit ſed factus eſt ex
reſolutione ſecundæ ſyllabæ ſpondæi. pedes ſimplices ideo dicti ſunt
ꝙ non ex aliis pedibus ſunt compoſiti: ſed nã uſqꝫ ad extremas ſyllabas
tendunt. Si aũt uſqꝫ ad quatuor dixerimus iã non ſunt pedes ſimplices.
ſed ex diſyllabis facti duplices. qui duplices non amplius q̄ ſenarũ ſylla
barum eſſe mõſtranť. & re uera ſi quidem conſtat ſimplices pedes uſqꝫ
ad ternas ſyllabas poſſe conſcendere: qui uterqꝫ geminati iure duplices
uſqꝫ ad ſex ſyllabas mittunt.

De Tenoribus ſiue Accentibus.

Tenor
Accentus
TENORES ſiue accentus dicti ſunt ꝙ naturalem uniuſcuiuſqꝫ ſermo
nis in uocẽ nr̄æ elationis tenorẽ ſeruãt. dictus autẽ accẽtus eſt quaſi ad
cantus iuxta græci nominis ĩterpetrationẽ: quæ proſodia dicitur latinæ Proſodia
adcantꝰ. Sunt oẽs accẽtus latini. viii. acutꝰ q fit ita. . grauis q fit. . cir Diaſtole
cũflexꝰ factꝰ. ſ. de utroqꝫ ita. . lõgꝰ ita. . breuis ita. . Hyphẽ ita. . dia
ſtole ita. . apoſtrophꝰ. ita. . Verꝫ hoc iterẽ iter diaſtolẽ & apoſtrophã

Apoſtro- quod apoſtrophos ad caput litteræ præponitur. Diaſtole uero ad imam
phos partem litteræ. Hæc ideo diximus ne cui notarũ harũ ſimilitudo aliquid
Grauis erroris adferret. his ita ſe habentib⁹. Sciẽdũ eſt ꝙ grauis & acutus & cir
Acutus cũflexus ſoli ſunt qui (ut ſuperius diximus) naturalẽ uniuſcuiuſq; ſer
Circũflexus monis in uocẽ noſtræ elationis ſeruant tenorem. Nam ipſi Arſin The
ſinq; moderãt. q̃q̃ ſciendum eſt ꝙ in uſu nõ eſt hodierno grauis accen
tus. Verũ lex accentuum ita eſt ꝙ ſyllabæ ĩ quibus iſti poni debent a fi
ne numerãtur. Nam quantarũ ius ſermo ſit ſyllabarum circũflexus non
tenebit in penultimũ locum. Acutus accentus in latinis non tenebit niſi
penultimũ: & antepenultimum locũ. Penultimũ tunc in diſyllabis: cũ
prima fuerit uel correpta uel poſitione longa. uel cũ ambæ naturaliter
longæ fuerint: uel cũ ambæ breues. ita fit in diſyllabis cũ acuto accẽtu
in pedes cõiuncti ſint trochæus poſitiõe factus: Iambus pyrrichius ſpõ
dæus. In triſyllabis uero uel in quãto uis numero ſyllabarũ: tũc eſt acu
tus accent⁹ cũ tres ipſæ ſyllabæ naturaliter a fine breues fuerint ut aĩa
macula. uel quicquid horũ inuentum fuerit q̃ in diſſyllabis ante docui
Acuti locus mus. ita fit ut in triſſyllabis hunc eundem accentũ cognoſcamus. In tri
brachy moloſſo cuius ambæ a fine ſyllabæ aut naturaliter longæ fuerit
aut poſitione aut prior poſitione lõga: dactylo Anapeſto amphimacro:
amphibracho. cuius tamen media poſitione fit longa. bacchio naturali
& antibacchio. cuius item media poſitione eſt longa. Hucuſq; dictum
eſt in triſſyllabis eiuſmodi qui eſſe poſſint accentus. Nunc dicendum ẽ
in qua parte triſſyllabi acutus ſit ponẽdus. in triſſyllabis antepenul. ac
cipit accẽtum ẽt ſi penultĩa ſit longa poſitõe & muta & liq̃da ut latebræ
colubri. in tribus longis penultima acuitur ut mœcenas ubi ãtepenulti
ma fuerit breuis: penultima uero longa: in penulti. ponẽdus ẽ. ut amic⁹
Sane ſciendum eſt ꝙ monoſyll̃. pars orõnis; q̃ uel naturaliter breuis ẽ ut
&: q;. uel poſitõe ſit longa accentũ habebit acutum. ut pax dux crux fax.
Circũflexi Circũflexus aũt accentus in diſſyllaba uel in triſſyllaba uel in quãtouis
locus numero ſyllabarũ: penultimum ſibi uindicat locum. & hac lege ut ubi
fuerit hic accentus penultima ſit naturaliter longa. Ita fit ut huic accẽ-
Grauis accẽ tui trocheus naturaliter longus cõuenire uideatur. Item monoſyll̃. pars
tus ubi loca orationis tũc iſtum habebit accentũ cum natura fuerit longa tantum. ut
tur. ſoldos. Grauis uero accentus cũ acuto & circũflexo accentu poni pote
Cethegus i rit. Poſſumus enim in eo quod eſt calculus grauem ponere in ãtepenul
uoculatione tima: Item cum circũflexo ita ponitur ut cethegus. uerum quia neceſſe

nõn eſt ut cũ reliquis accidentibus ponat̃ ſit ſcriptoris arbitrio. ſed hic
grauis accentus non habet eandem comunionem cũ cæteris accẽtibus:
q̃ cum circũflexo & acuto. quam ſi tamen cũ cæteris habuerit nõ habet
niſi p iſtos ut maleſanus interealoci. Sed ne quis putet & huiuſmodi di
ctionib⁹ quatuor ẽ accẽtus hyphen. aut acutũ aut circũflexum aut gra
uem. ſi quidẽ dicit in cõpoſitis dictionibus unum accentũ eſſe debere:
non minus q̃ in una pte orationis. Sed ſciendũ eſt quod modo hyphen
pro diſtinctione ponat̃ grauis pro ſupfluo ſcriptoris arbitrio ut ſupra
dictum eſt. Reſtat igitur ut ex illis legitimis iure duobus ĩdictione po
ſitus dicatur accentus. Scire autẽ debemus quod nullũ barbarũ nomẽ
uel uerbũ aliquod pegrinum neq; interiectio certũ poterunt accentum
tenere. Nam in barbaricis nominibus nulla ſunt ſui ratiõe. ſed quali uo
lumus plane nõ aſpero proferamus accentu. Græca autẽ ſuis accentib⁹ Maleſanus i
pronũcianda eſſe cognoſcimus. Sæpe accentuũ diſſipat legẽ uel diſtin accentu
ctio uelut cum debet dici ſub hyphen maleſanus uel pronũciandi: ut
cũ dicere debeamus latebras legendo uerſum qs dicat. Impulerat ferro Latebræ in
argolica fœdare latebras. anteultimam producens. uel neceſſitas ſeparã accentu.
di uerba ſimilia ut cum dicere debeamus pone. ut penultima ſyllaba ha
beat accentum: quia nullum uerbum latinum eſt in quo ultima ſyllaba Pone aduer
habeat accentum: neceſſitate ducti: ne putaretur modus imperatiuus bium cũ ac
ab eo quod eſt pono: dicamus pone ut aduerbium ſignificet loci: ſimili centu in ulti
ter ergo ut intelligatur pro eo quod eſt cauſa ut in uirgilio. Illius ergo ma cur.
uenimus. i. cauſa illius uenimus. Hyphen eſt nota quæ duo ſubiungit Ergo
ac nectit: ſuppoſita quæ ducitur a præcedentis fine uerbi: uſq; ad initiũ Hyphen
conſequentis. ut interealoci cum tamen uſus exegerit. diaſtole eſt nota Diaſtole
hyphen contraria hac enim nota uicioſe iuncta ſeparatur & ponitur ad Daſia
imam ptẽ litteræ quaſi retinẽs. Vt eſt Ereptæ uirginis ira. & uiridieq; in
littore cõſpicit̃ ſus. Apoſtrophos ẽ nota ſimiliter fcã ut diaſtole: ſed ad
ſũmam ptem poſita eſt. ſ. conſonãtis. quæ quaſi ſub uocali motu uelata Pſile
ſuſpẽditur. ſcire hoc debemus græcorũ daſian & pſilen. H. notam aſpi
rationis modo poſitam: modo ſublatam ſimulare.

De poſituris.

D
d Icta diſtinctio eſt uel poſitura: quod poſitũ punctum diſtin Diſtinctio q̃
guit noſtram orationem. & cũ diſtictio ſpecies ſit poſituræ: & poſitura.
tamen abuſiue ꝓ ipſa poſitura hoc eſt ꝓ ipſo genere: diſtin Codex diſti
ctionem habemus. Nam cum ſit Codex emendatus diſtinctione: me- ctus

Diſtinctio quid
Subdiſtictõ
Media diſti ctio
Textus orõ nis
Periodus
Colon
Comma

dia diſtinctione:& ſubdiſtinctione dicitur tamen codex eſſe diſtinctus:
Igitur diſtinctio eſt punctum appoſitum ad caput litteræ plene ſenten
tiæ. Subdiſtinctio eſt punctum appoſitum ad imam partem ſemiplenæ
orationis. Media diſtinctio punctum appoſitum mediæ ſentẽtiæ ſuſpẽ
ſæ propter reſpirationem. Sciendum eſt hoc ꝙ in lectione textus unius
ſenſus periodos nominat̃:ut eſt: Nihil tibi profuit nocturnum p̃ſidium
palatii:nihil urbis uigiliæ.nihil timor populi:nihil concurſus omnium
bonorum &cætera. Cola autem & cõmata. Eiuſdem orationis ſingulæ
ptes eſſe noſcuntur. Verum meminerimus in proſa oratione cola & cõ
mata idem eſſe:& unũ ſignificare. In uerſu uero aliud & diuerſum. nam
ubi duo liberi pedes ſunt colon dicitur:ut apud Horatiũ Terruit urbẽ.
Cõma uero quãdo poſt duos pedes uel poſt tres pedes ſequit̃ ſyllaba q̃
ptem terminat oratiõis ut in primo uerſu æneidorũ. Arma uirũq; cano.
Item arma uirũq; cano troiæ.

Explicit Sergius in Artem Donati primam.

Atilii Fortunatiani ars.

De Carmine Sotadæo fragmentum.

otadæum Carmen

ſ Ecundus pariambus. Tertius ſpondæus. Quartus pariã
bus. Quintus Tribrachus. Sextus itẽ Tribrachus. Vlti
mus ſpondeus: & quod magis mirum uideri poteſt:totus
ſotadæus numerus ex Trochæis poteſt conſtare pedi-
bus: & duo habet Ithyphallica metra: & unum Troche
um pedem: ſic BACCHE Bacche Bacche. quibus ſi interpoſueris ali-
quos brachyſyllabos. Eiuſdem ſcilicet rationis:erit etiam mollior ſic
BACCHE Bromie Bacche Bromie Bacche Bromie Bacche. Nã Ithy

Ithyphalli-cum metrũ

phallicum metrum ſæpe recipit hunc Tribrachum: ut etiam apud Me
nandrum in phaſmate & apud Callimachum in epigrãmatibus oſtendi
poteſt. Cuius exemplum ſubieci quo notius ſit eum: cum ſit ſex ſylla-
barum accreſcere modo una modo duabus. per Tribrachum ſcilicet pe
dem. Huc ades o Lyæe Baſſareu bicornis. Mænole bimater: Crine ni
tidus apte:Luteis corymbis hederate coronis:haſta uiridis arma & Pla
cidus ades ad aras Bacche Bacche Bacche.

De Archebulæo Metrõ

Archebulæ um metrũ.

Archebulæus accepit nomẽ uerſus: nõ quod Archebuleus eũ inuenerit.
Nam Steſichor⁹ antiquior illo poeta Ibycus & Pindarus & Simonides
uſi ſunt eo:ſed paſſim & promiſcue. Archebuleus autem quia Carmen
ex hoc uno genere compoſuit: Archebulæum nominatũ eſt. origo eius
heroicus hexametrus ẽ. exemplum. Tibi naſcit̃ omne pecus tibi Creſcit
herba. quem facies heroũ hexametrũ adiectis duabus ſyllabis ſic. Nam
tibi naſcit̃ omne pecus:tibi creſcit & herba: eſt autẽ hic uerſus anapæſti
cus. quia primus heroi hexametri dactyl⁹ ſyllabã amittit. reliquæ duæ
breues iungunt ſe: longæ in ſequenti & deinceps cetære in eandem for
mulam ueniunt. nec tantum heroo hexametro ſe hic uerſus.
ſed etiam poſt tres anapæſtos accedit ad trimetrũ. Nam poſſis eum ſic
componere. Tibi creſcit herba cœlitum teſtor gẽus. hic uerſus dactyli
cum molle ſumma cũ uoluptate auriũ claudit:de quo cum res coegerit
plura dicentur. eſt autem pentametrus ex anapæſtis conſtat fere pedi
bus recipit ſpondæos cluditur antibacchæo. De ultima ſyllaba breuis
an longa ſit iam ſuperuacuum eſt admonere.

De Hipponactæis

Hippõactæ um metrum Scazon qui

Nunc ad Hipponacta ueniamus. Cuius de tetrametri genere unius iãbi
ci:quia res exigebat. nos ſuo loco dixim⁹. hic auctor trimetrum ſcazõta
fecit ideſt Claudicantem. Cuius lex talis eſt ut proxima ultimæ ſyllabæ
utiq; ſit longa. & pro iambo pede uerſus ſpondæus finiatur a Trochæo.

Syllaba nouiſſima quã tacunq; ſit ĩ uerſu nõ re-fert.

quoniam nihil intereſt nouiſſima ſyllaba breuis an lõga ſit. Cuius exem
plum Sella in Curuli ſtruma Noni⁹ ſedet. ac pro ſedet. ſedit erit ſcazon.
Sella in curuli ſtruma Nonius ſedit. rurſus permutatione uerborum &
hunc faciet Iambicum: & illum ſcazonta. Nec excitatur claſſico truci
miles. hoc autem ita fieri obſeruabimus:ſi aut ultimi duo pedes ex ſylla
bis abſolutis uerbis conſtabũt:aut quartus ſemipes poſterior:cũ ĩ ſequẽ
te triſyllabum perficit uerbum. tanq̃ nonius. utiq; autem ſextus pes per
fectum habeat diſyllabum. tanq̃ Sedit fecit dixit. ſed cum facile rectus
Iambicus admittat quinto loco ſpõdæum. hic ſcazon peſſimus erit:qui
habuerit alium quinto loco quam Iambicum quo tamen ſine religione
uſus eſt Hipponax eius exemplum. Nec excitatur claſſico miles rauco.
Nam ſi feceris Nec excitatur claſſico pedes rauco Probabilẽ facies cho
riambum. de quo plura alias. idem fecit hipponax in ſcazonte quadrato.
quod in trimetro cuius exemplum eſt. Pro pudor ſella in curuli ſtruma
Nonius ſedit. Item aliter. Hæſitat nec excitatur claſſico miles truci. De

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

quo plura dicere ſuperuacuum eſt: cum omnia quæ accidunt trimetro
ſcazonti: huic quoq; accidere poſſint.

Phaleciꝰ hēdecaſyllabꝰ

De Hendecaſyllabo Phalecio

Venio nūc ad hendecaſyllabū phalecium: qui ex ſimili cauſa ut plærīq;
a cultore ſuo: non īuētore nomē accepit: Nam hic uerſus apud Sappho
frequens eſt. Cuius in quinto libro complures huius generis & continua
ti & diſperſi legūtur. huius hendecaſyllabi uaria diuiſio eſt. & omnis aut
ex ſe efficiens: aut ad aliquod ꝑtinens metrum. ſed prima uulgaris quidē
illa diuiſio: quæ docet eum partem habere ex heroo: partem ex Iambo
exemplū. Caſtæ pierides meæ Camenæ. ex heroo ſic diuiditur. Caſtæ
pierides ſonitū dedit ære Canoro. ex iambico ſic Meæ Camenæ cælitū
teſtor genus. Altera diuiſio eſt. Cuius feceram mentionem: cū de Epo
do Callimachi dicerem: hoc exemplo. SICCAS ducite machinæ cari-
nas. Nam primi duo pedes reliquis quatuor adſumptis faciunt heroū
ſic. SICCAS ducite remigio ſubeunte carinas. Reliqua pars Ityphal-
licum facit. Machinæ carinas. Tertia diuiſio eſt. Caſtæ Pierides mei
Bacchius Choriambꝰ — camenæ. Detracto enim Camenæ fit anacreonteō metrum: Syllabarū
octo. quod muſici bacchion uocant. Grāmatici choriambon: qui duplex
conſtat ex longa & duabus breuibus & longa. ideſt ex choræo & iambo.
hoc metrum incrementum accipit. & totum ab altero tractum eſt & ab
Horatio noſtro. Namq; eſt Caſtæ pierides meæ. ideſt apud Horatium.
intermiſſa uenus diu. demus illi incrementum ideſt pro uno duos choriā
bos: fiet intermiſſa diu uenus. & Caſtæ pierides: Pierides meæ huic ſimi
le erit Mæcenas Atauis edite regibꝰ O: & ꝓſidium & dulce decus meū.
Hic & enim qui diſyllabo uerbo abſoluto finitur ſi amiſerit choriambū
erit illi metro par. Cuiꝰ exemplum Caſtæ pierides meæ. fiet enim O pre
ſidium meum. rurſus adcreſcat choriambus fiet. Caſtæ pierides meæ.
& O præſidiū & dulce decus meū & Intermiſſa uenus: miſſa ue
nꝰ diu. Demus etiam nunc illi unius choriambi incremētum fiet. Caſtæ
pierides Pierides meæ. quale eſt illud apud Horatium: quod &
ipſum ab altero ſumpſit. Tu ne quæſieris ſcire nefas quem mihi: quem
tibi hoc ipſum īminuendo paulatim
tria hæc metra quæ retuli manifeſtiora faciam. Tu ne quæſieris quem
mihi: quem tibi. hoc par eſt illi. Mecenas Atauis edite regibus. Alterum
detraham Choriambum fiet: Tu ne quæſieris tibi hoc par eſt illi. Inter
miſſa uenus diu & Caſtæ Pierides meæ

Ex hac diuiſione & Priapæus naſcitur uerſus. Cuius exemplū apud Ca — Priapæum metrum
tullum. Hunc lucum tibi conſecro dedicoq; priape. Nam cū in duo cō
mata hic uerſus diuidatur: ſuperius cōma octo ſyllabarum: & in ſequens
ſeptem. diminuta ſuperioris cōmatis parte. ut ſi facias Mater ſæua cupi
dinum: mater ſæua cupido. ſed adeo totus hic ex heroo uēit hexametro.
ut & apud Homerū nullo immutato uerbo cōplures inueniant̄ priapæi
& apud Virgiliū quorū unum in præſentia poſuimus: qui forte ſuccur
rit. Credo & alios inueniri poſſe cōplures. Cui non dictus Hylas puer
& latonia Delos: quod apparet ita eſſe: quoniam ita huius uerſus exigit
natura. ut inter duo cōmata exiguam pronunciando interponas moram.
Nam cui non dictus hylas puer par eſt huic. Hunc lucum tibi dedico:
ſequens autē cōma: Et latonia delos huic conſecroq; Priape. Non igno
ro autem uariari primas & ſecundas ſyllabas. utriuſq; in priapeio Cōma
te. ut modo ab iambo incipiat modo ab Trochæo: tanq̄ Hunc lucum ti
bi dedico conſecroq; Priape
libens hoc tibi dedico libens ſanctæ Priape. Nam & hendecaſyllabus
quem phalecium uocamus: apud antiquos auctores eodem modo ſole-
bat incipere. alias a ſpōdæo alias ab Iambico: alias a Trochæo. ut apud
Catullum Arido modo pumice expolitum. ab iambo Meas eſſe aliquid
putare nugas: quæ oīa genera hēdecaſyllabi: Catullꝰ & Sappho & Ana — Catulli locꝰ
creonta & alios auctores ſecutus: non tanq̄ uitioſa uitauit: ſed tanq̄ le-
gitima inſeruit. ex qbus quoniā priapæus naſcitur neceſſe eſt eaſdē ha
beat uarietates. quarta diuiſio eſt hendecaſyllabi talis. Caſtæ quas uene
ramur ſorores. Nā ꝓprie Cōmate Callimachus in epigrāmatibus uſus
eſt: & Bacchyllides in carminibꝰ: & alii. Heroi aūt dactylici par eſt hoc
modo. Caſtæ quas ueneramur olympia tēpla tenētes. Quinta diuiſio ē
hendecaſyllabi. hoc exēplo Caſtæ Pierides nouē ſorores. Nā ſecundū
primū ſpondæū: inſertus huic hendecaſyllabo anapæſtus: Ionicū ſ ō ta
dæū facit. ſic Caſtæ dociles Pierides nouē ſorores. ex quo nō ē mirādū
ꝙ Varro ī Cynodidaſcalico phalecion metrū: Ionicū Trimetrū appel
lat. Quidā Ionicū minorē. ſexta diuiſio ē hoc exēplo. Cui dono lepidū
nouū libellū. Par ē enī priori Cui dono q̄ accidit heroo metro. ſic Cui
dono titulū Troiæ q primꝰ ab oris. Reliqua ꝑs hendecaſyllabi Lepidū
nouū libellū. Anacreontæon facit metron: octo ſyllabarū. Iambicū ab
anapæſto incipiēs: quale eſt illud apud lepidum. Mea Vatiena amabo.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

De Galliambo

Galliambus

Ex hoc naſcitur Galliãbus:repetito hoc metro.ſed una ſyllaba detracta
ut habeat ſemipedẽ clauſulã. quale eſt hoc .Mea Vatiena amabo . Mea
Vatiena ama. Et illud ſimiliter lepidũ nouũ : lepidus nouus liber. Huic
pares ſunt apud Mecænatẽ. Ades inquit o Cybelle montiũ Dea. Ades
& ſonãte tympano quate flexibile caput. ſed quoniam hic uerſus: matri
ſacer eſt Ideæ:ut uibrare uideatur:proximum ab ultimo pedem brachy
ſyllabon fecerunt:& græci & hic ipſe Mecænas. iis quos modo rettuli.
proximũ ſic. Latus horreat flagello. comitũ chorus ululet. Et Catullus.

Catulli loc⁹

Phrygiũ nemus cito cupide tetigit .& illud alterius authoris. O qui che
lyn canoram plectro regit italo:ut ſi facias illud ex Lepidiano metro ad
hãc legem. Mea Vatiena amabo:mea cura mea uenus. Catullus in Ana
creontæo. Ades inquit o Cybelle:poteſt adhuc fieri criſpior. ſi pro uno
iambo brachiſyllabum in hunc modũ Mea uita: mea uolup
tas:mea cura meus amor. Hic uerſus habet primum pedem Anapæſtũ
ſæcundum ſæpe Iambum nonnunq̃ Tribrachyn . Tertiũ iambum. ſemi
pedem accipit mediũ. quia ex duobus cõmatibus conſtat. ſequẽs cõma
accipit Pariambum. Trochæum brachyſyllabum ſemipede cluditur. ſi
quis autem quæſierit quid ita? quom ſit Galliambicus uerſus Iambici
quoq; nomen acceperit? hoc uerſu qui eſt apud Mecænatem lecto:intel
liget eum ex iambico quoq; naſci:Hic nympha cingit omnis Acheloũ
ſenem . Adiice ſyllabã Acheloo fiet Galliambicus ſic. Hic nympha cin
git omnis Acheloum ſenem. Eſſe autem huic metro cognationem cum
ſotadæo cognoſcamus hinc licet. quia facta tranſlatione modica & ſota
dæus qui fuit tranſit in Galliambum & eodem modo galliambũ in ſota
dæum. ex Galliambo in ſotadæum:Hinc Phyrgũ nemus citato cupide
pede tetigit Cõtra Galli timidi ſemianimes tergora uerſant. Galli tergo
ra uerſant timide ſemianimes. Septima diuiſio hendecaſyllabi talis ẽ ui
uis:ludis habes amas amaris. Nam quattuor ſyllabis detractis quæ acce
dere heroo incipiẽti cuilibet:relinquitur. habes amas amaris: Nam quat
tuor ſyllabis prioribus panacreontæo metro: quod eſt ſyllabarũ ſeptẽ
cõſtat ex tribus Iambis & ſemipede. Particula poſterior ẽ Hipponactæi
uerſus iambici quadrati quem dixi a comicis antiquis & latinis & græcis
iterpõi frequẽtiſſime ſic. Quid mœſt⁹ incedis Micon? habes amas ama
ris. Puto me ſatis diligenter perſequutum hendecaſyllabi ſingulos arti
culos:ut oſtenderem cum quot metris ei quædã neceſſitudo cõtingeret.

De Phalecio metro.

Phalecium metrum

Phalecius uerſus ex duplici pede cõſtat. quẽ Bacchion muſici choriam
bicon grãmatici uocant. habet longam & duas breues & longam:ideſt
Trochæum & Iambum. Hoc autem Phalecus conſcripſit hymnos Ce
reri & libero. tali genere metri quod ſcilicet eſt
deorum conuenire uenerationi credidit. apud noſtros
hoc metrum non reperio. exemplum eius tale eſt. Frugiferæ ſacra deæ:
quæ colitis myſtica iunctæq; Ioui nefaſto. hũc hexametrum ex numero
bacchio compoſuit Phalecus:quo uſus eſt etiam Archebulus:De quo
auctore ſupra rettuli. cluſit autem antibacchio. Numerus hic frequens
ẽ apud lirycos : & præcipue apud Alceũ Sappho Anacreõta:Naſcitur
tamen & hic ab heroo . nã ſi Dactylo primo: qui cõſtat ex longa & dua
bus breuibus: iunxeris ſequentis dactyli:uel ſpondæi ſyllabam primã:
facies choriambum. hoc modo. Arma uirum ex ſequenti uerſu Italiam
ad ſummã pentametrum heroum:qui habet dactylos primos duos:ad
iectis duabus ſyllabis longis facies choriambicũ uelut hunc: Vnde me
us ueniat mollis in ora liber. uelut hunc ex heroo pentametro ſic: Vnde
me⁹ ueniat mollis in hæc ora liber & Dũ meus aſſiduo luceat igne focus

Bacchius Choriamb⁹ Phalec⁹ poeta.

De Pæonico metro.

Pæonicum metrum.

Pæõicus uerſus quadratus: ab Ariſtophane comico compoſitus eſt:ex
eo pæone: qui conſtat longa ſyllaba & tribus breuibus. cluditur autem
cretico:qui & ipſe conſtat eiuſdem generis:& temporum totidem quod
ille:una partior ſyllaba ſit. niſi fluat eodẽ numero rythmos nõ metrũ
fiet huius exemplum: Egregia percoluit ingenia muſici carminis. More
tenet ingenium ſic Tyberis implacidus in maria labitur

De Proceleumatico

Proceleumaticus

Proceleumaticus conſtat ex duobus pariambis:ideſt quatuor breuibus
ſyllabis:Cuius exemplum & in pedum demonſtratione poſui . & nunc
referam. Sede tibi bromie deuoto pede mulier: Pecora rapida caper agi
tat. Humi caput inanime tepet auida neq; manus. habet hic uerſus Pro
celeumaticos tres:quartũ pariambum. ſemipede cluditur:ita ut detra
cta ꝓceleumatico ſyllaba:in Tribrachym cadat & inſiſtat. ne (ut dixi)
numerus ſit

De Saturnio uerſu.

Saturnium carmen

De ſaturnio uerſu dicendum eſt:quẽ noſtri exiſtimauerunt propriũ eſſe
Italicæ regionis:ſed falluntur. A græcis enim uarie & multis modis tra

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

ĉtatus eſt:non ſolum a Comicis:ſed etiam a Tragicis.noſtri autem anti
qui (ut uere dicam:quod apparet) uſi ſunt eo non obſeruata lege.nec
uno genere cuſtodito iter ſe uerſus: ſed ꝓterq̃ qđ duriſſimos fecerũt:ẽt
alios breuiores alios lõgiores ĩſeruerũt:ut uix inuenerim apud Næuiũ:
Quos pro exemplo ponerem. apud Euripidem & Callimachum inue
ni tale genus Turdis edacibus dolos cõparas amice. apud Archilochũ
tale.Quem nõ rationis egentem uicit Archimenes:Et tertium genus.

Triũphales tabulæ

Conſulto producit eum quo ſit impudentior. apud noſtros autem in
Tabulis antiquis: quas triumphaturi duces: in Capitolio figebant:Vi
ctoriæq; ſuæ titulum ſaturniis uerſibus proſequebãtur:talia reperi exẽ

Regilii tabula

pla.ex Regili tabula Duello magno dirimendo regibus ſubigẽdis:Qui
ẽ ſubſimilis ei quem paulo ante poſui.Conſulto ꝓducit eũ: quo ſit im-

Accilii glabrionis tabula.

pudẽtior.in Accili glabrionis tabula. Fundit fugat proſternit maximas
legiones. apud Poetã Næuiũ hos reperi idoneos. Ferunt pulchras pa-
teras Aureas lepidas.& alio loco Nouẽ iouis cõcordes filiæ ſorores: ſed

Muſæ nouẽ

ex oĩbus iſtis:Qui ſunt aſperrimi: & ad demõſtrandũ minime accõmo
dati.optimus ẽ quẽ Metelli ꝓpoſuerunt de Næuio aliquoties ab eo uer

Metelli a Næuio poeta uerſu laceſſiti

ſu laceſſiti.Malum dabũt Metelli Neuio poetæ.Hic enim ſaturnius cõ
ſtat ex hiponactæi quadrati Iambici poſteriore cõmate:& Phalecio me
tro hipponactæi quadrati exemplũ.Quid Immerẽtibus noces?quid in
uides amicis?nã Malum dabunt mettelli.Simile eſt illi.Quid inuides
amicis?Cui detracta ſyllaba prima facit phaleciõ metrũ. Inuides ami-
cis:ex qbus cõpoſitus eſt hic ſaturni⁹ ut ſit par huic. Quid inuides ami
cis?Inuides amicis.hoc modo.Malum dabũt Mettelli Næuio Poetæ.

De Reliquis Horatii metris.

Nunc reliqua metra Horatii:Quæ nondum attigi. proſequi uolo Iam
ſatis terris niuis atq; diræ grãdinis miſit pater. & rubente dextera ſacras

Sapphic⁹ hẽdecaſyllab⁹

Iaculatus acres terruit urbẽ.hændecaſyllabus ſapphicus fiet phalecius
ĩmutato ordine.Vile potabis modicis ſabinũ. Hoc metrũ tricola habet
paria.quartã breuẽ clauſulã.ſumptũ ẽ ab Alceo. Sappho quoq; frequẽ

Monoſtropha carmia quæ

ter eo utiť.monoſtropha uocanť hæc carmia. Quia ad primã ſtrophẽ
cætera reſpondẽt:nullo interuẽiẽte epodo: Qui a prima ſtrophe differ
re faciat eam Quam Muſici & grãmatici denominãt.cõ
poſita autem cola huius carminis ſingula:ex duobus cõmatibus:Quo
rum quod antecedit ex archilochæo quadrato naſcitur.ſic. Iam ſatis ter
ris.magiſq; genibus hærebo tuis. hoc enĩ par eſt huic.nã ita eſt.Magis

magiſq; genibus hærebo tuis.ſequẽs cõma trimetri iãbici primã habet
partẽ:cõponitur ſic.Huius atq; diræ genibus hærebo tuis:ut ſit par huic
Magis magiſq; genibus hærebo tuis. Clauſula ſtrophes huius hæc eſt.
Terruit urbẽ. quæ naſciť ab heroo hexametro ſic.Arma uirumq; cano
troiæ: qui terruit urbẽ.nã primus ab oris ꝓ qua hãc clauſulã poſui:par
ẽ huic.nõ tãtũ numero:ſed etiã pedib⁹. cõſtat enĩ ex dactylo & ſpõdæo
quæ clauſulæ & per ſe repetitæ:& inter ſe iunctæ Anapeſticon metron

Anapæſticũ carmen

efficiunt ſic. Terruit urbẽ Primus ab oris:Inclite parua p̄ditæ patina.
Terruit urbẽ primus ab oris: Inclite parua predite patina. Terruit Vr
bem primus ab oris nomine celebri claroq; potens. Alterum carmen.
Quis multa gracilis te puer in roſa pfuſus liquidis urget odoribus gra-
to pyrrha ſub antro:Cui Flauã religas comã.Prima duo cola paria ſunt.
Mecænas atauis edite regib⁹ duo cõmata:quæ ſubſecũtur priapæi ſunt
uerſus:ut iã docui: ſed p̄poſterẽ poſita quoq; ordo hic ẽ.Cui flauã religas
comã grato pyrrha ſub antro. Hũc lucũ tibi dedico:cõſecroq; priape.

Phaleci⁹ hẽdecaſyllab⁹

De hendecaſyllabo Phalecio.

Tertiũ genus carminis ẽ. Vides ut alta ſtet niue candidũ ſoracte: Nec
iam ſuſtineãt onus ſyluæ laborãtes Geluq; flumina cõſtiterĩt acuto. pri
mũ & ſecundũ colon paria ſunt.Conſtãt ſingula ex duobus cõmatib⁹:
Quorũ quod ex trimetro Iambico ſumptũ eſt:& cũ eo compoſitũ ſic.
Vides ut alta genibus hærebo tuis.ſequiť coma Stet niue candidum &
hemeſtichio pentametti heroi: delibata ſyllaba cõpoſitum eſt: reddita
enim ſyllaba fit talis. Stet niue candidũ.poteſt etiam uideri pars metri
illius extrema:quod eſt tale Mecænas atauis edite regib⁹:de quo iam di
ſputauimus:ut hoc ita cum illo iungať Mecenas atauis ſtet niue candi

Choriamb⁹

dum.cõſtat enim hoc cõma ex choriambo quẽ faciunt iuncti trochæus
& iambus.ex iambo ita.facile conuenit & cum choriambo metro:quod

Bacchiõ metrum

Muſici bacchion uocant. quale eſt.Mecænas atauis edite regibus. Sed
qui altius hæc non perſpexerunt grammatici: hoc putant metrum de-
curtato pentametro factum:ut reddita ſyllaba fiat pentametrum tale.
Mecenas atauis edite remigibus. item uerſum illum: Soluitur acris
hyems grata uice ueris & Fauoni. Non ex duobus metris compoſitum
putant: ut cum de archilocho loquebar oſtendi.qui tetrametro heroo
phalecium metrum iunxit.Sed hexametrum maiorem ſyllaba uocant.
tertium colon Syluæ laborantes geluque ex trimetro iambico eſt detra
ctis ei tribus ſyllabis:adice enim ei rurſus tres ſyllabas ideſt ſemipe-

dem lõgam & iambum: fiet trimetrus. Syluæ laborantes geluqꝫ frigido.
rurſus detrahe ſyllabam huic colo ultimã fiet Syluæ laborãtes gelu. qui
eſt epodus ex trimetro: par illi. Altas maritat populos: Nã quẽadmodũ
ſi adieceris idẽ nomẽ: erit probabilis trimetrus. Syluæ laborãtes geluqꝫ
ſimonides quartũ colon eſt. Flumina cõſtiterint acuto hæc clauſula hu
ius ſtrophes: facta eſt ex tetrametro epodo: cuius auctor Archilochus.

Epodus tetrametrus.

exẽplũ ſubieci. Aut epheſũ Bimariſue corĩthi. ſic Flumĩa cõſtiterĩt acu
to: Nã ſiue ꝓpoſueris duos dactylos pedes ſiue ſubieceris: hexametrꝰ he
roꝰ ẽ ꝓpoſitis pedibꝰ ſic. Præcipitaqꝫ flumĩa cõſtiterĩt acuto ſubiectis pe
dibꝰ ſic Flumĩa cõſtiterit & acuto frigoris ictu. ſed detrahiť epodo ſylla
ba ut fiat ɔuẽiẽs clauſula. ſic Flumĩa cõſtiterĩt acuto. Archibulæo quoqꝫ
metro ſi detraxeris primũ pedẽ: q ẽ Anapeſtꝰ: aut ſpondæus: & ꝓximas
ei duas breues ideſt ſemipedẽ: reliquũ erit par huic clauſulæ. ſic autem
diuides: neqꝫ nubila Nec ueteres agitanť orni. par ẽ huic. Flumina cõſti
terĩnt acuto. hoc quoqꝫ carminis genꝰ ab Alcæo: lyricꝰ noſter accepit.
Q uartũ metrũ eſt Horatii de quo nihil adhuc diximꝰ. Lydia dic ꝑ oẽs

Horatiꝰ arguitur.

te deos oro ſybarim cur ꝓperas amãdo. Q uod metrũ & ipſe Horatiꝰ:
ignorãdo quale eſſet: laborioſa obſeruatiõe ſemel oĩno facere conatus ẽ
& in eo tamẽ parũ decẽter errauit. nã fecit illud aſperiꝰ uno Immutato
pede ꝙ ſi ſciſſet choriãbicũ eſſe & habere clauſulas certas. nõ in illã ſa
lebram incidiſſet: nam primũ cõma: ex choriambo & antibacchio cõpo
ſitum eſt. Lydia dic ꝑ oẽs. Secundũ colũ quod eſt longius: tres habet
choriambos: & unũ antibacchiũ ſcilicet clauſulæ gratia quod metrũ Al

Alceꝰ ĩ muſicis exercitatiſſimus.

ceus ſic ordĩnauit: homo in Muſicis exercitatiſſimus. ac horatius primũ
choriambũ duriſſimũ fecit ꝓ iambo ſpondæũ infarciẽdo ſic. Te deos
oro ſybarim. nã ſi ſecutꝰ eſſet Alceũ: ſic ordinaſſet. Hoc dea uere. error
tũ illiꝰ habet excuſationẽ: ꝙ in ea perſeuerauerit lege: q̃ ipſe ſibi aliquo
caſu fecerat: uſqꝫ ad ultimã ꝑtem nõ mutando. Reſtat unũ genus carmi
nis de quo nihil adhuc diximus. Nõ ebur neqꝫ aurum mea renidet in do
mo lacunar. Et hoc ſumptum ab Alceo. & ab illo tractum frequenter:
& ab horatio ſemel oĩno compoſitum. eſt autem iambicũ & primũ qui
dem cõma cum trimetro uerſu iunge ſic: Beatus ille non ebur neqꝫ aurũ
inſequens aũt metrũ. archilochæũ iambicon curtũ habet: cuius exẽplũ.
Trahuntqꝫ ſiccas Machinæ carinnas. & hoc. Mea renidet in domo la
cunar. omnĩa me metra horatiana perſecutum exiſtimo. Illud in totum
naturam metrorum cognoſcere uolẽtes poſſum admonere. etiam ſi nõ

omnia comprehendi quæcunqꝫ apud græcos poſſunt inueniri metra
quõ ſunt apud lyricos Tragicos & comicos Innumerabiles figuræ cõ
poſitionum: tantum me tamen hoc libro conſecutum: quem paucis die
bus compoſui & memoria tantũmodo adiuuante: ut quodcunqꝫ metrũ
nouum aliquis ſe inuenire iudicarit: ad hæc quæ enumeraui utiqꝫ refe
ratur. cum omnia metra uarientur: aut adiectione: aut detractione: aut

Metra quomodo uariẽtur

concinnatione: aut permutatione eſſe alias ſpecies non ignoro. ſed hæc
ſunt præſtantiſſime: adiectione ita. Soluitur acris hyems grata uice ue
ris & Fauoni. Acceſſit enim heroo metro ſyllaba quæ uerſum faceret lõ
giorem: detractõe tanq̃. Trahuntqꝫ ſiccas machinæ carĩas. detracta eĩm
trimetro ſyllaba fecit illum minorem: concinnatiõe tanq̃. Iam ſatis ter
ris niuis atqꝫ diræ. Pars enim tetrametri prior cum priore trimetri par
te cõmiſſa eſt: permutatione tanq̃. Occaſionem dedit dum que uiuent
genua. nam cum archilocus heroi partem priorem cum iambici priore
parte compoſuerit: ita ut antecederet heroum in hunc modum. Scribe
re uerſiculos amore percuſſum graui. Horatius immutauit ut antecede
ret Iambici pars: Sequeretur heroi ſic & cum ex Ga
liambo Sotadæus fit: ex Sotadæo Galiambus: ut iã demõſtraui: Habet
enim metrorũ cõtemplatio: ſi exercitatio acceſſit: in cognoſcẽdo uolup
tatem: cum & quæcunqꝫ dicuntur metra celeriter ĩtelligamꝰ unde ſint:
& qua rõne cõpoſita. & multa ipſi excogitare poſſimus. Nã ſi loculus il

Archimedis loculus

le Archimedius quatruordecĩ eboreas lamellas: Q uarũ Anguli uarii
ſunt in quadratã formã incluſas habet: cõponẽtibus nobis aliter atqꝫ ali
ter modo galeã: modo ſicam: alias colũnam alias nauẽ figurat. & Innu
merabiles efficit ſpecies: ſolebatqꝫ nobis pueris hic loculus ad cõfirmã
dam memoriã plurimũ prodeſſe: Q uanto maiorem poteſt nobis affer
re uoluptatem quantoqꝫ pleniorẽ utilitatẽ: carmina inter manus haben
tibus: metrorũ uaria tractatio. cũ ſubinde apud poetas ea quæ fallũt im
peritos metra inſerta numeris & intermixta carminibꝰ: hac ꝑte deprehẽ
demus: de quibus in his libris explicabimꝰ: quos de melicis poetis & de

Melici poetæ

Tragicis choris ſcripturi uidemur: Q uibus neceſſe erit etiã græca iter
ponere exẽpla: quod ne faceremꝰ in hoc libro elaborauimꝰ

Lyrici græcorũ non ſolũ uates ſed etiam muſici fuerunt

nã ſi uolumus de oĩ ratiõe carminũ dicere neceſſe eſt: ad eorũ cõ
pias manũ porrigamus: Q ui cũ eẽnt nõ tantũ poetæ ꝑfectiſſimi. ſed ẽt
muſici: ſine magno labore præparatis utebanť facultatibꝰ:

De poſitura.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Diſtinctio
Subdiſtinctio
Mora

Diſtinctio eſt temporis & ſenſus finitio. Subdiſtinctio eſt nec temporis nec ſenſus finitio. Mora eſt requies animi. Inter diſtinctionem & ſubdiſtinctionem & moram hoc intereſt. quod diſtinctio perfectum ſenſum declarat: ſubdiſtinctio inferri aliquid ſignificat: Mora reficit lectorẽ. ſimulq; ſenſibus lumen accomodat

Chria quid.

Viros bonos ſcire oportere male agerẽ ſed nõ agere.

Diſcẽdũ q̃ diu uiuas

Ariſtippus apud Dyoniſium.

Diogenes abiecit poculum

Chria eſt dicti uel facti præcipua memoratio: facti ut Diogenes cynic⁹ philoſophus: cum animaduertiſſet pueros nobiles inhumane cibum appetentes: pædagogum eorum ſcipione percuſſit. Dicti autem chria in tres ſpecies diuiditur. eſt enim præpoſitiua. ut titus Genetius cyrus dixit. uiros bonos ſcire oportere male agere: ſed non agere. Percunctatiue ut. M. portius cato interrogatus quid ita poſt quadrageſimum annum diſceret: dixit non ut doctus ſed ut ne indoctus moriar. Refutatiua ut Antiſthenes cynicus philoſophus cum oluſcula lauaret & animaduertiſſet Ariſtippũ cyrenæum philoſophum cum Dionyſio tyranno Siculorum gradientem: dixit Ariſtippe ſi his content⁹ eſſes: non regis pedes ſequereris: Cui reſpõdit ariſtippus. At tu ſi poſſes cõmode cum rege loqui: non his cõtentus eſſes. adicitur his quartum quoq; genus quod græce latinæ demonſtratiuum dici poteſt. ut Achilles Interrogatus quemadmodum uiciſſet hectorem Arma oſtẽdit. quam quidam in facti ſpeciem redigerunt. eſt item in coniunctiua ut Diogenes cynicus philoſophus cum manu haurientẽ ruſticum: ad potandum aquam uidiſſet: poculum quod in pera gerebat abiecit. & dixit hoc ego leuior eſſe iam poſſum.

Poema quid
Poetice
Poematum genera
Poeſeos genera
Verſus qd.
Verſuũ gnã
Heroicum
Epos
Dactylicũ
Iambicon
Trochaicõ
Anapæſticũ

Poema eſt narratio numeris & uerſibus connexa. eſt poema tum ſeries qualitatis rebus geſtis. poetice eſt facultas uerſificationibus fingendis. poematũ uerſificationes laudant̃. grauis & plena æqualis & temperata: ſubtilis: & circũſpecta: florida & uenuſta: Quib⁹ cõtrariæ ſũt tumida & diſſoluta: exilis & fucoſa. Poeſeos genera ſũt tria: Actuale: narratiuũ: cõiunctiuũ. Actuale ẽ quod græci Draſticon dicunt: ubi poeta: lyrica: tragedia: ſatyrica. p̄textata comædia Tabernaria Attellãia Vitinica Mimica. Verſus ẽ pedũ certa mẽſura. Genera uerſuũ ſunt nouem. princeps genus uerſuũ heroicum: quod & epos dicit̃ & dactylicon. Alterum quod iambicon dicunt. unde græcos uerſus trimetros: nos ſenarios dicimus. Tertium quod Trochaicon appellatur. Quartum quod Anapeſticon dicitur: aptũ choris & tragicæ dignitati.

Antiſpaſticum.
Choriambicum.
Ionicum
Tonos
Pæonicum

Quintum quod antiſpaſticon uocant: unde plures meli componuntur. Sextum contrarium: quod choriambicon nomiant. Septimum Ionicũ aptum ſodaliciis uerſificatiõibus: ex mollibus uerſibus. Octauũ quod tonos dicitur: & hoc ad rythmũ tibicinum cõuenit. Nonum quod peonicon appellatur

Accẽt⁹ quot & qui
Tenores
Longus
Breuis
Lænis
Aſpiratus
Pſile quæ et Siccitas
Hyphen
Apoſtrophe

Accentus ſunt tres. Acutus grauis & circũflexus: reliqui enim quatuor: longus: breuis: lenis: adſpiratus: Tenores potius q̃ accentus dictionis ſunt exiſtimãdi: Nam omnis ſyllaba quæ aliquod e tribus ſuperioribus ſibi uẽdicat: uti q; alias ingenitam ſibi habet: aut longitudinem: aut breuitatem: aut lenitatem: aut adſpirationem. quæ ſi accentus eſſent: pariter duæ ſyllabæ ĩ unum conſtare non poſſent. longum accentum tranſuerſa I littera notat: breuem ſurſum ſpectans: ſed in illis tempora dignoſci uidem⁹. aſpirationem. H. ſcripta præſtemus. ſi adſcripta non erit ſiccitatem his adiciunt. Hyphen fere cum duo uerba quaſi in unam pronũciationẽ colligimus: & formã eius hãc faciemus utriſq; uerbis proximas litteras inflexa ſubter uirgula iungunt. ut eſt Turnus ut anteuolans. item Apoſtrophe cum uocalem ultimã ſubtrahimus. hanc ſic notãt ad caput eius conſonantis: cui uocalis ſubtracta eſt inflexam uirgulam: quæ ad eam ſpectat apponunt. Tanton me crimie dignum duxiſti?

Donatiani Fragmentum. lege cum uenia.

Aetimologia quid.
Analogia qd

Ars grãmatica accepta ex auditorio Donatiani Artificialia: cum contrariis loquendi facultatem uſus ĩuenit. ratio comprobauit. ratio dirigitur in duas ſpecies: quarum alteram ætimologiam: alteram analogiam græci dixerũt. ætimologia eſt uerborum in uſu credibilis enumeratio. ideoq; quaſi Antologia dicta eſt. Analogiam ſic græci diffinierunt. Analogia eſt in ſymploce.

ideſt connexus orationum conſequentium huiuſce generalis Analogiæ ſpecies quædam ſpectant̃ in rebus: quædam in rationibus hanc Analogiam græci quæ ſpectantur in dictionibus ſic definierunt: Analogia eſt

ideſt connexus orationis in dictione. huius uero Analogiæ quæ eſt in uerbis illa quoq; analogia ſubiecta eſt: quæ procedit per ſimilium comparationem. quæ ſic definitur a quibuſdam Analogia

Analogiæ quoq; obſeruationes

ideſt connexus orationum conſequentium in declinationibus partium orationis in quinq; obſeruationes tradit: per

VNiVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Analogiæ quicꝫ obſeruatões

A littera finita noīa.

quas poſſent inueniri ſimilia: ut eiuſdem ſint generis: caſus: exitus. numeri ſyllabarum ſoni. Ariſtarchus auditor eius adicit differentiam ideſt ne ſimplicia cum compoſitis comparemus. hac tenus de nomine Analogiæ. Nunc de ipſa analogia incipiamus. A littera finiuntur romana nomina & maſculina & fœminina & neutralia. ſed in multitudine hoc eſt pluraliter: ſingularia enim peregrīa ſunt neutra: maſculina ut Catillina panſa fæminina ut Amitina: Auaritia. Comunia & maſculino & fœminino. ut Aſſecla. cōuiua. ebria. fœminino pomponius in auctorato. poſtq̄ conueni omnis conuiuas meas. ebria in maſculino: in eodem Pomponiꝰ neque ſum meni neq̄ caſtia: neq̄ Mimacius ebria. neutralia in multitudine hoc eſt pluraliter: ut ſaturnalia cōpitalia horum genitiuus quāuis uarie elatus ſit apud auctores. ſaturnalium enim & ſaturnaliorum cōpitalium & compitaliorum dixerunt: Datiui tamē manſit regula ut bus ſyllaba finiretur. Nam neutra quæ ſemper pluralia ſunt ſi ante nouiſſimā ſyllabam. I. litteram habeant in genitiuo datiuo bus ſyllaba finiētur. ut ſaturnalia ſaturnalium ſaturnalibus. Nam arma caſtra exta: quia non habent. I. ante. A. ſyllabā datiuo caſu in is finientur. armis enim & caſtris extiſq̄ dicemus. ſingularia autem neutra a littera terminata. nulla inueniūtur: niſi peregrina ut toreuma: emblema: poema: De quibus dubitat quē caſum genitiuū: & ablatiuū habeant: legimus enim Toreumatū & toreumatorū toreumatibus & toreumatis & ſic ſimilia. cōmodius tamē ſenſerūt: qui toreumatū & poematū dicendū putarūt: primū. quia hæc magis ad romanū colorē uidētur accedere: Deinde quod quæcūq̄ noīa genitiuo plurali apud græcos p ων litteras finiūtur tranſlata in latinū ω in u & ν in m mutatur ut hectorum Neſtorum. ſic ergo cum illi dicant emblematων toreumatων poematων nos recte toreumatū emblematū dicemus. ſimiliter in genitiuo quoq̄ ſingulari. o. græcum in. a. latinum mutamus. ut emblematos emblematis. poematis: ceromatis: poematos poematis: pegmatos pegmatis. nā nominatiuū plurale græce proferimus. poemata ceromata pegmata emblemata: & ſimilia. Romana uero noīa nominatiuo caſu in. a. exeūt. & accipiūt. e. lr̄am. & faciūt genitiuū & datiuū ſingularē. ut hæc amicitia huiꝰ amicitiæ accipiūt. M. & faciūt accuſatiuū ut hanc amicitiā: quorū ablatiuus tantum producit: Quoniam omnia nomina quæ a littera terminantur ſeu ſingulari ſeu plurali numero neceſſe eſt corripiātur. excepto ablatiuo caſu qui nunq̄ corripitur niſi cum. e. littera terminantur in tertiam ſcilicet declinationem.

Aſſecla
Conuiua
Ebria

Compitaliū
Compitaliorum.

Toreumatū & toreumatorum.

Toreumatibus & toreumatis

Valentinus Catus lectori. S. D.

Potuiſſet hic Ianus operis initium ſuſpicari: uel ex ipſa præfatiōe: quā ſiue Donatiani ſiue ſit Atilii: librarius inſcite trāſpoſuerit. Hæc & alia longe plura ueniebant in mentē. ſed noluit in alieno (quod ille dicit) ope eſſe ingēioſus. officio ſuo ſatiſfeciſſe ratus: ſi quæ priuati iuris erāt: in comunē uſū publicaſſet ex fide: & ita: ut antiquiſſima habeāt exēplaria. Sic. n. cuiq̄ integrum fore: de iis ut uelit exiſtimare. Vale.

e

ET ſi ſcio te omni ſtudio atq̄ uirtute in hoc maxime laborare: ut oratorem te perfici uelis: & hoc unum in aīo reuoluere: quo auo & quo patre ſis natus: dies nocteſq̄ inſiſtere: ut eloquentia Senatorum cumules dignitatem. Quid enim pulchrius diſerto prætore? aut quid ſublimius eloquentiſſimo conſule? tamen arbitror ab illa uirtutum uia aliquando flectendum: diſcendumq̄ eſſe præterea aliquid: pedetentim tamen & tantum quantum oratorem: & non ualeat auocare: & poſſit ornare. Cogita. n. te de omnibus bonis artibus iudicaturum: & quanto dignitate omnis homines anteire: tāto ſcientia debere pſtare. Accipe igitur Horatiana metra quæ ſæpius flagitaſti. Nam quid refert hunc poetā imitari: tenere: diligere: ſi nō oēs uirtutes eius penitus cognoueris? quare neceſſario & a uiuo (quod aiunt) in repetēda res eſt. ut de Metris ipſis principalibus antepercurram. quo magis hæc: quibus intēdimus in aperto eſſe poſſint. Sed (ut ille ait) carpti utiq̄ quæ memoria digna uidebantur: e multis authoribus excerpta pſcripſi. Quod ſi omnia uelis cognoſcere & nomina & genera Metrorum: quom tibi ab oratoria ociū fuerit: ueteres lege. ideſt. ut ait Lucilius Archetypa. unde hæc ſunt omnia nata.

Oratoris officium

Archetypa conſectāda

Igitur ut a certo initio auſpicemur: de litteris uocalibus pauca dicam. ſimul ne onerare te uideam. quom Artem grāmaticam & intellexeris apud me: & memoriæ mandaueris diligenter. præſertim quom ſatis me meminerim me tibi omnem ſummam metrorum breuitate pollicitum. Ergo omiſſis omnibus quæ iam noſti: admonemus. Omnes uocales noſtras dichronas eſſe & produci & corripi. apud græcos. n. accepiſti ſeparatim natura longas: natura breues. & dichronas.

VNiVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL.ES

De Conſonantibus

De conſonantibus hoc uelim te diligenter tenere. eſſe apud nos quædã elementa quæ minus uirium habeant: & ſic in pnuntiatione (ut ita dixerim) liqueſcant atq ſoluantur ut ſunt. L. M. N. R. hæc græci hygra appellant   nec forte uerſum illum contra rationem putes factum. AT Regina graui iamdudum ſaucia cura: nam in illo pede qui eſt ginagra. g. littera conſonantis uim tenet. r. pro nulla habetur. & hygra accipi debet in ſecundo loco poſita. ideſt cum alia cõſonantis uocali priori præcedit. cæterum ſi aliqua harum primum locum teneat: ideſt prope uocalem. ſic conſonans accipi debet: item cum metri neceſſitas exigit conſonantes habentur.

De ſyllabis

Syllaba eſt litterarum conſenſus: p uocalem uel uocales comprehenſus. Aliquando tamen unam uocalem pro ſyllaba poſitam abuſiue ſyllabam uocamus. ſyllaba. n. a grecis dicitur

ſyllabæ aut breues ſunt: aut longæ. breues efficit correpta uocalis. longæ autem duobus modis fiũt aut natura aut poſitione. Natura cum uocalis extẽditur. poſitiõe fiunt modis ſex cum u. duæ conſonãtes in eadem ſyllaba uocalẽ ſequuntur. ut Ars. aut in duas ſyllabas ſeparatæ ut Arcus. aut cum duplex littera in eadẽ ſyllaba eſt. ut Nux aut in ſequenti ut Axis. aut cum ſequitur. I. uel. V. loco conſonantium poſita: præcedente alia conſonante. ut Cum Iuno æternum ſeruans ſub pectore uulnus. & ⊙ nimium uirgo nimiũ crudele uti ſuppliciũ. breuis ſyllaba tempus unum habet. Longa: ſiue natura ſiue poſitiõe fuerit: duo.

De pedibus

Pedes ſimplices ſunt duabus uel tribus ſyllabis. A ſublatione in depoſitionem: certis temporibus termĩatis: pauciſſimis duobus: plurimis ſex. ſunt autem hi uniuerſi pedes duodecim ex his. diſyllabi pirrichius ex duabus breuibus. ſpõdæus ex duabus longis. Iambus ex breui & longa. Trochæus quem quidam chorion appellant: ex lõga & breui. & triſyllabi octo Dactylus ex lõga & duabus breuibus. Anapæſtus ex duab' breuibus & longa. Creticus ex lõga breui & longa. Amphibrachys ex breui longa & breui. Antibachius ex breui & duabus lõgis. Bacchius ex duab' longis & breui. Moloſſus. ex tribus lõgis. Tribrachys ex tribus breuib' Igitur ſimplices duplicati faciunt compoſitos pedes ſex. qui ſunt hi. ex ſpondeo & pyrrichio Ionicus   & pyrrichio & ſpondeo Ionicus   ex chorio & iambo choriãbus ex iambo & chorio Antiſpaſtus. ex trocheo & pyrrichio peon

ex Iambo pyrrichio & trocheo

ex pyrrichio
iambo ex duobus trocheis   ex pyrrichio &
ex duobus Iambis

ex duobus ſpõdæis Diſpondius. ex duobus pyrrichiis Proceleumatic'. ex Iambo & ſpõdæo epitritos   ex ſpõdæo & Iambo epitritos tertius ex ſpõdæo & trochæo epitrit' quartus. Ergo cũ unus pes ſimplex: bis poſitus cõpoſitum pedem fecerit græce ſygyzia   latinæ coniugatio dicitur. Hæc autẽ cum duos pedes ſimiles iungit Tautopodia. cũ diuerſos dipodia appellatur. hi ſunt qui in uſum excepto dactylo oĩum carminum ueniunt. qui greſſibus alternatis quaſi incedunt. per uerſus mouentur. hic eſt motus & ingreſſio: quam græci baſin appellant. De ſublatione conſtant & poſitione quæ & theſis dicitur Armaui. Ar ſublatio eſt temporum duum. Maui. depoſitio temporum duum. Pedes qui ex utraq parte paria tempora habent: aptioletici qui inæqualia periſſi & paricoi appellantur. Depoſitio eſt qua perſpicitur qua ſpecie metrum finiatur. Depoſitionis genera ſunt quatuor: aut enim

Sygyzia
Tautopodia
Arſis
Theſis

quando
eſt quando plenum metrũ ſiue uerſus eſt: aut
quando pes deeſt: aut
ſyllaba deeſt. aut
eſt ut Ante Fontes
quando pes eſt: ſyllaba deeſt
Ceruli. duo. n. pedes integri integrum metrum dederũt
ut qui hic manus tenellis ſyllaba deeſt quo minus dimetron ſit
ut uallis perimas pes eſt. ſyllaba deeſt quo minus dimetron

ſit: has omnes ſpecies inueniemus in his metris quæ per Baſin. i. ingreſſionem habent. in Dactylo uero cui nec pes nec ſyllaba poteſt in ingreſſione deeſſe: quippe cum eius ſimplicibus pedibus baſis non niſi a catalectim inuenire poterimus ideo autem dactylica ſola ſimplicibus pedibus ingrediuntur: quoniam dactylus & ſpondæus æqualitatem temporum habent aliqua autem per ſyzygias diuerſe

Metron eſt conceptio certis & legitimis pedibus expedita: dicitur autem & unus pes metron unde exametron uerſum appellamus & una ſyzygia unde iambicũ ſiue quẽ aliũ ex coniugationibus cõſtantem trimetrum dicimus. Similiter & uerſum unum unde trochaicum metrum dico & paginam metra habere decem

Metrũ qd.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL

cum̃ uerſus eius numero. unã quoqꝫ ſyllabã metron dixerunt a qua mẽ
ſura incipit. ergo & ſyllaba a qua pes & pes a qua ſyllaba ſyzygia & ſy
Metrum zygia a qua cõma uel colon a quo uerſus naſcitur metra dicuntur.
Rhythmus Inter metrum & rythmum hoc intereſt: ꝙ metrum circa diuiſionem pe
dum uerſatur: rythmus circa ſonum: quod etiam metron ſine pſalmate
prolatum proprietatem ſuam ſeruat: rythmus autem nunq̃ ſine pſalma
te ualebit. eſt etiam rythmus & in corporali motu cum hiſtrio indecen
ter ſignum aliquod expreſſit arythmos dicimus: decenter eurythmos.
Item ſi fuerit æqualitas corporis modice temperata eurythmo: inæqua
Verg. locus lis uero & toris quibuſdam confuſa arythmos appellatur unde Virgilius
Tum longo nullus lateri Modus. toris enim extantibus & interrumpen
tibus latera: arythma latera facta ſunt

De Colo & Cõmate

Colon eſt pars ſiue ptes uerſus integris pedibus impletæ. ut Deffeciſſe
uidet ſua. habet enim tres pedes ſimiles. Cõma pars uerſus ſiue ptes imp
fectæ ut Arma uirumqꝫ cano. habet enĩ duos ĩtegros pedes & dimidiũ.
& Colon dictum quaſi a corpore abſciſſum integrum membrum. Cõma
uero quaſi trunca pars membri a corpore amputata

Nunc dicere aggrediar metra principalia quæ a græcis prototypa & ar
chegõa dicũtur. cætera. n. ex his ſunt quæ mutilata per colos & cõmata
aut partibus agglutinantur ſibi aut ſola ponuntur. & ſũmunt uel a pedi
Metrorũ genera quot et quæ bus nomina ex quibus conſtant ut dactylica anapæſtica. uel ab inuento
ribus ut Phalecia ſotadica. uel ab his q ea maxime frequẽtarũt ut Ariſto
phania Aſclepiadia. aut ab uſu ut priapæa aut a numero ſyllabarum ut
endecaſyllaba. aut a numero pedũ ut uerſus ſenarios dicimus. aut a nu
mero ſyzygiarũ trimetros & tetrametros dicimus aut a paſſionibus ut
coluros & ſcazontas aut a tempore ut ſaturnios ꝙ eo tempore in Italia
uſurpati ſunt: quo ſaturnia urbs erat. Igitur originalia ſunt ut dixi nume
ro octo: quæ omnia proprio ſuo pede conſiſtũt: unde noĩa acceperũt: &
ſunt hæc dactylicum. Anapeſticum Iambicum. Trochaicum Iõicum.
Ionicum Choriambicum. Antiſpaſticum:
cum his quidam adiciunt proceleumaticum & peonicum quæ poſſunt
uideri non inter prototypa hæc duo coniungemus.

De Dactylico.

Dactylicum metrum dictum ꝙ ex omnibus dactylis cõſtat. ſed melius
ſonát dactylicꝰ hexameter ſi catalecticus fiat hoc eſt ſi diſyllabum pe
dem in ultimo habeat: ut eſt. At tuba terribilem ſonitũ procul ære cano
ro. ſed admiſſus in ſocietatem dactyli ſpondæus ſcilicet propter tempo
rum ſimilem poteſtatem Heroum fecit. Volũt. n. heroum illo diſtare a
dactylico ꝙ dactylicus ex dactylo ſolo ſit: herous & ex ſpõdæo. & hexa
metrum autem & heroum uolunt ab eo dictum. uel ꝙ heroum facta pri
mus Homerus hoc uerſu cecinerit. uel ꝙ uetuſtiſſimus & ante omnes
primus hic fuerit uerſus. Heroica enĩ uetera & antiqua dixerunt. uel ꝙ
hoc magna & ſobria canantur ut heroes magni & ſobrii. Idem & epicus Heroicꝰ uerſus
dicitur quod ſermonum capax: & ꝙ per eius pedes ſimplicius & facilíꝰ
uerba eant atqꝫ decurrant hunc Ennius longũ
uocat: græci deliacum quia hoc genere Phemone Appollinis uates ua
ticinata eſt. & pythicum a pythone: nam cum arcum in eum intenderet
Apollo nymphæ eum hoc uerſu hortatæ dicũtur. Hexameter autem di
ctus ꝙ ſex metris hoc eſt ſex pedibus fertur. Idem tamen quaſi herous
& dactylicus nominatur quãuis inueniri poſſit qui omnes ſpõdæos ha
beat. recipit ut dixi dactylum & ſpõdæum omnibus in locis indifferen
ter aliquãdo in ultimo & trochæum. Omnis. n. ultima ſyllaba in uerſu
adiaphoros erit. Item diligenter attende quod omnis ſyllaba: quæ par
tem orationis finit in omni uerſu ſimiliter indifferenter accipitur: ut eſt
Inualidus etiamqꝫ tremens etiam inſcius æui dus ſyllaba indifferẽs. Ma
ximus qui eſt uerſus ſyllabas habet. xvi. ut. At tuba terribilẽ ſonitum
procul ære canoro. Minimus habet. xii. ut eſt Ennianꝰ Olli reſpõdit rex
albai longai. ſed hos & eos qui plures ſpondæos q̃ dactylos habent qua Spondaizõtes qui
ſi minus bonos. & ſine dactylo parum teretes & ſonoros Spondiazon
tas appellauerunt. Proprium huius eſt: quod ſemper a longa incipit &
diſyllabo pene finitur: optimꝰ habetur. cuiꝰ prĩa ceſura pentimemerim
habet oratiõis parte finita. ut Arma uirumqꝫ cano troiæ qui primus ab
oris: aut duos pedes & trochæum ſimiliter partem orationis finientem
ut Infaudum regina iubes renouare dolorẽ. Hæc interim chatolica tibi
erunt. nunc exempla uideamus. A Dimetro dimetrum catalectum in
quo clauſula eſt hexametri. Terruit urbem hoc & choriambicum eſt tri

VNiVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

metrum acatalecticum Ceditur Icta ſecuri Tetrametrum acatalecticū.
Cælicola ueneris ſacra fœmina. Pentametrum acatalecticum. Hæc ma-
re canificat nec agit freta cærula. Hexametrum acatalecticum. Conticue-
re omnes intentiq; ora tenebant.

De Anapeſtico.

Dactylico contrarium eſt Anapeſticum metrum huic naturale catholi-
cum eſt partes orationis ſingulis pedibus terminare. hic.n. uerſus opti-
mus eſt. Secundus ab optimo qui ſyzygias parte orationis finit: Nam
ſicuti in cæteris metris uicioſum eſt ſi ſinguli pedes partem orationis
finiant ita hic bonum eſt quod in aliis contrarium. Recipit pedes ſuum
ſcilicet anapeſtum dactylum & ſpōdæum raro & proceleumaticum hos
omnes omnibus in locis Dimetrum Brachycatalectum. Similes nobis
uolumus. Dimetrum Acatalectum. Similes nobis uolumus pueros.
Idem ſi adiicias edere: facies Trimetrum brachycatalectum: ut Similes
nobis uolumns pueros edere. & ſi ſic acatalectum. Similes nobis uolu-
mus pueros edere matres. Tetrametrus plenus erit ſi addas. Tu quoq;
perge: hic quoq; ſimiliter tetrameter acatalectus eſt. Operario bis dedi-
mus domini reddere nobis debita ſimiliter.

De Iambico.

Sequitur ut de Iambico dicere debeamus Cuius auctorem Alii Archi-
lochum Alii Hipponactem uolunt. Sed primus Homerus hoc uſus eſt
in margite
Iambica maledica carmina appellant quod hoc pede hoc ē metro olim
lacerare & lædere ſolebant. Iambicus qui trimeter eſt minimus ſylla-
bas habet. XII. ut Beatus ille qui procul negociis: qui maximus. XVII.
ut Rapite o proceres Rapite o Iuuenum decus. Hic Latine Sēarius q
pedes ſex ſimplices habeat græce trimeter q tres
habeat apellatur. Conſtat autem Iambo ſuo principe. Nam uerſus qui
ex uno eſt legitimus iambicus erit quem ορτιον uocant ut ille eſt
Sed Iambus ut ait Horatius Spondæū
in partem recipit qui pes omnia pene metra ornat atq; diſponit. Item
ſolutio longæ in Iambo tribrachyn facit alterutrius longæ ſpondæi aut
dactylum aut anapeſtum. utraq; eīm longa ſpondæi in Iambico metro
non poteſt ſolui. Fiunt ergo hi uniuerſi pedes quinq;. inueniuntur ſem-
per hi omnes incipientibus locis ideſt ſublationibus. quæ loca imparia — Loca ĩparia
quidam uocant: in deſinentibus uero ideſt in depoſitionibus quæ loca — Loca paria
paria appellant: niſi quia breuibus incipiūt dimetron hypercatalecton
ualles per imas. dimetron brachycatalectō ut PLENVS MVSTI. Di-
metron catalecticum. Iamq; ſonant liquentes: Dimetron acatalectum.
AMARE NOLO Nec Dolere Clinia. Iambicum metrum etiam ſi
defuerit uerſui Iambus uel rarus in eo fuerit appellabimus. Ille enim le-
gitimus ſolus quem ορτιον dixi iambo ſolo conſtat. Sed ut diximus iam
dactylicum hexametrum etiam eum dici qui omnes ſpondæos habeat.
Ita & hic iambicus dicitur q̄uis unum Iambum habeat. Pauidumq; le-
porem & Aduenam laqueo gruem.

De Trochaico

Contrarium huic Trochaicum metrum quod æque quiq; pedibus cō-
ſtat trocheo & cæteris quibus ſupra. Nam trochæi longa ſoluta tribra-
chyn alterutra ſpondæi aut anapeſtum aut dactylum faciunt. hi pedes
omnes paribus in locis imparibus non niſi hi qui breuibus finiuntur.
dimetrū hypercatalectum. Hympha rorida brachicatalecton. Fōtium
ſorores. Hoc & Ithyphalicum dicitur. Dimetrum catalectū Martiū Ca-
nūt Tubæ Trimetrum catalecticum Sol ſuperna qui regis parēs deus.
Tetrametrum catalecticum. Tale quale uere primo ſibilat teres donax.
Hic quia quattuor metris conſtat & quadratus uocatur. — Quadratus uerſus

De choriambico

Choriambicum metrum cōſtat imparibus locis ipſo chorio. i. trochæo
& tribracho: in ſequētibus iambo Dimetrum hypercatalectum. O quis
Adon iero. Dimetrum acatalectum Sanguie quis purpureo. Trimetrū
catalecticum Heu miſerande uolucris martie. Quoq; te uocarit te uolu-
cer choriambus ito. Tetrametrū acatalectū. Vi amoris ſtimulo cor qua-
ti ortus pauidos.

De Antiſpaſtico.

Antiſpaſticon.n. metrum Sappho inuēit cōſtat iambo & trochæo con ceditur in prima primo loco pro iambo quouis alio pede diſſyllabo uti pyrrichio aut ſpōdæo aut trochæo. Dimetrū hypercatalectū. Volant præpetes. Trimetrum catalecticum. Q ue Ru pes habeant hic & opacæ: Mecænas attauis edite pegee bonis. Itē ſi unā ſyllabā adieceris. Mecænas attauis edite pegee beatis. Mecænas attauis edite pegee Reatine.

De Ionico quod a maiore dicitur

Conſtat ſpondæo & Pyrrichio & trochæo. & præterea ſolutionibus ſpō dæo ideſt Anapeſto uel dactylo & ſolutione trochæi ideſt tribrachy in differenter in locis omnibus: ita tamen ut omnis coniugatio ſex tempo ra habeat. Dimetrum brachycatalectum Veris comma florens. Dime trum catalectum. Q ue opaco ſuis fontibus. Trimetrum brachycata lectum. Non idalios Sic puer alto. Tetrametrum brachycatalectum Volo littoris in margine ſolus ambulare. hoc & Sotadicum dicitur. te trametrum acatalectum quod apud. C. Ienatem inueītur ex duobus co lis coniunctum. Vuas nitidis floribus euadne hederis inligat.

De Ionico a minore.

Ionicum metrum a minore appellatur. cōſtat pyrrichio & ſpondæo & ſpondæi ſolutiōe. Anapeſto & dactylo hic quoq; in ſingulis coniugatō nibus ſex tempora implere neceſſe eſt. Dimetrum acatalectum. Ara rim ſicut ſuper altum. Horatius. Neq; dulci mala uino. Trimetrum ca talectum. Miſerarum eſt neq; amori dare ludum. Tetrametrum catale ctum Ecus albo uelut uber tumet albo latice. Tetrametrum acatalectū Propere qui reſidens in gremio faune colocis.

De Anadiplumeno.

Anadiplumenon ex hoc minore Ionico naſcitur quod ab illo ſic diſtat. quod a cretico incipit & eſt tetrametros. Deſeci neq; amori dare ludum libet ultra. ē & aliud ex hoc metro Ionico quod galliābon dicitur. quod in fine degenerat quominus integrum ionicum faciat. Miſerarum eſt neq; amori dare poſſeſſore inedia. ex hoc genere eſt quod anachomenon appellatur quod ordinem pedum naturalem ac ſolitum amittit & immutatis pedum coniugationibus copulatur. Dime trum acatalectum. Paphias amor columbas. Nam conſtat pyrrichio & trochæis duobus & ſpondæo. quarta. n. ſyllaba quæ debet lōga eſſe bre uis & ſequens longa eſt: quam oportebat breuem eſſe. hoc metrum ſi ge minetur facit tetrametrum Ionicum a minore anachomenon quod etex romeres apellatur. Sapphicū hoc modo docuit. patens labellum diffido iugare rictu. ſimile tetrametrum menſura non coniugatiōibus. ut Rudi Palladis umbra ſonat oſcinum loquela. Has tres ſpecies ideo iunxi quo niam pene idē ſunt quod ionicus. Aues nemora ſilent.

De Pæonico.

Pæonicum ex ipſo pede ſuo nomē accepit. recipit autem creticum pre ter ipſum peona ultima. duos autem peonas in medio. exemplum utriuſ q; linguæ ſic erit: Tetrametrum catalecticum.

Recte ne facilis eſto magis ad tuos. Hæc ſunt ut dixi metra originalia. Cætera omnia ex his ſunt de ducta quæ a græcis paragoga appellantur de quibus pauca adhuc dicā. Nam quedam iam ſuis originalibus iunxi ut uideas quanta horum quæ ſupra dixi permixtione metra aut facta ſint aut fieri adhuc poſſint. Et primo quidem De Pentametro epodico dicam ut ad initia redea mus. Nam & hic a dactylo naſcitur. Nam primæ eius partes duæ pe des ex dactylico & ſpondæo. Sed uarie cōmunicatis uicibus inueniun tur. Tertius ſpondæus ita ut prima eius ſyllaba hemyſtichium & partē orationis incipit: inde mutat dactylicam conditionem & tranſit in ana pæſticā. nam iā reſidui erunt duo anapæſti: aut ſicut media cæſura duo pentimemeris diuidat in primo uarie poſitis pedibus ut dixi in ſecundo ſemper duo dactyli erunt dictum pentimemeris quaſi

Pētametrū epodicum

Habet. n. pars prima duos pedes & ſyllabam partem ora tionis finientem. ſecundo item ſimiliter diuiſa prima ſic. Hæc mihi cū

VNiVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

domino non licet ire tuo. Secunda non Licet ire tuo. Hic & elegus uo
catur quando per uices heroo ſubiūgitur nec ſeorſum ac ſolitarium car
men facere poteſt ſubiungitur ſic. Paſiphae niueo gaudebat adultera tau
ro. Inuida formoſas oderat illa boues.

De priapæo dactylico.

Priapæum dactylicum metrum tertium pedem partem orationis finit
producta tamen in ultimo ſyllaba. Nam glyconicus ſic habet uerſus ut
duas equales diuidat partes quod heroum māifeſtum eſſe & Homerus
& Virgilius probarunt qui hoc uſi ſunt. Homerus

& Vir
gilius Immotamq; coli dedit & contemnere uentos. & Cui non dictus
Hylas puer & latonia delos. Prima autem pars glyconicus uerſus eſt. ſe
cūda pherecrati⁹. quæ utræq; partes dactylicæ ſunt. Nā ex Horatio hos
duos ſi iungas priapeus fiet. Cui flauam religas Comā grato pyrra ſub
antro. Ergo & glyconium metrum & pherecratiū & quod ex his compo
nitur priapæum de dactylico naſcitur: eſt ali⁹ priapæus qui & buccolic⁹
uocatur ut. Hunc lucum tibi dedico conſecroq; Priape. hic quoq; octa
ua ſyllaba partem orationis finit ideoq; hoc metrum

dicitur

De Buccolico

Buccolicus ſimiliter ab heroo uenit herous: ſi quarto pede partē oratōis
finiat buccolicum facit: ut Ab Ioue prīcipium Muſæ iouis omnia plena.
Theocritus hanc legem cuſtodiuit Virgilius contempſit.

De pentametro heroo.

Qui autem quintum pedem parte oratiouis finit pentameter herous di
citur. ut Decidit ad terram duplicato poplite Turnus.

De logacedico.

Et de Anapeſtico naſci logacedicum uidemus ſi metrum anapeſticum
antibacchio cōcluſeris græce

latinæ agathocleus. Huc ego
me dabo feſta boues.

De Scazonte.

In iambico metro ſi penultimam longam feceris Scazon uocatur quem
& coliambon & Hipponactycon uocant: ut Salax taberna uoſq; con
tybernales.

De phalecio hendecaſyllabo.

Ecce & phalecium metrum partem primam de antiſpaſto habet: ſequē
tem de Iambico ut Paſſer deliciæ meæ puellæ. Dimetrū iambicum ca
talecticum habet eadem pars dicitur cōma anacreontion poteſt pria ps
a dactylo naſci ſequēs ab Iambico ſic: ut Caſtæ pierides meæ Camenæ
diuiſio erit talis. Caſtæ pierides noſtris adſiſtite uotis: & Meæ Camenæ
uos ſorores inuoco.

De Ithyphallico

Ithyphallicum metrū de Trochaico eſt: nā ex tribus trochæis conſtat
quod fit ſi ter bacche dicas. Bacche. Bacche Bacche. Vt ſit: cōditor uel
orbis. dictum eſt autem inde ꝙ in myſteriis liberi athenis uates ſtipitē
rectum in modū faſcini tenebant. & qui hoc genere metri canebāt Thal
lophore & phalodoe dicebātur. hoc & Aſcronium uocant.

De ſaturnio.

Saturnio metro primum in Italia uſi. dictum autem a ſaturnia urbe ue
tuſtiſſima Italiæ hic uerſus obſcurus quibuſdam uidetur quia paſſim &
ſine cura eo homines utebantur: maxime tamen triumphaturi in capito
lio tabulas huiuſmodi uerſibus incidebant ideſt ſic. Sūmas opes qui re
gum regias refregit. Habet autem prima parte iambico dimetron catale
cticon in ſecūda trochaicon Dimetron brachycatalecton quod & Ithy
phalicum diximus: ut Dabunt malum Metelli neuio poetæ. cætera par
tim in Horatio recognoſces: partim in archetypis auctorum libris. un
de hæc excerpſimus.

De metris Horatii.

Nūc priuſq̄ ad horatiana metra uēiam⁹ q̄ ꝑtim a ueterib⁹ græcis trāſtu
lit: ꝑtim ipſe ſibi cōpoſuit admonitū uelim oīa q̄ paragoga diximus cō
poni ex illis principalibus metris: aut adiectiōe: aut detractione: aut cō
cinnatione aut permutatione: adiectione: ut Soluitur acris hyems grata
uice ueris & fauoni. Acceſſit. n. heroo metro ſyllaba quæ uerſum faceret
longiorem detractione tanq̄. Trahuntq; ſiccas machinæ carinas. detra
cta. n. ſyllaba trimetron fecit minorem. Concinnatione: Iam ſatis terris
niuis atq; diræ. huius. n. prima cæſura trochaica ſequens iambica eſt.
Permutatione ſicut cum archlocus primam partem heroi fecerit ſequē
tem iambici. ut eſt Scribere uerſiculos amore percuſſum graui. Horati
us permutauit & fecit priorem Iambicam ſquentem heroicam ſic. Oc
caſionem dedit dumq; uirent genua. Hæc autem Horatii carmina de
quibus dicere inſtitui Monoſtropha græci appellauerunt: ꝗ prima

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Strophe duobus uel tribus colis explicata cæteras ſequentes ſimiles ha
beat. nec in aliqua parte interueniente epodo cola mutentur: Colõ quid
ſit iam diximus a quo tricola ſiue tetracola dicũtur hæc carmina: In can
tiõibus autẽ lyricis legitĩe ſcriptis hoc eſt monoſtrophis hæc tria íueni

Strophe
Antiſtrophe
Epodos

ri neceſſe eſt: ſtrophen. Antiſtrophen. Epodon. olim eĩm carmĩa indeos
ſcripta conſtabant. Circumire aram dextra ſtrophen uocabãt: redire a
ſiniſtra antiſtrophen poſt cum in conſpectu dei conſiſtentes canticis re
liqua peragebant Epodon

Hinc tranſlatum nomẽ eſt in has epodos quæ binos uerſus habent: Nã
ut illic epodos canticum finit ita hic uerſus ſecundus ſenſum. hoc eſt. n.
legitimum in epodis. Ergo ſecundum hæc & elegia epodicum carmen.

Periodos

Hæc igitur cantio lyrica quæ tres has partes habet periodos appella
tur eadem trias ſi ex rebus his conſtet. Solet. n. abundantior & plenior
cantio habere antiſtrophen periodon aliquando & in medio hoc eſt in
ter ſtrophen & antiſtrophen Meſodon. Inueniuntur autem in ſtrophe
cola uel cõmata. aliquod ex uoluntate ſcribentis uaria metri lege finita.
huic antiſtrophe redditur totidem colis hiſdem metris: tertio additur

Trias

epodos iam quolibet metro. hæc eſt ut dixi quam triada appellant. Sed
quoniam hec accuratius græci poetæ ſeruauerunt. melius te græci magi
ſtri de exemplis græcis docebunt: Nunc ueniamus ad diuiſionem metro
rum: Mecænas attauis edite regibus. Aſclepiadeon metron uocatur: nõ
ꝙ repertor eiꝰ Aſclepiades fuerit: ſed quod eo familiarius & frequentiꝰ
ſit uſus. Ante illum. n. uſi Alceus & Sappho hoc integro uſa eſt in libro

Aſclepiadæum carmen unde

quinto. inter binos uerſus decurrũt melica ſyſtematica hoc binis uel tri
bus uel quattuor uerſibus conſtant. Hoc metrum uidetur a pentametro
epodico natum. Nam habet duo pentimemere. primum acatalectum. ſe
cundum Catalecticum. Mecænas attauis edite regibus. Huic ſi reddas
in ultimo ſyllabam integer erit pentameter. Mecænas attauis edite regi
lio. Ab eo tamen pentametro naſcit̃ qui. XIII. ſyllabas habet hoc eſt cu
ius prima pars de ſpondæo & dactylo conſtet. Cæterum Aſclepiadæon
duodecaſyllabõ eẽ oportet. poteſt & antiſpaſticon eſſe trimetron acatale
cton cuius penultimã affectauit pro longa breuẽ facere cuius ingreſſio
talis eſt. Mecænas attauis edite regibus: tetrametron fecit eius generis.
Tu ne quæſieris ſcire nefas quem mihi quem tibi. Quidam uolunt

adiectis duobus ſpondæo ad caput pyrrichio ad finem in medio dime
tron choriambicon clauſum ut ingreſſio talis. Mecænas attauis edite re
gibus. Nam ſi ſolas duas pronun cies choriambi
cum ſonãt eius generis trimetron fecit ſic. Tu ne quæſieris ſcire nefas
quem mihi quem tibi. Deniqꝫ ſi tertiũ choriambũ tollas remanet aſcle
piadæus. ut Tu ne quæſieris eſſe nefas tibi. Alii de hexametro uolunt
tantum. Nam ſi tertio loco adiicias Pater quito Regibus hexametrũ fa
cies ſic Mecænas attauis pater edite regibus altis. Iam ſatis terris niuis
atqꝫ diræ grandinis pater miſit & rubente dextera ſacras iaculatus arces
Terruit urbem. Hos hẽdecaſyllabos alii alcaicos alii ſapphicos uocãt.
prima in his cæſura trochaica eſt. Nam habet dimetron brachycatale
cton ſequens Iambica habet dimetron hypercatalecton & ingredimur
ſic. Iam ſatis terris niuis atqꝫ diræ grãdinis pater. Alii faciunt primam
ſyzygiam trochaicam in qua ſecũda pars aliquãdo & ſpondæum habet
ſecundam choriambicam tertia bacchium habet diuiditur ſic. Iam ſatis
terris niuis atqꝫ diræ. Naſci autem uidetur ab alcaico hendecaſyllabo
& uides ut
alta ſtet niue candidum. huius ſi primam ſyllabam in ultimum tranſtu
leris facies hendecaſyllabũ ſapphicum. Vides ut alta ſtet niue candidũ
quarto loco clauſula eſt hexametri ex dactylo & ſpondæo ut eſt. Primꝰ
ab oris. deniqꝫ ſi hanc tollas & horatianam adiicias facies integrũ hexa
metrum. Arma uirumqꝫ cano troiæ qui terruit urbem. eadem clauſula
& in anapeſticam ſyzygiam cadit. nam ſi iungas hanc illi Virgilianæ di
metrum anapæſticum facies. ut Qui primꝰ ab oris terruit urbem. hæc
eadem habet choriambicũ dimetron hyppercatalecton. III. Sic te diua
potẽs cypri. Sic fratres helenæ Lucida ſydera. Tertia ode: dicolos eſt
habet primum octoſyllabum Anacreõtium: quem & Glyconicum uo
cant habet originem ab heroo. conſtat ex ſpondæo & duobus dactylis.
huic ſi iungas heptaſyllabum Pherecratiũ: qui cõſtat ex ſpondæo & da
ctylo ut & Immotamqꝫ
coli dedit & contemnere uẽtos Anacreonticon eſt
uſi ſunt
hoc genere metri Alceus Sappho Alcman ſecundꝰ uerſus SIC FRA
TRES Helenæ lucida ſydera. Aſclepiadeꝰ de quo iam dictũ eſt. IIII.
Soluitur acris hyems grata uice Veris & Fauoni trahuntqꝫ ſiccas ſiccas

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

machinæ carinas. Q uarta quoq; dicolos ad exemplũ Archilochi facta.

Differunt primi hoc uno ꝙ in græco ſecundus ſpondæus in latino ter
tius eſt: neq; eum ordinem flaccus in omnibus ſeruauit. Sed uarie & licẽ
ter dũmudo ne ab heroo recederet: habet ergo prima cæſura heroum
tetrametrum & talis eſt hæc pars qualis illa homerica

Virgiliana. Solue metus feret hæc aliquam tibi. Q uorum alteri deeſt

alteri Fama ſalutem. quæ ſi adicer flacciano & archilochæo uolueris im
plebuntur & fient ſolidi Heroici. Soluitur acris hyems grata uice fa ma
ſalutem

p oſterior
pars ueris & fauoni. Ityphallicus uerſus eſt ex tribus trochæis. talis eſt
pars ex Catulliano hendecaſyllabo detracta priore parte. Pumice expoli
tũ idq; ſi adieceris ad Horatiani partẽ ſuperiorẽ fiet archilochæus. Sol
uitur acris hyems grata uice Pumice expolitum. græcus eſt talis

quod metrum quidam & Aſcrõium uocãt plæriq; uerſum totum ex he
roo factum per adiectiõem unius ſyllabæ tertiæ ante ultimam dixerunt.
Et parte ſublata ſiue mutata formã hexametri recipit ut. Soluitur acris
hyems grata uice ueris annui uel. Soluitur acris hyems grata uice uere
fauoni. Secundus uerſus. Trahũtq; ſiccas macchinæ carias. ſyllaba bre
uior eſt q̃ trimeter iambicus quare poſita ſic expletur. Trahũtq; Siccas
machinæ carinulas. uel ſi malis ſcazõta facere. Trahuntq; ſiccas machi
ne carinatas. Archilocus

In ar
chiloco attendẽdum. Hunc quidam hendecaſyllabum Archilocum di
xerunt. ut Q uis multa gracilis te puer in roſa perfuſus Liquidis urget
odoribus grato pyrrha ſub antro Cui flauam religas Comam. Q uinta
ode habet duos primos aſclepiadæos: tertium anacreõtium. quartus gli
conicus de quibus iam diximꝰ priapæi erit pars præpoſito tamẽ glyco
nico ſic. Cui flauam religas comam grato pyrrha ſub ãtro. talis hic qua
lis ille. Immotamq; coli dedit & contemnere uentos. Item hos ſi iungas
idem fiet

Vtraq; hæc pars anacreontis eſt. VT
SCRIBERIS Vario fortis & Hoſtium Victor meonii carminis alite.
Q uam rem cunque ferox nauibus aut equis miles te duce greſſerit.
Tres primi aſclepiadæi ut Mecænas attauis edite regibus. quartus gly
conicus ut
utraq; pars hæc anacreontis eſt. VII. Laudabũt alii Claram rhodon aut
Mutylenem aut epheſum bimaris ue corinthi mœnia. primꝰ herous. Se
cundus item herous. ſed tetrameter cui ſi reddas duos pedes erit ſolidus
hexameter ſicut Epheſũ bimaris ue Corinthi. uel ſic. Triſtis affatus ami
cos cinthiꝰ author. VIII. Lydia dic per omnes te deos oro Sybarim cur
properas amando. Hoc totum choriambicum eſt metrum. Primum co
lon dimetron catalecticum eſt. ſed quamuis integrum choriambicum
eſſe uideatur facit ultimus bacchius: nam ſimiliter in ſecũdo colo affecta
uit in ultimo bacchium habere. in hoc etiam receſſit ab Alceo ꝙ primũ
choriambicum durum fecit. ſecundum pro iambo ſpondæum ponẽdo.
nam ſi ſecutus fuiſſet Alceum ſic ordinaſſet. Hoc dea uere Sybarim cur
properas amando. Sed affectaſſe potiuſq̃ erraſſe Horatiũ hoc apparet:
ꝙ eadem lege uſq; ad finẽ eglogæ pſeuerauit. erit ergo & ſecundũ colon
tetrametrõ catalecticum: ex hoc endecaſyllabum ſapphicum facies ſic.
Q ueſo Lydia dic deos per omnes. de ſecunda hexametrum ſic. Hoc ne
deos uere ſybarim Cur queris amando. Apud anacreontem

Secundum colon anacreon ſic

Sappho ſic

VIIII. Vides ut alta
Stet niue Candidum ſoracte. Nec iam ſuſtineant onus ſyluæ laborantes
geluq; flumina conſtiterint acuto. Iocunda confuſio horum metrorum
aut permixtione facta aut detractione: nã in duobus primis prima tome
dimetron habet iambicum hypercatalecton: Secunda clauſulam aſcle
piadei ideſt duos dactylos: Nam ſic eſt. STET niue candidum ut eſt edi
te regibus. & diuiditur ſic VIDES VT ALTA STET NIVE can
didum ſoracte nec iam ſuſtineant onus. Alii hendecaſyllabos appellãt
factos ex iambico trimetro detractione unius ſyllabæ quam ſi reſtitues

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

facies Trimetron acatalecton . Vides ut alta ſtet niue candidum ſora-
cte nec iam ſuſtineant onuſti . Tertium colon trimetron hypercatale-
cton: Syluæ Laborantes geluque candido. quartum compoſitum eſt ex
pentimemeri & bacchio hexametrum de hoc facies redditis quibuſ-
cunque partibus ſic. Flumina conſtiterint ſcopulo pugnantia acuto .x.
Tu ne queſieris ſcire nephas quem mihi quẽ tibi. Hic endecaſyllabus
ſapphicus: de hoc iam ſupradictũ eſt adiectione ſpõdæi ad caput & pyr
richii in medio eſſe choriambicum trimetrum ut illud dimetrum dixi-
mus habere: Mecænas atauis edite regibus. & nota ꝙ & in hac & in illa
egloga ſtrophen in ſingulis uerſibus expediuit his & Alceus uſus

Cætera quæ ſequuntur eadem metra
ſunt de quibus iam dictum eſt in ſecundo libro . Metrum nouum eſt :
non ebur neq; aurum Mea renidet in domo lacunar. hoc ſemel omni-
no uſus eſt Horatius. Alceus frequenter ab Iambico natum eſt. Nam ſi
reddas huic partem ſuam integrum trimetrum facies ſic. Beatus ille nõ
ebur neq; aurum. Philoxenus ait hoc heptaſyllabon choriambicõ uoca
ri & eſſe dimetron catalecton euripidion ille inquit ſic

. reliquum in euripide attẽ
dendum. & ſequens pars talis eſt qualis illa. Trahuntq; ſiccas machine
carinas Iambicum Curtum quod & hendecaſyllabõ dicũt & facit trime
trum plenum. Mea renidet in domo lacunar. ſicut Trahũtq; ſiccas ma
chinæ Carinas . Miſerarum eſt neq; amori dare Ludum neq; dulci mala
uino lauere aut examinari metuentes patrue uerbera linguæ . omnes in
Ionici ſunt Catalectici duo primi tri
metri tertius tetrameter. Diffugere niues redeunt iam gramina campis
arboribuſq; Comæ: prim⁹ hexameter: herous ſecunda pars pentimeme
rim habet quod iteratum integrum pentametrum faciet. Arboribuſq;
Comæ. ⊙ Crudelis adhuc & ueneris mũeribus potens. Hi omnes quo
minus heroici hexametri dici poſſent Cõmutatio quarti pedis fecit . nã
pro dactylo anapæſtum habet . ſimul & illud uidendum ꝙ nullam ha-
bent uarietatem pedum. Sed ordo idem omnibus & primum & tertium
ſpondæum habent . Secundum & quintum & ſextum dactylos quartũ
anapæſtum per quod & ſyllabarũ ſexdecim numerus in omnibus pſeue
rat. Nũc de Epodis quoniã ſupra originem nominis dixi metra eorum

q̃q̃ ſimplicia ſint & intellectũ facilia tamẽ breuiter excurram . Ibis li-
burnis iter alta nauiũ amice ꝓpugnacula. ambo iãbici acatalecti. prim⁹
trimeter ſecundus dimeter. & deinceps omnes eglogæ quæ ſequuntur
ſimiles ſint uſque ad illam quæ ſic incipit. Peti nihil me ſicut antea iu-
uat ſcribere uerſiculos amore perculſum graui. primus iambicus tri-
meter ſecundi prima tome pentimemeren habet ſequens dimetron
iambicon. Q uid tibi uis mulier nigris digniſſima barris . Munera cur
mihi cur ue tabellas: Primus herous hexameter ſequẽs tetrameter ſimi
liter dactylus qui bucolicon facit ſi illi duos pedes reddas ſic . Munera
cur mihi cur ue tabellas omnia plena qualis eſt. Ab ioue principium mu
ſæ iouis oĩa plena. Horrida tempeſtas coelũ cõtraxit & imbres Niueſq;
deducũt Iouẽ nunc mare nũc ſyluæ. Primus hexameter ſecũdus cõpo
ſitus ex dimetro iambico & pentimemere. Molis inertia cur tãtã diffun
derit imis obliuionẽ ſenſibus . Hexameter primus ſecundus Iambicus
dimeter. Altera iã teritur bellis ciuilibus. ætas ſuis & ipſa roma uiribus
ruit. Hexameter & iambicus trimeter Iam efficaci domamus ſcientiæ
omnes hi trimetri iambici erunt.

Ars Atilii Fortunatiani Explicit.

ARS CAESII BASSI DE METRIS.

m

Ecœnas atauis edite regibus . Aſclepiadæon duodeca-
ſyllabum cuius diuiſio uaria quidem ſic. Mecœ. ſpõdæo
Nas atauis coriambo Edite re idem Gibus pyrrichio uel
iambo pp indifferentiam ſyllabæ . alii per dipodias ita
Me cænas a. debuit antipaſtica podia eſſe & ꝓduxit ſyl
labam primam & fecit epitritum quartum ex tribus longis & breui Ta
uis edi . Anapeſtus eſt ex breui duabus longis & breui . Te regibus
pæon ſecundus ex breui & longa & duabus breuibus uel ſi longa fuerit
ultima erit Iambus. ſi uero ad penultimã partem ultimæ dipodiæ bre-
uis ſyllaba addatur fiet elegiacus uerſus pentameter ſic Mecænas atauis
edite remigibus. diuiditur prioribus aut dactylo & ſpondæo aut ſpon-
dæo & dactylo tamen medius ſpondæus debet ſemper eſſe ſequentibus
anapæſticis. Iam ſatis terris niuis atq; diræ. Sapphicon endecaſyllabon
ꝙ eſt trimetron coriambicon catalecticon cuius ſyllabam tertiam pro-
duxit in prima dipodia quam corripere debuit: oportuit enim ita eſſe

Iam ſatis ter. Poſuit autem Iam ſatis ter. pro Coriambo epitritum ſecun
dum. i. ex longa & breui & duabus longis. Secunda dipodia Choriam
bica eſt Ris niuis at. tertio q̃ diræ poſitus pes pro dipodia bacchius aut
pp indifferentiã ſyllabæ hoc metrum clauditur amphibracho. i. & bre
ui & longa & breui ſic. Sic te diua potẽs cypri Gliconicõ octoſyllabon
ex genere aſclepiadæon eſt. huic. n. ſi addideris dipodiam coriambicon
facies aſclepiadæon ſic. Sic te diua potẽs cypri. diuiditur ãt ſpõdæo co
riambo pyrrhichio uel iambo pp ſyllabæ indifferentiam Sic te diua po
tens cypri. ſoluitur acris hiems grata uice Veris & Fauoni alcaicon

Ithyphalicon Sol
uitur acris hyems grata uice ueris & fauoni. Cõmixtum ẽ ex heroico &
Ithyphalico. Soluitur acris hyems grata uice. hucuſq̃ heroicum. Veris
& Fauoni hoc Ithyphalicũ. Trahũtq̃ ſiccas. portio iambici ſequit̃ Ithy
phalici. Machinæ carias. Vides ut alta ſtet niue candidũ. Alcaicon hen
decaſyllabon cuius diuiſio ita eſt. Vides ut alta. ex duõbus Iambis & ſyl
laba & ſequentibus duobus dactylis uel pp indifferentiã ſyllabæ dacty
lo. & amphimacro. Stet niue candidũ ſoracte nec iam ſuſtineãt onus ſi
cut prior ſcandit̃. ſyluæ laborantes geluq̃. Enneaſyllabon ſyluæ ſpon
dæus labo iambus rantes ſpondæus gelu iambus que ſyllaba. Flumina
conſtiterint acuto hoc conſtat ex quattuor pedibus heroicis ſyllaba de
tracta breui in tertio pede. fit. n. ĩtegrũ ſic. Flumina cõſtiterit ab acuto.

BREVIATIO PEDVM.

Pedes diſyllabi ſunt Numero quattuor.

Pedes q̃uot & qui

Pyrrhichius ex duabus breuibus temporum duum: ut deus. Sed hunc
alii egemona appellauerunt: alii dibrachyn alii pariambum
Spondæus ex duabus longis temporum quattuor ut heros. Iambus ex
breui & longa temporum trium ut Dies: Trochæus ex longa & breui
temporũ triũ ut coma ſed hunc: alii choriũ appellauerũt alii chordacẽ.

Pedes triſyllabi ſunt. N. octo.

Tribrachys ex tribus breuibus temporum trium: ut Helena: Sed hunc
alii Trochichum appellauerunt: alii pignoma alii brachiſyllabon. Cice
ro. n. de oratore etiam trochæum appellauit.
Moloſſus ex tribus longis temporum ſex: ut Aenæas. hũc alii hippiona
appellauerunt

BACCHIVS Ex breni & duabus longis: ut ATHENAE
Palimbacchius ex duabus longis & breui temporum quinq̃: ut Natura
Anapeſtus ex duabus breuibus & lõga temporum quatuor: ut Nebula
Dactylus ex longa & duabus breuibus temporũ quatuor: ut Romulus
Amphibrachys ex breui longa & breui temporũ quattuor: ut Dicaris
hunc alii meſiten alii ſtolan appellauerunt
Creticus ex longa breui & longa temporum quinq̃: ut SANITAS
& hunc alii amphimacrum appellant

Tetraſyllabi pedes Numero Sexdecim

Proceleumaticus qui fit ex duobus pyrrhichiis. i. ex quattuor breuibus
ſyllabis & eſt temporum quattuor: ut Habilior
Diſpondius qui fit duobus ſpondæis ex quattuor longis ſyllabis tempo
rum octo: ut Mecænates
Ionicus minor qui fit ex pyrrichio & ſpondæo. i. ex duabus breuibus &
duabus longis temporum ſex ut Diomedes
Ionicus maior qui fit ex ſpondæo & pyrrhichio. i. ex duabus longis ſyl
labis & duabus breuibus temporum ſex: ut Iunonius
Antiſpaſtus qui fit ex Iambo & trochæo. i. ex breui duabus longis & bre
ui temporum ſex: ut Clytemneſtra
Choriambus qui fit ex trochæo ſiue chorio & Iambo. i. ex longa duabus
breuibus & longa temporum ſex ut Nobilitas
Diſiambus qui fit ex duobus iambis. i. ex breui & longa: & item breui &
longa ſyllabis temporum ſex: ut Propinquitas
Ditrochæus qui & dichorius qui fit ex duobus trochæis ſiue choriis. i.
ex longa breui & item longa & breui temporum ſex: ut Dimicare
Epitritus primus qui fit ex Iambo & ſpondæo. i. breui & tribus longis
ſyllabis temporum ſeptem ut Venenati
Epitritus ſecundus q fit ex trochæo & ſpondæo. i. ex longa breui & dua
bus longis ſyllabis temporum ſeptem: ut Nicomedes
Epitritus tertius qui fit ex ſpondæo & iambo. i. ex duabus longis breui
& longa ſyllabis temporum ſeptem: ut Heroici
Epitritus quartus qui fit ex ſpõdæo & trochæo. i. ex tribus longis & bre
ui ſyllabis temporum ſeptem: ut Nutritura
Pæon primus qui fit ex trochæo & pyrrhichio. i. ex longa & tribus bre
uibus ſyllabis temporum quinq̃: ut Demodocus

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Pæon ſecũdus qui ſit ex iambo & pyrrhichio.i. ex breui longa & duabꝰ breuibus ſyllabis temporum quinq;ut Idoneus

Pæon tertius qui ſit ex pyrrhichio & trochæo.i.ex duabus breuibus lõga & breui temporum quinque:ut Menedemus

Pæon quartus qui ſit ex pyrrhichio & iambo.i. ex tribus breuibus & lõga ſyllabis temporum quinq;ut Celeritas

His multi adiiciunt unum pentaſyllabum:Docinium uero qui cõſtat ex breui duabus longis & breui & longa:ut Senatoriæ.& ut idem Cic.poſuit Amicoſthenes.

Breuiatio pedum explicit. Nunc De Compoſitionibus.

Ex trochæo & moloſſo.i. ex lõga & bre.& tribꝰ lon. ut Dolore Cõpulſi

Ex trochæo & Ionico minore.i.ex longa & breuibus tribus & long.duabus. Regina ſuperorum

Ex trochæo & coriambo ex longa una & breui & longa una & breuibus duabus et.L.una. Mihi perpetior

Ex trochæo & Ionico maiore.i.ex longa una &.B. una & longis duabus Aſtra cœleſtia.

Ex trochæo & pentaſyllabo cuius media lõga eſt.i. ex lõ.una.B.tribus long.una.B.duabus.Maieſtate miſerabili.

Ex tribrachy & moloſſo.i.ex breuibus tribus & long. tribus. Deſerere cõpellor

Ex tribrachy & Ionico minore.i.ex longis quinque & long.duabus.Incredibilia tolerando.

Ex tribrachy & choriambo.i.ex breuibus tribꝰet lõ.una & breuibus duabus & longa una. Varia cõ cupiens.

Ex tribrachy & ionico maiore.i.ex breuibus tribus. & longis duabus & B.duabus Rapior in turbines

Ex tribrachy & pentaſyllabo cuius media longa ſit.i.ex.B.quinq;.long.una.B.duabus Temere reuocabitur

Item Secundum Compoſitionis genus

Ex Spondæo & Bacchio.i.ex longis duabus.B.tribus long.una.Bellũ reficiunt

Ex ſpondæo & pæone ſecũdo.i.ex long.duabus B.una long.una B.duabus.Armis repleuerat

Ex ſpondæo & pæone ſecundo.i.ex longis duabus.B.una long.una B. duabus

Ex anapæſto & bacchio.i.ex breuibus duabus lõg. una.B. una & longis duabus Aditus ſonantes

Ex anapæſto & pæone ſecũdo.i.ex.B.duabus et long.una.B.una long.una.B.duabus.Iaculis frequentibus

Ex anapæſto & pæone quarto.i.ex breuibus duabus long.una.B.tribus long.una.Pedites fugiunt

Ex amphimacro et ſpondæo.i.ex longa una.B.una et long.tribus.Obuios ſternunt

Ex amphimacro et anapæſto.i.ex long.una.B.una.L.una.B.duabus et long.una.Cõminus gladiis.

Ex amphimacro et dactylo.i.ex long.una.B.una lõgis duab.et.B.duabus.Victoria præditi.

Ex amphimacro et bacchio.i.ex long.una Bre.una et long.una et breui una et.L.Duabus.Hoſtibus repulſis.

Ex palimbacchio et ſpondæo.i.ex long.duabus et bre.una et.L.duabus Præclara Virtus.

Ex palimbacchio et anapæſto.i.ex.L.duabꝰ et bre.tribus et longa una.Prudentis animo.

Ex palimbacchio et dactylo.i.L.duabus bre.una et.L.una et bre.duabus.Laudanda iugiter.

Ex pæone tertio et ſpondæo.i. ex bre. duabus.L. una et bre.una et.L.duabus. Repetebat actus

Ex pæone tertio et anapæſto.i.ex bre.duabus.L.una et bre.tribus et.L.una.Superatus animus.

Ex pæone tertio et dactylo.i.ex bre.duabꝰ et.L.una bre.una.L.et bre.duabus. Aliena quæritans

Ex amphibrachy et ſpondæo.i.ex bre.una.L. una et bre. una et long.duabus.Repulſus hoſtis

Ex amphibrachy et anapæſto.i. ex breui una et long.una bre.tribus et L.una. Repente capitur

Ex amphibrachy & dactylo.i.ex bre.una.L.una et bre.una et.L.una et bre. duabus.Parantur agmina.

Ex ſpondæo & iambo.i.ex.L.Duab.B.una.Cauſas uidet

Ex ſpondæo & tribrachy.i.ex long.duabus &.B.tribus. Sumptus temere

Ex anapæſto & iambo.i.ex.B.duab.L.una.B.una &.L.una. Fremitus grauis

Ex anapæſto & tribrachy.i.ex.B.dua.L.una &.B.tribꝰ Trepidi fugiũt

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Ex ſpon dæo iambo & ſpondæo.i.ex.L.duab.B.una &.L.tribus.Cuncti cauent bellũ.

Ex ſpõdæo iãbo & anapæſto.i.ex.L.duab.B.una &.L.una &.B.Duab.&.L.una. Victi malis trepidant

Ex ſpõdæo iambo & Dactylo.i.ex.L.Duab.B.una.L.Duabus.Roſtris ſecãt gurgites.

Ex Duobus iambis & Spõdæo.i.ex.B.una.L.una.B.una.L.tribus. Bonos docet ciues.

Ex duobus iambis et dactylo.i.ex.B.una.L.una.B.una.et .L. duabus. Struunt Mœnia.

Ex triſyllabo cuius media.B.ſit.i.ex cretico et iambo et Spondæo.i.ex L.una et .B.una et.Lõg.una et.Bre.una et long.tribus. Prælium cupit forti..

Ex triſyllabo cuius media.B.ſit.i.ex cretico iambo et dactylo.i. ex.L.una.B.una.L.una.B. una et.L.Duabus et.B.Duabus. Turbines timet fluctuum.

Ex triſyllabo cuius media breuis ſit.i.cretico iãbo et anapæſto.i.ex .L.una.B.una.L.una.B.una.L.una et.B.Duab.et.L.una. Gurgites ſecant trepidi

Ex triſyllabo cuius media.B.ſit.i.cretico trochæo & ſpondæo.i.ex .L.una &.B.una &.L.Duab.&.B.una &.L.ii. Lateribus auget urbem.

Ex ſpondæo & epitrito primo .i.ex.L.Duab.&.B.una &.L.duab⁹.Bellum ſuſcitauit

Ex triſyllabo cuius media.B.ſit.i.Cretico & Epitrito primo hoc eſt.L.una &.B.una &.L.una &.B.una &.L.tribus.Hoſtibus reſiſtentes

Ex triſyllabo cuius media.B.ſit.i.Cretico & epitrito ſecundo.i.ex .L.una.B.una .L.duabus &.B.una &.L.ii.Exercitum cõpulerunt.

Ex iambo & epitrito primo.i.ex.B.una &.L.una.&.B.una &.L.tribus Fugam capeſſebant.

Ex iãbo & epitrito ſecundo.i.ex.B.una.L.ii.&.B.una.L.ii.Faces ſuſtulerunt.

Ex ſpondæo & pentaſyllabo cuius duæ primæ.B.ſint.Iuſtus rationalis.i.duæ primæ.L.duæ ſequentes.B. & tres ultimæ.L.cuius exemplũ ſurſum

Ex ſpondæo & pentaſyllabo cuius ſecunda.B.ſit Multum præferebãt.i.tres primæ longæ quarta.B.tres ultimæ.L.cuius exemplum ſurſũ.

Ex triſyllabo cuius media breuis ſit.i.cretico & pẽtaſyllabo cuius ſecũda breui tertia & quarta longis quinta bre.& tribus ultimis.L.exemplum ſurſum.

Ex triſyllabo cuius media.B.ſit.i.cretico & pentaſyllabo cuius ſecunda breuis ſit Inſtantia comprobatur.i.ex prima.L.ſecunda.B.tertia.L.quarta.B.et tribus ultimis.L.cuius exemplum ſupra.

Ex iambo et pentaſyllabo cuius duæ primæ.B.ſint.Rates reparabãtur.i.ex pria breui ſecunda.L.tertia et quarta.B.et tres ultimæ.L.Bon⁹ conſulebatur.

Ex iambo pentaſyllabo cuius ſecunda.B.ſit prima et ſecunda et tertia L.et quarta.B.et tribus ultimis.L.Cuius exemplum ſupra.

Genera uerſuum

Epos quod dactylicum dicitur Iambicum Trochaicum anapæſticum antiſpaſticum Choriambicum Ionicum. Tonos quod ad rithmũ tibicinum conueuit Nonum pæonicum dicitur

Poetice ſpecies latinæ.

Epos ſiue dactylicum.Epigrãma.Iãbica lyrica. Tragœdia Satyra. Prætextata Comedia. Tarbernaria attellana Rhyntonica. Mimi

FINIS

TERENTIANI MAVRI PRAEFATIO

AVDIVI ueterem uirum
Vulgo dicere fabulam:
Q uendam qui ter olympia
Viciſſet ioue præſide
Poſtq̃ accedere liuidum
Virtuti ſenium uidet:
Dum uictor cluet omnium
Maturaſſe reſoluere
Legem pulueris & cibi.
Sed ne corpoream repens.
Labem accerſeret ocium:
Tale exercitii genus
Cõmentus ſibi dixerat:
Q uod ſolus gereret domi.
Neruis mollibus inuicem
Iunctis in teretem ſtruem

Ceu Parthus ſolet:aut Scythes
Arcus cornibus extimis
Læuem nectere lineam:
Talem aſſidue ligat
Dum ſit funiculi modus:
Aptus qui puteo foret:
Hauſtus hinc igitur cados
Imis ab tenebris aquæ
Tam filo tenui trahens
Q uod ſtringi nequeat uola
Niſus undiqꝫ corporis
Summos in digitos agit
Anguſtoqꝫ tenaculo
Donec lubrica ſarcina
Tanti per ſpatium caui
In lucem ſuperam exeat:
Alterna uice pollicum
Certat uincere ponderis
In præceps facilem fugam.
Nil magnum gerere hunc putes:
Et tantum in digitis opus
Cunctis uiſceribns tamen.
Occultus trepidat labor
Totum cernere nec palam
Q uo totum geritur queas.
C æcis flatibus intimi
Tenduntur laterum ſinus.
Et poples tremit & genu
Nec plantæ ſtabiles manent
Nil imune relinquitur.
Et parua eſt uia uiribus
Mos certaminis & modus
Sudor dum ſolitus cadat:
Nulla mole palæſtrica.

Sic noſtrum ſenium quoqꝫ
Q uia iam dicere grandia
Maturum ingenium negat.
Nec ſpirant animas fibræ:
Anguſtam ſtudii uiam
Et callē tenuem terit.
Tantum ne male deſidi
Sueſcant ora ſilentio.
Q uid ſit littera:quid duæ:
Iunctæ:quid ſibi ſyllabæ
Dumos inter & aſpera
Scrupoſis ſequimur uadis.
Fronte exile negocium
Et dignum pueris putes
Ad greſſis labor arduus
Nec tractabile pondus eſt:
At mens tenditur acrius:
Ne contenta ſit obuiis
Rimantemue recondita
Subtiles fugiant notæ.
Neu diſcretio falſa ſit.
Rerum tam gracili modo
Inſtat callida cautio.
Ne ſermo ambiguum ſonet:
Ne priſcum nimis aut leue
Vocum ne ſeries hiet
Neu compago fragoſa ſit:
Vel ſit quod male luceat
Dum certo gradimur pede
Ipſi neu trepident pedes.
Par examinis æſtus eſt
Ceu ſublimia diſſeras
Par eſt iudicii mora
Pōpæ gloria uilis eſt.

TERENTIANI MAVRI DE LITTERIS SYLLABIS ET METRIS AD FILIVM ET GENERVM LIBER

e
Lementa rudes quæ pueros docent magiſtri:
Vocalia quædam memorant:conſona quædā
Hæc reddere uocem quoniam ualent ſeorſa:
Nullumqꝫ ſine illis potis eſt coire uerbum.
At conſona quæ ſunt:niſi uocalibus aptes:
Pars dimidium uocis opus proferet ex ſe.
Pars muta ſoni comprimet ora molientum.
Illis ſonus obſcurior impeditiorqꝫ
Vtcunqꝫ tamen promitur ore ſemicluſo
Vocalibus atqꝫ eſt minor auctiorqꝫ mutis
His cæca ſoni uis penitus ſubeſt:latetqꝫ
Vt non labiis hiſcere:non ſonare lingua
Vllumue meatum queat explicare niſus
Vocalia rictum niſi iuncta diſſerarint.
Res cum tenuis:difficile eſt probare uerbis:
Exempla ſolent ſenſibus admouere lucem.
B.cum uolo uel.C.tibi uel dicere.D.G.
E.quæ ſonitum cōmodat hiſce:ſi negetur
Et labra prementur ſimul & reuincta lingua:
Hæc uim tacitam ſponte ſua nimiſqꝫ mutam
Coniuncta potentem ſonitus facit latentis.
Geminumqꝫ refert auribus ex utraqꝫ ſenſum:
Si proprietas tradita:ſi regula nota eſt.
Nunc ſingula quam poſſideant in ore ſedem:
Ictuſqꝫ ſuos concipiant:& unde rumpant:
Vt quiuero uerſu blaterabo ſotadæo.
A.prima locum littera ſic ab ore ſumit:
Immunia rictu patulo tenere labra.
Linguamqꝫ neceſſe eſt ita pendulam reduci:
Vt niſus in illam ualeat ſubire uocis:
Nec partibus ullis aliquos ferire dentes.
E.quæ ſequitur uocula diſſona eſt priori
Q uia deprimit altum modico tenore rictum:
Et lingua remotos premit hinc:& hinc molares.
I.porrigit ictum genuinos prope ad ipſos:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Minimumqꝫ renidet ſupero tenus labello:
O.graiugenum longior altera eſt figura:
Alter ſonus eſt:& nota temporum minor:
Compendia noſtri meliora crediderunt.
Vocalibus ut non niſi quinqꝫ fungeremur.
Productio longis daret ut tempora bina:
Correptio plus tempore non ualeret uno.
Hinc ητ ο minus ſcribimus:hinc &.ω ſupremum
Vna quoniam ſat habitum eſt notare forma:
Pro temporibus quæ geminum miniſtret uſum
Igitur ſonitum reddere cum uoles minori:
Retrorſus adactam modice teneto linguam:
Rictu neqꝫ magno ſat erit patere labra.
At longior alto tragicum ſub oris antro
Molita rotundis acuit ſonum labellis.
Y.quam memorant uocibus auia eſt latinis:
Vocalibus autem quoniam iugata græcis
In noſtra etiam uerba dabat frequenter uſum.
Subiecimus illam cui nomen.V.dederunt
Vocalem:ſonantes ſibi quæ iugaret omnes:
Et ſola ſonum redderet ex ſua figura:
Quam ſcribere graius niſi iungat.Y.nequibit:
Hanc edere uocem quotiens paramus ore
Nitamur:ut.V.dicere ſic citetur ortus.
Productius autem coeuntibus labellis
Natura ſoni preſſior altius meabit.
Hanc:& modo quam diximus.I.ſimul iugatas:
Verum eſt ſpatium ſumere.uimqꝫ conſonantum
Vt quæqꝫ tamen conſtiterint loco priore.
Nec tunc modo cum iungimus hoc ualebit ipſas
Sed ſi qua erit his altera uocalis adhærens.
Vis ac manet illis.quaſi cum ſimul iugantur
Nam ſi Iuga qui nominet.I.conſona fiet.
V.qualis erat permanet in loco ſequenti.
Et cum Iaculũ:aut dico IECVR:IOVEM:Iuuencũ
Nil ordo ſecundis tribuit:prior iuuatur:
Verſa uice ſi ſit prior.V.ſequatur illa:
Cum dico VIDE:contulit.I.ſonum priori.
Aſt ipſa manet tempore quo ſonabat ante:

Vocalibus hoc & reliquis prælata ſeruãt
Vt VADE:VENI VOTA refer teneto uultum.
Creuiſſe ſonum perſpicis:& coiſſe craſſum.
Vnde æolis littera fingitur digammos:
Quæ de numero ſit magis una conſonantum.
Vocalis in iſtum mage quam uerſa ſit uſum
Sed ut altera quo referat alteram ſciamus:
I.cum medio nomine ſic erit locata:
Vocalis ut illam latere ex utroqꝫ coartet.
BAIANA uelut:PEIOR:item TROIA:uel huiꝰ.
Ipſa ut docui conſona fiet a ſequenti.
Et ſi breuis eſt:quæ poſita eſt loco priore:
Longam faciet non minus hanc conſona ſola
Ceu longa fit olim quoties duæ ſequuntur.
Aut ſi nimium eſt hoc dare:uocalis ut una
Fiat:ſimilis tempore conſonis duabus:
Atqꝫ.I.geminum ſcribere nos iubent magiſtri.
I.conſona fiet:ſimul & ſequens priorem:
Et cum prior eſt auxilio poſterioris
Hoc.V.ſimili ſi fuerit loco:nequibit.
Cũ dico LAVor:dico NIues:PLVVIAM:nouales:
Sola conſonans ipſa fit:ut prius notaſti.
Perſtat breuitas quæ fuit ante collocatis.
Iam cætera non ordine quo ſolent loquemur.
Verum ut cuiqꝫ eſt proximitas loci ſoniue:
Ne dicta prius me ſubigat referre rurſum
Vicinia uocum modico dirempta puncto:
B.littera uel.P.quaſi ſyllabæ uidentur:
Iunguntqꝫ ſonos de gemina ſede profectos.
Nam muta iubet portio comprimi labella:
Vocalis at intus locus exitum miniſtrat:
Compreſſio porro eſt in utraqꝫ diſſonora.
Nam prima per oras etiam labella figit.
Velut intus agatur ſonus aſt altera contra
Pellit ſonitum de mediis foras labellis:
Vtrunqꝫ latus dentibus applicare linguam:
C.preſſius urget dehinc & dehinc remittit:
Quo uocis adhærens ſonus explicetur ore.
G.porro retrorſum coit & ſonum prioris

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Obtuſius ipſi prope ſufficit palato:
At portio dentes quoties ſuprema linguæ
Pulſauerit imos:modiceq; curua ſummos:
Tunc.D.ſonitum perficit explicatq; uocem.
T.qua ſuperis dentibus intima eſt origo:
Summa ſatis eſt ad ſonitum ferire lingua.
K.perſpicuum eſt littera quod uacare poſſit.
Et.Q.ſimilis:nāq; eadem uis in utraq; eſt
Quia qui locus eſt primitus unde exoritur.C.
Quaſcunq; deinceps libeat iugare uoces:
Mutare neceſſe eſt ſonitum quidem ſupremum.
Refert nihilum.K.prior an.Q.ſiet an.C.
Aut.G.quoq; uel.C.ſimili pariq; lege
Addi:quaſi deſit numero poteſt priorum
Nulli dubium eſt faucibus emicet quod ipſis.
H.littera ſiue eſt nota quæ ſpiret anhelum:
Quin hanc etiam grāmatici uolunt uacare.
Quia non adiicit litterulis nouum ſonorem
Sed græcula quedam ſcholicæ nitela uocis
Vocalibus apte ſed & ante poſt a cunctis.
HASTAS HEDERAS cū loquor HISTER HOSPES HVIVS
Sola patitur quattuor ante conſonantes:
Græcis quoties nominibus latina forma eſt:
Si quādo CHOROS PHYLLIDA RHAMNES THYMA dico
Septem reliquas hinc tibi uoce ſemiplenas
Vix lege ſolutus poteſt nominare ſermo:
Has uerſibus apte quoniam loqui negatur
Inſtar tituli fulgidula notabo milto.
Vt quāq; loquemur datus indicabit ordo.

F.L.M.N.R.S.X.

Imum ſuperis dentibus adprimens labellum
Spiramine leni uelut hirta graia uites
F.hanc ore ſonabis modo quæ locata prima eſt:
Aduerſa palati ſupera premendo parte:
Obſtanſq; ſono:quem ciet ipſa lingua nitens
Validum penitus neſcio quid inire cogit.
L.quo littera ad aures ueniat ſecunda noſtras
Ex ordine puluis cui dat locum ſinopis
M.at tertia clauſo quaſi mugit intus ore:
N.quartæ ſonitus figitur uſq; ſub palato:
Quo ſpiritus anceps coeat naris & oris.
R.uibrat tremulis ictibus aridum ſonorem:
Has quæ ſequitur littera mox duæ ſupremæ
Vicina quidem ſibila dentibus repreſſis
Miſcere uidentur:tamen ictus ut priori
S.promptus in ore eſt:agiturq; pœne dentes:
Sic leuis & unum ciet auribus ſuſurrum.
X.mixtura ſecundæ geminum parat ſonorem:
S.quia.C.ſimul et quæ prior eſt iugando niſſum
X.retrorſus adactam ſolidant premuntq; uocem.
Nihil auſoniis eſſe opus.Y.ſonare dixi
Et ζητα ſupremum niſi graia uerba cogent
Sed quorſum ais hoc diſcere uel docere refert?
Tradunt homines ſecta quibus pythagorea eſt:
Arcana ſecuti phyſicis remota cauſis:
Summas numeri non ita litteris ualere.
Græcus pueros ut docet inſonans magiſter:
Cum tollere cunctos iubet altius ſiniſtras:
Vnū ſit ut ALPHA & duo BETA & tria GAMMA
Diuerſa ualent alia docent ordine nullo
Referre putant:quæ cui ſit ſub ore ſedes.
Vt nos modo temptauimus expedire raptim.
Aiunt aliquas faucibus exilire ab imis.
ταυ ut penitus καππα ſonat ξι ſimul & χι
Ictam grauius uocis opus fingere linguam.
Si ζητα loquor αλφα ue μυ uel hiſpidum ρω
Et σιγμα quod iſtis parili ſede uibratur
Dentes ſonitum fingere:Δελτα θητα tum ταυ
Itidem parili ſede ſequi:φι quoq; tum ψι
Hinc & numeri non ſimiles habere ſummas
Et nomina tradunt ita litteris peracta
Hæc ut numeris pluribus illa ſint minutis:
Quandoq; ſubibunt dubiæ pericla pugnæ.
Maior numerus qua ſteterit fauere palmam
Præſagia læti minima patere ſumma.
Sic Patroclon Hectorea manu periſſe:
Sic hectora tradunt cecidiſſe mox Achilli.

VNiVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Hæc ſunt q̄uoniam uiribus altiora noſtris:
Si tam tenues res tibi ſic diſſero uerſu:
Vitem ut tenebras quas ſolet & ſoluta uerſu
Oratio: paruis minus explicare rebus:
Sat duco meas hactenus occupaſſe nugas.

SYLLabas quæ rite metro congruunt heroico:
Captus ut meus ferebat diſputatas attuli
Verſibus: ſane modorum quo ſonora leuitas
Addita: ſtili leuaret ſiccioris tædium.
Hæc prius Baſſine fili: & tu gener Nouate mi
Perpolite q̄ poteſtis crebriore limula:
Non pater tanq̄ ſocerq; ſed uelut ſim extrarius:
Intueri uos oportet: an ſatis ſit litteris
Singulis diſcreta recte: quæ cuiq; eſt natiuitas
Syllabarum: quas duabus iungimus uocalibus.
Num minus ſit ſcrupuloſe uis reperta & prodita.
Conſonans ſi prælocatur una q̄tum differat
Vna uocalis duabus prædita eſt ſi conſonis.
Ne parum uel diligenter lucideue expreſſerim:
Quanta ſit quæ comparatur pedibus hinc diuerſitas:
Sermo ſi planus pedeſtri ſe tenet modeſtia
Diſputandi: quem tenorem doctiores imperant:
Verba ſi non appetita: nec remota plurimis:
Sed fere cōmunis uſus: & tamen non obuia:
Carminis ſeruant honorem non iacentis cantici
Quo ſuperſidens trapeto ſigna gyris temperat.
Sufficit uitare labes & carere ſordibus.
Pro ſtatu rerum domare lineam fandi parem
Liberam ſcholæ nitore uatis exutam ſtola.
Quæ tropos omnes relinquat & ſuperba ſchemata:
Negligens ut ſemetipſa laudem ab incultu ferat.
Dum tamen rebus minutis q̄ pedum liber quoq;
Vix queat proferre ſermo noſter offenſa ſine.
Labili uerſu miniſtret in retuſos exitus:
Regulam ſeruans ubiq; finis ut quarti pedis
Nominis uerbiue fine comma primum terminet:
Hac.n.tome probatur metron hoc trochæicum
Hunc modum ſi competenti pertulit ductu ſtilus:

Siue prouiſo tenore ceſſit effectus labor?
Acrius uos pendite iſta: quam malignis moris eſt:
Hoc domi clauſum manebit nec ſinam noſci prius
Scrupulum q̄ ueſtra demat hunc mihi ſententia.
Opera nobis hæc inanis an in uſum impenſa ſit:
Sed labor uobis ferendus in legendo eſt maximus.
Non.n.curſim aut remiſſe tam minuta acumina:
Adſequi quicūq; poterit: ſed moroſa intentio.
Tam legentis debet eſſe: q̄ fuit nobis quoq;.
Qui laborem prouocando. perdomando tædium:
Forſiran nec lecta multis e latebris ſcalpſimus:
Ardui laudem expetentes non fauorem ex obuiis.
Corrigenda ſi qua ſane uis a uobis hinc erunt
Non ero ſtulte repugnans aut amans praue mea:
Quin ſtatim culpanda delens præbeam rectis locum.
Litteris autem latinis græca quibus eſt formula:
Quo ſtatim diſcriminentur ne ſit hæſitatio:
Indices ſupra locaui nominum primas notas.
Quando græce γαμμα ſupra ſua latinis littera eſt.
C.uel.⊙.græcum putetur ne latinum.E.uel.⊙.
Neu uiciſſim quæ latina proferas græco ſono.
Hæc erunt utrinq; bina quæ parent caliginem.
Quia pari forma notantur & ſoni ſunt ſimplicis.
Cæterum ητα & Y & ω latinis a figuris diſcrepant.
A.latinæ ſæpe ut αλφα ſæpe λαβδα ſcribitur:
I.ſimiliter ιωτα credi et.C.poteſt quod σιγμα ſit
Verſibus: ſed cum loquamur quando græca ponimus
αλφα ιωτα λαβδα σιγμα lege metri cogimur
Syllabis perſcriptitare non figuris ſingulis:
Nequis hoc culpet latina ſi notata non erunt.

Artium parens et altrix græca diligentia eſt:
Litterarum porro curam nulla gens attentius
Repperit poliuit uſq; finem ad unguis extimum.
Quod latinus æmulando: nec ſatis fidens ſui
Exitus: nam noſtra lingua non capit tam plurimos.
Attamen fandi parauit non ſecundam copiam:
Congruens idcirco duxi in hoc opus de ſyllabis:
Quod recepi nunc loquendum litterarum origines.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Inde deductas locare quo probarem planius.
Et ſimul q̄ multa græcis noſtra non reſpondeant:
Q uæq; reſpondent ab ipſis eſſe nobis tradita.
Artis inde origo manat: lingua non tantum patet
Ergo græcis eſſe ſeptem ſcimus e uocalibus
η et ω quæ bina pedibus ſubminiſtrant tempora
E. et. O. breues uocari. ſingularis temporis
Cæteras tres quæ ſuperſunt δίχρονους cognominãt:
Corripi quod ſæpe eædem ſæpe produci ualent.
αλφα primum eſt inde ιωτα tertium quod. Y. uocant:
Porro cunctas noſtra lingua quinq; uocales ſuas:
Corripit quod nunc eaſdem nunc eaſdem protrahit:
Vtitur longis & eiſdem breuibus æque fungitur.
Nec breuem ſemper requirit: ſemper aut quæ longa ſit
Omnibus. ſed quinq; ſemper utitur ceu dichronis:
Inde multa ſyllabarum naſcitur diuerſitas.
Q uia nec illæ δίχρονοι tres græca quas uox nuncupat
Litteris noſtris eoſdem ſemper exhibẽt ſonos.
αλφα nos. A. nominamus: ιωτα ſic. I. dicimus.
Tertiam romana lingua: quam uocant. Y. non habet:
Huius in locum uidetur. V. latina ſubdita.
Q uæ uicem nobis rependit interim uacantis. Y.
Q uando cõmunem latino reddit et græco ſonum:
Interim uocalem et ipſum ſumpta propter quod
Non tuendo ſyllabarum ſæpe mutat regulam.
Scilicet non conſonantem: quando uocalis ligat.
Syllabam: ſed cum duabus edimus uocalibus:
Si prior locetur: ipſa conſonans tunc redditur.
Porro uocalem ſecuta: uim tenet uocalium.
Et ſonos utroſq; iungit: unde diphthongos eas
Græciæ dicunt magiſtri: quod duæ iunctæ ſimul
Syllabam ſonant in unam uiq; gemina præditæ:
Semper effectum duorum temporum cuſtodiunt.
Siue producto efferantur ſiue correpto ſono.
Fronte quod prima uideri forſitan mirum poteſt
Eſſe correptam duorum temporum quod dixerim:
Sed pedum exæquendo formam res erit probabilis.
Non minus nanq; et latinas ſæpe correpto ſono
Promimus q̄q̄ duabus editas uocalibus

Q uę pedibus æque miniſtrant bina & ipſæ temporã.
Planius quo fiat iſtud ante diphthongos loquar.
Græca lingua quas frequenter quaſq; raro interſerat
Ita patebit noſtra græcis cum ſonis diuerſitas.
αλφα &. E. &. O. priores ιωτα diphthongos creat.
AI. & EI. & OI. parentur ut duabus litteris.
Sic &. Y. ſequens eaſdem reddit AY. & EY. & OY.
ιωτα tantum &. Y. uidemus ſubditas uocalibus.
His. n. ſolis duabus quinq; præponi ſolent
Q uando & αλφα quod uidetur dichronon præponitur.
Neutra porro de duabus ante tres iſtas data
αλφα &. E. &. O. ualebit eſſe diphthongi ſoni.
Syllabam nec edet unam: ſed duæ uoces erunt.
Eſſe diphthongos & alias rariores diximus.
Y. ſibi tantum iugantes ιωτα quis non ſubditur.
ωυτοσ ut tradunt magiſtri ſic & ηυδα copulant
Eſſe ſed longas utraſq; litteras primas palam eſt:
Nec fuit longis iuganda uel breuis uocalium
Syllaba ut diphthongos ulla temporum fieret trium
Non ita eſt. nec prima longis. Y. dedit natiuitas
Vtriuſq;: uerum origo iure diphthongos fuit
Tempore inſtanti quod αυδα ηυδα perfecto facit:
Sic ο αυτοσ ſeparatim ωυτοσ imiſtum ſonat.
Ergo dipthongo creata. Y. ſibi adnexam tenent:
Det licet longam priorem flexa declinatio:
Vel duas partes in unam contrahat confuſio.
Q uin &. Y. loco priore ιωτα ſi ſubiunxeris
Effici diphthongon unam poſſe neo plures reor.
υιεσ ut dicunt αηλογγυια αυια & talia
Porro diphthongos latini quattuor fixas habent.
Q uattuor ideo ſeparaui. quinta quod ſit rarior:
Ex quibns ſtatim uidebis non ut in græcis ſonis.
ιωτα ſubiungi neceſſe eſt alteram uel. Y. dari
Semper. I. uel. V. latinas poſſe ſubdi cæteris:
αλφα ſemper atq; ιωτα quem parant græcis ſonum
A. &. E. nobis miniſtrant: ſic. n. nos ſcribimus.
OI. ſimiliter. O. &. E. fit. ιωτα quod græcnm fuit.
AV. & EV. cum copulamus. V. ſecundam iungimus.
Inuicem græce quod. Y. ſubdita uocalis. V.

Græcã diphthõgos ſed.ΘY.litteris noſtris uacat:
Sola uocalis quod.V.complet hunc ſatis ſonum
E.deinde ιωτα græca quod diphthongos.EI.ſonat:
Non erit ſemper neceſſe copulatas ſcribere
Seu latina ſeu iugetur græca; longa ſyllaba
ιωτα ſolum quod uidemus ſæpe produci uel.I.
ιλιον nam ſic iubemur ſcribete & producere
DICΘ ſiue FIDΘ longæ ſunt priores ſyllabæ.
Nec tamen nos.E.neceſſe eſt poſt.I.ſubnectere
Nec poteſt diphthongus aliter e duabus litteris
Iſta componi niſi ante principali in corpore
E.ſubeſſe ratio monſtret:atq; origo nominis.
Δειμος inde ſic notamus quia δειμος repræhenditur:
Inde κηδειον oportet ſcribere iiſdem litteris
Quia Δεος non minus & iſtic ut uidere propalam eſt
Ipſa demonſtrat ſubeſſe compoſitio nominis.
Scribimus ſi quando νικος ιωτα ſolum ſufficit:
Nulla præcedens origo quia ſubeſſe monſtrat.E.
Porro diphthongon notamus quando νεικειν ſcribimus:
ητα quod compago ficti compræhendit nominis.
νη & εικειν nanq; iunctis conditum eſt uocabulum:
Quippe non cedendo:ſemper quæritur uictoria.
Litteram nanq;.E.uidemus eſſe ad ητα proximam:
Sicut.Θ.&.ω.uidentur eſſe uicine ſibi.
Temporum momenta diſtant.non ſoni natiuitas
Inde uertunt hanc in ητα ſæpe diphthongon graii.
Quando quos ιππεις ſolebant aut αχαρνεις dicere
Leuigant:ιππηος q; potius aut αχαρνηος nominant.
Noſq; MEDEAM latinæ ſic in uſum uertimus
Nomen:& regina geſſit quod furens Amazonum.
Sic & αινειαν achæus:noſter AENEAN uocat.
Sic erit nobis & iſta rarior diphthongos.EI.
E.uidemus quando fixam principali in nomine:
EITVR in ſyluam neceſſe eſt.E.&.I.connectere.
Principali nanq; uerbo naſcitur quod eſt EΘ.
Sic ΘVEIs plures:Et ΘMNEIS ſcribimus pluraliter:
Non.n.nunc addis.E.ſed permanet ſicut fuit.
Lector & non ſingularem nominatiuum ſciet:
Vel ſequentem qui prioris ſæpe ſimilis editur.

AV & EV quãs ſic habemus cum graiis cõmuniter:
Corripi plerunq; poſſunt temporum ſaluo modo.
Siue græcis ſeu latinis inſerantur uerſibus
AVT AGE inquit ille uates ſæpe dixit AVT VBI.
Dixit AVRVNCI:quod æque barbarũ eſt ꝑducere.
Pes ubiq; lege conſtat prima cum correpta ſit
Conſonans & una plenum non queat tempus dare.
Et LVPICEV dixit idem finis eſt uerſus quidem:
Pes tamen nõ eſt trochæus quia diphthõgos extima ẽ:
Dactylus nam pes & ille eſt nube nati CEV DVΘ.
αυ ερυσαν inquit poeta ſic & αυταρ corripit
ευπολιν πευκην & ευνουν aut poetam ευριπιδην
Syllabas primas neceſſe eſt ore raptim promere:
Tempus at duplum manebit nihil obeſt correptio.
AV.tamen capere uidetur ſæpe productum ſonum.
AVSPICES cũ dico & AVRVm ſiue græcus αυριον
Mira nec putanda nobis talis alternatio eſt:
Dichronon quod αλφα notum eſt ſicut.A.noſtratibꝰ:
Inde cõmunem miniſtrat ſola diphthongus ſonum.
EV manet correpta ſemper eſt quod.E.græcũ breue:
Litteris.E.latinis ſæpe cum ſit dichronos.
Facta diphthongos nequibit eſſe producti ſoni:
Nec pedes idcirco fraudat temporum iuſto modo:
Hanc.n.ſi protrahamus.A.ſonabit.E.&.V:
Syllabam nec inuenimus ex tribus uocalibus.
Sic ARISTAEVM notamus quattuor ꝑ ſyllabas:
Quod ſibi diphthongos AE iam tertiã nõ iungit.V.
His ita exceptis duabus AV & EV quas rettuli:
I.&.Θ.duæ ſuperſunt quinq; de uocalibus:
Ante uocales locari littera.Θ.tres non poteſt:
A.uel.I.uel.V.cohærens duplicem ut reddat ſonum:
Cæterum quod.E.ſecundo copulata cum loco eſt
Reddat ΘE diphthongon eſſe traditum ſupra tenes
Diximus rarum eſſe græcis ιωτα poſt.Y.ſubdere
Verum.n.nec prælocari ſic apud graios poteſt
Edat ut diphthongon unam de duabus uocalibus.
Litteræ:nam nomen ipſum ιωτα quod graius uocat
Si quis in metro locabit:ſyllabæ ut fiant duæ
Non poteſt diphthongos eſſe ιω duabus litteris

Conſonans prior locata quia ſit & graios apud
Quod tibi exemplo probare uerſus herous poteſt.
ουτοσ ιωτα γραφει uerſus ſi principium ſit:
Pes erit primus trochæus: ſed facit ſpondion hunc.
Prima uocalis notari ιωτα qua graium incipit
Syllabas licet uideri potius has græci uelint
Eſſe cōmunes eaſq; dictitent κοινασ magis.
Quæq; uocalis ſequetur quando ſupremam breuem
I. magis romana lingua non poteſt præmittere:
Edat ut diphthongō nulli nexilis uocalium:
Conſonans quod ſemper hæc ſit ante uocales data:
Quippe IACVLA quando dico uel IECVR IOVEM an IVBAM
Conſonans effecta ubiq; eſt: quæ fuit uocalis. I.
Quæ ſequūtur uim tenebunt quam prius uocalium.
Quin & ipſe cum iugantur. I. & . V. quo differant:
Vt prior quæq; eſt locata proderit diſtinguere.
I. prior ſi collocetur. V. ſequens correpta ſit:
An ſoni prolixioris nulla differentia eſt:
Conſonans quia ſemper iſta iuncta ſit uocalibus
IVNO cum dico aut IVVENCVS nulla differentia eſt:
Quippe IV diphthongos eſſe græca nequaq̄ poteſt.
Quod ſoni tres implicentur & tribus uocalibus.
Quando ſic græce notatur OY ut ſit. O. & . Y. ſimul.
Iωτα quis ſi prælocetur tres uidemus uoculas
E quibus conſtare ſupra ſyllabam negauimus
Sic ιου ιου tragœdus graius & Ceryx ſonat.
Sic IO matres latinæ. ſic IVLVM dicimus.
Quia duas edat neceſſe eſt Syllabas cum prædita eſt:
Quas uidemus ſeparatas eſſe uocales duas:
Vim uel amittat priorem cum fit una ſyllaba:
Conſonans nanq; inuenitur quando dico IVLIVS:
Siue IVNO ſiue IVSTVS porro cum procedet. V:
Conſonantis uim miniſtrat omnibus uocalibus.
Nexa ſemper hæc neceſſe eſt ſyllabam nec diuidat.
Et ſonum mutet priorem VADE quando dicimus:
Vel VENITO Vel uideto tot uolatus VVLTVRVM:
Ante conſonam. V. reperta ſola ſiue in ſyllaba:
VNVS aut VBI uel VNDE & VMBO quando dicimus
Obtinet uocalis uſum: ſicut. I. cum prædita eſt.

Quanta uero ſit poteſtas ſingulis iunctis ſibi
Vt prior quæcunq; curret hoc pedes diſcriminant.
Scandimus ſi quando uerſum quolibet metro datum
Nanq; ſi momenta quæ ſint litterarum examines
Conſonantem aut quas neceſſe eſt conſonantes effici
Tempus unum iam tenemus eſſe correptis datum:
Bina productas habere nec minus compertum eſt.
Tempus autem conſonantes diuidunt unum duæ
Inde quæ duplex habetur tempus integrum dabit.
Ergo correpta iugatur una quando conſonans
Siue uocalis referri quæ poteſt in conſonam:
Seſcuplum tempus neceſſe eſt edere iſtam ſyllabam:
Quæ duplex habere poſſet ab duabus conſonis
Ac per hoc producta per ſe quæ duorum tēporū eſt.
Conſonæ cum ſubiugatur uel relatæ in conſonam:
Temporis parte atq; duplo ſit neceſſe eſt prædita.
Hoc ſub exemplis uidebis eſſe planum nominum
Syllabas ex his duabus quæ parant uocalibus.
IVNO VITA qnādo lōgas uel IVBA aut VIGOR
Conſonas fieri neceſſe eſt: hic priores litteras
Quæ ſequuntur ut fuerunt eſſe uocalis ſoni.
Temporis momenta longæ poſſident partem & duo
Seſcuplum breues habere parte & uno conuenit
Pars. n. iſta non ſequenti prorogat tempus ſuum
Sed priori: pleniore ſi indigebit tempore.
Syllabam nam iam peractam cum ſequetur. I. uel. V:
Illa porro breuis quæ in unam conſonantem deſinet
I. ſequens partem rependet quam miniſtrant conſonæ
Hoc & . V. præſtare poterit cum tenebit hunc locum:
Rurſus exemplis agendum eſt ergo quo ſit planius
Syllabam breuem ante ponā deſinentem in conſonā
AT IVBAM pes ut paret: ſit uel alter AT VIGOR
Sic. n. partem uidebis huc redire temporis.
A. breuis dum conſonanti. T. propinquæ iungitur
Tempori ſuo ab eadem conſonæ partem trahet.
Seſcuplum quod dico ſic fit plena quo ſint tempora
I. dabit partem reſiduam quam miniſtrant conſonæ:
Hoc & . V. pedem locare ſi uelimus. AT VIGOR
Longa fit ſic prima poſitu tunc duorum temporum:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Et breues ambæ manebunt in ſequentes ſyllabæ:
Q uattuor pedem peractum cernis eſſe temporum.
IVNO porro ſiue VITA cum pedem primum occupat
Conſonans effecta cum ſit quæ prior locatur. I.
Et ſequens producta quippe bina præſtet tempora
Parte cenſeri uidemus atq; duplo ſyllabam.
Hinc pedem ſi cœperimus edere iterum dactylum
Q uia breuis uocalis extat in ſequenti ſyllaba
Tertiam addamus neceſſe eſt utiq; correpti ſoni:
Pes quidem redditur ipſe non tamen pars temporis
Conſonæ factæ prioris cernimus quo ceſſerit.
Ergo nt effectus probetur conſonans cum fiet. I.
Non erit locanda prima quando uerſus naſcitur
Syllaba: ſed in ſecunda quæ breuis cum conſona
Eſſe poterit priores qua pedes adiuuimus:
Seſcuplum quæ ſola præſtat temporis parte indiget.
Vt ſit At VI. pes & inde uerſus ortum ſumpſerit
Ergo IV quia nunc ſecundo conlocatur in loco
I. ſua quam conſonantem non negamus redditam
AT facit longam: tenebat ſeſcuplum quæ temporis
Nec ſecus partem retrorſus: T. dabit cum conſona eſt.
Fiet At VI pes abſolutus fiet At VI par ei
Syllabas longas habebunt hi pedes binas ita
Dum ſitu prior iuuatur: & ſequens producitur:
Porro cum producta prima eſt: ſi ſequatur conſonans
Efficit duplum atq; partem non ut illic diximus
Ante partem & inde duplum prima quod non ſit breuis
SOL tibi uelut poeta ſigna cum dicit dabit.
Sufficit producta prima temporis duplum dare
Pars reſidua conſonantis unius uel proximæ
Ita uacabit ut uacabunt quando plures conſonæ
Sponte productam ſequentur non egent Subſidii.
TRANSMARE atq; INSIGNIS AVSTER: ſi in pedẽ cõuenerit
Eſt adhuc quo ſeparatæ. I. & V. diſſentiãt
I. media cum locatur hinc & hinc uocalium
TROIA ſiue MAIA dicas PEIOR aut IEIVNIVM
Nominum primas uidemus eſſe uocales breues:
I. tamen ſola ſequente duplum habere temporis
Ergo uel loco duarum conſonantum fungitur

Vel gemella ſi locanda eſt ut uidetur pluribus:
Bis tibi uocalis eadem præbet uſum conſonæ
Ante uocalem ſequendo cum priore ſyllaba
Prædita: & mox in ſequenti iure quo fit conſonans
Hoc in his tantum inuenimus nominum uocalibus.
I. ſecundo conlocata conſonæ ut ualeat loco
Ante uocales quod alias cum locatur exhibet.
V. ſimiliter ſi conlocetur ut FAVOR cum ſcribimus
Nil iuuabit. A. priorem: media facta conſonans:
Temporis quia parte tantum fungitur cum prædita eſt.
Vel licet ponas gemellas ſicut eſt uerbum VIVO
Ante quæ locatur. I. fiat ab. V. ſequenti conſonans
Ipſa uocalis manebit. V. breuis ſicut fuit.
V. ſecundam in conſonantem tranſferet uocalis. O.
Sic prior uocalis. V. quæ tempore uno prædita eſt
Temporis parte adiuuatur ſequenti conſona.
Seſcuplum tempus uidemus longa cum poſcat duo
Proderit nil ergo gemina ſicut. I. bis profuit:
Cum facit longam priorem TROIA MAIA & talia
Perdere. V. quia ſic uidetur uſq; uocalem ſonum
Alteri cum prælocatur nam facit VITA & VALENS
Sordidum quiddam uidemus abſonumq; excludere
Aeolica gens tunc digammon deniq; illam ſcriptitat.
Mutet ut ſitum figuræ quando mutabit ſonum:
Nominum multa incohata litteris uocalibus
Aeolicus uſus uertit & digammon præficit
Aeolica dialectos autem miſta ferme eſt Italiæ:
HESPERVM quem dico græce: VESPERVM cognominat
εστια ſic VESTA facta VESTIS εσθης dicitur.
ινα quam græce uocamus uim iubet me dicere.
εαρ eſt multis in uſu & magis poeticum eſt.
ηρ. n. natiua uox eſt: ille VER hoc dictitat.
Q uos Homerus dixit ενετους: ille VENETOS autumat.
Et VIOLA flos nuncupatur quem graii uocant ιον.
Et IOLAVS ille VIOLENS crede Marco Tullio.
Q uanq̃ ιτυν dicunt achæi hanc VITYM gens æoli.
Plura Sappho comprobauit æolis & cæteri.
V. latina ſic obeſa ſordet a uocalibus
Prorſus ut ſegregandas ſic utraſq; exiſtimem.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Nomen. I. quod conſonantis. V. uicem ſolam gerat.
Hanc. n. ſenſu per artem tradito dignoſcimus:
Illius conuerſionem & uox & aures arguunt.
Hæc erit lex his duabus. I. &. V. quas rettuli.
Syllabam per ſemet ipſæ quando nudam copulant
Conſonans nec ulla iunctis quælibet præponitur.
Nam media poſt conſonantem cum datur uocalis. I.
V dein ſi conſequatur ſyllaba una non erit.
Vt PIVS cum dico DIVES OCIVS uel CAELIVS.
Nulla diphthongos quod ante ιωτα permitti ſinit.
Media porro ſi locetur. V. fit una ſyllaba.
Ecce rurſum diſcrepare litteras iſtas uides:
Nanq; CVI ſi quando dico non erit diſyllabon:
Nec tamen diphthongos iſta conſonante prædita
Poterit eſſe: quæ uideri non poteſt cum libera eſt.
Hoc. n. ſolum adſequetur quod digammon non erit.
Antepoſta cum ſit ipſa tum ſequens uocalis. I.
Nam niſi inſequatur aliqua conſonantum littera
CVI breuis manebit: atq; longa fiet addita
CVI SVPER non digna: dixit hiemis & ſolis mala
Dixit & CVI TV fauos: pes hinc mihi primus ſat eſt.
Sic. n. uel prima longa uel prior fit ſyllaba.
Dactylus nā CVI ſuper: CVI TV: ſequēs ſpōdæus ē
Conſonans quia poſt ſecuta: tempus adiuuit breue.
Hanc breuem ſed ante nobis peruidendum eſt ſyllabā
Vna conſonans ſecuta quatenus longam creet
Ipſa nam uel ſecum habere conſonantem debuit
Vel duarum poſt ſequentum ſubleuari tempore
Ante quod nobis liquere non poteſt ſi non prius
Conſonans quæ prima in iſta ſyllaba CVI ſcribitur
C. magis uel. Q: notari debeat diſpexeris.
Sæpius quia. C. locare plurimis iam moris eſt
Sic. n. conſtare poterit e duabus quæ magis
Nunc locum uocalis habeat. V. prior uel I ſequens
Nanq; ſi. C. præferatur ſyllabæ fient duæ.
Tertia his quod implicari nulla uocalis poteſt
Sed duæ fient ſeorſæ ſyllabæ per ſe breues.
CVI SVPER ſic inueniri dactylus iam non poteſt:
Syllabas ſed pes habebit quattuor totas breues.

Principale ſed uidemus eſſe QVIS quo naſcitur
CVI datiuum quando caſum ratio ſermonis petet
Caſus & ſecundus ante. qui facit QVIVS probat
Q. duarum præditam eſſe ſyllabæ uocalium
Quartus & caſus priori non repugnat regulæ:
Nec minus. Q. perſeuerat cum loquor pluraliter
Caſibus cunctis iugamus quando uocales duas
QVI facit QVORVM deide mox QVIBVS QVOS a QVIBVS
Vſq;. Q. nunq̄ reuelli propalam eſt pronomini.
Dubius autem quia uideri numerus & caſus: poteſt:
Cum datiuo ſingulari prima. Q. præſcribitur
Et poteſt plurale QVI lector aliquis credere:
Ac ſimul nutante caſu tardius ſenſum ſequi:
Vſus: ut ſolet: reliquit ueritatis regulam:
Litteram & dedit propinquam dum ſtudet compendio:
Ergo per. C. iam uidemus CVI notandum litteram.
Hanc. n. V. poſt inſecuta præditam docet ſibi.
Et cohærens. I. ſecundo quando cōnexa eſt loco
Quippe. Q: non conſtat aliter quam duabus. C. &. V.
B. uelut uel. K. quod eſſe. Q. uides muti ſoni
Velut. Q. &. C. quoq; &. V. plenius quod poſt modum
Sic in unam. Q. redacte congruerunt litteram.
Portio ut nunc conſonantis. V. uideri rectius
Litteræ uocalis habitum quam tenere debeat:
Nanq;. Q. præmiſſa ſemper. V. ſimul iungit ſibi
Syllabam non editura ni comes ſit tertia
Quælibet uocalis illis hoc & exemplis proba:
Nanq; EQVOS uel AEQVOR an AQVAM cum ſcribimus
Et QVEO & QVERELA QVERCVS & QVA ter prædita eſt
Et uides QVI quoq; ſimiliter eſſe uocales duas:
Vnde ſi dematur. I. & ſola ſit uocalis. V.
Non erit iam. Q. neceſſe ſyllabæ præponere.
Sicut illi cum QVERELA & AEQVOR an AQVAM notas
Sed magis. C. ſola nanq; ſubditur uocalis. V.
CVRO cum uel CVPIDO dicis CVRRO uel CVSTODIO
Vnde nomen qui SEQVONDI rectius ſcribi putant
Si prius. Q. collocarint. V. & O. ſubiunxerint
Quia SEQVOR eaſdem habebat unde nomen naſcitur:
Non uidentur obtinere ueritatis regulam.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Q uia SEQ VOR duas uidemus eſſe uocales ſimul
Et merito tunc. Q .locamus exigente ſyllaba.
At SECVNDVS ut ſit una ponitur uocalis. V.
C.locari debet ergo quando ſolam copulat:
Q uippe origo prima uerbi non manet iam nomini
Cæterum uocalis illis ſi iugetur tertia
Q .neceſſe eſt prima detur & ſit una ſyllaba
Nomina ut ſupra relata iam ſatis nobis probant.
Non tamen prior. V.uideri facta conſonans poteſt:
Conſonans quia de duabus effici prior ſolet
Nuda ſed prior quæ quando nec ſubacta eſt conſonæ
Q uando & digāmus ſumit & formam & ſonum:
Nunc ſonus uocalis illi qui ſolet cum libera eſt:
Prædita eſt uel conſonanti nunc.n.eſt uocalis.I.
Et tamen uidemus illam conſonæ uim ſumere.
TENVIA ut dixit poeta nubis ire uellera
Longa fit nam prima TEN nunc cū ſequatur. V.&.I.
Nec minus uocalis una ſi ſequatur hanc poteſt
Conſonæ præbere uires:nec digāmos effici.
GENVA cum labant Daretis æger eſt anhelitus.
Nec poteſt & hoc liquere an. I.putemus conſonam
Longa CVI SVPER paretur ceu duabus conſonis
Alteram quia conſequendo ſemper. I.uocalis eſt.
Tertiam & caſus ſequentes eſſe uocalem docent
Imo ſi nunc. V.putamus eſſe uocalis ſoni
I.magis uocalis eſſe iudicanda eſt ſubſequens.
Nunc quid hāc dipthongō ergo ex. V.&.I.ſic dicimus
Non ut. V.nunc ſit latina ſed magis græcum ſit. υ.
γυα cum dicunt & γυια tale quid CVI ut ſonet
Temporum & per ſe duorum non requirat conſonam.
CVI SVPER & tale fiat q̄le dudū TRANSMARE
Longa cum reddit uacantes quæ ſimul ſunt conſonæ.
An magis CVII nos oportet per duas. I.ſcribere
Q uia ſequens caſus uidetur hoc ſonare qui facit
Q VIVS ut TROIA atq; MAIA de tribus uocali
CVI SVPER nil ut iuuetur a propinqua conſona
Q nando Q VIVS longa prior ē facta cū ſit cōſonās
Hæc putaui colligenda.tu ſequere quod uoles.
Nec minus natura uaria eſt conſonis in litteris.

Digerunt quidem magiſtri quando pueros imbuunt.
Sed rudes ne prægrauentur parcius diſcriminant.
Nam nouem mutas uocarunt.ſemiuocales item
Eſſe ſeptem tradiderunt.ordo uterq; notus eſt.
De nouem tres ut uacantes ſeparandas conuenit
Vna nam ſpiramen addit omnibus uocalibus
HASTA quādo & HEDERA dicis HISTER HOSPES atq; HVMVS
Q uattuor ſolis adhæret conſonantum litteris:
Inſerit ſi quando græca ſermo noſter nomina.
Cū CHOROS RHAMNVM neceſſe eſt PHYLLIDA an THYMVM loqui.
Sola nec uocalis uſum nec tuetur conſonæ
Tempus aut miniſtrat ullum breuibus uſq̄ ſyllabis
Et tamen uim conſonantis adimit una in ſyllaba
Prædita eſt quotiens duabus. V.&.I.uocalibus.
HVIVS an HVIC ſolemus nam frequenter dicere
V.digammon eſſe:nunc iam non ſinit nec conſonā
Eſſe:quia ſemper neceſſe eſt cum carens ſpiramine
Ante uocalem locatur:VT VIGOR VALENS VETVS.
K. ſimiliter otioſa cæteris ſermonibus
Tunc in uſu eſt.cum KALENDAS.adnotamus KAPVT
Sæpe KAESONES notabant hac uetuſti littera.
Q .uacare prorſus omni diceremus ſyllaba:
C.quod eius inuenitur poſſe ſubdi pro ſono:
Caſus unus ni probaret rectius poni ſemel
Syllabam iunctis duabus cum facit uocalibus
Vt ſatis ſummus locuti iam priore pagina.
Nunc loquar natura quæ omnibus quæ & ſingulis:
Nulla nam mutis facultas ad ſonum edendum data eſt.
Labra fixa uincta lingua eſt.exitus nullus patet:
Nexa ſi non adiuuetur cuilibet uocalium.
Nanq;.B.uel.C.ſonare porro.D.G.& cæteras
Q uiſq; at ſi non reſignet labra uocalis comes
Syllabam fingas ut ante litteram qui proferas:
Semiuocales uidemus oris exprimi ſono
Poſſe:uel ſola adhærens nulla uocalis licet
Exitum plenum miniſtret nuncupandæ litteræ.
Verum.n. binæ ligari non queunt mutæ ſimul.
Syllabæ ſi quando binas poſtulabunt conſonas
Nominis uerbiue cuiuſq; tenent primordia:

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

E.modo aut.P.copulare ſubditam.T.ſic ſolent
Non priores & ſecunda dum latina in ſyllaba
NACTVS ut dicas uel APTVS SANCTVS aut NEPTVNIVS.
Cæteris natura non eſt ut duæ iungi queant
Semiuocales oportet ſegregare attentius
Q uas quidem quia nominatim uerſus indi non ſinit
Ordinis ſignabo numero quæ ſit hæc quam diſſeram
Titulus præſcribet iſte diſcolor ſinopide
E.L.M.N.R.S.X.
Prima mutas nec ſequetur nec poteſt præcedere:
Ipſa gemina nec locari: ſimplici in uerbo poteſt.
SVFFICE & SVFFER uel oFFER eſt quidem duplex ſonus
Partibus ſed ex duabus uerba coniungi uides
Et prior non hac eadem terminatur littera
Sed ſonum confundit ipſa partium conliſio.
Q uattuor poſt hanc locatas græcus udas nominat
Lubrica eſt natura in illis nãq; & alternus uigor:
Nunc.n.uocalis uſum nunc miniſtrant conſonæ.
Et pedum uel hinc uel inde ſubleuant diſcrimina.
Hinc ſibi primam atq; quartam ſemiuocalis poteſt
Subdere iſtam quam loquebar quando FLABRA & FLOSCVLVS
Atq; item frugem atq; FRONDEM nomina ſed talia
Non item poteſt ſecundam copulare & tertiam
Q uia ſecunda mugit intus abditum & cæcum ſonum.
Tertiam nec ullus illis ſermo romanus ligat
Nec ſinas errare puerum quando DAPHNIN ſcripſerit.
Semiuocalem locandam primam ut iſtam exiſtimet
Q uippe nos ſi quando græcum.φ.neceſſe eſt exprimi
P.&.H.ſimul ſolemus:non latinam hanc ponere.
Cuius a græca recedit lenis atq; hebes ſonus.
PHOSPHORON PHRYGASq; nam uel PHILVM ſic ſcribimꝰ
Conſonas autem per omnes quæ quibus iungi queant
Q uas uetet natura iunctas conuenire in ſyllabam
Ire iam nunc ideo nobis uiſum eſt conſultius
In breue ut redacta ſylua demeret caliginem
Neu ſubeſſe præter iſtos:quos loquar:caſus plures
Q ui pedum turbare normam: lædere autem metrum queant.
Præter udas ergo ſupra iam duas quas rettuli:
Hæc ſibi nullam ligare ſemiuocalis poteſt.

Q uattuor poſt hac loquemur:ordine udas debito:
Q uas priores ante nullam conſonam præponimus.
Vt caput uerbi incohare conditæ ſimul queant
Subdimus mutis earum plurimis tantum duas.
Primam atq; quartam quod palam exemplis erit.
Nanq;.B.C.G.deinde.P.priores ponere
Singulas poſſis ut uda prima ſic ſubiecta ſit.
BLANDIOR cũ dico CLVDO.GLEBA.PLEBS aut PLINIVS
D.cum hac nunq̃ coibit.Q .magis nunq̃ poteſt
T.poteſt ſi quando græca miſta ſunt uocabula.
TLEPOLEMVS ATLAS:nam ſolemus inuenire in uerſibus.
Vda quarta præter iſtas quattuor quas rettuli
Amplius.D.T.priores ſubſequetur:ut puta
BRVTVS & CRASSVS fuer.DRVſus & GRAcchus PROcas
TROSSVLVS:iam ſex habemus ante mutas redditas.
Cæteræ quia tres in uſum ſyllabarum non cadunt
Semiuocalis quod una præfici poſſit tenes:
Vda quarta præter iſtas cæteris non ſubditur.
Et ſecunda pœne ſolis conuenit uocalibus
Seu loco prior locetur ſeu iugetur alteri
MANE cum dicis uel VMBRAM ENSIS AMBO & talia
Tertiam udam ſibi uidetur poſſe ſolam iungere
Sic tamen ut non in priore ſed ſequenti ſyllaba
OMNIS ut dicas uel AMNIS uda quæq; cum ſequi
Alteram non poſſit udam dum ſit una ſyllaba
Omnis uda cum gemella rite coniungi queat.
GALLVS ut:uel AMMIANVS ANNVS & TYRRHENIVS
Nec ſecus mutas uidemus poſſe geminas currere
OBBA & ECCE REDDE & AGGER ATTIVSq; & APPIVS.
Hanc tamen græcus ſecundam tertiæ ſic præficit
Syllaba prima latinæ quod nequire diximus.
Q uãdo MNEMEN atq; MNASTHAE dictitatq; MNESTHEA
Interim compellit illam δελτα nunc nunc ταυ ſequi.
Κνωσσον & Τμωλον uidemus nanq; græca nomina
Tertia uda ſic uidetur poſſe.G.mutam ſequi
Graia uerba quando in uſum ſermo noſter ſuſcipit:
GNOSIOS ſi dicere arcus:inſulam aut GNIDVM Velis
Scribimus prænomen unum &.C.quidem præponimus
G.tamen ſonabit illic quando CNAEVM enuntio.

Aſperum quia uox ſonorem leuiorem interpollat.
Vel priores. G. latini nundum ab apice finxerant.
GAIVS prænomen inde. C. notatur. G. ſonat.
SIC AMVRGA: quia uetuſte ſæpe per. C. ſcribitur
Eſſe per. G. proferenda crediderunt plurimi
Q uando αμοργη græca uox eſt γαμμα origo præferat.
Ille contra dicat unde. C. ſonare debeat
G. tamen mox tertia uda rarius componitur
Q uando GNATVM nominare dicere an GNARVM uoles
Nãq; MAGNVS DIGNVS AGNVS SIGNA PVGNA & talia
Syllabæ cum ſint ſecundæ non ita impugnant pedes:
Q uis iugatis impediri cum caput uerbi tenent
Sæpius ped es uidemus: ut ſuo promam loco:
Ammonet nunc ordo ſextam ſemiuocalem loqui
Q uæ ſonum nobis miniſtrat σιγμα quod græcis ſolet:
Viuida eſt hæc inter omnes atq; denſa littera.
αρκτικον græci uocarunt adſeruntq; exordiis
Et probant mutis eandem pene cunctis præfici.
Cum σβεσεν: σθενος q; dicunt σκηπτρον & quando σπαθα
σταμνα dicunt σφιγγας atq; σχηματα atq; udæ quoq;
Poſſe præponi ſecundæ ſic apud graios uides.
σμηγμα ſi quando an σμαραγδον σμιλον uel nominant
N. ſolum non uidetur poſſe ſubdi: quia loco
Intimo fauces prope ipſas litteras hæc excluditur.
Dentibus σιγμα atq; labris proximam ſedem tenet.
σιγμα quis poſſit negare quod det adiunctum ſonum.
Cum ſonis utriſq; conſtet. ζ. quod græcum duplex
Nomen & ſi non uidebor ttadere exempli loco
Syllabis ſedet ſecundis quando proſa oratio eſt'
Verſus ut quadre reſiſtat nec propaget terminum.
NESTORIS ſi forte nomen diuidendum incurrerit
N. &. E. uerſus prioris obtinebunt: extimum
SIGMA uerſus in ſequentis atq; ταυ exordium:
Nos tribus mutis eandem poſſumus præponere:
Nulla cum ſic poſſit ante ſemiuocalis dari.
SCVTA nãq; SPATIA dico STAMINA atq; hoc genus
Et duas ſimul ligare ſola conſonans poteſt.
SCRINIVM STRVEMVE quãdo SPLENDIDVM ue dicimus
Tres tamen nunq̃ coibunt uda niſi tertia

Semiuocalis ſuprema duplicis reſtat ſoni
Præfici in uerbis latinis iſta nec uocalibus
Poterit unq̃ tantum abeſt ut conſonis
Ipſa cum conſtet duabus comparata conſonis
Syllaba quacunq; ſane ſubditur uocalibus.
Q uando REX CALIXVE dicis PAX LATEX APEX SENEX
Ante uocales locatur ut in ſequenti ſyllaba.
FAXO ſi dicas uel AXIS NEXVS VXOR. NOxia
Tantum apud græcos uidemus incohantem nomina.
Q ui ξενουξεσι θον loquuntur ξουθον & ξηνιησ.
Conſonis præfertur autem ſi dirempta ſyllaba eſt
Nominis uerbiue: cuius cum latinis ſermo ſit:
Expuli cum dico: & Exta: ſeu quis excuſſam comam
Dicat: aut Exlex: & illud hoc ſine Exquiram prius
Adde & Exſortem uel iſtis ſimile ſi quid finxeris
Muto uel partem prioris ſi fit hirtum ſylllabæ:
ECFER ut dicam: uel illud hoc tibi EFFECTVM dabo.
Verba contra ſeparata quando ſic cõnectimus
Hanc ut ante deſinentem ſubſequatur conſonans
E. ſat eſt ſolum locare: quia duplex eſt conſona.
Tres uidentur ſyllabam unam conſonantes edere.
Hiſpidum quod porro ne ſit dico &. E. bello uiros.
Dico &. E. pago reuerſos dico &. E. foro domum:
Aſt. n. graius locabit quandocunq; hanc ultimam
Siue in uno comprehenſam ſiue uerbo pari
Conſonam nun qui iugabit quia ſono leui ſtudet.
Nam niſi uocalis adſit uertit hanc in ſimplicem.
Καππα. n. ſolum ſonabit σιγμα uero excluditur:
Sic & εκπληξαι loquuntur ſic & εκπερσαι πολιν
Sic & illud εκστοματοσ εκκεκοφηται ξιφη
Sic & εκπαντων ſolute ſic & εκνησου facit.
Litteras autem receptant ſæpe ternas ſyllabæ
Nec minus ſæpe & quaternas: porro quinas partius
Eſſe quia uocalis una debet una in ſyllaba
Vel duæ diphthongos edit: quando uocalem ſonum.
Inde rarum eſt conſonantes addere uni quattuor
Q uia uetat natura mutas iungere una in ſyllaba.
Semiuocales iugari ſæpius deprendimus:

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

In quibus iam ſcimus udas computari quattuor.
Syllaba ergo quando quinq; litteris componitur:
Conſonas duas neceſſe eſt & tot udas copulet:
Poſſit ut uocalis una: ſyllabam talem dare.
Ergo FRONS & GLANS uidem⁹ eſſe quinas litteras
Cōſonans nam prima & uda poſt modo uda & cōſonans
O. tenent utrinq; iunctam: ſic &. A. cum GLANS erit.
Eſt & uda quando ſola dantur & tres alteræ:
Conſonans cum ſit bis una ſit ue duplex tertia.
STANT. n. cū dico uerbū. T. ſecūda. T. & ultima eſt.
STRIX ue ſi dicam ſupremam duplicem eſſe pſpicis.
Porro cum diphthōgos inerit: FRAVS ut ſcribi ſolet
Et tribus uidemus unam: quæ eſt uda conſonis.
Nec monet eſſe litterarum ſyllaba una ſex poteſt
Græca cum duplex duabus ſoluitur noſtratibus.
Dixerit ſi forte quidam SCROBS abunde foſſa eſt.
STIRPS uelut dixit diſertus Gracchus alter Gaius
Græcus hoc caſu nequibit ſyllabam talem dare
Nec dabit per ſe ſeorſam & reſiduam nominis
Aeque diphthongo coactam promet & pluraliter.
Nanq; declinare græcis ſæpe ſic αισχρους ſolent.
αι: prior ſi ſeparetur ſex erunt ſuperſtites
αρκτικου nā cernis eſſe σιγμα primum & ultimum:
Alteram diphthongos auxit copulando litteram
Conſonans & uda complent ſyllabam ſenariam.

NVNC per ipſas ire pergam ſyllabas: quæ uerſibus
Scrupulum ſolent mouere: ratio ſi non cernitur.
Sed quoniam exemplis heroi carminis uti
Res monet: ut pedibus ſiſtat ſua regula iuſtis.
Seu uitium inceſſit metri ratione probemus.
Aptius eſt nobis ſimili decurrere norma
Diſcolor alternos referat ne pagina uerſus:
Spectandis pedibus quæ ſunt nimis obuia mittam
Natura longas quid. n. tractare neceſſe eſt?
Aut facili poſitu & plana ratione patentes?
Q uæ pueris etiam promptum eſt occurrere paruis
Nec mihi græcorum ratio eſt attingere κοινας.
Q uarum rarus ineſt noſtris in uerſibus uſus:

Nec tanta in pedibus uenia conceditur uti
E breuibus quoties longæ redduntur oportet.
Verſificatorem quid littera quæq; miniſtret
Diſpicere: atq; aptas natura iungere ſecum
Vel diſcordantes mutatis uincere uerbis.
Conſona ſed ſane gemina eſt cum prædita uerbo
Seu medio in pede ſunt: ſiue has pes proximus inſert:
Q uā dubias pedibus ſoleāt adferre figuras:
Vt poſſum paucis nitar diſcernere uerbis.
Syllaba prima breuis quēcunq; pedem generabit.
Longa fit a geminis quibus indita conſona uis eſt:
Seu pariter iunctæ ſuberunt ue in parte ſequenti
Seu ſunt diuiſæ finemq; caputq; tenentes
Exemplis manifeſta magis reddenda uidentur.
POST quam res: prior eſt iunctis adiuta duabus.
Subiectis æque fiet cum dicimus AGROS.
AT Tu ſume pedum: diuiſas cernis utraſq;
Dactylon hæc eadem poterit toties dare formam
Q uando breuem mediam breuis æque tertia claudet.
NVNC age. NESCIO qs: nec non & BELgica collo
Vda etiam quocunq; loco ſeu ſubdita detur.
Libera ſeu uerbo quaſi conſona curret in uno.
ARMA uirumq; cano: duris agreſtibus ARMA:
Si ſit longa prior mox hanc correpta ſequatur
Vocalis uerbi pariter cum fine reſiſtens
Syllaba quæ adiaceat geminis exorta ſonoris
Non ſemper uideas ſpondæon poſſe creari.
Q uia mutas ita coniungi natura recuſat:
Vt pariter poni poſſint in parte ſequenti.
Vdas nec poſſis unq̄ præponere mutis
Nec tempus præſtant udæ cum ſubiiciuntur
Nominis in capite aut uerbi. ſupereſt igitur quid
Vt ſint diuiſæ ſubduntur quando trochæo
Vnam detineat ſequitur qua ſyllaba primam:
Atq; ita uocalis ſuperet non ſola trochæo
Altera ſuccedat qua proximus exoritur pes.
Et quis Cuiq; dolor uicto quæ gloria palmæ
Poſtquam Res aſiæ: geminum hoc exemplar habebis:
Ergo ut uocalis remanens in fine trochæi

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Et uerbi finem faciat ſpondæon & edat:
Vnicus efficiet caſus ſi qui ſequitur pes.
Naſcatur certis quas debet habere ſonoras
Dum caput obtineat fortiſſima littera uerbi.
Hæc quæ ſit iam ſcire potes ſi prima tenebis
Q uæ tibi cum loquerer ſeptem quoq; ſemiſonantes.
Diſcreui: titulo & numero ſignante notaui.
Hæreat ergo animo ſexta hinc tibi uiuida parq;
Littera de numero quam dixi ſemiſonantum
Q uæ ſibi tres tantum poterit ſubiungere mutas.
Si quando SCVTVM SPVMAS uel ſtamina dico.
Hæc ſola efficiet nudo ut remanente trochæo:
Spondæum geminæ poſſint firmare ſonoræ.
Exemplis an praua ſequar: uel recta probato.
Q uiſq; SCIRE cupit uel quiſq; SCRIBERE curat
Ante STARE decet cum dico & ſeparo uerbum
Ante Steſichorum uatem natura creauit.
Vltima uocalis remanens finiſq; trochæi
Excipitur geminis: quis proximus exoritur pes:
Q uæ quāq̄ capite alterius uerbi teneantur
Sufficiant retro uires & tempus oportet.
Conſona quod debet geminata referre priori:
Nam cur ſpondæo credas non reddere tempus
Q uæ tali poſitu cum dactylus incidit obſtant.
INCIPE ſi dicas & SCIRE aut SCRIBERE iūgas
C reticus efficitur quis uiribus ergo nocebit?
Subdita præteritæ cur hiſdem uiribus æque
Tempora non præſtet cum ſit ſubiecta priori?
Q uin mirum magis inuenias ut tempore duplo
Semiſonans iſtæc pariterq; & muta cohærens
Correptam retro nequeant augere trochæi.
Nam niſi uocalis producta ſequatur utraſq;
Tertia quas dixi nullum poterunt dare tempus.
Scire &.n. cum dico & ſtare Spumeus amnis
Tertia uocalis producta adiungitur illis.
Atq; inde accipiunt uires proſuntq; priori.
Si fuerit correpta nihil præſtare ualebunt.
Cum Scapulam: Spatiū. Stimulū ſubiungo trochæo:
Q uippe pedem primum niſi pes comitabitur alter

Deſinit eſſe caput uerſus & proſa loquela
Pes &.n. ſpeciem metri nunq̄ facit unus:
Q uin uariis pedibus loquimur ſermone ſoluto:
Nec metrum facimus quia fungimur ordine nullo:
Adde quod hic primum cernis nutare trochæum
Q uem tantum in fini ſumunt hæroica metra.
Cui ſi dactylici generis ſubiungitur alter:
A geminis ortus cui ſit quoq; tertia longa:
Cum fit dactylus ipſe ſimul quoq; reddat oportet.
Spondæum pleno qui tempore ſolus egebat:
Cum correpta adeo uocalis tertia curret:
Si poſitu longa efficitur: pedis efficit orſum:
Dactylicumq; parat iam rite effingere metrum.
Suggerit & tempus quantum producta ſolebat.
Q uod nos exemplis æque firmare decebit.
Vnde SCISSa coma eſt: aut unde SPISSA corona.
Ecce STAGNA madent triplici ſic ſyllaba pacto.
Temporis acceſſu non tantum eſt reddita longa.
Sed dedit & uires geminis augere trochæum.
Dactylus in breuibus uocales quando ſupremas
Seruabit uerbiq; ſimul cum fine reſiſtet
Si pedis alterius primordia conſona & uda
Subnectent: pes incolumis uegetuſq; manebit.
Conſona ſi gemina eſt qua proximus incipiet pes
Cuius principium ſexta hæc quam dico tenebit:
Dactylus ille prior q̄uis ſermone peracto:
Diſcretus liberq; pedis compage ſecundi:
Sentiet acceſſum momenti & temporis auctum:
Exemplo uerſus unius utrunq; probabis:
Ante ſupinatas aquiloni oſtendere GLEBAS
TENDERE cum uerbi finem ſimul & pedis explet
Nil obſtant pedis alterius modo conſona & uda.
Syllaba ſi contra ueniat qualem modo dixi
Temporibus uitiatus erit pes integer ante.
Ante ſupinatas aquiloni oſtendere STrages.
Tertia ſi longa efficitur pes creticus exit.
Vel tu finge aliud dum talis ſyllaba detur
Sed nullam inuenies niſi littera ſit prior iſta:
Q uæ ſexto proſcripta loco eſt: atq; ordine earum.

VNiVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Dimidium uocis quas edere diximus ante:
Syllaba difficilis quoties correpta ſecunda
Indiget auxilio:quo tempora bina miniſtrat.
Dactylus inde magis ſpondæus rarior exit.
Nam cum finitur uocali ſermo:trochæum
Deſſituens.iam pes in dactylon ire uidetur.
Inq; breues geminas longam laxare ſecundam:
Spondæus quo more ſolet dare dactylon ex ſe.
Q uippe ubi ſola manet uerbi uocalis in imo
Et breuis hæc abſciſſa etiam comitemq; requirens:
Nullaq; conſona iuncta parat dare temporis auctum
Nil iam ſpondæo uideas ſupereſſe relictum.
Vel tu ruricolæ primum decurre Maronis
LIBER & ALMA CERES.& FERTE SIMVL Dryadeſq;
MVNERA VESTRA CANO.& ſtudiũ cui PRIMA Frementẽ.
IPSE NEMVS tunc DIQ VE DEæq; atq; ARVA Tueri.
Q VIDVE NOuas:& Q VIDVE SAtis:& TEQ VE SIbi mox.
NEC TIBi regnandi ueniat tam DIRA Cupido.
ANNE NOuum:nunc IPSE TIBI plus PARTE RElinquit.
VERE NOuo gelidus canis:& TAVRVS Aratro.
Et quid Q VAEQ VE Ferat regio:& quid Q VEQ VE REcuſet.
Bis decies unumq; ſupra niſi fallimur ecce
Dactylon efficiet talis quem dico trochæus
SPondæum & nullum potuit dare uerſibus iſdem.
Nanq; etiam duplex quæ nobis una relicta eſt
Principium uerbi quoniam proferre latini
Non ualet & tantum uocalis ſubdita currit:
Cum græcum inciderit nomen quo poſſumus uti
Si poſt dactylon accedat nil tempora duplo
Officiet gemini poterunt quod pandere uerſus.
Pontibus inſtratis coniunxit littora Xerxes
Sanguine turbatus miſcebat littora Xanthus.
LITTORA pes longa conſtat breuibus quæ duabus:
Tempora nec lædit duplex quin dactylos extet.
Pro duplici contra gemina eſt ſi conſona lædit.
Pontibus inſtratis coniunxit littora SCIRON
In tantum uegeta eſt & uiuida littera ſexta:
Cum prior eſt & muta loco ſubiecta ſecundo:
Arcticon id circo Stœchion græcia dixit.

Sed non principium nunc nominis incohat ipſa:
Cum duplicem reddit ſequitur ſed pone priorem.
Cum XANTHVM XERXEN aut XVTHVM & talia pono:
Nam.ξ.quod græcis cõmune uidemur habere
Καππα & σιγμα facit non σιγμα &.K.ſecundo.
Nec ſonus ex illis idem nec littera prima.
Q ue cum mutatur:mutatur origo ſonandi:
Sic ξερξης duplicem præſtat σκηρων aliquid plus
Vt ſupra oſtendi cum ſcire & ſcribere curas
Vel SCVTVM: SPATIVM: SPVMAS: aut STAMINA dixi.
Imo uelim ſpectes q̃ multa occaſio detur.
Cum remanet nutans etiam:dubiuſq; trochæus.
Dactylus ut crebro ſpondæus rarior extet.
Syllaba uocali quando eſt finita ſecunda:
Tertia uocalem ſi ſubiicit hiſcere credas:
Eſt tamen exemplum uocalis conſona ſi fit:
Ante IOVEM nulli ſubigebant arua coloni.
Vocalem mediam ſi conſona ſuſcipit una
Dactylus incolumi conſtabit lege ſonoq;.
Ante Tibi eoæ Atlantides abſcondantur.
Conſona ſi mediam determinat altera porro
Vocalem adnectet ſimili pes lege probatur.
VENIT ET upilio:tardi uenere ſubulci.
Si mediam uocalis habet quam conſona & uda
Excipiunt:nequeunt geminæ uexare priorem
VNDE TREMOR terris:aut hoc percuſſa Tridenti.
Dactylus efficitur:nam longa eſt reddita prima:
Et mediam nil uda iuuat:quæ ſubdita currit.
Sic manet VNDE BREVIS. ſic & Precuſſa TRIDENTI.
Syllaba ſi contra fortiſq; & uiuida detur:
Vnde SCIRE potes percuſſa ſpumat harena:
Reddet ſpondæos iuſta ratione locatos.
Nec modo quia uerbo finem facit VNDE putato
Sic cecidiſſe magis ſermone notabis in uno
Congruere:ut caſſæ pariter ſint conſona & uda:
Et ſolem geminum:& DVPLICES ſe oſtendere Thebas.
Et DVPLICEM mediam non poſſit reddere longam.
Perſpicis udarum q̃uis modo fiat inanis
Subiectæ quotiẽs & iuris ſunt alieni:

VNiVERSIDAD
DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Hoc & diuerſa melius ratione patebit:
Vocalis mediæ nam quando reſidet in udam
Tertiaq; accedens ſimilem geminauerit udam:
Spondæus plenus reddetur temporibus pes.
ATTOLLITq; animos pœnorum qualis in aruis
Et TYRRhena pedum circundat Vincula plantis:
Nec non uocalis primæ ſi quamlibet udam
Contineat: ueniensq; aliam ſubiecerit udam:
Præpoſitam longæ ſpondæon cernimus edi.
PALlenen hun & nymphæ ueneramur & ipſæ
Tyrrhenas i ſterne acies: tege pace latinos.
Si fuerit correpta ſequens: & tertia talis
Iungenda eſt: pes ſic geminis fit dactylus udis:
Spondæum qualem geminæ fecere priores.
PALLADIA gaudet ſylua uiuacis oliuæ
PARRHASIO dictum panos de more lycæi.
Cur tantum ualeant udæ modo reddita cauſa eſt.
Conſona quia uis eſt illis nunc libera: nanq;
Vtraq; complexu alterius nec ſubdita currit:
Inter uocales poſitas nam cernimus ambas
Quattuor udarum primam quartamq; uidemus:
In pedibus uarias effingere poſſe figuras.
Vda ſecunda ſed his: & tertia diſſimiles ſunt.
Conſona nulla poteſt quoniam ſociare ſecundam
Sermone in noſtro: ſicut poſitum ante tenemus.
Tertia non aliter mutæ ſubiungitur uni.
Quã quotiens GNæũ GNarum: GNatũq; loquemur
Syllaba dum primas habeat geminiſq; creetur.
Has etiam geminas pedibus ſimiles dare formas
Inuenies: geminæ quod prima & quarta dedere.
Talia FLAMMATO ſecum dea corde uolutans.
Non ANNI domuere decem: non mille Carinæ
Quam Multa in tectis: una cum gente tot annos
Dactylus hinc etiam reddetur talis ut illic.
Quem Mea carminibus meruiſſet fiſtula caprum.
ANNVVS exactis completur menſibus orbis.
Nec non & mutas geminas componere poſſis.
OBBA & TVCCA uelut: muris uelut addit AGGer
OPPius aduenit: comes eſt quoq; TETTius illi.

Vda igitur nunq̃ præbebit ſubdita tempus:
Præbebit uerbo deprenſa aut nomine eodem.
Replet cum dico ſubiecta eſt uuida mutæ.
ATLAS ut græca: ſic profero uoce latina.
Vda ſecunda utinam noſtra ſic uoce ſederet
Exemplo ſat erit. qui dixit membra PYRACMON
Tertia tum CYCNVS & quarta frequẽtior his eſt.
Nam mutis docui ſubiectam hanc omnibus eſſe.
FABRICIVM dixit: Sacrum qui limite Quadret.
AGRICOLA & Vepres: dixit ſaliere per Vtres
Tempora ſic præbent Vdæ cum ſubiciuntur.
Si par ſermonis perſtat nec fine Trochæi
Finitur: geminæ præbebunt tempora mutæ:
Quæ ſecum iungi poſſunt: ut diximus ante.
Siqua prior: ſeu poſterior correpta locatur
Sermonis dixi non hanc pedis eſſe priorem
Cum prior eſt duplici exemplo contentus abito.
Et genus inuiſum: & Rapti: prior hic breuis eſt RA
Longa fit a geminis quas proxima ſyllaba præbet.
Eiuſdem uerbi nam. P. ſequitur ſimul &. T.
Quam facile accipiter SAXO ſacer ales ab alto
Pro geminis duplicem recte ſubiungere poſſis.
Sic reddunt longas: quod dudum poſſe negaui:
Finitur quoniam pleno tunc ſermo trochæo.
Nunc ſermo incolumis ſibi uires ipſe miniſtrat
Viuida nec præſto eſt totiens tibi littera nota.
At quotiens correpta ſequens eſt ſyllaba poſſe
Spondæum fieri ſi ſyllaba tertia tales
Subſtituat geminas: exempla tibi totidem do.
Efficit obiectu laterum quibus omnis ab alto.
Nunc illa Exceptum correptas cernimus ambas
Sermonum uoces poſitas in parte ſequenti.
Sed tamen has etiam reddet tibi ſyllaba longas.
Tertia quæ geminis conſtat ſubiecta ſonoris
Quia ſermo ipſe manet nulloq; eſt fine reciſus.
Forſitan hunc aliquis uerboſum dicere librum
Non dubitet: forſan multo præſtantior alter
Pauca reperta putet. cum plura inuenerit ipſe.
Deſes & impatiens nimis hæc obſcura putabit.

Pro captu lectoris habent ſua fata libelli:
Sed me iudicii non pœnitet. hæc bene uobis
Commiſi: qnibus eſt amor & prudentia iuxta:
Et labor in ſtudiis ſemper celebratus inhæret.
Vos ſequar in ueſtro ſatis eſt examine cautum.
Hæc ego cum ſcripſi bis quinis menſibus æger
Pendebam ambiguũ trutina ſub iudice corpus:
Alternum nutans & neutro pondere ſidens
Nam neqꝫ mors auide nigros pandebat hiatus:
Nec uitam forti retinebant ſtamine parcæ.
Sic uarios tam longa dies renouando dolores
Duxit ad hoc tempus: ſemper ſine fine minando:
Cum potui tamen obrepens incepta peregi:
Quo uitæ dubius uel ſic uixiſſe uiderer.

DE VOCE

NVLLA uox humana conſtat abſqꝫ ſeptem litteris:
Rite uocales uocauit quas magiſtra græcia.
Quicquid audis præter iſtas pars ſoni non uox erit:
Quinqꝫ contenta eſt figuris romuli latinitas.
Η. & . ω. longas. n. nos non habemus litteras:
Nec breues ſemper uocamus his duas contrarias.
Cæteras tres: quæ ſuperſunt: dichronas cognominãt:
Corripi quod ſæpe eædem ſæpe produci ualent.
Porro cunctas noſter uſus quinqꝫ uocales ſuas
Corripit: quod nunc eaſdem nunc eaſdem protrahit.
Vtitur longis ſed hiſdem breuibus æqꝫ fungitur
Nec breuem ſemper requirit ſemper aut quæ longa ſit
Omnibus ſed quinqꝫ ſemper utitur ceu dichronis.
In breui ſed tempus unum eſt: bina longæ poſſident:

De SYLLABIS.

VNA uocalis iugata conſonanti aut pluribus
Syllabam reddat neceſſe eſt: ſyllabam græci uocant
Ore quod ſimul profectæ copulant unum ſonum.
Vinculum nam ſignat iſta congregale dictio.
Et tamen uocalis una quando pars ſermonis eſt:
Syllabam dici neceſſe eſt cum ſit una littera.

DE POSITIONE LONGIS.

CVM breuis duas habebit adiacentes conſonas
Siue ſecum uel ſequenti copulatas ſyllabæ,
Singulæ uel diuidentur: longa fiet e breui.
Non ſecus producta quaſi temporis dupli foret.
Nec minus longam probamus: una cum duplex erit
Quia duarum conſonantum uim ſuo præbet ſono.
Vel gemellis coniugamus ſyllabam uocalibus.
Miſceant ſonum neceſſe eſt. iure diſtent temporum
V. & . E. ſimul iunctæ uel cum illa ſingulæ
Quinta quæ uocalis eſt: longam creabunt ſyllabam
I. & . V. non hoc ualebunt ſiue præſint alteri
Vel ſibi cum copulantur: quia prior fit conſonans:
Illa quæ remanſit: inde tempus unius tenet
Sine duplũ quale & omnis quando producta eſt habet
O. cum. E. tantum iugatæ longa ſemper ſyllaba eſt.
Cum duas ſermonis uſus compræhendit ſyllabas.
Hoc ut exemplis probemus reſqꝫ ut omnis clara ſit
Ante quæ natura quæqꝫ ratio ſit dicam pedum.
Sed prius nitar docere ſimplices quos nominant:
Vna uis quod ſyllabarum eſt: quando binos ſcandimus
Ergo cum duas uidebis eſſe uinctas ſyllabas:
Effici pedem neceſſe eſt: ſint breues ambæ licet.
Vna longa non ualebit edere ex ſeſe pedem.
Ictibus quia fit duobus non gemello tempore
Breuis utrinqꝫ ſit licebit: bis feriri conuenit:
Parte nam attollit ſonorem parte reliqua deprimit.

De ARSI ET THESI

ARSIN hanc græci uocarunt: alteram contra θέσιν
Vna porro bis feriri quando poterit ſyllaba
Temporum momenta ſane lege certa diuidunt
Seu duas: pes quiſqꝫ iunget ſiue plures ſyllabas.
Aut. n. quantum eſt in ἄρσει tantum erit tempus θέσει.
Altera aut ſimplo uiciſſim temporis duplum dabit
Seſcuplo uel una uincet alterius ſingulum.
Quicquid iſtis diſcrepabit abſonum reddet melum
Latius tractant magiſtri rhythmici uel muſici
Non uiam metri ſtudemus parte ab aliqua pandere
Ergo cum reddenda rurſus hæc erit diſtinctio:
Qua pedum natura poſcet ſatis habebo attingere.
Nunc pedes accedo primos quos uocant diſyllabos.

DE PEDIBVS DISYLLABIS.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

PRIMVS ille eſt iure primus ηγεμων qui dictus eſt.
Auctor & ductor melorum qui duas breues habet
Ante.n.breue eſt creatum:redditum longum dein.
Sicut unum numerus anteq̃ ſecundum prodidit.
Ergo natura repertus iure princeps dicitur.
Ante quem non eſt creatus:quem ſecuntur cæteri.

De PYRRHICHIO ET SPONDAEO

διβραχυν dixere græci:quod ſit ambabus breuis.
πυρριχιος idem uocatur:quippe & aptus pyrrhichæ.
Tam cito motu recurſat:q̃ breues hi ſunt ſoni.
Tertium det recto nomen lege nam metri uetor.
παριαμβος nanq; dicunt:ſi probatis εκτασιν.
Ars uetat primæ negare ſpatia bina ſyllabæ
Reddere autem pedibus hiſdem plura cogor nomina.
Ne quis erret quando nomen aliud alibi inuenerit:
Ac putet pigrum uel artis uſq; ad iſta neſcium.
Huius exemplum uidebis eſſe:cum dices HONOR.
Eſt huic aduerſus ille qui duas longas habet.
Syllabis compar priori:temporis duplum merens.
Qui quod in templis canorus a ſono uocis malæ.
Auribus libantis obſtat & fauet SPONDEVS eſt.
Hunc ſonabis:ſiue REGES:ſiue CIVES dixeris.
Verum uterq; quantum in arſi tantum habet in theſi.
Temporum menſura diſpar:lex ſoni communis eſt.
Qui breuem primam tenebit:deinde longam ſyllabã:
Erit IAMBVS pes uirilis:acer:& raptim citus.
Nec minus currit TROCHEVS lege uerſa temporũ
Syllaba longus priore parcior nouiſſima.
χορειος idem nuncupatur a magiſtris plurimis:
Terna rite partientur ambo uicibus tempora
αρσις unum poſſidebit:quando IAMBVM partior
Fiat alternũ neceſſe eſt cum TROCHEVM diuides.
Vis IAMBVM: dic PARENS:uis TROHEVM: ROMA dic:
Hactenus uiciſſitudo uertitur diſyllabum:
Nam quater reciprocantur numerus & tempus dulpex.
Octo porro procreantur:quos uocant triſyllabos.
τριβραχυν primo loquemur:tunc ſequentur cæteri:
Vt pedes ſibi recurſant temporum aduerſi uice.
Nanq; huic aduerſus ibit:qui tribus longis patet.

Hunc MOLOSSVM nominarunt:hunc & ιππειον uocant.
Temporum tria ille habebit:iſte duplo tenditur
Quæ tamen cum partieris: ſimpla duplis reddito.
Forma talis eſt minori:ANIMA quando dicimus.
Hic trilongus tunc ſonabit:quando ROMANVS loquor.
Qui breues primas habebit atq; longam tertiam:
Is erit αναπαιστος ſatis uides quot ſit iſte temporum:
Verſus hic nuſq̃ uacillat:hoc ſuo reddam loco.
Huius exemplum tenebis quando POPVLOS nominas.
DACTYLVM poſt hunc loquemur . nam priori aduerſus eſt.
Ordinis ſitu repugnans:temporum conſors modo.
Nam breues longam ſequuntur quando dico ROMVLVS.
Horum uterq; tempus æquum librat arſin cum theſi:
Cum duas longas ſequetur una breuior ſyllaba.
Pes erit βακχειος αντιβακχειος autem tunc erit
Cum breuem primam locabis & duas longas dein.
Nomina aut uertes uiciſſim:cum priorem dixeris:
Antibacchium nominato qui redit contrarius.
Temporum menſura par eſt bina ternis appara.
Vt pedum natura poſcet ante uel retro breuem:
Forma ut eſt ROMANVS ille:ſic CATONES alteri:
Septimum pedem loquemur quem uocant αμφιβραχυν
Cum duæ breues utrinq; media longa ponitur.
Quale ſi uelis AMOENVS aut AMICVS dicere:
Arſis hinc ſumat neceſſe eſt tria priora tempora.
Et theſi relinquat unum uel licet uertas retro.
Arſis uno ſubleuetur deprimant theſin tria
Par pari figura non eſt:pugnat unum cum tribus.
Nec modum dupli rependit:nec tenetur ſeſcuplo
Exigunt idcirco talem qui ſequuntur muſicam.
Pes adeſt ſupremus uno acto de tribus ſyllabis.
αμφιμακρος hunc priori perſpicis contrarium.
Nam duæ longæ receptam continent intus breuem.
ROMVLOS ſi nominemus APVLOS aut DORICOS.
Seſcuplo metimur iſtum:quinq; nam ſunt tempora.
Nunc duo ante tria ſequuntur nunc tribus reddes duo.
Italum ſi quando mutat graius accentus ſonum.
APVLOS nam quando dico:tunc in arſi ſunt duo:
SOCRATEM graius loquendo reddet in theſi duo.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

CRETICVM appellant eundem ſorte curetum genus.
Q uo modos ludo ſub armis congruentes ſuccinat.
Primus iſte pes locatur his ubiq; in uerſibus:
Optimus pes & melodis & pedeſtri gloriæ
Plurimum orantes decebit quando pene in ultimo:

Q VI PEDES IN VLTIMO ESSE DEBEANT

OPTINET ſedem beatam terminet ſi clauſulam
Dactylus: ſpondæus imam: nec trochæum reſpuo
Bacchicos utroſq; fugito: nec repellas tribrachyn.

DE SOLVTIONE PEDVM.

PLENIVS tractatur iſtud arte proſa rhetorum:
Nam ſolet longam trochæus ſoluere in duas breues:
Vnde & appellant trochæum: quem uocamus tribrachyn
Nec minus frequens iambus tribrachyn ex ſe creat.
Soluit & ſpondæus unam cum propagar dactylum
Cum prior ſoluetur eo.& dactylo contrarium.
Amphimacros ſæpe primam ſæpe ſoluit tertiam.
Q uin & ambas ſæpe ſoluens: quinq; componit breues
Verſus eſt ut ille noſter: quem probare debeo.
Regulam reddemus omnem debito metri loco:
Nulla enim longa ſolui per duas breues poteſt:
Dum ſuo pedi reſeruet præſtituta tempora.
Syllabarum nihil nocebit longior progreſſio.

DE DVPLICIBVS PEDIBVS

NVNC incipiam bis geminos pedes referre.
Q uaſi ſi repetam quos docui diſyllabos iam:
Vnum ut faciant duo pariter pedes iugati.
προκελευσματικοσ primus erit: breues habebit
Hic quattuor omnes: duo quia ſunt pariambi
Hunc efficiet MINVCIVS ut quis uocitetur:
Verſum dabo quo regula nota fiat omnis
PERIT ABIT ALIPEDIS ANIMVLA LEPORIS
Nunc nos pedibus ſcandere conuenit iugatis.
Trimeter erit: tribrachys in fine reſiſtet.
Pariambon habebit: ſimul & ſemipedem imum.
Catalexis.n.dicitur ea clauſula uerſus
Detracta ſit ut quarta pedi ſyllaba quarto:
Q uam ſyllaba uel pes numeri datus minoris
Ita terminat ut diſcrepet id quod inde præſtat.

Aduerſus huic tempora bis quaterna ſumet.
διισπονδειοσ hic dicitur ecce nomine ipſo:
Debent duplici tempora ſinguli quaterna
Rhytmis magis hic iugiter inuenitur aptus.
Anapæſtica nec non uariantur inde metra.
Q uaſi ſi duos in tempora qui quaterna reddunt.
Cum prima breuis longa dein tertia longa.
Poſt quarta breuis ſyllaba continebit omnes.
Hunc promit iambus: geminum facit trochæus
Pes nomen habebit quod in hoc referre metro:
Longæ prohibent ordine tres ſimul locatæ.
αντισπαστον.n. mage lex heroica promet.
Eſt forma TARENTINA uelut MOENIA dicas
Claudunt medias quando breues utrinq; longæ.
Eſt ante trochæus ſequitur dehinc iambus.
Idcirco gemellum uocitarunt χοριαμβον
Nam qui chorios dicitur & trochæus idem eſt.
Exemplar in iſto facile eſt locare uerſu.
Si ROMVLIDAS dicere quis uelit Q uirites:
Sin prima breuis longa ſequens: itemq; rurſus
Sibi conſimiles ordine quo duas locaui
Hunc rite uocant quia geminatur DIIAMBON
Duplicemq; trochæum uocitarunt διτροχαιον
Eſt forma prioris quaſi ſi CORINTHIOS quis
Itidemq; ſequentis quaſi GALLICANE dicat.
Nunc reddo duos nomine quos ιωνασ ambos
Diſcrimine ſignant: dedit ordo quod locorum.
Longas ſiquidem quando prius locamus ambas:
Deinde breues ſubdimus: ut putes priorem
Spondæon oriri comitem mox pariambum:
απομειζονοσ illum memorant IONICORVM
At qui breuibus præpoſitis deinde longas
Acceperit απελασσονοσ hunc iubent uocari.
Nomen tibi quid deligo quo notes priorem:
Cum uerſibus iſtis totiens recurrat hic pes.
Longas geminat: qui prius & iugat minores
LAVINIA cum dicimus: hæc tamen figura eſt.
Metrumq; facit: SOTADICON quod uocitarunt.
Q ui multa ferunt hoc pede Sotaden locutum.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

απελλαδδομος autem cui nomẽ indiderunt
In nomine ſic eſt Διομηδης metron autem
Non uerſibus iſtud numero aut pedum coartant:
Sed continuo carmine pedes gemelli
Vrgent breuibus tot numero iugando longas.
Idcirco uocari uoluerunt συναφειον
Anapæſtica fiunt itidem per συναφειον
Verſus tamen & non minus inde comparatur.
Q ui ſæpe pedes tres habeat uel ille plures
Catalectica quos ſyllaba terminat frequenter:
Solet integer anapæſtus & in fine locari.
απελλοσσομος unq̃ numero non cohibetur
Senſum quotiens terminat:aut carmina finit:
Longas ratio eſt ponere non breues in imo.
Pes ut integer ſit geminus ſimulq; in aure
Dulcem ſonitum tempora longiora liquant
απονειζομος autem breuior quod eſt ſecundis:
Verſus male ne deſinat adhibentur in imo:
Q uas prima pedis portio longas habet ambas.
Ita uerſus erit de tribus & ſemipede uno.
Tres dico iugatos fieri ſemipedem unum.
Et PAEONICI nominis ambo ſunt quaterni.
Is primus erit longa cui locata prima eſt:
Q uam continuo tres aliæ breues ſequuntur.
Tu pone trochæum prius & mox pariambon.
CAECILIVS erit conſimilis pedis figuræ:
παιωνα SECVNDVM faciet ſecunda longa.
Fiet hinc iambus prior & dibrachys alter:
Dicat quaſi ſi quis magis hunc HORATIVS uult
Hoc ordine fit TERTIVS ut ſit pariambus.
Prior & ſocium poſt ſibi copulet trochæum
MENELAVS ei nomen erit ſimile locatum
Q uartum quoniam quarta facit ſyllaba longa:
Subiungit iambum prior hic pes pariambus.
Apto ſimiles nomine πελωνιδαι ſonabunt:
Et επιτριτος æq; genus eſt pæonicorum.
Totidem pedibus quia uarius tempore differt
Septena &.n.tempora ſinguli tenebunt:
Cum pæonici poſſideant quina priores

Cum prima breuis ſyllaba longæ ueniunt tres
His primus habetur pedibuſq; poſt ſecutis
Ex ordine ſunt nomina quem breues tenebunt
SPONDAEVS IAMBVM ſequitur quãdo priorẽ
Prima ſi breuis eſt επιτριτος hic PRIMVS habetur
Migrante breui conſequitur pedem trochæum.
Idcirco SECVNDVS uocitatur alter hic pes
Vt tertius ille eſt breuis ubi tertia currit
Spondæos in hoc fit prior eſt ſequens iambus:
Ideq; mãet cũ faciet Q VARTO TROCHAEVM
Q VARTVM quoniã pſpicis hũc EPITRIton eẽ.
Verſus ſimiles non ſinit hic dari figuras:
Vt quibo tamen diſparili notabo metro.
Primus AGYLLINOS pes efficit alter αρχιληδην
Δημοσθενης fit tertius quarto loco
Q ui currit poterit quaſi Χωδωριος haberi.
αρσιν quoties in geminis θεσινue quæres
Sex æqua pedes tempora diuidant oportet:
Binas pariles qui ſibi ſyllabas habebunt:
προκελευσματικος bina dabit ſequens quaterna
Q ui ſena tenent tempora terna partientur.
At quando genus finditur hoc IONICORVM:
Longis dare nos tempora conuenit quaterna:
Et bina duabus breuibus dari neceſſe eſt.
SEruare uices ammonet ordo longiorum.
Impar numerus PAEONICIS utriſq; coget.
Aptare duobus tria:uel quaterna ternis
Seſquata fere quod numeros pars ſecat iſtos Seſqualtera
Perſpecta regula pedum ſi ſatis uidetur:
Iam poſſumus ipſis animum adplicare metris:

DE METRIS.

HEXAMETRI DVO.

HEXAMETROS tradit genitos duo pria uetuſtas
Heroicus ille eſt:hunc uocant iambicum:
Nam pedibus ſenis conſtare uidemus utrunq;:
Diuerſa q̃q̃ lex ſit ambobus pedum.
Additur hæc gemino non obſona fabula metro:
Seu uera res eſt:ſpectet auctorem fides.
Cum puer infeſtis premeret pythona ſagitis

Apollo:delphici ferũtur accolæ
Hortantes acuiſſe animum bellantis:ut illos
Metus habebat:aut propinqua adoria.
Tendebat geminas pauida exclamatio uoces
ιηι επαιαν ιηι επαιαν ιηι επαιαν.
Spondæis illum primo natum cernis ſex
Ex parte uoces concitas læti dabant.
ιηι επαιαν ιηι επαιαν ιηι επαιαν.
Et hinc pedum tot ortus eſt iambicus.
Hæc ſibi quæq; prius diſtinguere metra paramus
Heroa primo mox adire iambica.
Alternæ ne quem impediat confuſio ſyluæ
Quæ lex ſit ipſis:quæ ſit iis:quæ procreant
Partibus adiectis detractis quæ uarientur:
Poſt hinc deinde quanta compages nouos
Alternet uarietq; modos:mutatio quantum
Commendet:& ſi non ualebo plurima
Attingam uel pauca tamen:nam pandere prima
Prodeſt frequenter artium ueſtigia.
Vim propriam pedibus fida cito reddito mente
Ne dum requiris tarda ſit diſpectio.
Spondæus uerſum quo primum diximus ortum:
Vim ſuam tuetur hexametris heroum.
Nomine nunc proprio nunc debita tempora reddens:
Sub alterius conſonat uocabulo.
Ex geminis longam ſoluet ſi quando ſequentem
Fit dactylus:triſyllabis tempus manet:
Si prior in geminas ſoluetur longa minores
Tum pes recurret dactylo contrarius.
Tempora ſed q̄q̄ totidem defendat uterq;:
Heroa fiunt pulchriora dactylo.
Hæc contra uitiant incurrentes anapæſti:
Poſt dactylum ne quattuor iungas breues.
Poſt autem ſpondæum ueniens ſic mutet oportet
Vt iſte uerſus iam docet legem metri.
Ergo ſpondæus plerunq; in dactylon ibit:
Nec intereſt uel quo loco nel quam frequens.
Nam ſæpe alterni gemini nunc ſæpius alter
Species reformant plurimas in uerſibus.

Quas longũ credo perſcribere cum ſibi cunctas
Legendo poſſit annotare quilibet.
Hoc ſat erit monuiſſe:locis quod quinq; frequenter
Iugem uidemus inueniri dactylum.
Sed non & ſextum pes hic ſibi uindicat unq̄:
Niſi quando rhythmum non metrum componimus
Nanq; metrum certiq; pedes numeruſq; coercent:
Dimenſa rhythmum continet lex temporum.
Spondæus partem ſemper ſibi uindicat imam.
Dat & trochæo qua diſyllabo locum.
Nec damnum importat tria qui ſua tempora ſubdit:
Quæ quattuor ſpondæus expleret magis.
Debita nam ſpatii recipit quaſi tempora uerſus:
Dum iungit imis conſequens exordium.
Omnibus in metris hoc iam retinere memento.
In fine non obeſſe pro longa breuem.
Præterea pes nullus erit qui rite locetur
Laudem mereri ſi uoles poeticam.
Hexametron dicunt ſed non heroicon omnem
Nam ſex pedes ineſſe non erit ſatis.
Leges quippe datas heroica carmina poſcunt:
Quis acta homerus heroum cum ſcriberet.
Verſibus oſtendit quas:æq; ſermo latinus
Cuſtodit omnes & pedes ſolos probat
Quos ſupra poſui græcis & creticus aptus
Bacchius etiam ponitur pro dactylo.
Creticus in noſtris ſi læuia carmina pãgas
Raro inuenitur qualis hic maronis eſt.
INSVLAE ionio in magno quas dira Celæno.
Creticus offendit pes primus & aſperat aures
Dabo & latentem ſed notandum creticum.
SOLVS HIC inflexit ſenſus:nam primus & iſtic
Pes longiorem tertiam dat ſyllabam.
C.geminum quoniam ſermonis regula poſcit
Vt fiat hicce plena uox excluditur.
Vocalis dabitur nec conſona pellitur ulla
Niſi quæ duabus obſtat una uocibus.
Cum uenit in medium uoceſq; oblimat adhærens:
Bis ſenus iſtam litteram monſtrat locus:

Aut geminum in tali pronomine ſi fugimus. C.
Spondæus ille non erit: qui talis eſt.
HOC illud germana fuit: ſed & HOC erat alma.
Iambus ille fiet: iſte TRIBRACHVS.
Has autem leges heroicus omnis habebit:
Cum poſt duos pedes relicta ſyllaba eſt.
Si plenum abſoluet uerbi uel nominis inſtar.
Orationis iſta uel quæ pars erit.
Hoc ϖενθιμιμερεσ medium de quinq; uocatur
Hanc & TOMEN dixere: forma talis eſt.
TITYRE TV PATVLAE ꝯcludit ſyllaba nomē:
Duos pedes ſecuta fit ſemipes.
Talis in heroo laudatur regula uerſu
Locumq; primum poſſidet: quia prima fit.
Nec minus hanc laudant qui dat menſura ſecundam
Poſt tres pedes ut una nomen terminet.
Hāc HEPHTEMIMERIN nūeri de parte uocarūt
Quia tres pedes & una ſeptem diuidunt.
INDE TORO PATER AENEAS exēplar hēbis
Poſt tres pedes reperta nomen integrat.
Horum ſi nihil eſt ſpecta ne forte trochæus
Sit tertius. fineſq; det uocabulo.
INFANDVM REGINA datur loc⁹ ecce trochæo:
Quem poſt duos pedes uidemus tertium.
Nec uitium medio in uerſu deprenſus habebit
Quem dactylum ſecuta faciet ſyllaba.
Nam ſequitur Regina IVBES prior inde trochæum
IV breuis ſecuta reddit dactylum.
BES hinc quæ remanet connectit cætera uerſus
Membra: at trochæus tantum erit nouiſſimus.
Et quartum tradunt ſimili ratione trochæum:
Exemplum & eius uix & ipſi conlocant.
Nanq; ex prædictis pœne eſt ut regula quæuis
Inuenta: uerſum comprobet quam ſic uacet.
Quandoq; ut quartum contingat habere trochæum
Exemplar eius tale confici poteſt.
Quæ pax longa remiſerat arma nouare parabant:
Quartus trochæus ARMA fit rarum eſt tamen.
Harum ſi nulla eſt ſpecies deprehenſa magiſtri

Verſum recuſant: nec uocant heroicum.
Sed fortaſſe putes nullum contingere uerſum
Qui nullam earum regulam non incidat.
Rarum concedam fieri non poſſe negabo.
Apud Maronem talis incurrit mihi
MAGNANIMI IOVIS INGRATVM ASCENDERE CVBIle
Speties in iſtum nulla prædicta incidit.
MAGNANIMI IOVIS: eſt. n. tantum geminus pes
Sequiturq; nullus qui probatur ſemipes.
Inde duas longas pes tertius efficit INGRA
Orationis plena nec pars editur.
Et quartus TASCEN nec portio plena relicta eſt
Et DE ſequens longam priorem perficit.
Quintum nulla iubet lex obſeruare trochæum:
Nec eſt notandus unus in tot milibus
Hæ faciunt formæ uariari plurima metra
Quæ potero tangam: tu mihi leges tene

DE PENTAMETRO VERSV:
QVI ET ELEGIACVS DICITVR:

PENtametrum dubitant quis primus finxerit auctor:
Quidam non dubitant dicere Callinoum.
Hexametro cum quinq; pedum ſubiungitur iſte
Partes heroi dupliciter recipit:
Quas penthemimeris poſſit diſiungere forma:
Has ſi quis geminet pentametrum faciet.
Sed refert duo ſint: an dactylus unus in illa.
Cum duo ſunt: eadem bis repeti poterit.
Subiungam exemplum quo fiat planius iſtud.
DESINE MENALIOS DESINE MENALIOS:
Dactylus ut duplex non bis ſententia currat
DESINE MENALIOS MVSA REFERRE IOCOS
Hoc nec præpoſitum peccat: nec parte ſequenti.
Talis utriq; loco conuenit una tome.
Si primo ſpondæus erit: tum dactylus alter
Stabit: cōma prius non poterit repeti.
Talis erit uerſus hæc portio quam modo tracto:
POSTQVAM RES ASIAE claudicat ut repetas.
Vt ſtet cōma ſequens bis dactylus adſit oportet.
POSTQVAM RES ASIAE DESINE MENALIOS.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Dactylus in primo poſitus ſpondæus adhærens
Non oberit primis: officiet reliquis.
Exemplum ponam parti quod congruat iſti
MVSA MIHI CAVSas diſcrepat hoc iterum.
Dactylus ergo duplex redeat mihi parte ſequenti:
MVSA MIHI CAVSAS DESINE MAENALIOS;
Spondæum duplicem quæ pars prior eſt bene ſumet
Peccat. n. tantum poſteriore tome.
Spondæos ante ergo dabis: pars cætera curret
O FORTVNATE DESINE MAENALIOS
Pars prior ergo pedum admittet quencunq; duorum
Dactylus in reliqua bis repetundus erit.
Scandunt pentametrum duo ſint quaſi cõmata quidam
Vt pedibus binis ſemipedes ſuperent.
Hos ſibi coniunctos ſpondæum reddere quintum
POSTQVAM RES ASIæ DESINE MAENALIOS
POSTQVAM RES ASIæ DESINE MAENALIOS.
At quidam in medio ſpondæum reddere malunt:
Semipedem & primum cum capite alterius
Iungunt: dactylico quæ fit de commate longa:
Inde duas promptum eſt ſic remanere breues:
His longam adnectunt qua dactylus incipit alter:
Cernis & hinc alias tot remanere breues.
Has ad ſemipedem iungunt in fine relictum
Vltima nec refert longa ſit an ne breuis
Sic ſpondæus erit medius duo poſt anapæſti.
POSTQVAM RES ASIAE DESINE MAENALIOS.
Idcirco primo curabis commate ſemper
Ne breuis incurrens ſyllaba ſemipedis.
Spondæum mediis nequeat coniungere longis.
Et fiat Talis INCIPE mænalios.
Nam LIS quæ breuis eſt iungat ſibi ſiue ſupremam
OS uel quæ prima eſt IN caput hoc etenim eſt.
Quia nec producta eſt geminat nec conſona uires
Spondæus minime pes ſed iambus erit.
Exemplum idcirco uocalia parte locaui
Longa foret ne LIS DESINE mænalios.
Quidam quia gemino conſtat de commate uerſus:
Cludere comma prius non timuere breui.

Vt ſit pentameter talis qualem modo fingo
Hoc mihi tam grande munus habere datur.
Aut qualis ſupra uerſus peccare uidetur.
Si fiet talis incipe mænalios.
Nanq; referre nihil ſit qua lis ſyllaba fini
Commataq; hoc ipſum iuris habere uolunt.
Idcirco & uerbo nunq̃ uno cola ligari
Vt conſtet parti finis utriq; ſuus.
Nam uitioſus erit ſic pentameter generatus
Inter noſtros GENTILIS oberrat ecus:
Spondii duo ſunt quos dixi commate primo
Poſſe dari: uerum ſyllaba quæ ſequitur:
Nec pentemimerin uerbi cum fine relinquit
Quæ data pentametris regula prima ſonis:
Nec poſt dactylico debet quæ commata iungi:
Eſſe caput uerſus dactylici patitur.
Hoc ipſum melius mutata parte coibit
Gentilis noſtros inter oberrat ecus.
Tantam noſtra nequit menſura abſoluere litem
Malo tamen longa cludere comma prius.
Hos elegos dixere: ſolet quod clauſula talis
Triſtibus ut tradunt aptior eſſe modis.

DE EPODO QVI EST
SEMIELEGICVS.

NEC tantum hexametris geminam ſubiungere partẽ
Dactylicam mos eſt ſæpe: ſemel poſita.
Premiſſo hexametro dulcem ſubnectit epodum
Talis epodus erit.
Tibia docta precor tandem mihi dicere uerſus
DESINE MAENALIOS.
Hoc doctum Archilochum tradunt genuiſſe magiſtrî
Tu mihi Flacce ſat es.
DIFFVGERE NIVES REDEVNT IAM GRAMINA CAMpis
ARBORIBVSQVE COMAE.
Cætera pars supereſt. MEA TIBIA DICERE VERSVS
Hæc iuncta frequentius edent
Anapæſtica dulcia metra. Anapæſtica metra.
Cuicunq; libebit ut iſtos
Triplices dare ſic anapæſtos.

Poeta phali ſcus.

Atq; ille poeta phaliſcus
Cum ludicra carmina pangit.
VVA VVA SVM Et VVA FALERNA
ET TER FEROR ET Q VATERANNO
Libro quoq; dixit eodem.
VNDE VNDE COLONVS EOAE
A FLVMINE VENIT ORONTI.
Erit ultima ſyllaba poſt tres
Catalectica quæ perhibetur.
Nec non alias quoq; binas
Et tres ſuperare ſolere.
Pes ſit licet integer ipſe
Si non hunc regula poſcet
Catalecticon hoc genus omne
Et ſemipedem uocitari
Supra quoq; iam meminiſti.
Mirum tibi nec uideatur
Spondæon ineſſe anapæſtis
Rex & dominus prior ipſe eſt.
Hic aduena ſumptus & hoſpes.
De fœdere temporis æqui
Q uotiens locus expetet ultro
Reddet ſua iura priori.
Alias tamen hæc eadem pars

De Ityphal licometro

Q uotiens Ithyphallicon addit
Metrum ſibi tale ſit unum.
Mea tibia dicere uerſus DESTITIT LATINOS.
Iandudum ſaucia cura DESERIT PVDOREM.
Priamiq; euertere gētē FATA IAM PARABANT
Ithyphallica porro dictitarunt muſici poetæ:
Q ui ludrica carmina baccho uerſibus petulcis:
Graio cum cortice phello tres dabant trochæos.
Vt noīe ſit ſon⁹ ipſo BACCHE BACCHE BAcche.

Anapæſticū fieri ab exhametro.

Hexametrum quotiens ita totum dactylus explet
Vt nuſq̄ in medio ſed ſit ſpondæus in imo
Siue trochæus erit: cum dempta eſt ſyllaba prima
Q uæ demi poterit: reliqui fient anapæſti.
Vltimaq; ex illis catalectica quæ remanebit
Dactylico tali facile eſt hoc noſcere uerſu.

ATTVBA TERRIBIlem SONITVM PROCVL ære Recuruo.
AT coniunctio quæ ſolida eſt: cum demitur inde
Ea formula fiet ut eſt anapæſticus iſte.
TVBA TERRIBIlem SONITVM PROCVL ære Recuruo
Vltima VO remanet quia dempta eſt ſyllaba pría.
Dactylon in primo reddens ſpondæon in imo.
Nec non dactylico qui cōmate conſtat utroq;
Pentameter metrum quod erit choriambicon edet.
Exemplum ponam tunc fiat quatenus addam.
NVLLA MEO SEDEAT Turba PROFANA LOCO.

Ex duabus pentemimeris dactylicis fieri phaleciū choriābicum

Dactylicum colis eſſe uides geminis.
Primum ut ſemipedem poſt detur ſyllaba longa
Siue eſt natura ſeu ſit ab adpoſitis.
Et quæ nunc breuis eſt fiat pœnultima longa
Tempore producto cætera permaneant:
Inſere nulla meo IAM produc pene ſupremam
Q ui LOCVS ante fuit: LVCVS ut eſſe queat:
Efficies metrum nomen cui dant Choriambo.
NVLLA MEO IAM SEDEAT TVRBA PROFANA Luco
Præmonui chorion dici quem ſæpe trochæum
Dicimus: hic prior eſt alter iambon habet
NVLLA MEO pes efficitur geminatus utroq;
IAM SEDEAT: choriambos item mox: TVRBA PROFA pes
Tertius accedit ſimilis pars illa NA LVCO.
Bacchio aduerſus fiet pes nam breuis ante eſt.
Et geminæ longæ fiet catalexis in iſtum.
Q uia non eiuſdem generis deprenſus in imo eſt
Vt docui: nec.n.cludit choriambus honeſte.
Hoc Cereri metro cantaſſe Phalæcius hymnos
Dicitur: hinc metron dixere Phalæcion iſtud. Phalæcius.
Nec non & memini pedibus quater his repetitis:
Hymnum Battiadem phœbo cantaſſe iouiq;.
Paſtorem Branchum cum captus amore pudico
Fatidicas ſortes docuit depromere Pæan.
Q ui multos legere negant hoc corpore metri
Romanos aliquid ueteres ſcripſiſſe poetas
Dulcia Septimius qui ſcripſit opuſcula nuper: Septimius
Ancipitem tali cantauit carmine Ianum.
IANE PATER: IANE TVENS: DIVE: BICEPS: BIFORmis:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

O CATE RERVM SATOR : O PRINCIPIVM DEORVM
STRIDVLA CVI LIMINA: CVI CARDINEI TVMVLTVS.
CVI RESERATA MVGIVNT AVREA CLAVSTRA Mūdi
Ecce uides TAMVGIVNT eſſe duos iambos.
Temporibus nanq; pares ſæpe ſibi uiciſſim
Cedere uel tribrachyn admittere ſæpe poſſunt.
TIBI VETVS ARA CALVIT ABORIGINEO SACELLO.
Hic quoq; ſuccedere ſic tribrachyn annotabis
Longa quod eſt in geminas prima breues ſoluta
TIBI ſimilis nec minus alter a pede conſequenti
RACA monui iam ſatis has ſæpe ſolere ſolui.
Pro chorio tribrachys hic bis datus inuenitur.
Nec minus hoc RACALVIT AB Origineo ſacello
Vt chorius ſoluitur & tribrachys eſt iambus.
Anapæſtic' ſiue archebulicus. Anapæſtus item quater editus hexametro
Ita clauditur ut choriābicus antibaccho.
Faciet tibi perſpicuum cito uerſus idem.
Dactylicus modo qui potuit dare quinq; anapæſtos:
AT TVBA TERRIBILEM SONITVM DEDIT ære Recūruo?
Anapæſtus in eſt quater ultimus antibacchos
Similem dabo uerſiculum magis ut probetur.
TIBI NASCITVR OMNE PECVS. TIBI CRESCIT Hædus
Prima reponatur redeat quoq; tertia fini.
Dactylicus tibi qui fuerat modo: iam referetur:
NAM tibi naſcitur omne pecus: tibi creſcit ET hædus.
Generi datur auctor huic uetus Archebulus.
Archebulus Dactylici finem uerſus ſi cludat iambus.
Hoc eſt pro longa breuis ut pœnultima fiat.
Auribus acciderit nouitas inopina Melius.
Verſus ut hic reſonare poteſt ita ſi CECIneris.
Ite domum ſaturæ uenit heſperus ite SAturæ:
Nile pater propera ſitiunt ſata nile PROpera:
Heus puer ut mea ſint tibi uilia carmina VIdes.
Sinus quam hoc aliquis lectum putat ecce dabitur:
Verſus homericus auſonio reſonans ita modo.
Q uemq; MIVRON achaica gens uocitare ſolita eſt.
ATTONITI TROES VISO SERPENTE PAVITANT.
Liuius Liuius ille uetus graio cognomine ſuæ
Inſerit in omni uerſu puto tale docimen:

Præmiſſo heroo ſubiungit nanq; miuron.
Hymnum quando chorus feſto canit ore triVIæ:
ETIAM PVRPVREO SVRAS INCLVDE COTHVRNO:
BALTEVS & REVOCET VOLVCRES IN PECTORE Sinus
Preſſaq; iā GRAuida CREPITENT: TIBI TERga PHARETra
DERIGE ODORISEQ VOS AD CERTA CVBILIA Canes.
Dactylicum tamen hoc melius reſonare poterit.
Si pentemimeris talis premiſſa tome ſit.
Q uæ primo ſpondæon habet mox dactylon addit:
Tum poſt ſemipedem ueniant duo ſine reuulſi:
Incolumi ſermone pedes ſine parte priorum:
POSTQ VAM RES ASIAE ueluti tunc PRIMVS AB ORIS
Fiet endecaſyllabos ſed alter.
Nāq; hic de genere eſt phalæciorum
Cuius mox tibi regulam loquemur:
Nunc hic talis erit uerſus: ut hic eſt.
POSTQ VAM RES ASIAE : PRIMVS AB ORIS.
AT REGINA GRAVI : SAVCIA CVRA.
SIC FATVR LACHRYMANS : MITTIT HABENAS.
ET TANDEM EVBOICIS LABITVR ORIS.
Iſtum ſemipedem prima ſequentis De phalæcio hendecaſyllabo.
Spondæum medium reddit utrinq;.
Q uartus dibrachys eſt: quintus in imo
Spondæum faciet ſiue trochæum.
Cum uero hephtemimeres fuerit diuiſio uerſus
In tragicis plærunq; choris deprenditur unus.
Inſertus multis non una lege creatis. Tragicū metrū admittere hephtemimerim tomē.
Fabula ſic euripidis inclyta monſtrat oreſtes:
Nam tali uerſu cunctis trepidantibus intus:
Argiuum fugiens eunuchus flagitat enſem:
Cætera non ſimili componit lege. ſed aptos
Continue trepido plures connectit iambos:
Inſerit hæc æq; Pomponius in choricis ſic:
RHOETEIS PROCVL A TERRIS mox diſpare uerſu:
Subiecto priamiq; aras damnare pias tunc:
OBRVE NOS DANAOSQ VE SIMVL parilem dedit illi
Non equidem poſſum tot priſcos noſſe poetas
Vt ueterum exemplis ualeam quæ tracto probare.
Maurus item quantos potui cognoſcere graios.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL

Quorum precipue ſtudiis pars muſica conſtat.
Nemo tamen culpet ſi ſumo exempla nouella.
Nam melius noſtri ſeruarunt metra minores.

Septimius

Septimius docuit quo ruris opuſcula libro
Hoc gerere adſidue cecinit.
Ponere pauca mihi ſat erit.

Dactylicum hephtemimerem.

INQVIT AMICVS AGER DOMINO
SI BENE MI FACIAS MEMINI
PINEA BRACHIA CVM TREPIDANT
AVDIO CANTICVLVM ZEPHYRI.

Sic hephtemimeres ſeruauit carmine utroq;
Hexametro facies ipſos: ſi cetera reddas.
INQVIT AMICVS AGER DOMINO: ſere plurima reddã.
SI BENE MI FACIAS MEMINI: tibi ſoluere grates.
PINEA BRACHIA CVM TREPIDANT: ſtridentia flabris
AVDIO CANTICVLVM ZEPHYRI: modulãte ſuſurro.
Syllaba præterea numero ſuperadditur iſti
Non refert qualis cum ſit ſuprema futura.
Hoc refert ſane breuis ut pœnultima fiat

Serenus

Vltima quæ metro fuit hoc inuenta Sereni
Nam lyrici quotiens ſua uolunt
Carmina per uarios dare ſonos:
Pluribus illa modis ita nouant.
Dactylicum hoc fieri magis amat.
Vel ſi ponitur unus alius
Pes modo tertius hunc retineat.

Phaliſcum

Talia docta phaliſca legimus
Nam tibi notius hoc genus erit
Carmine ſi quid ad hoc poſuero.
QVANDO FLAGELLA IVGA SITA IVGA
VITIS ET VLMVS VTI SIMVLEANT
NAM NISI SINT PARIBVS FRVCTICIBVS.
VMBRA NECAT TENERAS AMINEAS.
Quod tamen ex iſto remanebit cõmate tale eſt.
Arma uirũq; cano troiæ QVI PRIMVS AB ORIS.
Multa quoq; & bello paſſus: DVM CONDERET VRBEM.
Inde toro pater æneas: SIC ORSVS AB ALTO.
Cõma ad poſterius uerſus ſi do pariambum:
Ipſum & rurſus cõma loco: ac ſic expleo uerſum.

Ionicus apo mizonos

Fiet ionicon hoc απομειζονος ut modo cernes:
Si pariambus EGO aut MODO uel PVTO quem dabimus ſic
QVI PRIMVS AB ORIS: EGO QVI PRIMVS AB Oris.
DVM CONDERET VRBEM. MODO DVM Conderet Vrbẽ
SIC ORSVS AB ALTO: PVTO SIC ORSVS AB ALTO.
Iam porro tenes quod tibi dico bis locandum
Non uerba eadem dicere: ſed pedes eoſdem.
Tres ergo pedes perſpicis in commate primo
Spondæon .n. ſubſequitur pes pariambus.
Spondæos item clauſula fit commatis huius.
Hæc ſi repetens talia cola copulabis
Spondæus erit tertius idem quoq; quartus.
DVMCONDERET VRBEM: DVMCONDERET VRBEM
Cernis pariter quattuor abſonare longas.
Has ſi ueniens in medium pes pariambus
Diſcriminet ipſas licet ex ſe tamen ambas.
Non hic erit extrinſecus interſitus illis.
Sed qui medius iam ſedet in commate primo:
Dum Conderet urbem medius ſit pariambus
Fiatq; neceſſe eſt iterum commate iuncto
Ergo in medium rite datus cola ligabit.
Nanq; efficit ut quæ modo ſola diſſidebant
Alterna ſimul tempora dent bina quaternis.
Nunc redde mihi quod uolo te tenere ſemper
Longam in geminas ſæpe breues ſolere ſolui.
Nam ſæpe cadit dactylus. hic ſæpe anapæſtus.
Vt poſterior ſyllaba uel prior ſoluta eſt
Cedit quoq; uel longa breui breuiſq; longæ:
Nam quæ uicibus tempora commodant reſumunt:
Miſcentq; trochæos ſine fraude ſæpe plures.
Spondæon .n. duo faciunt & pariambum:
Verſoq; dabunt ordine & hi duos trochæos:
Nec tres modo ſed quinq; etiam uidebis eſſe
Dabo uerſiculos quo tibi res magis probetur:
VRBEM TENVEM FOVENT OPVM BENIGNITATE:
HOSTEM TEGERE EST PARATVS & STAT Ipſe nudus
Eſt unus ion hic datus & quinq; trochæi
Vel quattuor inſunt quoniam ſuprema ſemper
Et longa breuis ſufficitur: breuiſq; longæ.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Nil autem officiet temporibus uiciſſitudo.
Nec.n.numero pendere metra ſyllabarum:
Sua:ſed pedibus tempora ſufficit referre.
Sic tribrachus interuenit in locum trochæi
Nam quo fuerint crebrius hi pedes minuti
Vibrare ſonum uerſiculos magis uidemus.

Apelaſſonos

Apelaſſonos autem ratione qua regatur:
Cum de pedibus diſſererem ſatis probaui.
Sed quale metrum continuet: nunc referemus:
Dixi DIOMEDEM pedis huius eſſe formam
In carmine.ſic eſt DIOMEDEN MODO MAGNVM.
DEA FECIT DEA BELLI DOMINATRIX PHRYgas Omnis
VT IN ARMIS SVPERARET PATVLIS AGMINA Campis
IACVERVNT DATA LAETO PAVIDI TERGAqꝫ Dantes
PETIERVNT TREPIDAE MOENIA TROIAE
Simili lege ſonantes numeros & neobulas dedit
Vno modulatus lepide carmine flaccus.
MISERARVM EST NEQ VE AMORI DARE LVDVM
NEQ VE DVLCI MALA VINO LAVERE AVT EXANI
MARI METVENTES PATRVAE: VERBERA LINguæ
Ita binæ uariantur neqꝫ cedunt
Repetita uice longæ breuibus per ſynaphian:
Spondæus autem metron hoc locatus ante
Permutat:& ex hoc facit απο μειζονος edi.
Duntaxat ut ipſum referat clauſula uerſus
Idemqꝫ caput præditus occupet ſequentis.
Metrum pedibus nanqꝫ tribus ſemipedem aptat
Ita ſi capiti demptus erit ſubinde ſolus
Quem fecimus ex hoc απο μειζονος uideri
Apelaſſonos illam reuocabit ſynaphian.
Binis breuibus quæ totidem iugare longas
Ex ordine ſemper ſolet & tenere legem.
Non uerſus ut ullo numero pedum regatur
Sed carminis orſum peragat debita finis.
Exemplar utrunqꝫ ex facili ſumere poſſis:
Sic addit: O QVAM MISERARVM EST NEQ VE AMOri:
Cum demitur autem: MISERARVM EST NEQ VE AMORI
Ex hoc iterum dare ſi breues uolemus
απο μειζονος idem modo qui fuit: redibit.

RARVM EST NEqꝫ AMORI DARE LVDVM NEqꝫ DVLCI
Spondæus erit terminus huius tibi uerſus:
Spondæus & alter caput occupet ſequentis.
Apelaſſonos immobilis omnis ſynaphia eſt.
Hexametro duo quando pedes primi retrahuntur
Vt ſermo expletus partes non occupet ambas
Tetrametrus remanet uerſus ceu ſubditus hic eſt.
CANTABVNT MIHI DAMOETAS Et LYCTIVS AEGON
CANTABVNT MIHI cum der ipſi pars cætera reſtat.
DAMOETAS ET LYCTIVS AEGON.
Talis carminibus Flacci reperitur epodos.
Laudabunt alii claram rhodon: aut mitylenen.
AVT EPHESVM BIMARISVE CORINTHI.
Mœnia uel baccho thebas: uel apolline delphos.
INSIGNES AVT THESSALA TEMPE.
Nanqꝫ pedes primos uerſu ſi reddo ſecundo.
Integer hexametrus ſtabit: nec fiet epodus.
Laudabunt alii claram rhodon: aut mitylenen:
SI PROFICISCERIS AVT EPHESVM BIMARISVE CO
Mœnia uel baccho thebas: uel Apolline delphos RINTHI
ASPICIES MAGIS INSIGNES AVT THESSALA TEMPE.
Sic etiam ex uerſu partem cum demo Maronis
Noſces unde tibi tales geminentur epodi.
Laudabunt alii claram rhodon: aut mitylenen:
DAMOETAS ET LICTIVS AEGON
At ſiquando pedes fini duo deminuentur
Dum ne diſcidium uerbi quarto pede fiat:
Hic quoqꝫ tetrameter ſimilis remenere uidetur.
Sed refert illo uerſus quo portio prima eſt
Illa ſequens aliaqꝫ ſimul quod lege tenetur:
Nanqꝫ hæc ſola poteſt carmen componere plenum
Et ſubiecta aliis dulcis abſoluit epodos.
Vt mox oſtendam prior apta uidetur epodis.
Vt dixi modo DAMOETAS ET LYCTIVS AEGON:
Paſtorale uolet cum quis componere carmen.
Tetrametrum abſoluat cui portio demitur ima:
Quæ ſolido a uerbo poterit connectere uerſum.
Bucolicon ſiquidem talem uoluere uocari
Plurimus hoc pollet ſiculæ telluris alumnus.

De carmine bucolico.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Ne græcum immittam uerſum mutabo latinum.
DVLCE TIBI PINVS SVMMVRMVRAT EN VBI PAſtor
PROXIMA FONTICVLIS & TV QVOq; DVLCIA pangis.
Iugiter hanc legem toto prope carmine ſeruat
Noſter rarus eo paſtor Maro & tamen inquit.
DIC MIHI DAMOETA CVIVM PECVS an Meliboei?
NON: VERVM AEGONIS: NVPER MIHI tradidit ægon.
In tragicis iunxere choris hunc ſæpe diſerti.
Tragædia bucolicum carmen admittit — Annæus Seneca & Pomponius ante ſecundus
Tale dedit nobis pomponius.
PENDEAT EX HVMERIS DVLCIS CHELIS.
Et NVMEROS EDAT VARIOS: QVIBVS
ADSONET OMNE VIRENS LATE NEMVS:
ET TORTIS ERRANS QVI FLEXIBVS.
Reddo pedes binos qui nunc deſunt tetrametro:
Rurſus de mutilo redit integer.
Pendeat ex humeris dulcis chelys: APTA CHOREIS.
Et numeros edat uarios quibus ECCE PROPINQVVM
Adſonet omne uirens late nemus. ARVAq; IVXTA:
Et tortis errans qui flexibus EFFVGIT AMNIS.
Aeolicū carmen — Aeolicum ex iſto genuit doctiſſima Sappho.
Quod ſit quinq; pedum uelut hos modo perſpicis.
Nam primum addidit illa diſyllabon: ut libet:
Spondæum nec.n. capiti locat omnium:
Sed quia eſt mobilis hic locus: & Chorion ſolet
Admiſcere: dein quater addere dactylon
CORDI QVANDO FVISSE SIBI CANIT ATTHIDA
PARVAM: FLOREA VIRGINITAS SVA CVM FORET.
Ille tetrametro datur ante diſyllabus.
Cætera pars uerſus pedibus finita duobus
Tale ſolet colon ſnbiungere PRIMVS ABORIS
Continuaſſe pedes iſtos in carmine ſolos
Sapphicum — Dicitur hæc eadem præclara poetria ſappho
Fingere nobis   Tale licebit.
PRIMVS ABORIS   AVSONE TERRA
TROIVS HEROS   MOENIA FESSIS
PERDITA FLAMMIS   SERA LOCAVIT.
PERGAMA LINQVENS   VNDE LATINVM
EXVL IN ALTVM   POST GENVS ORTVM
VELA RESOLVIT.   ALTAQVE MAGNAE
SAEPE REPVLSVS   MOENIA ROMAE.
Pluribus idcirco paruis ut notius eſſet
Verſiculis carmen condi potuiſſe peractum.
Cætera tetrametris reddemus quando duobus
Conſerta heroo pariterq; loquemur Iambo:
Nunc ſeorſa iambi ſi qua poſſum colligam.
Adeſto iambe præpes: & tui tenax — Iambicum
Vigoris: adde concitum celer pedem.
Nec alterius indigens opis ueni.
Sed ipſe uerus: integerque exiens
Aduſta felle: qualis ante carmina
Dabas amarus: impotens: ultor tui
Vides ut icta uerba raptet impetus:
Breuemq; crebra conſequendo longula
Citum ſubinde uoluat artius ſonum
Iambus: ipſe ſex.n. locis manet:
Et inde nomen inditum eſt ſenario: — Senarius Trimetrus.
Sed ter feritur: hinc trimetrus dicitur.
Scandendo binos quod pedes coniungimus.
Quæ cauſa cogat non morabor edere.
Nam mox poetæ ne nimis ſecet breuis
Lex hæc iambi: uerba pauca admitteret
Dum parua longam ſemper alterno gradu
Vrget: nec aptis exprimi uerbis ſinit.
Senſus aperte diſſidente regula
Spondæon: & quos iſte pes ex ſe creat:
Admiſcuerunt impari tamen loco.
Pedemq; primum tertium quintum quoq;
Iuuere paulum ſyllabis maioribus.
Atqui cothurnis regios actus leuant.
Vt ſermo pompæ regiæ capax foret
Magis magiſq; latioribus ſonis
Pedes frequentant: lege ſeruata tamen.
Dum pes ſecundus quartus & nouiſſimus
Semper dicatus uni iambo ſeruiat.
Nam nullus alius ponitur: tantum ſolet
Temporibus æquus non repellit tribrachys:
Quid? non trochæus temporum eſt æque trium

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Eſt ſed trochæo longa prior ſyllaba:
Breuis autem iambo longa poſt cui non poteſt
Longam trochæus ſubdere & breuem ſuam
Breui ſequentis qua ſit hoc ionicum.
Et cur iambo nun trochæus ſeruiat
Qui metron ipſe copulat trochæicum:
Præbetq; nomen: ut loquemur poſtmodum.
Habetq; & ipſe ſubditiuum tribrachyn.
Qui iure utriq; ſeruit: & ſubiunctus eſt.
Ecquis creatur quos creare non poteſt.
Nam non ita ut eſt longa diſſolubilis
Breues uiciſſim contrahi in longam ualent.
Quia ſolida findi magnitudo non uetat.
Diuiſa iungi rurſum in unum non queunt.
Culpatur autem uerſus in tragœdiis:
Et rarus intrat ex iambis omnibus
Vt ille contra qui ſecundo & talibus
Spondæon aut quem comparem receperit.
Sed qui pedeſtres fabulas ſocco premunt
Vt quæ loquuntur ſumpta de uita putes.
Vitiant iambum tractibus ſpondaicis:
Et in ſecundo & cæteris æque locis.
Fidemq; fictis dum procurant fabulis:
In metra peccant arte non inſcitia.
Ne ſint ſonora uerba conſuetudinis
Paulumq; rurſus a ſolutis differant.
Magis iſta noſtri: nam fere græcis tenax
Cura eſt iambi: uel nouellis Comicis
Vel qui in uetuſta præcluent comœdia.
Ariſtophanis ingens micat ſollertia.
Quis ſæpe metris multiformibus nouis
Archilochon arte ē æmulatus muſica:
Sed paulum abimus longius: nunc hanc magis
Heroicus: quare pedes per ſingulos

Cur iãbicũ metrũ p̄ dipodiã ſcãdatur.

At iſte binos ſcanditur: cauſam loquar.
Spondæon etenim quia recepit impari
Tantum loco: uel dactylum aut contrarium:
Secundo iambum: nos neceſſe eſt reddere
Qui ſedis huius iura ſemper obtinet.

Scandendo: & illic ponere adſuetam moram
Quam pollicis ſonore uel plauſu pedis:
Diſcriminare qui docent artem: ſolent
Si primus ergo pes eam ſumet moram:
Vbi iam præceptum eſt: ſubdere heroos pedes:
Verſum uidebor non tenere iambicum:
Sed quia ſecundo nunq̄ iambus pellitur.
Moram neceſſe eſt in ſecundo reddere
Et cæteris qui ſunt ſecundo compares:
Vbi non timebo nequis herous cadat
Sic fit trimetrus qui fuit ſenarius:
Nunc ipſa metra quæ redigi: proſequar.
Iugi trimetro flaccus uſus eſt ſemel.
Vt non epodum ſubderet uel demeret:
Aut adderet quo legem iambi uerteret.
Sed ſimplici carmen per omne euectus eſt.
Quod eſſe notum uerſibus primis poteſt.
IAMIAM EFFICACI DO MANVS SCIENTIæ
SVPPLEX ET ORO REGNA PER PROSERPINæ:
Vnumq; carmen lege tali pertulit:
Sed hic trimetrus: quando duplicem pedem
A capite ſumet: tunc quadratus dicitur.

Quadratus octonarius

Idemq; dictus eſt: & octonarius.
Ante ergo uerſum collocabo iambicum.
PHASELVS ILLE QVEM VIDETIS HOSPITes
Quadratus iſte talis effici poteſt
ADEST CELer PHAſelus ILLE QVEM VIDetis HOſpites
Si qui dempta prima ſyllaba adiecto pedi eſt
Quem de duobus eſſe iambis perſpicis:
Quod hinc remanſit: creticum reddit pedem.
BST CELer phaſelus ille quem uidetis hoſpites.
Quia prima cum ſit dempta iambo duplici
Longam relinqui conuenit: poſt alterum
Manere iambum qui breuem & longam ſuas
Iungens priori: perficit dictum pedem.
Sic creticum ſi quis uelit diiungere

Ex iambico trochaicum fieri.

Fiet trochæus: longa & una ſyllaba
Præcedet: ergo quando cres iambicum
Habet trochæum longam & unam quæ ſibi

Primam ex iambo dum ſequēti copulat:
Breuem trochæos eſſe iam duos uides:
Et longam iambi: ſic trochæi cæteri
Fient ſubinde longa dum breuem ſibi
Traxit ex iambo longa & alia linquitur.
Quæ ſibi uiciſſim copulans iungat breuem:
Voluendo totum cogat ordinem pedum
Donec trochæis reſtet una in extimo.
Catalexis in quam fiet ut iam diximus:
Nam cretici tres ſyllabæ primo loco
Bis ſex iambi quindecim fiunt ſimul.
Sic numerus impar poſt trochæos ſeptiens
Habeat neceſſe eſt extimam ſuperſtitem.
Sed quia trochæos tanq̃ iambos ſcandimus:
Vt ſit trimetrum tres erunt bini pedes:
Finem tenebit dactylus uel creticus:
Quia duplici triſyllabus minor pede eſt:
Trochaicum autem permanebit liberum:
Dum erit trimetrus ex iambis omnibus.
EST CELER PHASELVS ILLE QVEM VIDETIS HOSPITES
Spondæos autem ſi ſequetur creticum
Habere primum quem poteſt iambicus:
Nam primus ipſe eſt ſeparato cretico:
Vel tertio locetur aut quinto pede.
Seriem trochæi iam labare perſpicis:
Quid poſt trochæum longa ſuperans cretici
Dum ex ſequenti copulat longam ſibi
Vetat trochæos ire iunctos ordine
Sed quia recepit lex iambi dactylum:
Spondæon aut qui dactylo eſt contrarius:
Vt iam tenemus impari tamen loco:
Nunc uerſu iambi qui pedum primus fuit:
Erit ſecundus: ante eunte cretico:
Ex quo trochæus tertium quia ſeparat:
Hæc de ſequenti copulat longam alteram.
Spondæon eſſe poteſt trochæum propalam eſt:
Qui ſic ſecundus trochaicis datur:
Iambicis ut impari ſolet loco.
Nec culpa metri eſt: ſi uel hoc uel talibus

Pes inſeratur temporum eſt qui quattuor:
Dum prius ipſe: qui trochaicum facit:
Et tertio locetur & quinto pede.
Nam pes uterq; quia ſibi eſt contrarius:
Gaudet locorum diſpari cuſtodia.
Trochæus ergo ſemper impari loco:
Pariq; iambus rite collocabitur.
Nihil nocebit quiſq; curret cæteris:
Vt quodq; metrum lege condetur ſua:
Ergo qui uerſus paratur integer trochaicus
Cretico fiet remoto rectius idem iambicus:
Porro ſi TALIS LOCEtur qualis HIC NOſter modo eſt
Ter tibi ſpondæon hic ſemper ſecundum ſuggeret
Cretico dabit remoto ter tibi hunc: ſed imparem:
TALIS LOCEtur QVAlis hic NOSTER modo eſt

Trochaicus uerſus in ſecundo & pari pedes ſpõdæos habet omnes

Simulq; iambos nunc ſuis reddet locis
Quos in trochæos retrouertit creticus:
Verum a magiſtris uerſus iſte dicitur
Acephalus idem qui trochaicus quoq;:

Acephalus

Archilochus auctor traditur talis metri
Sed iam pedum cum regulam diſtinguerem
Longam reſolui per duas dixi breues:
Ipſumq; poſſe quinq; totas creticum
Breues habere: quando longas ſolueris.
Eſt ergo & ille uerſus integer meus:
Quo quinq; feci ſyllabarum creticum.
IS ERIT ANAPAESTVS quinq; poſt ſpondæus eſt
Exempla ponam quæ locaſſe Cæſium

Cæſius

Libro notaui: quem dedit metris ſuper.
BEATVS ILLE QVI PROCVL NEGOCIIS
Eſt creticus pes SOCRATES: & uerſus hic
SOCRATES beatus ille qui procul negociis
Hinc ſoluo primam tale fit nec pes labat
DIOGENES beatus ille qui procul negociis
Cum tertiam: ne tum quidem quicq̃ perit
DEMOPHILE beatus ille qui procul negociis
Vtraſq; quando ſoluerit nil læditur.
QVOD AGIS AGE beatus ille qui procul negociis.
Auctore tanto credo me tutum fore:
Et pro iambo nemo culpet tribrachyn.

Archilochus autem creticum ſicut dedit:
Aeque trimetro iunxit Hipponax pedem:
Nouiſſimum triſyllabum ex prima breui:
Longis duabus antibacchio nomen eſt:
Exemplar eius tale poſſit fingere
Phaſelus ille quem uidetis hoſpites SABINVS
Q uadratus ut ſit: parte ab ima claudicat.
Erit quadratus reddita nouiſſima
Phaſelus ille quē uidetis hoſpites SABINVS EST.
Phaſelus ergo quem uidetis hoſpites ſabinus:
Aeque eſt & ipſe ſyllabarum quindecim:
Vt ille prima parte qui mulctatus eſt.
Sed iambicus manebit unde & natus eſt.
Illic.n.quia prima pars ex cretico
Gignit trochæum: tranſit in trochaicum.
Hic ex iambis natus ad finem quoqꝫ
Manebit idem: ueniat externus licet.
Pes antibacchus non erit diſpar tamen.
Nanqꝫ eſt iambus tertiam longam trahens:
Sic ergo uerſus ex iambis proſatus
Suis iambis iungit inde ſeptimum.
Et hunc & illum terminabit ſemipes:
Vel quia eſt trimetrus: antibaccho deſinet.
Frequens in uſu eſt tale metrum Comici; uetuſtis.
Atella uel quis fabulis actus dedit petulcos:
Q uia fine molli labile atqꝫ deſerens uigorem
Sonum miniſtrat congruentem motibus iocoſis

Hippōacteum claudū idē eſt ſcazō

Claudum trimetrum fecit aliter Hipponax:
Ad hunc modum quo claudicant & hi uerſus:
Idcirco græce nuncupatus eſt σκαζωμ
Hic non iambum reddidit pedem ſextum:

Iābicū hipponax ī hoc uerſu nunq̄.

Pœnultimam ſed pro breui trahit longam:
Nouitate ductus: non ut inſcius legis.
Sed quia iugatos ſcandimus pedes iſtos:
Pœona fieri perſpicis pedem in fine:
Epitritos nam primus implet hanc partem:
Breuis locata cum ſit ante tres longas.
Q uare cauendum eſt ne licentia ſueta
Spondæon aut qui procreantur ex illo:
Dari putemus poſſe nunc loco quinto.

Ne deprehenſæ quattuor ſimul longæ
Parum ſonoro fine deſtruant uerſum:
Nam dactylum paremue: quid tibi dicam?
Cum tantum iambus hoc loco probe poni
Aliusqꝫ nullus rite poſſit admitti.
Hoc Mimiiambos Mattius dedit metron
Nam uatem eundem eſt attico thymo tinctum

Mattius

Pari lepore eſt conſecutus & metro
Sed & trimetrus ut quadratus hic poteſt
Acephalos eſſe prima quando demitur:
Fieriqꝫ primus pes & iſtic Creticus:
Nam ſicut ille redditur trochaicus:
Sic uerſus ante qui uidetur integer.
ADEST CELER PHASELVS ILLE Q uē Vides
Cum demo primam quod relinquo tale ſit.

Dimetrū archilochium

EST CELER PHASELVS ILLE Q VEM VIdes
Acephalus ergo ſed trimetrus factus eſt.

Acephalis archilochi'

Archilochus idem eſt uſus & tali metro:
Viciſſim & ille qui quadratus claudicat:
Et in trimetro claudicare ſic poteſt.
PHASELVS ILLE Q VEM VIDES SAbinus Eſt
PHASELVS ILLE Q VEM VIDES SABINVS

Trimetrum claudum

Similem locauit Flaccus uno in carmine
Sed quia uidetur alius ante præditus:
Verſus ut hic epodus illius foret.
Ratione quem iam competenti diſtuli
Simul hos loquemur quando deuinctis metris
Et hinc & inde ueniet aptior locus.
Nec non dimetrus ex trimetro redditur.
Q uacunqꝫ partem tertiam ſi detrahas:
Stabitqꝫ uerſus octo tantum ſyllabis.

Dimeter

Niſi quando ſumet dactylum aut contrarium
Loco uel iambi qui probatur tribrachys
Taliſqꝫ uerſus hic erit
PHASELVS ILLE Q VEM VIDES
Plærunqꝫ nec carmen modo
Sed & uolumen explicat
Vt pridem Auitus Alphius:

Auitus Alphius

Libros poeta pluſculos
Vſus dimetro perpeti

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Conſcribit excellentium:
Tales trimetris ſubdidit flaccus ſuis
Vt carmina oſtendunt decem.
IBIS LIBVRNIS INTER ALTA NAVIVM
AMICE PROPVGNACVLA.
Archilochus iſto ſæuit iratus metro:
Contra lycamben & filias:
Dimeter acephalus. Et hic dimetrus non minus
Vt ille acephalus eſſe uel claudus poteſt.
ADEST CELER PHASELVS EST
Cum prima dempta eſt: redditur
EST CELER PHASELVS EST.
At cum ſuprema claudicat
ADEST CELER PHASELVS.
Flaccus priorem ſic dedit
Eſſe: ut uerſus prior
EST CELER PHASELVS EST.
Poſt hunc ueniret talis hic epodus:
PHASELVS ILLE Q VEM VIDES SABInus.
Sunt tales hoc uno in carmine:
Ad uſq; finem permanent compares epodi:
NON EBVR NEq; AVREVM
Solutio uerſus ꝑ pedes MEA RENIDET IN DOMO LACVNAR
NON EBVR pes creticus
Longa nam fit tertia:
Conſonante ex altera.
NEq; AVREVM Prima ex trimetro portio eſt.
MEA RENIDET IN DOMO dimetrus eſt.
Q uod ut SABINVS claudicat LACVNAR.
Pedem hinc iambum duplicem
MEA RENI ſi dempſeris: relinquitur:
DET IN DOMO LACVHAR
ADEST CELER PHASELVS.
ET condere inde carmen
Multi ſolent poetæ.
Horatium uidemus:
Verſus tenoris huius:
Nuſq̃ locaſſe iuges
Arbiter At Arbiter diſertus
Libris ſuis frequentat.

Agnoſcere hæc poteſtis.
Cantare quæ ſolemus:
MEMPHITIDES PVELLAE
SACRIS DEVM PARATAE
TINCTVS COLORE NOCTIS
MANV PVER LOQ VACI.
Aptum uidetur eſſe
Nunc hoc loco monere:
Q uæ ſit figura uerſus:
Q uem credidit uetuſtas:
Tanq̃ italis repertum:
Saturnium uocandum. De ſaturnio
Sed eſt origo græca:
Illicq; metron iſtud
Certo modo dederunt:
Noſtriq; mox poetæ
Rudem ſonum ſecuti:
Vt quemq; res ferebat:
Sic diſparis figuræ
Verſus uagos locabant.
Poſt rectius probatum eſt
Vt tale colon eſſet
Iunctum tribus trochæis.
Vt ſi uocet camænas quis nouem ſorores:
Et Neuio poetæ ſic ferunt Metellos. Neuius
Cum ſæpe læderentur: eſſe cõminatos.
DABVNT MALVM METELLI NEVIO POETE
DABVNT MALVM METELLI: clauda pars trimetri
Dabunt malum Metelli.
ADEST CELER PHASELVS
MEMPHITIDES PVELLæ tinctus colorẽ noctis
Poſt NEVIO POETAE tres uides trochæos:
Nam nil obeſt trochæo longa quod ſuprema eſt.
Et choriambus unus
Præditus antibaccho
Claudicat: ut priores
Videro ſi uouelli
Verſus erit poetæ
Lex tamen una metri eſt.
TINCTVS COLORE NOCTIS.

DABVNT MALVM METELLI
INACHIAE PVELLAE
SEV BOVIS ILLE CVSTOS.
Colon & hoc in uſu
Carminis eſt Horati.
Tu genus hoc memento
Reddere, cum repoſcam:
Nunc quia quæ potui uideor tractaſſe ſeorſa
Heroico profecta quæq; iambico:
Cætera quæ miſtis uariantur partibus horum:
Vt quibo metro nitar hinc attingere.
Sed quoniam ex uno poſſunt adiuncta referri:
Amplectar ultro quod datur compendium.

Hendecaſyllabus

Q uem nos hendecaſyllabum ſolemus
Tanq̄ de numero: uocare uerſum.
Tradunt ſapphicon eſſe nuncupandum:

Sapphicus

Nanq; & iugiter uſa ſæpe ſappho.
Diſperſoſq; dedit ſubinde plures:
Inter carmina diſparis figuræ.
Sed primi pedis ante lex tenenda eſt.
Spondæon ſi quidem uidemus iſtic
Tanq̄ legitimum ſolere poni.
Poſt hunc dactylon atq; tres trochæos.
Q ui nomen quoq; phalæco dederunt.
Verum mobilis hic locus frequenter:
Non ſolum recipit pedem: ut loquebar
Spondæum: ſed & aptus eſt trochæo:
Nec peccat pede natus ex iambo:
Exemplis tribus hoc ſtatim probabis.
Docti carmine quæ legis catulli:
CVI DONO LEPIDVM NOVVM LIbellum

De permutatōne ſyllabarum Catulli

ARIDO MODO PVMICE EXPOLItum.
MEAS ESSE ALIQ VID PVTARE NVgas.
Q uos dixi modo iam pedes uidemus.
Diuerſos capiti trium locatos:
Spondæon: CVIDO: trochæon: ARI:
MEAS: quis neget hunc iambon eſſe:
Hic per commata ſepties feritur.
Q uales Hexametron tomas habere
Iandudum tibi diſſerens probaui.

Ex quis nunc duo metra copulari
In unum ſolidum uidebis ortum:
Cum componitur ex utroq; metro
Pars heroica tum prior duobus
Spondæo pede dactyloq; conſtat.
Et quem ſemipedem eſt neceſſe linqui:
Vt ſit penthemimeris tome locata

Tome hēdecaſyllabi

Exin cætera portio eſt iambi:
Q uod non difficile eſt ſtatim notare:
Cum talis fuerit figura uerſus.
CARMEN PIERIDES STRVVNT SORORES.
Hæc exordia uerſuū duorum
CARMEN PIERIDES: quod hexametri eſt:
Atq; iambicon hoc: STRVVNT SORORES.
Compleri poterunt utroq; metro.
CARMEN PIERIDES PANGVNT MEMORABILE MVSæ
STRVVNT SORORES ATTICæ DIRVM NEFAS:

ii Tome hēdecaſyllabi

Hæc diuiſio prima computetur:
At quæ nunc pedibus duobus orta
Sermonem cohibet: nec exit ultra:
Sicut ſemipedem prior trahebat:
Coniungit ſibi phalæcos trochæos:
Vt dixi modo bacche bacche bacchæ.
Tum uerſum uideas ſonare talem.
PANGVNT CARMINA IAM NOVEM SORORES.
Nam ſi quattuor his pedes duobus
Addas: Hexameter profecto fiet.
PANGVNT CARMINA TERGEMINæ Memoranda ſorores
Poſt hoc phalæca de tribus trochæis

iii Tome hēdecaſyllabi

Pars eſt cætera IAM NOVEM SORORES.
Exin tertia melius pateſcit.
CARMEN PIERIDES DABVNT SORORES.
Nam cum dempſero uerſui: SORORES.
CARMEN PIERIDES DABVNT: manebit
CARMEN PIERIDES DABVNT.
Hoc metrum choriambicum eſt:
Q uod pars bacchiacum uocant
Hinc primas capiti duas:
Nec non totidem ultimas
Excrementa magis putant:

Nec ducunt numero pedum

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Sunt hæc CARMEN item DABVNT
Solum PIERIDES manet.
Quod reddit geminum pedem.
Dicuntq; choriambicon
Quia longam ſequitur breuis:
Claudit longam breuem alteram
Nam DES longa ſit altera
Iuncta poſt ſibi conſona
Sic ponunt medium pedem
Primas inter & ultimas

Tricolon

Carmen PIERIDES dabunt.
Pars prima hic uarie ſolet
Spondæum modo ſumere:
Idem ſæpe & iambus eſt

Septimius

Hoc de Septimis potes
Iunctis noſcere uerſibus.
GERIT q; INTVS IN OPPIDVM
ANHELOS PANOPæ GREGES.
Alter conſimiles dedit.
OPIMA ADPOSVI SENEX
AMORI ARMA PHERETRIO.
Trochæum quoq; ſic locat.
PVRPVRæ LEGVLI SENES
INTVS HIC VBI CONSITVM EST
Vtque eſt mobilis hic locus
Immotus manet ultimus
Nanq; hic ſemper iambus eſt
Tendunt latius hoc genus
Duos ut choriambicos
Includant medios pedes:
Et ſit uerſus ad hunc modum.
Carmen PIERIDES DVLCISONVM dabunt.
Duplex hic choriambus eſt:
Primus PIERIDES DVLCISONVM dabunt.

Ex tetracolo hẽdecaſyllabo pẽtametrũ fieri

Sic CARMEN prius eſt finis: item DABVNT
Vt pes hæc habuit prior.
Sunt qui tradiderint ultima uerſui
Tanq̃ pentametro ſyllaba dempta ſit:
Quam ſi reſtituas: pentametrum fore.
CARMEN PIERIDES DVLCISONVM DABVNT
CARMEN PIERIDES DVLCI SONVM DABITIS:

Vt uerſus quoq; ſic conſtet horatii:
MECOENAS ATAVIS EDITE REGIBVS
MECOENAS ATAVIS EDITE REMIGIBVS
Vſq; autem uideas hoc procul a fide.
Vt metri genus hoc uatibus inclytis
Non uno aut gemino conſtiterit pede
Verum in tres etiam conſimiles eat
Clauſos in medio partibus exteris
Quod iam pentametri non patitur modus:
Nam ſic tres uideas eſſe pedes datos.

Pentacolon

Carmen PIERIDES DVLCISONVM SI MEREOR dabunt.
His eſt omnibus in ſuis
Libris uſus Horatius.
Quo dicam & quotiens modo
Nam primum minime ſuo
Solum carmine protulit.
Vt uates alii ſolent
Exemplum & Senecæ dabo.
THEBIS LAETA DIES ADEST
ARAM TANGITE SVPPLIces:
PINGVES CAEDITE VIctimas:
Tales continuos legis
Hunc præponit Horatius.
Epodum ex geminis ſubicit alterum
Exemplum: ſat erit ſemel
Nos hoc ponere: cæterum
Bis ex carminibus ſuis
Hunc ſeruat ſtabilem modum.
SIC TE DIVA POTENS CYPRI
SIC FRATRES HELENæ LVCIDA SIDERA
Sic te diua potens cypri
Hic unus choriambus eſt.
Sic fratres Helenæ lucida ſidera
Hic interpoſiti duo.
Talem: quem geminis perſpicis effici
Seruat carminibus perpetuum tribus.
Quorum exordia cum prædita uideris
Stabit continuum conſimili modo.
MECOENAS ATAVIS EDITE REGIBVS
EXEGI MONVMENTVM AERE PERENNIVS
DONAREM PATERAS GRATA q; COMMODVS

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

Nec non continuos tres pariles dedit
Verſus & cecinit poſt alium breuem
Ex uno ſimili pede.
Vſuſq; eſt genere hoc carminibus nouem
Q uæ ſunt talia quale eſt modo quod dabo:
SCRIBERIS VARIO FORTIS ET HOSTIVM
VICTOR MAEONII CARMINIS ALITE
Q VAM REM CVNq; FEROX NAVIBVS AVT EQ VIS
MILES TE DVCE GESSERIT.
Tres binis pedibus cernimus editos
Vnum quartus habet pedem:
Hanc docti tetracolon uocitant ſtrophen
Nam poſt quattuor hos altera uertitur
Ad legem ſimilem conſimilis ſtrophe
In qua ſunt alii quattuor hoc genus
Verſus: ex quibus hi ſunt ſibi tres pares
Præmiſſi: binos qui capiant pedes
Vnum quartus in omnibus.
Iam quem perficiunt tres medii ſic choriambicum
Tales continuos carminibus compoſuit tribus.
Tu ne Q VESIERIS SCIRE NEFAS Q VEM MIHI Q uẽ tibi
NVLLAM VARE SACRA! VITE PRIVS SEVERIS Arborẽ
O CRVDELIS ADHVC ET VENERIS MVNERIbus Potens
Binas hic capiti totq; itidem deme nouiſſimas:
Fient in medio perſpicui tres choriambici.
At uerſus meus eſt quem ſimilem compoſui ex tribus
Carmen PIERIDES DVLCI SONVM SI MEREOR dabunt.
Et ſupra poſiti ſic quoq; ſunt duo
Carmen PIERIDES DVLCI SONVM dabunt
MECOENAS ATAVIS EDITE REGIBVS
Ex uno quoq; ſic fuit
Carmen PIERIDES dabunt.
Sic te DIVA POTENS Cypri
Forſan longula uiſa ſit
Hæc diuiſio tertia:
Verſus hendecaſyllabi.
Sed tot nos docuit metra
Et ſunt quæ deceant magis
Nunc cõnectere dum recens
Hæc eſt regula quæ dedit
Ex ſe tam uarios modos

Q uam diſiungere ſi uelim:
Cogar dum paro ſingulis
Certas reddere origines
Iam tractata retexere.
Ergo hinc naſcitur altera
Metri regula: ceu duas
Partes hexametri ſecans
Q uæ ternos dirimit pedes:
Q uos ſi reddideris ſibi.
Hexametrum pedibus cernes conſtare receptis
Q ui tamen heroum factis indignus habetur.
Nanque tome media eſt: uerſu non apta ſeuero
Fitq; ſoluta magis quoties ſpondæus ineſt pes.
Tertius & quartus non hunc incolumen ergo
Sed de cõmatibus tradunt conſtare duobus.
Ipſe.n.ſonus indicat eſſe hoc luſibus aptum
Et ferme modus hic datur a plæriſq; Priapo
Inter quos cecinit quoq; carmen tale Catullus.

Priapeũ metrum

HVNC LVCVM TIBI DEDICO CONSECROq; PRIAPE
Q VA DOMVS TVA LAMPSACI EST Q VAq; PRIAPE
NAM TE PRAECIPVE IN SVIS VRBIBVS COLIT ORA
HELLESPONTIA CAETERIS OSTRIOSIOR ORIS.
Et ſimiles plures ſic conſcripſiſſe Catullum
Scimus uſq; adeo hoc genus lex heroica pellit.
Vt ſit utraq; portio cæpta ſæpe trochæis.
Nam diſcrimine nullo ponit hunc uel iambum
Nec mirabere ſyllabæ finem cõmate primo
Tanquam de pede dactylo fiat tertia longa.
NAM TE PRAECIPVE IN SVIS: talis uerſ⁹ & alter
HELLESPONTIA CAETERIS æq; eſt ultia lõga
Nam quia cõmata bina ſunt: ſumunt ambo ſupremas:
Verſus ergo magiſtri uocant hos priapæos
Et Maro dat tales. ſed quia diſtinctio uerba
Diſſociat: nectitue: aliter nec partibus æquis
Diſtingui patitur: pedes ſonus effugit aurem.
FRONDE SVPER VIRIDI SVNT NOBIS MITIA POMA
CASTANEAE MOLLES: ET PRESSI COPIA LACTIS
TVRBABAT CAELO NVNC TERRAS ORDINE LONgo
AVT CAPERE AVT CAPTAS IAM DESPECTARE VI
Si diſtinctio ſeparet: NOBIS MITIA POMA (DENTVR
PRESSI COPIA LACTIS: TERRAS ORDINE LONGO:

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

DESPECTARE VIDENTVR. fient ſic reſonantes
Vt uerſus ſonat alter: quem diſtinctio nudat
CVI NON DICTVS HYLAS PVER & LATONIA DELOS
Si quis ſic quoq; findat prima commatis inſtar
Ex uno choriambico de quo diſſerui modo
Verſus ſtare uidebitur.
CVI NON DICTVS HYLAS PVER.
THEBIS LAETA DIES ADEST.
CARMEN PIERIDES DABVNT:
Vſq; autem duo commata
Poſſis credere rectus:
Hæc ipſa ut uideas dari
Non hoc quomodo ſunt ſitu
Verſa ſed uice priſtina.
Nanq; his commatibus Flaccus Horatius
Metrum compoſuit ſed choriambicos
Ex binis pedibus præpoſuit duos
Tunc hos iungit epodos partes ut modo duas
Ipſo carmine iam tibi fiet regula plana
Q VIS MVLTA GRACILIS TE PVER IN ROSA
PERFVSVS LIQ VIDIS VRGET ODORIBVS.
GRATO PYRRHA SVB ANTRO
CVI FLAVAM RELIGAS COMAM
Pergunt cætera poſt conſimilis trophe:
Verſus hic igitur ſunt pariles duo.
Q uis multa gracilis te puer in roſa
Perfuſus liquidis urget odoribus.
Poſt hos quæ ueniunt commata perſpicis
Grato pyrrha ſub antro
Cui flauam religas comam.
CVI FLAVAM RELIGAS COMAM prima parte locetur:
Fiat comma ſecundum GRATO PYRRHA SVB ANTRO.
Verſum non dubium eſt fore quem dicunt Priapeum
Cui flauam religas comam: grato pyrrha ſub antro
Nec quod deſinit in COMAM ſi ſit tertia longa.
Dum. G. conſona iungitur GRATO PYRRHA SVB ANTRO.
Peccat dactylus iſtic: cum (ſicut modo dixi)
Primi commatis ultima fiat libera legis.
Sunt hæc alia flacci uatis carmina quinq;.
Iam diuiſio quarta non moroſa
Q ualem ſuggerimus tomen habebit.

CARMEN SVAVE DEDISTIS O CAMENAE.
iiii Tome hēdecaſylla bi
Nam cum ſuſtulerimus O CAMEnæ.
Pars heroica fiet hæc relicta.
Q ue poſt hos geminos pedes habebit
Cluſum nomine tertium trochæum.
CARMEN SVAVE DEDISTIS.
Hæc heroica iam tome probata eſt
Infandum regina.
Nam uerſus ſibi parte reſtituta
In læſum reuocabit hexametrum
CARMEN SVAVE DEDISTIS olympiades mihi muſæ:
INFANDVM REGINA iubes renouare dolorem.
Et quintam breuiter tomen loquemur.
v Tome hē decaſyllabi
Spondæum ſi quidem inter & ſecundum
Q uem ſcis dactylon hic ſolere poni.
Si trudas anapæſton: inſeraſq;:
Iungas cætera iam uidebis ipſum
Conſueto pede ſotaden locutum:
CARMEN PIERIDES DABVNT SORORES
Si dicam LEPIDæ palam eſt profecto.
Q uod ſit pes anapæſtus inſero ergo
Spondæo medium: atq; conſequenti
Hoc nomen lepidæ ſit omne tale.
Carmen LEPIDæ pierides dabunt ſorores
Phalæcio additus anapæſtus Ionicum apomi zonos fecit Varro.
Idcirco genus hoc phalæciorum
Vir doctiſſimus undecunq; Varro
Ad legem redigens ionicorum
Hinc natos ait eſſe ſed minores
Nunc diuiſio quam loquemur edet:
Metrum quo memorant Anacreonta
Dulces compoſuiſſe cantilenas.
Hoc Petronius inuenitur uſus
Petronius.
Muſicum lyricum refert eundem:
Conſonantia uerba cantitaſſe.
Et plures alii: ſed iſte uerſus
vi Tome hē decaſyllabi
Q uali compoſitus tome ſit edam.
IVVERVNT SEGETES MEVM LABOREM
IVVERVNT caput eſt hexametri
Si cures reliquos pedes referre
IVVERVNT animum: uerſus ex carmine Flacci.
Q uod reſtat: SEGETES MEVM LABOREM

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Tale eſt ceu: TRIPLICI VIDES VT ORTV
TRIVIAE ROTETVR IGNIS
VOLVCRIQ VE PHOEBVS AXE
RAPIDVM PERERRET ORBEM.
Non nulli metron hoc magis putarunt
Q uod ſit poſtera pars ionicorum
Q uos dicunt απο μειζονοσ uocandos:
Vt uerſus reparetur inde plenus.
SEGETES MEVM LABOREM
O Q VAM RELEVARVNT SEGETES MEVM LABORem
TRIVIAE ROTETVR IGNIS.
CERNIS HIC Q VOTIENS TRIVIAE ROTETVR IGNIS
Nec pars hæc anapæſton atq; iambos
Nec non & catalecticam ſupremam
Sed ſumat pariambon & trochæos.
SEGETES MEVM LABOREM.
Q uod metron ſoleant pedes ione
Hunc longas breuibus breueſq; contra
Alterna uice commodando longis
Verſum claudere ſæpe de trochæis.
Nec mirum puto quando Varro uerſus
Hos: ut diximus: ex ione natos
Diſtinguat numero pedum minores.
Hoc ſi ſic repetamus ut ſecundo
Supremam dare ſyllabam negemus:
Iuncto cõmate galliambos exit.
SEGETES MEVM LABOREM SEGETES MEVM LABO
Metrũ Galliambon — Sonat hoc ſubinde metro Cybeleium nemus REM
Nomenq; Galliambis memoratur hinc datum:
Tremulos quod eſſe gallis habiles putant modos
Adeo ut frequenter illum prope ab ultimo pedem
Mage quo ſonus uibretur ſtudeant dare tribrachym
Anapæſtus eſſe primus ſpondæus & ſolet
Duo poſt erunt iambi tribrachyſue ſubiicitur
Linquitq; comma primum catalecticam breuem
Pariambus & trochæi duo comma poſterum:
Tribrachyſue continebunt ſuperatq; ſemipes
Seruaſſeq; Catullum probat ipſe tibi liber
vii Tome hẽ decaſyllabi — SVPER ALTA VECTVS ATTIS CELERI RATIS MARIA
At quæ ſeptima fit tome uidetur
Hipponactis habere claudicantem

Q uem ſupra poſui quod ipſa iam nos
Verſus formula poſta perdocebit
CARMEN NEMO FACIT MEO SABINO
CARMEN NEMO poteſt heroum reddere uerſum
CARMEN NEMO DABIT MAGNO Q VOD PAR SIT HO
Claudum eſt porro FACIT MEO SABINO (MERO
Nam reddo partes ut quadratus claudicet:
Partemq; & iſtam uerſus hic ad hunc modum ſonabit:
Q uis CARMEN AVT VERSVM NOVVN FACIT MEO
Phaſelus ille quem uides: FACIT MEO SABINO: (SABINO
Hinc iam cætera metra perſequemur:
Q uæ Flaccus uarie ſuis epodis
Nec unum recinens dato priori.
Nunc binos geminis tribus uel unum
Aut binos uarie dedit ſonantes
Vt ſit tertius atq; quartus impar
Q uem tibi tetrametrum iam diximus hunc tribus trochæis
Adiunctis pedibus talem dedit: ut dedi gemellos.
SOLVITVR ACris HYEMS GRATA VICE VERIS & FA
Nunc differre ſupra fuit utile quod ſequens epodus. VONI
Cum parte iambi tres habet trochæos
Et nondum ſpecies miſtas ſimul ex utroq; metro
Tractare adortus aptius putaui.
Nunc differre magis poſtq̃ tibi tota lex iambi
Diſtincta utrunq; planius probaret.
SOLVITVR ACris HYEMS GRATA VICE VERIS & Fauõi
TRAHVNTq; SICCAS MACHINAE CARINAS
SOLVITVR ACRIS HYEMS GRAta VICE: tetrametros hic ẽ
Et tres trochæi : VERIS ET FAVONI
TRAHVNTQ VE SICCAS. portio eſt iambi:
CAS hinc ſuper ſit ſemipes habetur.
Similes trochæi: MACHINAE CARINAS
Poſſet uideri claudus hic trimetrus.
Duos ut eſſe duplices primos pedes
TRAHVNTQ VE SICCAS MACHINAE: putem?
Claudum antibacchum qui facit CARINAS
Sed talem epodum dicitur dediſſe
Callimachus ante de tribus trochæis
In fine uerſum phalæcis ſonantem
Q uem dico dudũ ſapphicum uocandum:
SICCAS DVCITE NAVITAE CARINAS.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS USAL ES

Nam tale cernis. nauite carinas:
Vt finis ille eſt: VERIS Et FAVONI.
Q uãq iambum Flaccus antemiſit.
TRAHVNTQ VE SICCAS:
Magis putandum eſt tres datos trochæos
Q uam poſcit iambos ultimum antibacchum
Vterq finis lege ut eſſet una.
Soluit acris hyems grata uice VERIS ET FAuoni
Trahuntq ſiccas MACHINAE CARINAS.
Semelq metrum tale copulauit
Heroo trimetrum: ſemel idem ſubdidit unum:
Geminus ut iſte uerſus oſtendet tibi.
MELLA CAVA MANANT EX ILICE MONTIBVS ALTIS
LEVIS SONANTE LYMPHA DISSILIT PEDE.
Vtrunq apertum eſt: immorari deſinam
Et dimetrum heroo talem ſubiunxit epodum
Bis uſus hoc nec amplius.
MOLLIS INERTIA CVR TANTAM DIFFVDREIT IMIS
OBLIVIONEM SENSIRVS.
NOX ERAT ET CAELO FVLGEBAT LVNA SERENO
INTER MINORA SIDERA
Nec non trimetro talem epodum comparat
Pentametri partem dactylicam ſubicit
Atq dimetron ad hoc unumq uerſum reddit.
PETTI NIHIL ME SICVT ANTEA IVVAT
SCRIBERE VERSICVLOS AMORE PERculſum Graui
Prior trimetrus quem ionem non habet
Pentametri pars eſt: SCRIBERE VERSICVLOS.
At hoc dimetrum perſpicis AMORE PERCVLSVM GRAVI.
Semelq & iſtud functus eſt
Itemq epodum non trimetros edidit
Sed uerſum heroum uoluit præmittere totum:
Deinde metrum collocat commaq dactylicum.
Et hic ut ante uerſus unus ut foret.
HORRIDA TEMPESTAS CAELVM CONTRAXIT ET
CIMBRES
NIVESQ VE DEDVCVNT IOVEM NVNC MARE NVNC
SYLVE

FINIS

Bedæ Sacerdotis de metrica ratione liber unicus.

q Vi noticiam metricæ artis habere deſiderat: primo ne
ceſſe eſt: diſtantiam litterarum ſyllabarumq ſedulo diſcat.
Sunt aũt latinæ litteræ oẽs. XV. ex quibus quinq uo Lrãrũ nume
cales appellantur. A. E. I. O. V. Cætere omnes conſonantes. At de hiſ r⁹ & diuiſio.
dem conſonantibus ſeptẽ dicuntur ſemiuocales. F. L. M. N. S. R. X.
Cætere nouem mutæ. B. C. D. E. H. K. P. Q. T. Y. aũt ſextã uocalẽ Y
&. Z. Septimam decimam conſonantem pp græca uerba quibus cõſue Z
te utuntur adſumpſere latini: Neq. N. aliter Typum uel zelum: uel cæ
tera huiuſmodi quomodo ſcriberent habebant. Q ui etiam poſt pce
ptiõem dominicæ fidei: H. & X. & P. & ω cum. A. græcas lrãs: & ſi nõ
alphabeti ordine recipiunt: diuinis tamen paginis inditas continẽt. H.
uidelicet quæ apud eos duplici ſcribitur ſigura quomodo apud latinos
littera. H. Intromittẽtes propter auctoritatem nominis. Nam. X. & . ρ.
propter nomen chriſti. A. & ω propter auctoritatem dominici ſermo
nis. ego ſum. A. & . ω. α. & enim tantum nomine diſcrepat. cæterũ & fi
gura & poteſtate noſtrum. A. æqperat. Nam. ρ. græcorũ ab. R. noſtro
& figura diſtat & nomine. porro. η. & ω hoc a noſtris E & O differũt: q
ſemp longæ ſunt: Noſtræ autẽ omnes uocales ſunt dichronæ hoc eſt
& breuibus ſyllabis habiles. & longis. quomodo & illorũ. A. & . I. & . υ.
Nameq. ε. & . O. ſemper apud illos breues naturaliter permanent. Itaq
omnes lrãe qb⁹ utimur ſunt. XXVIII. uocales uidelicet. VIII. A. E. I. Vocales. yiii
O. V. H. Y. ω. & conſonantes undeuiginti. Sed ex ipſis uocalibus. I. &
V. plerũq in cõſonantium poteſtatem tranſeunt. Cum aut ipſæ iter ſe
geminantur ut Iumẽtum uinum. Aut cũ aliis uocalibus Iunguntur ut
ianua. Iecur. Iocus. uanitas ueritas. uolatus. V. quoq nõnunq̃ ſibi ipſa V uim lrãe
præponitur ut uultus ſed & alterũ conſonantis locum tenet cum uel la qñ amittit
tinæ aurũ uel græce euangelium nominamus: mirum autẽ quare dixe
rit donatus eam interdum nec uocalem nec Conſonantem haberi cum Donatus ar
inter. q. litteram conſonatem & alterã uocalem cõſtituitur. ut quoniã guitur
quidem: niſi forte. quia tam leuiter tum effertur ut uix ſentiri queat. Vi
detur autem non eſſe firma ratio: quia eius ſententiam exponẽtes Pom Pompei⁹ &
peius & Sergius. dicunt eam conſonantem eſſe non poſſe, quia ante ſe Sergius Do
habet alteram conſonantem. i. Q. uocalem eſſe non poſſe quia ſequit nati iterp̃tes
illã uocalis. ut quare quomodo & obid eam nũc nõ eſſe lrãm ſcribunt.
Q uid enim? nunquid quãdo ſcribimus aſtum dicendum eſt. T. cõſo
nantem eſſe non poſſe. cum ante ſe habeat alteram conſonantem ideſt
S. imo & uocalem eſſe non poſſe quia illam uocalis ſequitur & cum di

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

cimus ſtratum. R. eſſe litteram fatendũ eſt Cum & uocalis ſequatur &
duæ præcedant conſonantes. S. &. T.

I cõſonans

I. autem hoc habet proprium inter uocales. ut quoties locum tenens
conſonantis alteram ante ſe in eadem parte orationis habet uocalem.
Hanc & ſi natura breuis erat ſemper eam poſitione faciat longã. ut ma

Peiuriũ non periurium

ius peiurium unde & duplex appellatur. X. quoq; littera cõſonans eiuſ
dem poteſtatis gratia duplex nuncupatur ut axis. Sunt & liquentes lr̃æ

Liquidæ

quatuor. L. M. N. R. quæ diuerſo quidẽ modo ſed certa ratõe plærũq;
in metro ſolitam conſonantium uim amittere ſolent. nonnunq̃ breues
natura ſyllabas inueniũtur reddere longas.

Syllaba qd.

[S]Yllaba eſt comprehẽſio litterarũ uel unius uocalis enuntiatio
ſ temporũ capax. quia omnis ſyllaba aut breuis eſt & tempus re
cipit unũ quod Atomũ metrici uocant: ut pater. aut lõga eſt &
duo recipit tempora ut mater. Hic enim ma cũ dicitur mater longitu-
dine ſui circũflexus tantum tempotis occupat: q̃tum pa ſemel cũ acute

Syllabæ lõgæ

dicitur pater. Sunt igiť longæ ſyllabæ ſunt breues: ſunt comunes. Sed
longæ duobus modis ſunt natura & poſitione. Natura quidem bifariã
aut productione uidelicet ſingularũ uocaliũ ut nauis. ſedes. finis. omẽ.
unus. Aut duarum coniunctione quod diphthongum uocant. ut æuũ.
pœna. auguſtus. eurus. ei. ut Arator. EI mihi iam uideo ſubitis lapſura
ruinis. Condita fana diu templi quoq; nobilis ædẽ. uel cum dicimus ty

Tydei

deus tydei Vbi. e. &. i. nõ ſeparamus ſed cõiunctim proferimus: ne qn
tam potius q̃ ſecundã declinatõnem ſignificet. & hoc græca nomia ſor

Poſitio

tiuntur. In latinis enim non inuenitur hæc diphthongus. Poſitione aũt
longæ ſnnt ſyllabæ modis ſex. Cũ correpta uocalis aut in duas deſinit
conſonantes ut aſt: aut in unam duplicem ut dux. Aut in unam deſinit
conſonantem & excipitur ab altera: ut arca. aut excipitur ab. x. duplici
cõſonante. ut axis. Aut ab. I. loco Conſonantis poſita ut troia. quæ poſi
tio nõnũq̃ in metris in tres diuiditur ſyllabas. ut eſt illud. Arma uirũ
tabulæq; & troia gaza p̄ undas: Aut deſinit in conſonantem & excipitur
ab. i. uel. u. poſitis in loco conſonantium ut aduena adiumenta. Breues
uero ſunt ſyllabæ quæ horum nihil habuerint. Q uod uero quidam in

Breues ſyllabæ quæ Z lr̃æ põt.

ter longas ſyllabas adnumerandum autumant. Cum correpta uocalis
excipitur a duplici littera Z ut mezentius. Aut a duabus conſonantibꝰ
ut acri uel acres falluntur. Nam & Z quoties in eadem parte oratio-
nis breuem ſequitur uocalem porteſt eam producere ſi ſic poeta uolue
rit ut gaza. Cum uero parte aliqua orationis in breuem uocalem termi
natam ſequẽs ſermo a littera. Z. incipit nullam producendi habet po

R

teſtatem unde eſt nemoroſa zacynthus. &. R. littera liquẽs eodem mo

do ſicut &. L. Cum in medio ſermone breuem ſequitur uocalem præ- L
cedente qualibet conſonãte poteſt hanc licentia poetica facere longã.
Cum uero utralibet liquida ſequens conſonãtem in capite fuerit ſermo
nis non poteſt longam facere uocalem quæ in fine uerbi præcedentis
naturaliter breuis extiterat. Sunt item ſyllabæ quæ utroq; modo & na
tura uidelicet & poſitiõe lõgæ ſunt: ut dẽs gens. mẽs. mons. fons. frons.

Syllabæ natura poſitio neq; longæ

De Comunibus Syllabis.

Syllabæ comunes

[C]Omunes autem ſyllabæ modis fiũt nouem quibus aut na
c turaliter poetica licentia longæ: in breues aut naturaliter
breues transferuntur in longas. breuis uero tranſfertur ĩ
longam cum correpta uocalis in eodem uerbo a duabus excipitur con

Liquidarum uis

ſonantibus quarũ poſterior eſt liqda. Eſt. i. breuis natura in hoc Mens
tenebris obſcura ſuis. Eſt longa poſitione in hoc Mortiſq; tenebras. In

Sergiꝰ tax.

quo Sergius modo iniuſto utitur exemplo. Neue flagella. Flagellũ enĩ
in capite uerbi habet liquidam litteram cõſonanti ſubiectam: quæ po
ſitio nunq̃ breuẽ natura ſyllabam uerbi præcedentis poteſt facere lon
gam. Item natura breuis ſyllaba ad uotum poetarum trãſferi poteſt in
longam: Cum correpta uocalis in conſonantem deſinit & excipitur ab
h. lr̃a. Eſt. n. breuis natura in hoc. Porcinum tenuere gregem niger hi-
ſpidus horrens. Eſt uoluntate poetæ longa in hoc Vir humilis mœſto
deiectus lumine terrã: & item Mors fera per hominem miſerũ ſibi ſub
didit orbem. Vbi item quidam grãmaticorum dubium ponunt exem

Contra Victorinũ Donatum cæteros.

plum. Terga fatigamus haſta. Nam & ſi non. h. ſequeretur. mus. tamẽ
eſſe poſſit longa poetica licẽtia quia plenis pedibus ſuperfuit ſicut hoc
quod itẽ ponunt. Omnia uincit amor & nos cedamus amori. Vbi mor
ideo potuit produci quia poſt emenſos pedes integros partẽ terminat
oratõnis: tametſi uocalis ſequeretur. Tertius modus eſt ſyllabæ comu
nis cum uerbum aliquod in uocalem deſinens correptam: excipitur a

S. lr̃æ poteſtas.

duabus conſonantibus quarum prior ſit. S. Eſt. n. natura breuis in hoc
Fortunati Ordinibus uariis alba ſmaragdus ineſt. Eſt. n. poſitione lon
ga in hoc Sedulii. Aduẽiat regnum iam iamq; ſcilicet illud. Cum uero
S. in capite uerbi fuerit conſonanti alii ſubiecta nequaq̃ poteſt ultimã

Pompeiꝰ arguitur S. qũ liqueſcat

uerbi prioris ſyllabam producere quæ in breuem deſinerit uocalem ut
Sedulius Stare choro & placidis celeſtia pſallere uerbis & Fortũatus.
Vocibus alternis diuina poemata pſallunt. Falſoq; difiniuit Pompeius.
S. non poſſe liqueſcere: niſi ipſa antecedat ut Ponite ſpes ſibi quiſq;
hanc Virgilius & in medio uerbo alteri conſonanti præpoſitam ubi cõ

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

m̃odum duxit:liquentium more tranſiliit. ut eſt . Hortatur Mneſteus
nunc nunc inſurgite remis. niſi forte hunc uerſum ita ſcandendum pu
tamus. ut ſit. Horta ſpondæus turmne. ſpondæus. ſteus nunc. ſpõdæus
Coniunctis ſcilicet uocalibus:quod diphthõgõ uocãt. Vnde bene Do
natus quum de liquẽtibus litteris loqueretur dixit. ſpecialiter de hac &
S. littera ſuæ cuiuſdam poteſtatis eſt. quæ in metris plerũq; uim con-
ſonãtis amittit. Eſt. n. modus quartus ſyllabæ comunis:quom poſt pe
dem quemlibet una ſyllaba breuis remanſerit de uerbo:quæ uel uocalẽ
definiens excipitur a conſonante uerbi ſequentis:uel in conſonantem
deſinens excipitur a littera uocali . Eſt. n. breuis natura in hoc. Q VO
ius onus leue eſt:quo ius iuga ferre ſuaue eſt. Eſt longa permiſſu poeti
co in hoc. FRONDEA ficus erat quo ius in robore nullus . Q uod ge
nus ſyllabæ inter longas uel omnino refugiendum uel parciſſime uſur
pandum eſt . Vnde & in recentioribus poetis non facile eius inuenies
exemplum. Q uãuis & apud Virgilium non rariſſimum. Apud Home
rum uero frequentiſſimum reperiatur. Item modus eſt quintus quom
pars orationis deſinit in diphthõgon ſequente ſtatim altera uocali .
Eſt enim per naturam longa in hoc. MVSAE Aonides. Eſt per licen-
tiam breuis in hoc. INSVLAE Ionio in magno:quod poſteriores poe
tæ magis in una parte orationis fieri uoluerunt . Vnde nec huius exẽ
plum facile in noſtratibus poematibus inuenies: aut cum diphthõgus
a uocali alterius uerbi excipitur. Tũc hanc per ſynaliphã tranſiliendũ
eſſe dicebant. ut Proſper in præfatione epigrãmatũ . Nec noſtræ opis
eſt hoc ſed ab alio ſumitur hic ros . Q ui ſiccam rupem fundere iuſſit
aquas. Sextus modus eſt (ut Donatus ait) cum producta uocalis eſt
uocali altera conſequẽte. eſt. n. lõga in hoc. O utinã in thalamos inuiſi
Cæſaris iſſem. breuis in hoc. Te Coridon o alexi trahit ſua quẽq; uolu
ptas. Q uod moderni uerſificatores in eadem potius parte orationis fa
cere conſueuerunt:ut eoo uenere magi & ſplendidius auctoris de uerti
Eous — ce fulget eous. Et rurſus longa eſt per naturã ita. Angelus Intactæ ceci
Maria cũ ac — nit properata Mariæ. Breuis per licẽtiam ita . Exultat Marie quum pri
centu penul — ma affamina ſenſit. At quum longa uocalis uel etiam breuis . quæ par-
timæ — tem orationis terminat excipitur a uocali alterius uerbi priorem per ſy
nalipham adſumunt. ut Proſper. Nam ſi te Virtute tua ad cœleſtia cre
das Scandẽda ſuperis pulſus in ima cadis. Q uãuis & Arator imitatus
ueteres dixerit. O utinã noſtris uoluiſſes fida Iuuentis. Conſiliis para-
re prius ne littora cretæ Liqueres inſani rabiem paſſura profundi. Se-
Hic ꝓnomẽ — ptimus modus eſt cum pronomen . C. littera termiatum uocalis ſtatim
ſequitur. Eſt. n. longa in hoc . Non quia qui ſummus pater eſt & filius

hoc eſt. Breuis i hoc: Hic uir hic eſt tibi quẽ promitti ſæpius audis. Sed — Hic aduerbi
& aduerbium. C. littera terminatum cõmunem ſyllabam facit. Eſt. n. lõ — um
ga in hoc Paulini. Donec adſpirãte deo conãtibus ægris. Breuis in hoc — Donec
Proſperi. Vt morbo obſeſſis præſtãda eſt cura medẽdi Donec in ægro
to corpore uita manet . Octauus modus eſt quum correptam uocalem
in eadem parte orationis ſequitur . Z. conſonans græca duplex . Eſt
enim longa in hoc. Iuuenci. Difficille eſt terris adfixus diuite gaza. — Gaza prim-
Eſt. n. breuis in hoc eiuſdem. Et gaza diſtabat rerum poſſeſſio fulgẽs . — breui
Nonus modꝰ eſt quom omnis ſyllaba nouiſſima uerſus in quocunq; me
tro a diaphora. i. indifferens eſt ad uoluntatem poetarum uel correpta
producitur uel corripitur producta. quod frequẽtius eſt q̃ ut exemplis
indigeat. Sciendum eſt autem quod. X. littera duplex nunq̃ facit comu — X lr̃æ pote-
nem ſyllabam ſed cum in eodem uerbo ſequitur uocalem ſemper eam — ſtas
habet longam aut natura ut pax lex. lux. Rex. Vox. aut poſitiõe ut fax.
nex. nix.. nux. nox. & exul. exitus. exitum. Cum uero in primordio fue
rit uerbi non poteſt producere finem prioris uerbi quod in breuem de
ſierit uocalem. Vt pontibus inſtractis cõduxit littora Xerſes. N. quoq; — H lr̃æ pote
littera pari ratione (ni fallor) quum in medio uerbo conſonanti alteri — ſtas
fuerit ſubiecta præcedentem ſyllabam ſiue natura ſeu poſitione ſemp̱
longam habet. ut regna calumnia. Cum nero in primordio uerbi fuerit
alii ſubiecta conſonanti: ut. gneus. gnarus. Profecto ultimam ſyllabam
uerbi prioris: ſi in breuem deſierit uocalem breuem hanc ut fuerat re-
manere permittit. neq; ullam producendi habet poteſtatem Proſpero
teſtante. qui ait. Nec tamen hos toto depellit fœdere gnaros. Naturam
erantum diuidere auitus. Vnde & inter liquidas adnumeratur : tamen
& ſi non ita ut. L. &. R. quæ communes ſyllabas facere ſolent.

De primis ſyllabis

h Aec de differentia ſyllabarum paucis dicta ſunt: quas etiam
exemplis ipſe plurimum diſcernere poteſt: qui ſcanſionem
uerſus heroici diſcere curabit. Sed & qui nec dum ad hoc
peruenit: hunc interim hortamur ſyllabas omnium partium orationis
ex principio uerſuum heroicorum diligentius ſcrutetur. Omnis. n. uer
ſus hexameter qui. Vi. pedibus & pentameter quinq; pedibus conſtat
primam habet ſyllabam longam. qua uel a Spondæo uel a Dactylo in- — Pría ſyllaba
cipit quorum prior pes duabus longis ſyllabis conſtitit. ut dicens ſecũ — qũo cogno-
dus longa & breuibus duabus ut dicimus & ideo cum codicem hexame — ſcatur

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

tri uel elegiaci carminis adſumis in manus quãcunq; paginam aperiens
inſpexeris.quẽcunque uerſum arripiens legeris abſq; ulla dubietate pri
mam ſyllabam aut natura aut poſitione longã inuenies.pentimemerim
ſiue ſpondæi ſiue dactyli conſtat eſſe principium.Item prima ſæpe ſyl
laba ex compoſitione figuræ depræhenditur ut neſcias qualis ſit pius

Prima ſylla ba accẽtu co gnoſcitur.

cognoſcitur. licet in aliquantis hoc fallat.Nam cum dicimus nubere.
nu.longa eſt .Item quum dicimus innuba aut pronuba fit brenis nu
in compoſitione. Item lux lucis.lu.longa eſt. lucerna breuis eſt . Item
homo breuis eſt ubiq;.humanus longa. Itur in antiquam ſyluam.I.lon
ga eſt Superũq; ad limem ituras.I.breuis. ſed hoc inuenire raro contin
git. Verum ſi qualibet pars oratiõis præpoſitionibus componatur pri
mas ſyllabas ex his cognoſcimus.Nam talis manebit fere omnis com
poſita ſyllaba qualis & ipſa præpoſitio fuerit ut Deceptus abundãs.De

De
Ab
Ad
Ob
In
Sub
Præ
Que

uidelicet longa & ab breuis.Item ex ipſis præpoſitionibus Ad & Ob.In
& Sub.diuerſæ in uerbis ponuntur.Nam corripiuntur cum creſcendo
diſyllabum ex ſe reddunt ut Adit obit.Inio. Subit. Indifferentes ſunt
quum triſyllabum faciunt ut Adicit obicit.Inicit.Subicit.producũtur
tantum cum tetraſyllabum ex ſe reddunt ut Adicio obicio.Initio Subi
cio.Irem producuntur quæ per Præ & per quæ in primis ſyllabis ſcri
buntur.Breuiantur uero Præcium præcor prehẽdo & p̃mo & queror .
i.querelam depono & quæ ex his per deriuationem uel declinationem
uel compoſitionem fieri poſſunt & que coniunctio.Item contra breui
antur ex hiſdem præpoſitiõib⁹ in compoſitione ut dehinc profectus

Pro
Verba quæ primas ſyllabas tempo rum ratione permutant.

profeſſus. profuxus. profatus proauus pronepos & cætera : Sunt item
aliquanta uerba quæ primas ſyllabas temporum ratione p̃mutant.quæ
ſubtercollecta in omni præterito perfecto uel in omni præterito pluſq̃
perfecto. Vel in uno futuro modi tantum coniunctiui producuntur.In
cæteris autem modis & temporibns breuiantur ut ſunt hæc Lego legi
cum legero. Faueo faui cũ fauero . Vẽio ueni cũ uenero . Fugio fugi cũ
fugero.Facio.eci.cum.ro.Sedeo ſedi.cum.ro. Foueo ui. cum.ro. Vi
deo.di.cum.ro.Voueo.ui.cum.ro.Fodio fodi cum .ro.Iuuo.ui.cũ.ro.
Ago.gi.cum.ro.Emo.mi.cum.ro. Lauo.ui.cum .ro.Odio. di.cũ. ro.

Verba præ ſenti tẽpore longa præte rito breuia.

Sero ſeui cũ.ro.Sino ſiui cum.ro. Caueo.ui.cum. ro. Item cõtra inue
niuntur quæ in p̃ſenti tempore producta ſunt & in præterito breuian
tur: ut ſunt hæc.Pono poſui.Cogo coegi. Do dedi.Sto ſteti . Ipſe oĩa
uerba quæ in præteritis ante creſcunt in primis Syllabis breuiantur
ut Pendo pependi. Tondeo totondi Pello pepuli.Itẽ in uerbis quæ eiſ

Liber
Pila

dem l̃ris ſcribuntur.Notãdum q; Liber ſi librum ſignificat aut corticẽ
breuem habet.Li. ſi liberũ longam. Pila ſi uas ſignificat longã habet

Pi.ſi ſphærã breuẽ.Securus longam ſe.Securis breuem.Domus breuẽ
Do.Doma.i. Tectum longã.plaga cum clima ſignificat breuis eſt pla.
quũ uindictam longa.Palus paludis breuis eſt Pa.Palus Li.longa. Po
pulus cum uulgus ſignificat breuis eſt:po.quum arborẽ longa.Nitens
a nitore breuis eſt Ni.Nitẽs a niſu longa.Item educo:educis lõga .du.
Educo as.i.enutrio breuis.Cõcido.decido.Occido.Incido.ſi ad caſum
pertinet correptam habent.ci.ſi ad conciſionem productam.Colo.is.
breuis co.Colo as producta.Placo.cas.producta.pla.Placeo correpta
Pareo pares .i.appareo.ſiue obtempero p̃ducta pa.Paro.ras.i. præpa
ro & Pario.ris.correpta. Parentes cum a parente ſignificat producta
Pa.quum genitores correpta.ſicut & pariẽtes. Idem ſi neutri generis
eſt corripitur ſi maſculini producitur in utroq; numero.Leuitas ſi inſta
bilitatem mentis deſignat aut puſillitatem ponderis breuis eſt le . Si le
nitatẽ tractus : Vnde ligna in ædifficio leuigat dicuntur longa eſt.Le.

Securus
Securis
Domus
Plaga
Pal⁹ dis & li
Populus
Nitens
Nitens
Educo is
Educo as
Colo is
Colo as
Placo as
Placeo es
Pareo es
Paro as
Pario is
Parẽtes
Pariẽtes
Idem
Leuis

De Mediis Syllabis.

m

Edias ſyllabas tribus modis cognoſcimus poſitiõe & diph
thongis & accentu: ſed de poſitõe & diphthõgis ſupra tra
ctauimus. Accentus aũt eſt quaſi adcantus dictus:q̃d ad cã
tilenam uocis nos facit cognoſcere ſyllabas:Q ui uocis accentus duo
ſunt ad ea quæ tractatus neceſſarii correptus & productus. Correpť⁹
eſt quoties ſine ulla mora uocis medias ſyllabas enũtiamus:ut Mœnia
Tabula. Product⁹ eſt quoties medias ſyllabas cũ aliqua mora uocis ex
primimus:ut fortũa:natura. Sciẽdũ eſt tamen quia illa quæ in uerbis
I correpta proferũtur quũ in mediũ uenerint & ipſam I in E mutaue
rint: Vt Legis lege legere ubiq; breuiantur excepto cũ a tribus excipi
untur cõſonãtibus.B.&.M.&.T.ut legebam legemus legetur . Cæte
ra melius accentibus colligũtur. Q ui accentus in triſyllabis & tetra
ſyllabis & deinceps ita conſiderandus eſt ut ſequatur Amiciſſimorum
q̃bus ſyllabis cõſtet ediſcimus primam breuẽ exẽplo:ut Nimiũ dilexit
amicũ: Secũdã cũ lõgo accẽtu inuẽimus. Tertiã lõgã poſitiõe. Q uar
tam breuẽ accentu quia cũ dicimus amiciſſimus penultimã cum breui
accẽtu inuenimus Q uintã accentu longam.ultima uero qualis ſit per
ſingulas p̃tes orationis monſtrabimus in ratione ſubiecta.

Syllabæ me die quot mo dis cogno ſcantur
Accent⁹ q̃d & unde

De Vltimis Syllabis nominum pronominum & Participiorum.

n

Ominatiu⁹ ſingularis has habet breues. A.ut Cithariſta ui
nea.toreuma.E.ut ſedile.O.ut ordo uirgo. V.ut cornu El
ut mel Il. ut uigil .Vl ut conſul. M ut tectum. N ut car
men. Vs . ut iuſtus curſus nemus Ir ut uir.or ut doctor T ut caput.has
item longas I ut Frugi Il uno æthruſco ut Tanaquil.Ol ut Sol.As . ut

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

facultas .C.ut allec. Item hæc ſunt quæ in monoſyllabis producunt.
In diſyllabis autem & triſyllabis uel in cæteris poliſyllabis corripiũtur
Ar.ut far.nar.cæſar.er.ut.uer.pater ur.ut fur. murmur. Is ut uis.glis.
Torcular — lis.fortis.Al ut ſal hannibal. Item torcular & puluinar producta quia
Puluinar — quibuſdam placuit hoc torculare dici non torcular & hoc puluinare &
Es — non puluinar. ES terminatus ſi quintæ fuerit declinationis produci-
tur ut dies. Si tertiæ tunc longa eſt cum genitiuus ſingularis non cre
ſcit ut labes tabes cædes puppes clades fames uulpes ædes ſedes.ſtra
Nubes — ges Hercules proles nubes. Quãuis quidam nubs nominatiuum ter
Nubs — minare maluerunt uel cum creſcens E productam ante nouiſſimam
ſyllabam habuerit ut merces quies mercedis quietis. Vel cum monoſyl
Pes — laba fuerint nomina aut de monoſyllabis ducta ut pes: bipes: ſonipes:
Sal — Vbi notandum ꝙ pes ſicut & ſal & par cum monoſyllaba eſt longa eſt:
Par — At cum per alios caſus declinari cœperit primam ſyllabam corripit.
Item ceres aries paries abies.nominatiuo & uocatiuo caſu producunt.
At in cæteris caſibus.E.corripiunt.Breuiantur uero.Es.ſi aut.E.in.I.
Os — mutauerit in genitiuo creſcente ut miles.tis. aut.E. breuem habuerit
ut ſeges ſegetis.Os monoſyllaba ſignificãs producitur ſi oſſa breuiat.
Quæ tamẽ Os ſyllaba cum in diſyllabis uel in triſyllabis uenerit & me
Vs — dia ſyllaba genitiui producta natura permanſerit tum lõga erit ut ne-
pos nepotis. Si uero correpta erit breuiatur ut compos.tis. Vs. Cum i
genitiuo creſcente: V lõga permanſerit producitur ut uirtus uirtutis.
tellus telluris. Excepto uno Palus ꝙ in genitiuo dis terminatur Palus
Palus — paludis, unde eſt hoc Sterilisq̄ diu palus aptaq̄ remis. Si uero in geni
tiuo creſcente correpta quia mutata permanſerit aut non creuerit bre
uiatur Vt pectus pectoris.uulgus uulgi Genitiuus datiu' & ablatiuus
producuntur.ſed genitiuus cum tertiæ fuerit declinationis cum Abla
Fames — tiuo ſuo.E.tantum littera terminato breuiatur ut a forte fortis excepto
uno quod producitur ut ab hac fame quia ueteres huius famei nõ huius
famis & huic famei & non huic fami declinabant. Vbi notandum ꝙ no
mina quintæ declinationis quæ in ei litteras Genitiuo & Datiuo caſu
terminantur & has diuiſas & utrãq̄ longam habent ut faciei diei. Ex-
ceptis tribus Fidei Rei Spei. Accuſatiuus breuis eſt ſemper Vocati-
uus ſimiliter excepto cum.I.terminatur ut Laurenti: Vbi notandum
ꝙ nomina quæ in ius terminantur in Genitiuo caſu duplici.I. effe-
runtur. In Vocatiuo Simplici in utroq̄ Longa: Vt Filius Filii o
Fili. Vel Certe Vocatiuum in E correptam terminant: ut Impius
Impie: Qui etiam Vocatiuus dum ſimilis Nominatiuo fuerit

regulam nominatiui ſequitur ut hæc paupertas & O paupertas.
Nominatiuus accuſatiuus & uocatiuus plurales In maſculino & fœmi
nino genere producunt.Corripiuntur in neutro.Ambo & duo ſi neutra — Ambo
ſunt corripiuntur ſi maſculina producũtur.Gtũs pluralis in omnibus — Duo
breuis eſt.Datiuus & Ablatiuus ſi is terminantur longi ſunt ut doctis — Datiuus &
ſi bus breuiãtur ut rebus.hac regula nomina pronomina participia cõ — Ablatiuus
tinentur:& pronominis declinatio in hoc tantum differt ꝙ in monoſyl — plur.
labis quæ uocalibus terminantur ut me te ſe tu q.Aut uocalibus con-
ſtant ut O.In quolibet caſu producuntur.ſed genitiuus cum us finitur
breuiatur ut illius.Datiuus uero ut in nomine ſemper longus eſt exce-
pto mihi tibi ſibi quæ indifferenter poni poſſunt. Sic reliq quoq̄ caſus — Mihi
regulam ſumunt ex nomine. In græcis uero nomĩatiuus ſingularis has — Tibi
habet breues.A.ut eccleſia baptiſma.As cum genitiuus dos habuerit — As
ut Arcas Arcados Pallas Pallados.OS cum genitiuo diphthongon ha
buerit ut delos delou.Longas uero has.E.ut ſchole Synagogæ quæ la — Delos
tina cõſuetudo in A terminat.O.ut dido An ut titan.En.ut lien ſyren.
In ut delphin.on. ut memnon.er.ut aer.æther.As. ut æneas.Es.ut an
chiſes.Genitiuus breuiatur cum dos uel tos habuerit in fine ut arcados
poematos.datiuus cum.I.ut palladi.Accuſatiu' cum.a.uel.on. ut the
ſea delon.Alias longus eſt Vocatiuus cum.A.terminatur in maſculinis
tantum lõgus eſt ut o ænea. Nam in fœmininis corripitur ut cathedra
E terminatus producitur ut ſchole ſynagoge.pentecoſte paraſceue Ex
ceptis his quorum nominatiuus os terminatur ut petros petre.I. termi
natus corripitur ut alexi. O finitus producitur ut dido. Nominatiuus
& uocatiuus pluralis cum.A.uel es.terminatur breuia ſunt ut rhetho-
res chariſmata alias lõgi ſunt ut eccleſiæ. Genitiuus longus eſt ſi tamẽ
græcæ fuerit declinationis ut laon cedron ideſt populorum cedrorũ.
Datiuus.In.terminatus corripitur ut Arcaſin. Alias longus eſt ut lais
populis Accuſatiuus ſi as fuerit terminatus & a genitiuo ſingulari ue-
nerit.os.finito corripitur ut arcados arcadas alias productiõe lætatur.

De Verborum & Aduerbiorum temporibus.

i N uerbis primæ coniugationis producuntur A & AS. ut
ama amas in ſecundæ.E.& ES.ut ſede ſedes. In tertiæ pro
ductæ.I.&.IS.ut nutri nutris.In tertiæ correptæ breuia-
tur.E.&.IS.ut cerne cernis. In omnibus.O. corripitur ut amo ſedeo
cerno nutrio tametſi auctoritas uariet.eadem in Infinitiuo modo pe-
nultima ſyllaba.A.&.E.I.productas habent ut amare,ſedere nutrire.

VNiVERSIDAD
DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Item. E. correptam ut cernere. Similiter in aliis modis productis eiſdẽ uocalibus amarem amares amaret & cætera ad ſuam formam. E. correpta in uerbis tertiæ cõiugationis correptæ ut cernerem cerneres & cætera. Item es corripitur ut ſum es & cætera: quæ ex his componi poſſunt ut ſum ades poſſum potes.

Faxis
Velis
Adſis
Fac
Dic
Duc

Item faxis. uelis. Adſis longa ſunt quia pluralis numerus ea producit. numerus pluralis ut amares amaretis amaſſes amaſſetis. Item producenda ſunt quæ C terminantur. ut fac: dic: duc: induc: aut in I: ut amaui amari: aut in V. Corripiuntur autem quæ in M ut amem uel in. R. ut amer uel in us: ut amamus: uel in. T. ut amat uel in re ut amare: uel in is: ut amatis.

Aduerbiorũ quantitas
Vbi
Heri
Falſo
Noctu
Non
En
Ne
Toties

Aduerbia quæ in a terminantur productione gaudent: ut una. Quæ uero in E ſi ex nomine ueniunt & comparationis gradus ſeruant ut docte doctus doctiſſime producuntur. Si autem a ſe naſcuntur ut ſæpe aut non comparantur ut rite Aut in comparatione deficiũt ut bene male breuiantur. I finita præter quaſi ibi & ubi uel quæ ex ipſis fiunt ut ſicubi producuntur: ut heri. O indifferenter accipitur ut falſo. V. producitur: ut noctu L & R breuiantur ut ſemel pariter. Vl ut ſimul M ut tam. N uero excepto non & en. ubiq; breuiantur ut forſan S breuiatur ut magis funditus excepto cum A præceſſerit ut alias. C producitur ut hic illic adhuc. Monoſyllabæ prodeeuntur ut cur plus exceptis bis & ter. Verum Ne dupliciter profertur. Nam producitur cũ prohibendo dicitur: ut SCRVTARI ne cura procax abſtruſa labora. uel componitur prout non. Vt idem Proſper ait. ET uindicta breuis ſic noxia crimina finit. Ne ſine fine habeat debita pœna reos. Corripitur autem cum interrogando uel increpando ponitur. ut Tu ne cruente ferox: audax inſane rebellis? Es in numeris ut toties quoties ſepties Vities corripiť.

De Coniunctionibus præpoſitionibus Interiectionibus.

Ita
Interea
Niſi
Etſi
An
Sin
Alioquin

c Oniunctiones ferme omnes corripiuntur: ſed quæ A uel I terminantur excepto ita quia niſi producuntur ut propterea Interea ſi & ſi. Quæ in N deſinunt ſi A uel I ante eam habuerint producũtur. ut an ſin. Alioquin. cæterum breuiatur attamẽ. Quãuis ꝑducitur cæteræ breuiantur exceptis quæ poſitione ſunt longæ: ut Aſt Aut &c.

De Præpoſitienibus.

Præpoſitionum quantitas in tẽpoř

p Ræpoſitones accuſatiuæ ſolæ quæ in A exeunt producuntur ut Intra & una monoſyllabis. Ablatiuæ corripiuutur ut ab. Exceptis monoſyllabis quæ aut Vocalibus conſtant ut. a. aut uocalibus terminantur. ut de. Cõmunes præpoſitiones correptas eſſe liquet ut In. ſup. ſub. ſubter. Nec de loq̄laribus præpoſitionibus reticend̃ tam&ſi non in fine ſed in principio ſemper ponãtur quæ ſunt am. co. con. di. dis. re. ſe. Quod am & diſ. poſitionem quærunt ut amplector diſiungo & iõ longæ ſunt. co. dichronæ. ut coherceo conecto. Cen. longa ut conitio. di. longa ut dirigo. Se. longa ut ſecerno. Re aũt ubiq; breuiatur ut remuto excepto refert. cũ diſtat ſignificat ut præterea rara nec mutari pabula refert & unum uerbũ reicio ut Reice ne maculis infuſcet uellera pullis.

Di
Dis
Re
Se
Am
Con
Co
Refert
Reicio

Omnes interiectiões ſi monoſyllabæ fuerint ut heus producuntur: Ceteræ uero exemplo ſimilium partiũ orationis exiſtimandæ ſunt: Itẽ interiectiones omnes ut Audacius ait: quæ de græco ſermone mutuati ſumus: Ideo in nouiſſimis ſyllabis faſtigium capiunt. ut pape atat. Eodem mõ & cæteræ ſimiliter uel acutũ uel circũflexũ ĩ ultimo ſumũt accẽtũ.

Interiectiones in ſyllaba.
Faſtigiũ ꝑ accentu
Pape
Atat

De Pedibus

p Es eſt ſyllabarum & temporum certa denumeratio: dictus inde quod hoc quaſi pedali regula ad uerſum utimur menſurandum. Sunt autem pedes diſſyllabi quattuor: triſſyllabi octo. Tetraſyllabi ſedecim. Singuli nominatim diſtincti: atq; ex his geminatis adcreſcunt ſine nomine qui generaliter ſyzygiæ. i. coniugationes dicuntur. Vnde fit oẽs pedes a diſſyllabis uſq; ad hexaſyllabos. CXXIIII. colligi de quibus in Donato pleniſſime quiſq; uelit inuẽiet. ſed nos in ꝑſenti opuſculo diſyllabos & triſſyllabos tantũ meminiſſe ſufficiat. Ergo diſyllabi quatuor hi ſunt. Pirichius ex duabus breuibus temporũ duũ ut amor huic cõtrarius eſt ſpondæus ex duabus lõgis tẽporũ quatuor ut æſtas. Iambus ex breui & longa tẽporũ triũ ut parẽs huic cõtrarius trochæus ex lõga & breui temporum trium: ut uerſus.

Pes quid & unde
Pedes diſyllabi
Pedes triſyllabi

De Triſyllabis

t Rriſyllabi octo hi ſunt tribrachus ex tribus breuibus tẽporũ triũ: ut macula. huic cõtrarius ẽ moloſſus ex trib⁹ lõgis temporũ ſex ut æneas. Anapæſt⁹ ex duab⁹ breuib⁹ & una lõga tẽporũ quatuor ut pietas. huic cõtrari⁹ ẽ dactylus ex pria lõga & duab⁹ breuib⁹ tẽporũ quatuor ut regula. Amphibrachys ex breui & lõga & breui: tẽpoꝝ quatuor ut harena huic contrari⁹ ẽ amphimachr⁹ ex lõga & breui & lõga tẽporũ qnq; ut ĩpotẽs. Bacchi⁹ ex breui & duabus lõgis tẽpoꝝ qnq; ut poetæ. huic contrari⁹ eſt antibacchius ex duab⁹ lõgis & breui temporum quinq; ut natura. Hos ſequuntur ut dixi pedes tetraſyllabi. xvi. pentaſyllabi. xxxii. hexaſyllabi lxiiii. ſed hec interim noſtro operi quod de arte metrica cudimus ſatis eſſe putamus.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

Hexametrũ Heroicum.

m Etrum dactylicum hexametrũ quod heroicũ uocatur: iõ ꝙ hoc maxime heroum: hoc eſt uirorum fortiũ facta cane-rent: Cæteris omnibus pulchrius celſiuſq; eſt. Vnde opuſculis tam prolixis: q̃ ſuccinctis: tam uilibus q̃ nobilibus aptum eſſe cõſueuit. Cõſtat autem ex dactylo & ſpõdæo uel trochæo ita ut recipiat Spõdæum locis omnibus præter quintũ. dactylum preter ultimũ trochæũ uero loco tantum ultimo. uelut quidam diffiniunt. Spondæum in ultimo loco ſemper & in omnibus præter quintum.

Trochæus ĩ Heroico uerſu locũ non habet.

Trochæum uero nuſq̃ quia & ſi ultima breuis eſt natura tamẽ ſpondæum facit ad uotum poetarum. Qui ut prædiximus ultimam uerſus omnis Syllabam indifferẽter accipiunt: Alioquin legitimum numerum uiginti quatuor tempoꝝ uerſus hexameter non habebit. quæ tot illum pro ſui perfectione habere decebat: quot habet libra plena ſemuncias huius exemplum.

Hexametri carminis & heroici tẽpora. xxiiii.

Culmina multa polos radianti lumine complent. Hoc metrũ poſt Homerum heroici nomen accepit pythium antea dictum. eo ꝙ Apollinis oracula illo ſunt metro edita. huic cognatum eſt & quaſi familiariter adherens ita ut ſine ipſius præſidio nunq̃ id poſitum uiderim:

Heroicũ qñ primũ nominatum.

Metrũ dactylicum pentametrum quod recipit ſpondæum loco primo & ſecũdo dactylum locis omnibus catalecton in medio & fine huius exemplum.

Pẽtametrũ quot & qbus pedibus cõſtet.

lætanturq; piis agmina ſcã choris. huius metri uerſus quidam ita ſcandendos aſtruunt. ut quinq; abſolutos pedes eis ineſſe doceãt. Spondæum ſiue dactylũ loco primo & ſecundo. ſpondæum tertio ſemper. quarto & quinto anapæſto ueluti ſi dicas. Quærite regna poli Quærite regna poli. Quærite dactylus. regna po. dactylus. liquæ. Spõdæus rite reg anapæſtus. napoli. anapæſtus.

Pentametrũ elegiacum qũo ſcandi debet

Quod rõne eiuſdẽ metri (ni fallor) minus uidetur eſſe conueniẽs. cum uniuerſi qui hoc metro uſi ſunt uerſum omnem in medio diuiſerint: & duabus pentimemeris conſtare uoluerint. Quarum prior dactylum ſiue ſpondæũ licent in utraq; regione recipit. poſterior ſolos dactylos in utraq;. hoc autem & ſuperius metrum ubi iuncta fuerint elegiacũ carmen uocatur.

Eleg⁹ unde

Eleios nãq; miſeros appellant græci & huius modulatio carminis miſerorum querimoniæ congruit ubi prior uerſus hexameter ſequens eſt pentameter. Quo genere metri conſtat canticũ deuteronomi apud hæbreos: ſed & pſalmos. CXVIII. & CXLIIII. eſſe ſcriptos. Namq; librũ beati Iob ſimplici hexametro ſcriptum eſſe aſſeuerant. obſeruandum eſt autem in carmine elegiaco. nequid unq̃ de ſenſu uerſus pentametri remaneat inexplicatum: quod in ſequenti uerſu hexametro reddatur ſed uel uterq; ſenſibus ſuis terminetur uerſus.

Elegiaci uerſus decorũ

Vt Sedulius CANTEMVS ſocii domino cãtemus honorem: Dulcis amor Chriſti perſonet ore pio. Vel ſibi mutuo prior hexameter ac pentameter ſubſequens prout poetæ placuerit conſeruntur. Iuxta illud Proſperi. SOLVS peccator ſeruit male: qui licet amplo Vtatur regno ſat miſer eſt famulus. Nam ſequentes uerſiculi & ſi his ſunt ſubiecti ſibi met: Sunt tamen inuicem coniuncti. & ſecundus primo dat ſupplementum. Sequitur. n. CVM mens carnali nimium dominante tyrãno: Tot ſeruit ſceptris dedita quot uitiis.

QVAE SIT OPTIMA CARMINIS FORMA.

Hexametri carminis optima forma quæ

a T uero in hexametro Carmine concatenatio uerſuum plurimorum ſolet eſſe gratiſſima quod in Aratore & Sedulio frequenter inuenies modo duobus modo tribus modo quatuor aut quinq; uerſibus: nõnunq̃ ſex uel ſeptem uel etiam pluribus ad inuicem connexis. Quale eſt illud LOTH SODOMAE fugiente chaos dum reſpicit uxor In ſtatuam mutata ſalis: ſtupefacta remanſit. Ad pœnam conuerſa ſuam: quia nemo retrorſum Noxia contempti uitans diſcrimina mundi Aſpiciens ſaluandus erit: nec debet Arator Dignum opus exercens uultum in ſua terga referre: & Arator. IVRA miniſterii ſacris altaribus apti. In ſeptem ſecuere uiros: quos undiq; lectos Leuitas uocitare placet. quam ſplendida cœpit Eccleſiæ fulgere man⁹ q̃ pocula uitæ Miſceat: & latices cũ ſanguĩe porrigit agni Verum huiuſmodi cõnexio ſi ultra modum procedat faſtidium gignit ac tedium:

Hymni cuius modi eẽ debent

Hymnos uero quos choris alternantibus canere oportet neceſſe ſingulis uerſibus ad purum eſſe diſtictos. ut ſunt omnes Ambroſiani: Optima autem uerſus dactylici ac pulcherrima poſitio eſt. Cum primis penultima ac mediis reſpondent ultima: qua Sedulius frequenter uti conſueuit. Vt PERVIA diuiſi patuerunt cerula ponti. Sicca peregrinas ſtupuerunt marmora plãtas. Edidit humanas animal pecuale loquelas. Itẽ Pentametro. DIGNATVS noſtris accubitare thoris. Rubra quod ad poſitum teſta miniſtrat holus. Nec tamen hoc continuatim agendum: uerum poſt aliquot interpoſitos uerſus. Si. n. ſemper uno modo pedes ordinabis & uerſus tamen & ſi optimus ſit ſtatus: ſtatim uileſcit. Aliquando uerſum nominibus tantum perficere gratum ẽ Vt Fortunatus. LILIA Narciſus Viole roſa nardus Amomum. Oblectant Animos gramina nulla meos. Quod idem & in propriis fecit nominib⁹. SARRA rebecca rachel heſter Iudith Anna Noen ue. Quamuis præcipue culmem ad aſtra leuent. Fecit & in uerbis.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

BLANDITVR Refouet ueneratur honorat obumbrat. Et Locat in
thalamo membra pudica ſuo. Studendum eſt præterea metricis quan
tum ars decoro non obſiſtit ut mobilia nomina fixis præponantur: Sed
ne continentia nomina coniunctum ponant: uerum interpoſita q̄libet
alia parte orationis. MITIS in imitem uirga eſt animata draconem.
Prius poſuit mitis quam uirga: prius imitem quam draconem. ſed &
hoc diſcretum eſt interpoſito uerbo eſt animata non quod hæc ſemper
obſeruari neceſſe ſit: ſed quia cum fiunt decore fit. Nam & Proſper per
mutato hoc ordine fecit uerſū decentiſſimum. MORIBVS in ſanctis
pulchra eſt concordia pacis. Rex Cæli æterni ſtabili regit omnia nutu:
Nec mutat uario tempore conſilium. Et Lucanus poeta ueteranus. Cæ
ſaris & Pompei prœlia deſcripturus ita incipit BELLA Per Emathi-
os pluſquam ciuilia campos. Iuſq; datum ſceleri canimus populumq;
potentem. In ſua uictrici co nuerſum uiſcera dextra. Cumq; ſuperba ſo
ret Babylon ſpoliāda tropheis Auxoniis umbraq; erraret Craſſus iulta
Bella geri placuit nullos habitura triūphos.

De Scanſionibus ſiue cæſuris uerſus Heroici.

Heroici cat
minis ſcāſio
nes quatuor

ſ Canſionum aūt in uerſibus ſunt ſpecies quatuor Coniūcta
Diſiuncta mixta diuiſa. Coniūcta quæ cæteris laudabilior
habetur Illa eſt ubi nunq̄ pes cū uerbo finitur. IN MOR
TALE nihil mundi cōpage tenetur. Diſiuncta ubi uerba cū pedibus
terminātur. ut eſt. Hæc tua ſunt: bona ſunt quia tu bonus omnia con
dis. Quā uerſificatōis ſpēm rariſſime inuēies. nā & ſi nō poſt duos uel
tres pedes ſyllaba ſupſuerit qđ pētimemerim & heptimemerim uocāt
ratus haberi uerſus nequit. ſic ut hic poſt duos pedes ſunt poſt tres cū
ſupereſt mixta ſcanſio quæ utrumq; in ſe habet ut in quibuſdam con-
iunctus in quibuſdam uero ſeparatus ſit uerſus: ut NOBIS certa fides
æternæ in ſecula laudis. Pacificus deus ī numerum ſibi prolis adoptat.
Diuiſa eſt ubi primi tres pedes concatenati inter ſe: a reliquis pedibus
ſeparati ſunt. Inde dei genitrix pia uirgo Maria coruſcat. & Proſper
Corde patris genitum creat & regit omnia uerbū Nec mius cæſurarū
intuendus eſt ſtatus. quæ & ipſe ſunt quatuor: pentimemeris: heptime

Cæſur̄ quot
& quæ
Pentimeme
ris

meris Catatritontrochæum bucolicæ tome. Pentimemeris ubi poſt du
os pedes inuenitur ſemipes qui uerſum diuidat & partem terminet ora
tionis: ut CVM ſua gentiles. Heptimemeris ubi poſt tres pedes inueni
tur ſyllaba: ut CVM ſua gentiles ſtudeant. dicta autem pentimemeris

Heptimeme
ris

& heptimemeris græce quaſi ſemiquinaria & ſemiſeptenaria Quia cū
per ſpondæos fiunt hæc quinq; ſyllabis illa conſtat ſeptem & in hac qn
ta ſyllaba Semipedem. in illa tenet ſeptimā Catatritontrochæum ubi

Catatriton-
trochæum.

tertio loco inuenitur trochæus non quod in medio uerſu eſſe poſſit tro
chæus: ſed ſublata de dactylo ſyllaba remanet trochæus GRANDI
SONIS pompare modis. Bucolice tome ubi poſt quatuor pedes non

Bucolice to
me

aliquid remauet. SEMPER principium ſceptrum iuge gloria cōſors.
Xp̄s erat panis Chriſtus petra Chriſtus in undis. Quæ cæſura Inde
nomen habet quod in bucolicis ſæpe inueniatur. Item ubi poſt duos pe
des ſupereſt ſyllaba Comma dicitur ubi poſt duos pedes nihil remanet

Cōma
Colon
Periodos

colon uocatur. Quæ tamen nomina apud oratores indifferenter po-
nuntur qui integram ſententiam Periodon appellant: partem autē cola
& cōmata dicuntur ut puta. SVSTINETIS. n. ſi quis uos in ſeruitu
tem redigit. Colon ē. Si quis deuorat Colō ē Si qs accipit Colō ē Si qs
extollitur & cætera uſq; ad plenam ſentētiam cola ſunt & cōmata: Plēa
aūt ſententia Periodus eſt: Interp̄tatur aūt colon mēbrū Coma inciſio
Periodus clauſula ſiue circuitus.

De Synalipha.

Synaliphe
qd & unde.

ſ Ynalipharum quoq; commemoranda ratio eſt: quia non
nunq̄ ultima uerbis ſyllaba uel particula ſyllabæ uidetur
abſumi: unde ſynalipha græce dicitur quaſi quodam ſaltu
tranſmittens. Fit autem duobus modis: quod cum aliqua pars oratio-
nis aut in uocalem litteram: aut in M. conſonantem deſinit: incipien-
te a uocali ſequente parte orationis. Illa quæ ſequitur pars orationis
præcedentem uel litteram uocalem uel ſyllabam quæ in A deſierat:
ſua uocali abſumit. quod dico huiuſmodi eſt. Arta uia eſt uere quæ du
cit ad atria uitæ. Scāditur. n. ita. Artaui dactylus eſt ue Spondæus. in
tercepta A ſyllaba per ſynalipham abſumitur: & particula ſyllabæ: cū
dicit ut Proſper. Sumite q̄ magna adpoſuit ſapientia menſæ. Scandit̄
n. ita Sumite dactylus quæ mag ſpōdæus. nadpoſu. dactylus. abſum
pta parte ſyllabæ per ſynaliphā. Itē pars ſyllabæ q̄ in M deſierat ſyna
lipha intercipitur cum dicit. Nullus enim eſt inſons ſola formidine pœ
næ. qui ſanctum & iuſtum non amat imperium. Scanditur. n. ita nullꝰ
e dactylus. neſtin. ſpondæus abſorta M per ſynalipham. Item Qui
ſāc. ſpondæus. et iuſ. Spondæus abſumente ſynalipha particulā ſylla
bæ um. Item tetraſyllaba quæ in M terminata eſt per ſynalipham inte
riit. Cum dicit. Magnum præſidium eſt ſacro libamīe paſci. Si cor par

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

ticipis crimina nulla premunt. Scanditur.n.ſic. Magnum. ſpondæus
præſidi.dactylus.eſtſa. Spondæus. Intercepta um.ſyllaba per ſynali
pham. Quæcunq; ergo uerba in.m.terminantur iuxta poſitione cōſo
nantis alicuius defendantur ſynalipha irrumpente: ſyllabam ultimam
aut perdunt ſemper aut minuunt.excepto cum ab.h.littera ſequens ſer
mo incohauerit. Tunc &.n.in arbitrio poetarum eſt uerum hæc inſtar
fortium conſonantium ſynaliphā arceat An pro modo ſuæ fragilitatis

Eſt.n.longa naturaliter in illo Paulini: ut CITHARIS modulans uni
us uerbere plectri Eſt breuis licenter in illo Sedulii. VNIVS ob meri
tum cuncti periere minores. Item natura eſt lōga in hoc Paulini DIS-
CVTIEBAT ouans galea ſcutoq; fidei. Licentia breuis in hoc Proſpi
DIVITIAS iam nunc promiſſi concipe regni. Virtute & Fidei quod
cupis eſſe tene. & hoc ut ſupra retulimus inter cōmunes ſyllabas com
putatur. Vbi autē in metris prendo pro prehendo: uel ſecla pro ſecula
legitur: uel aliquid huiuſmodi non eſt ſynalipba ſed ſyncope: quæ ſpe
cies eſt metaplaſmi. quia non ſyllaba uel littera ſcripta ſcandendo au
fertur: ſed nunq̄ ſcriberetur libertate poetica prouiſum eſt: unde illum
Maronis uerſiculum. NEC tota tamē ille prior præeūte carina. Ita ſcā
dendum eſſe: ratio probat ut primus ſit. Nec to. Spondæus deinde
tatamen Dactylus illepri Dactylus orpree Dactylus. Adbreuiat. N.
diphthongon propter uocalem quæ ſequitur untecarin Dactylus &
Spondæus qui terminent. Quis enim audiat Victorinum docentem
ut ſcandamus ente carina. Facientes ſynalipham in media parte oratio
nis quod nunquam fecere priores. Fit autem ſynalipha in omni parte
uerſus etiam in extrema: ut Proſper. SED rerum auctori nullus cogni
tus ordo eſt. Fit & poſt uerſum ſynalipha quæ ad ſequētis uerſus caput
intendat ut Paulinus QVE decus omne operum perimebant Impro
ba fedaq; obice proſpectum cæcantia. Sunt namq; ultimi uerſus illius
pedes IMPROBA dactilus fœda Spondæus & prima ſequentis. per
ſynalipham Quæ obice dactylus. proſpectū Spondæus.

Fidei
Comprēdo
Secla

Victorinus
arguitur

DE Sinalypha uel Dereſi.

C Oniunctionem etiam ſolutionemq; ſyllabarum quā græ-
ci epiſinalyphā & diereſin uocāt ubi neceſſe eſt licitā ſcire
metricum decet coniunctionē uidelicet qua duæ de trib⁹

Diereſis

ſolutionem qua duæ de una ſyllaba efficiunt coniunctionis. AEDIFI
CANT. ſectaq; Intexunt abiete coſtas & cuſtodes ſufferre ualent la
bat ariete crebro ianua & tenuia nec lane p cælum uellera ferri. Abiete
quatuor ſyllabas habet breues. ſtringe illud & fit ab poſitione longa qa
A. uocalis deſinit in. b. excipitur ab. I. loco conſonantis poſita. Sic &
ARIETE naturaliter breuis eſt A: iunge. R. ad ipſam. I. & E ſibi
met: & fit ar ſyllaba poſitione longa quia ſequitur. I. loco conſonantis
poſita Itē TENVIA ſtringe ten. & fac. V. conſonantē & ſic de tetra
ſyllabo facis dactylum triſyllabum tale eſt ET fluuiorum rex aridanus.
Fluuio anapæſtus eſt ſed ſi facis ſtringendo unam ſyllabam. Fluu alte
ram. io. efficis de anapæſto ſpondæum. Hæc coniunctio ſiue ſolutio
ſæpius in. I. uel in. V. litteris fit Quarum & in noſtratibus poetis mul
ta habes exempla: ut Paulinus. SIM profugus mundi tanq̄ benedictus
Iacob. Fortunatus. DIRIGIT & Iacob terra beata ſacros. Hic I & A
diſcindit ille conglutinat. Item Paulinus PARIETIBVS nouitas la-
tet intus operta uetuſtas. Parieti Dactylum fecit de proceleumatico
conglutinatis contra naturam. A. & . R. in unam ſyllabam. I. & . E. in al
teram. Item ſedulius diſtinctis. V. & . A. CVIVS onus leue eſt cuius iu
ga ferre ſuaue eſt. Item Proſper coniunctis. NEC Chriſti & templo
ſuauior exit odor. Item Paulinus diuiſis. V. & . I. iuxta naturam. CON
SCIA ſeruitii quid geſſeris & cui tandem. Fortunatus: cōnexis iuxta
licētiam poeticam. CVI tamen hoc opus eſt cum uirginitatis honore.
Vt placeat ſponſo mens moderata ſuo. Item diſiunctis in alio pronomi
ne Paulinus CVM ſubito aut illis corda hoſtib⁹ aut huic ora. Proſper
conglutinatis HVIC homo. ſi recte famulatur proximus hæret. Maro
E. & . I. coniunctis. TYTIRE paſcētes a flumine reiice capellas. Item
alibi ſeiunctis iuxta naturam. REICE ne maculis infuſcet uellera pul
lis. Iungit (ni fallor) & Paulinus eaſdem: ubi ait. AST aliis pictis
accendunt lumina cereis. Niſi forte Dactylum in ultima uerſus regiōe
contra morem poſuiſſe dicendus eſt. Recipit & . R. littera ſolutionem
quāuis ordine diſſimili. Ibi enim diſciſſis ſiue conglutinatis uocalibus:
ſyllaba contra naturam aut adcreſcit aut interit. hic autē ea uocali quæ
nequaq̄ adſcripta eſt in ſono uocis adſumpta ſuper adcreſcere tamen
ſyllaba conſueuit ut illa CONTINVO ſtatuunt terdena argenti. &
Paulinus. Et ſpacii cœpere & culminis incrementa: & rurſus. SIC pro
pe ſic longæ ſic culmina res pgebat. Et Prudens in pſychomachia DI
XERAT & læta libidinis interfectæ: & idem in eadem PALPITAT

Cui biſylla-
bum

Huic pyrrhi
chius

R. littera ſo
lutōne patit

Spondæus i
quito nunq̄
ponitur

atq; aditu ſpiraminis intercepto. Neq;.n. in quinta regione uerſus he-
roici ſpondæum ponere moris erat: ſed ita tamen uerſus huiuſmodi il-
los ſcandere uoluiſſe reor. Vt addita in ſono uocali quam non ſcribe-
bant dactylus potius q̃ exiſteret ſpondæus uerbi gratia; INTERICE
PTO Interementa interefactæ reſperigebat & per ſynalipham dena-
Arigentum pro argento
rigenti Q uod id eo magis. R. litteram q̃ cæteræ conſonantes patiun-
tur. Q uia quæ dure naturaliter ſonat durior efficitur cum ab aliis con
ſonantibus excipitur atq; ideo ſonus ei uocalis apponitur: cuius tempe
ramento eius leuigetur aſperitas. Q uod etiam in cantilenis & eccleſia
ſticis ſæpe in eadem. R. littera facere conſuerunt; qui antiphonas uel re
ſponſoria: uel cætera huiuſmodi quæ cum melodia dicuntur: rite doce
re norunt. ſed & hoc cõmemorandum quia cum nomina quæ in ius uel
quæ in ium terminantur duo. I. in genitiuo habere debeant caſu duarũ
æque ſyllabarum metrici nonnunq̃ in eodem genitiuo caſu unam ſylla
bam ponunt pro duabus: uel ablata uidelicet una. I. de duabus uel amba
bus in unam ſyllabam geminatis. q̃uis id fieri poſſe Donato teſtante
plurimi negẽt. Dicit.n. Paulin⁹ OBLEctãs iopẽ ſẽſu fructuq; peculii.
Q uod ſi quis dixerit hic eum more antiquorum dactylum in fine po-
ſuiſſe uerſiculi: legat quod idem alibi dicit. EXCOLVIT biiugis la-
quearu & marmore flabri. Excolu dactylus. it bi iu dactylus gis laque
Dactylus. qui eſt.n. pes quartus aruet. habet.n. quatuor ſyllabas longã
breuem & duas longas. Epitritus in heroico uerſu eſſe non poteſt: forte
ergo ſpondæus eſt abſumente ſynalipha duas uocales ſuperuentu uni⁹
quod non facile uel a grãmaticis permiſſum uel a poetis uſurpatum in
nenies. tametſi dixerit Fortunatus VICENTI hiſpania ſurgit ab arce
Præfati pro ſupradicti.
decus Cuius ſcanſio uerſus par eſt præfati niſi forte regulam Lucilii ſe
cuti ſunt. qui Luciliũ & Emiliũ & cætera nomina quæ. I. ante. V. habẽt
Antoni pro Antonii
non ſolum in uocatiuo ſed & in genitiuo caſu per unum. I. ſcribi poſſe
exiſtimant.

Q uod & auctoritas ſæpe & neceſſitas metrum uiolet.

Ttamen intuendum eſt nobis quia & auctoritas nonnun-
a
quam & neceſſitas metricæ diſciplinæ regulas licite con
temnit. Neceſſitas quidem in uerbis quæ non aliter in uer
Baſilica pro celeumatic⁹
ſu poni poſſunt ut ſunt ea quæ quattuor ſyllabas breues habẽt. BASI
LICA Italia religio. uel tres primas breues: ut Relique: uel unam in me
dio breuem: ut Veritas Trinitas. quæ neq; dactylum conſuetum neq;
Spõdæum facere poſſunt quæ propriis nominibus maxime ſolet eueni

re huius exemplum. Italiam ſequimur. longam poſuit quia non aliter
Italiam quam ſæpius erat nominaturus appellare ualebat niſi aut ſylla
bam quæ natura breuis erat produceret aut tribrachum loco dactyli po
neret. Sic cũ de apibus loquẽs aluearia nominare uellet poſuit neceſſi
tate antibacchium in uerſu dactylico. SEV lento fuerint aluearia uimi
Religio
ne texta. & Paulinus Q VI ſimul hac ſci p religione coiſtis. Re. contra
naturam pro longa poſuit quia non aliter hoc nomẽ uerſus hexameter
Baſilica peõ primus
recipere ualebat. Tale eſt & illud eiuſdem BASILICA hæc iuncta tri
bus patet area cunctis. Namq; alibi pro breui ponitur eadem ſyllaba di
cente Fortunato. Hic Paulina agnes baſiliſſa eugenia regnãt. his & aliis
huiuſmodi neceſſitatibus credo factum q; de libro beati Iob loquẽs hie
ronymus cum dixiſſet cum maxima ex parte uerſibus hexametris apud
hebræos eſſe deſcriptum. Addidit qui dactylo ſpondæoq; decurrentes
propter Idioma linguæ crebro recipiunt & alios pedes eorũdem quidẽ
temporum: ſed non earũdem ſyllabarum. Authoritate autem contem-
nitur regula grãmaticorum: ut Sedulius in clauſula carminis cuius ſu
pra memini cum dixiſſet GLORIA magna patri ſemper tibi gloria na
te: Subdidit CVM ſancto ſpiritu gloria magna patri. Spiritus.n. pri-
mam ſyllabam habet longam. unde uera ſcanſio uerſus iſtius hæc eſt: cũ
ſanc. Spondæus toſpiri Antibacchius non dactylus. ſed poeta ut glo-
riam ſanctæ & indiuiduæ trinitatis clara uoce decantaret neglexit regu
lam grãmaticæ diſpoſitõnis. Idem ipſe in carmine paſcali. SIC ait ipſe
Sedulii uerſus licẽtioſi
docens ego in patre & pater in me eſt. Sic ait: dactylus. ipſe deo: dacty
lus cenſe Trochæus: gipa. Spondæus ablata O per ſinalypham: Si ſcã
dere uis cenſego & facere dactylum cõtra morem ipſius Sedulii quem
per omnia ſeruauit & agis ut immunis ſtet uocalis altera ſuperueniẽte
uocali de foris. Idem in eodẽ opere. CLARIFICA dixit nomen cuius
magnaq; cælo. In quo ut ueritatẽ dominici ſermonis aptius comẽdaret
poſtpoſuit ordinem diſciplinæ ſecularis. Idem iterum SCRIBITVR
& titulus hic eſt rex iudæorum Q uod quomodo ſcandendum iudica
uerit uideat qui poteſt utrum iudæoꝝ duos ſpondæos. Q uinta & ſexta
regione: contra morem an ſolutis ſyllabis iuxta quod ſupra monſtraui
mus dactylum fieri uoluerit & Spondæum.

Vt priſci poetæ quædam aliter q̃ moderni poſuerunt.

Am & in exẽplis antiquorũ inueniunt aliquoties duo ſpõdæi
n
Verg. locus
in fine uerſus: Sicut & duo dactyli nonnunquam ut ſunt illa
Maronis. AT tuba terribilem ſonitũ procul excitat horrida

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

& AVT leues orcas lento ducunt argento. Q uãuis hoc rariſſime inue
niatur niſi ita ordinatum ut & dactyli qui in fine eſt ultima ſyllaba per
ſynalipham ſequenti uerſui iungatur & Spondæus qui in quinta regio
ne eſt. R. litteram habeat alteri conſonanti uel præpoſitam: uel ſubie
ctam cuius duritia per adiectam uocalem leuigata: Dactylus reddatur
in ſono cum pareat ſpondæus in ſcripto. Q uod utrunque ut fiat exem
plis ſupra monſtrauimus qui & aliis in metrico opere regulis multum
libere utebatur. quas moderni poetæ diſtinctius ad certe normam diſ
finitionis obſeruare maluerunt. Nam & uocalem breuẽ quæ. Q. &. V.
[Lucret.] & uocali qualibet exciperetur uoluere eſſe communem ut Lucretius.
Q VAE calidam faciunt aquæ tactum atq; uaporem & uocalem in fi
[Virgilii carmina licẽtioſa] ne uerbi breuem: quæ exciperetur a conſonante & liquida. Inter cõmu
nes ſyllabas deputauere: ut Virgilius AESTVSq; pluuiaſq; & agentes
frigora uentos & Sibilantum auræ primum aſpera ſylua lappæq; tri
bulieq; abſint fuge pabula læta. Q uod nunc poetæ in eadem parte ora
tionis (ut ſupra docuimus) magis fieri oportere decernunt. Idem uo
calem in fine uerbi correptam quæ excipitur a littera .ʒ. inter commu
nes ſyllabas deputauit ut. EVRI zephyriq; tonat domus. Q ui eadem
libertate ſinalypha utebatur. ſi quid & M. ubi uoluit in fine uerbi poſi
tam a ſuperuenientis uocalis aſſumptione reſeruauit. ut SIT pecori:
apibus quanta experientia partis. Et longam cum uoluit breuiauit: ut
ET LONGVM formoſe uale uale inquit iolla & CREDIMVS an q
amant ipſi ſibi ſomnia fingunt & diphthongon reſeruauit ut VLLA
morã fecere neq; aoniæ aganippæ & eãdem breuiauit. ut INSVLAE
ionio in magno. Q uæ cuncta poſteriores poetas ut dixi diſtinctius ob
ſeruare reperies.

De metro Phaleucio.

u Erum de metro heroico quæ uidebantur tractauimus. li
[Phaleciũ carmen] bet & aliorum genera metrorum ea duntaxat quæ magis
uſui habere reperimus: parumper commemorare. Eſt igi
tur dactylicum metrum Phaleucium pentametrum quod conſtat ex
Spondæo & dactylo & tribus trochæis huius exemplum.
CANTEMVS domino deoq; noſtro: Cui gloria cum honore polens
Seſe Magnificis decorat actis. Dum currus celeres Aegyptiorum
Iunctis equitibus grauiq; turba. Rubri marmoris Enecat fluentis.

Adiutor ualidus meæ ſalutis. Plebem de medio tulit profundo
Cuſtos & genitor ſaluſq; uera. Hic eſt hic dominꝰ meus & altor
Ipſum conſpicua ſacrabo laude. Q ui eſt progenitor mei parentis
Ipſum arduis uocibus fatebor. Q ui bellum tulit obruitq; fortes
Dignus nomine quod deus uocatur.

De Metro dactylico Sapphico

Etrum dactylicum ſapphicum pentametrum conſtat ex
m trochæo ſpondæo dactylo. duobus trochæis. cui metro
poſt tres uerſus additur ſemis heroici uerſus. hoc metro
ſanctus antiſtes Paulinus ſextum beati Fœlicis confeſſoris librũ com
poſuit. Cuius principium eſt. Iam ne abis & nos properam relinquis
Q uos tamen ſola regione linquis. Semper adniſa ſine fine & tu
Mente futurus. Et paulo poſt dicit. Sicut ægypto peunte quodã
Noctis & denſæ tenebris operta. Q ua dei uiui ſacra gẽs agebat
Luxerat orbi. Q uæ modo ĩ toto ſpẽs pbat
Orbe cum ſanctæ pia pars fidei Fulgeat xp̃o reliquos tenebris
Obruat error Sic meo qua ſe foret actus ora
Cunctã tete diis ſecũdet: Donec optato p̃ria uehat Lætꝰ ad urbẽ

De metro Tetrametro Catalectico [Tetrametrũ catalecticũ.]

Etrum dactylicum tetrametrum catalecticum conſtat
ex ſpondæo: dactylo catalecto dactylo ſpondæo Q uo
m uſus eſt ſanctus Ambroſius ĩprecatione pluuiæ: cuius
exordium hoc eſt. Squallent arua ſoli puluere multo
Pallet ſiccꝰ ager. terra fatiſcit Nullus roris honos nulla uenuſtas
Q uando nulla uiret gratia florum Tellus dura ſitit neſcia roris
Fons neſcit aquas flumina; curſus Cuius finis hic
Iam cælos reſeres Aruaq; laxes Fecũdo placidꝰ hymbre rogamus
Habrã meritis impia ſecla Dõaſti pluuiã nos quoq; dões. Idẽ uſꝰ ẽ
eodẽ metro ĩ poſtulatõe ſenitatis qđ ita ĩcipit. Obduxeŕ polũ nubila cæli
Abſcõdũtq; diẽ ſole fugato: & ita finit. Ieſu parce tua morte redẽptis
Prior diluuiũ ptulit ætas Vt mũdaret aqua cria terræ. Sed mũdata tuo
ſanguĩe terra ẽ. Iã nũc ĩmiſſa ferens ore columba Ramũ paciferæ mu
nus oliuæ Exutas liquido flumine terras Læto ſignificet lapſa tuo latu.

De Metro Iambico Hexametro.

Etrũ iãbicũ ſenariũ recipit iãbũ locis oibꝰ. tribrachũ locis oibꝰ
m præter nouiſſimũ. Spõdæũ Dactylũ & Anapæſtũ locis tm̃ ipa [Iambicus ſenarius]
ribꝰ. pyrrichiũ loco tãtũ ultĩo. quo nobiliſſimꝰ hiſpaniaq; ſcho
laſticꝰ Aurelꝰ prudẽs clemẽs ſcripſit pemiũ pſycomachiæ: ideſt libri [Aurelꝰ prudens]
q̃ de uirtutũ uiciorũq; pugna heroico carmie cõpoſuit. Ita. n. inchoat.

SENEX fidelis prima credendi uia. Abram beati ſeminis ſerus pr̃
Adiecta cui⁹ nomẽ auxit ſyllaba. Abrã parẽti dict⁹ Abraã deo.

De metro Iambico Tetrametro.

Etrum iambicum tetrametrũ recipit iambũ locis omni
m bus:ſpondæum locis tantum imparibus quo ſcriptus eſt
hymnus Sedulii A ſolis ortu cardine Et uſq; terræ limi\
tem:ſed & Ambroſiani hoc maxime currũt Deus creator omnium Iam
ſurgit hora tertia. Splendor paterne gloriæ Aeterne rerum conditor &
cæteri per plures in quibus pulcherimo ẽ decore compoſitus hymnus
beatorum martyrum :cuius loca cuncta imparia. ſpondæum iambum
tenent paria. Cuius principium eſt Aeterna chriſti munera Et marty
rum uictorias Laudes ferentes debitas Lætis canamus uocibus Recipit
hoc metrũ aliquoties ut ſcripſit Mallius theodorus & iam tribrachym
locis omnibus preter nouiſſimum. Dactylũ & Anapæſtum locis tantũ
imparibus:unde eſt Gerionææ gigas ſubſtantiæ Alacris ut curret uiã
cæterorum rara habes exempla

De Metro Anacreontio

Etrũ iãbicũ tetrametrũ colophõ qđ Anacreõtiõ dr̃ recipit
m Anapæſtũ duos iãbos & ſemipedẽ quo uſus eſt Proſp tyro
ĩ prĩcipio exortatõis ad cõiugẽ ita dicẽs. Age iã pcor mea;
Comes ĩ remota rerũ. Trepidã breuẽq; uitã Domino deo dicemus
Celeri uides rotatu Rapidos dies meare Fragiliſq; mẽbra mũdi
Minui perire labi Fugit hora nec hodie nem⁹ Neq; fluxa hũt ĩcurſũ
Cupidaſq; uana mẽtes Spe trahũt inani Vbi nũc imago rerũ ẽ
Vbi ſunt opes potẽtũ Q uib⁹ occupar̃ captas Animas fuit uoluptas.

De Metro Trochaico Tetrametro.

Etrum trochaicum tetrametrum quod a poetis græcis &
m latinis frequentiſſime ponitur. Recipit locis omnibus
trochæum ſpondæum omnibus præter tertium. Currit
autem alternis uerſiculis ita ut prior habeat pedes quatuor poſterior
pedes tres & ſyllabam. huius exemplum tot⁹ eſt hymnus ille pulcherri
mus. hymnũ dicat turba frũm hymnũ cantus pſonet Xp̃o regi cõcinẽ
tes Laudes dem⁹ debitas. ĩ quo aliqñ & tertio loco prioris uerſiculi ſpõ
dæũ reperies. ut Factor celi terræ factor & orbis Purga lepræ morbos.

De Rythmo.

Aec de metris eminẽtiorib⁹ cõmemoraſſe ſufficiat quorũ exẽpla
h copioſiora apud ſcriptores ĩuenim⁹. Præterea ſũt metrorũ gñ̃a p
plura q̃ ĩ libris cẽtimetrorum ſĩplicib⁹ mõſtrata exẽplis qſq; cupit re
periet. Reperiuntur quædam & in inſigni uolumine Porphyrii poetæ Porphyrius poeta
quo ad Conſtantinũ Auguſtum miſſo meruit de exilio liberari. Q uæ
quia pagana erant nos tangere non libuit. Videtur autem Rythmus Rythm⁹ qd
metris eſſe conſimilis qui eſt uerborum modulata compoſitio nõ metri Poetæ uulgares
ca ratione ſed numero ſyllabarũ ad iudiciũ aurium examinata. ut ſunt
carmina uulgariũ poetarum. Et quod rythmus per ſe ſine metto eſſe põt:
Metrũ uero ſine rythmo eſſe non põt: quod liquidius ita diffinitur. Me
trum eſt ratio cum modulatione: Rythmus eſt modulatio ſine ratione.
Plerũq; tamen caſu quodam inuenies etiam rationem in rythmo nõ ar
tifici moderatione ſeruatam ſed ſono & ipſa modulatione ducente. quẽ
uulgares poetæ neceſſe eſt ruſtice docti faciãt docte. Q uomodo ad in
ſtar iambici metri pulcherrime factus eſt hymnus ille prædarũ. REX
æterne domine. RERVM creator omnium. Q VI eras ante ſecula.
SEMPER cum patre filius: & alii Ambroſiani non pauci. Item ad for
mam metri trochaici canũt hymnum de in die in diem per alphabetũ.
APPAREBIT repẽtina. DIES magna domini In obſcura uelut no
cte Improuiſos occupans in tremendo die iudicii.

Q uod Tria Sunt Genera Poematum.

Ane quia multa diſputauimus de Poematibus & metris: Poematũ genera
ſ Cõmemorãdum in calce quia poematis genera ſunt tria.
Aut. n. actiuũ quod græci dramaticon uel imitatiuũ quod
illi mimiticon appellant. Aut enarratiuũ quod exegematicon uel appã
gelticum nuncupant. Aut comune uel mixtum quod græci cænon uel
micton uocant. Dramaticũ eſt uel Actiuum in quo perſonæ loquentes
introducuntur ſine poetæ interloqutione ut ſe habent tragediæ & fabu
læ. Drama. n. latinæ fabula dicitur quo genere ſcripta eſt Q uo te meri
pedes? an quo uia ducit in urbem. Q uo apud nos gemine cantica
canticorũ ſcripta ſunt. ubi uox alternãs Chriſti & eccleſiæ: tametſi nõ
in hoc interloquente ſcriptore manifeſta reperitur. Exegematicon eſt
enarratiuum in quo poeta ipſe loquitur ſine ullius interpoſitione per
ſonæ ut ſe habent tres libri georgici toti & prima pars quarti: Item Lu
cretii carmĩa & his ſimilia. Q uo genere apud nos ſcriptæ ſunt parabo
læ Salomõis & Eccleſiaſtes. quæ ĩ ſua lingua ſicut & pſalterium metro
cõſtat eſſe cõſcripta. Cænon ẽ uel micton in quo poeta ipſæ loqtur &
perſonæ loquentes introducũtur. ut ſupraſcripta Iliades & odyſſia Ho
meri & Aeneis Virgilii & apud nos hiſtoria beati Iob. quãuis hæc in

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

ſua lingua nō tota poetica ſed partim rhetorico partim ſit metrico uel rithmico ſcripta ſermōe. Hæc tibi dulciſſime fili & Cōleuita Guthberte diligenter ex antiquorum opuſculis ſcriptorum excerpere curaui & quæ ſparſim ſcripta ipſæ diurno labore collegeram tibi collecta obtuli ut quēadmodū in diuinis litteris ſtatutiſꝗ eccleſiaſticis imbuere ſtudui: ita & in metrica arte quæ diuinis nō eſt incognita libris: te ſollerter inſtruerē: Cui etiam de figuris uel modis loqutionū quæ a græcis ſchemata uel tropi dicuntur paruum ſubicere libellum non incōgruum duxi tuamꝗ dilectionem ſedulus exoro ut lectioni operam impendas. Illarū maxime lrārū in qbus nos uitā habere credimus ſempiternā. Vale.

FINIS

Regiſtrum Operis.

A III B III C IIII D IIII E IIII F IIII G IIII H IIII
I IIII K IIII L IIII M IIII N III O III

Impreſſum Mediolani per Ioannem Angelum Seinzenzeler ſub impenſis Ioannis Iacobi & Fratrum de Lignano. Anno Domini MCCCCCIIII. Die. II. Decembris.